ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΤΟΣ 13ον
ΕΡΙΟΔΟΣ Β΄.
927-(644)

ΕΤΑΙΡΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΑΥΡΟΝ

ΤΟΥ Α. ΣΑΜΜΙΣΣΟ

Ο ΔΗΜΙΟΣ

Ὅταν ὁ Ναπολέων ἀλαζονικὰ προσπαθοῦσε νὰ συγκρατήση ἀκόμα στὸ θρόνο τῆς Ἱσπανίας τὸν ἀδελφό του Ἰωσήφ, ποὺ διὰ τῆς βίας τὸν εἶχε ἐπιβάλει γιὰ βασιλέα στοὺς Ἱσπανούς, οἱ ὁποῖοι σύσσωμοι καὶ μὲ ὅ,τι μέσο μποροῦσαν εἶχαν ἐξεγερθῆ ἐναντίον του, μιὰ γιορτή, ἕνας χορός, δινόταν μιὰ μέρα στὸν πύργο τῆς Μέντα, στὸν πύργο τοῦ μαρκέζε ντὲ Λὸς Λεγκανέθ.

Ἐνῶ τὰ κύμβαλα ἐσκόρπιζαν τοὺς δυνατοὺς ἤχους των κ' ἡ μουσικὴ ἀντηχοῦσε, ὁ Βικτὸρ, ὁ Γάλλος, ὁ «ἐχθρὸς τῆς Ἱσπανίας», ἔνοιώθε μεγάλη ἀνησυχία μέσα σ' ἐκεῖνον τὸν πύργο. Γιατὶ στ' ἀλήθεια ἡ γῆ δὲ στεκόταν καλὰ κάτω ἀπ' τὰ πόδια τῶν Γάλλων κατακτητῶν σ' ὁλάκερη τὴν Ἱσπανία!

Ἕνα θλέμμα τῆς Κλάρας, τῆς κόρης τοῦ πυργοδεσπότου Λεγκανέθ, τὸν ἔκανε ν' ἀνατριχιάση. Καὶ ρίχνοντας τότε κι' ἐκεῖνος ἕνα θλέμμα σ' ὅλους ὅσοι τὸν περιστοίχιζαν, διάβασε καθαρὰ στὸ πρόσωπό τους τὴν προδοσία!

Ἄφησε τὴ φάλα καὶ φώναξε μόλις βγῆκε ἔξω:

— Ὦ Κλάρα! Κλάρα! Πρέπει ν' ἀφήσουμε κι' ἐμεῖς τὶς καρδιές μας νὰ ξεσχιστοῦν ἀκόμα μέσα σ' αὐτὸ τὸν ἀγῶνα τῶν πατρίδων μας;

Ἀπὸ τὴν ἄκρη τῆς ταράτσας κύτταξε κατόπιν βαρυεστημένος κατὰ τὸν κάμπο, πέρα. Δὲν συλλογιζόταν τίποτε. Ἦταν μονάχα θλιμμένος. Ἡ ἀκτή, τὰ περιβόλια, ἡ πολιτεία, ἡ θάλασσα ποὺ ἁπλωνόταν ὥς πέρα, ἀχτινοβολοῦσαν ὅλα κάτ' ἀπὸ τὶς λαμπρὲς ἀχτῖνες τοῦ φεγγαριοῦ. Μιὰ φωνὴ ἄξαφνα τὸν ἀνακάλεσε ἀπὸ τὸ βύθισμά του:

— Διοικητά μου, ψάχνω νὰ σᾶς βρῶ. Περιμένω διαταγές σας. Ὁ καιρὸς εἶνε πολύτιμος. Ἡ ἀνταρσία θὰ μᾶς καταπνίξη. Δὲν εἴμαστε διόλου ἀσφαλεῖς μέσα σ' αὐτὴ τὴ σφηκοφωλιά. Οἱ Ἱσπανοὶ γιορτάζουν ἀλαζονικὰ τὴ νύχτα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καὶ τὶς φωτιές τους τὶς ἀνάβουν πεισματικὰ στὶς διαταγές μας. Δέστε! Κάνουν σινιάλα στ' ἀγγλικά καράβια.

Καὶ ἐκεῖνος ποὺ τοῦ μιλοῦσε, τοῦ ἔδειξε μὲ τὸ χέρι του τὴ θάλασσα. Ἀγγλικὰ πολεμικὰ μὲ τὰ πανικὰ ἀνοιγμένα ἔπλεαν πρὸς τὸ μέρος τους. Ἄξαφνα ἕνα σφύριγμα ἀκούγεται, μιὰ φλόγα συνθηματικὴ ὑψώνεται ἀπὸ τὸν πύργο καὶ μιὰ τρομερὴ κραυγὴ ἀντηχεῖ: «Ἔμπρός, Ἱσπανοί! σηκωθῆτε γιὰ τὸν πόλεμο τῆς ἐξολοθρεύσεως τῶν Γάλλων!»

Ἀπ' τὸ βάθος τοῦ κάμπου μιὰ ἄλλη φωνὴ ἀπάντησε στὴν πρώτη καὶ ζαφνικὰ φωτιὲς καὶ φλόγες ἔλαμψαν ἀπ' ὅλες τὶς μερὲς τοῦ θουνοῦ.

Ἕνας πυροβολισμὸς ἀντήχησε συγχρόνως, κι' ἐκεῖνος ποὺ μιλοῦσε στὸν Βικτὸρ, χτυπημένος στὸ στῆθος, ξαπλώθηκε κάτω νεκρός.

Ἡ πολιτεία ἔχει μεταβληθῆ τώρα σ' ἕνα θέατρο τρόμου. Ὁ Βικτὸρ πρέπει νὰ φύγη ἀπὸ τὸ ἐπικίνδυνο αὐτὸ μέρος ποὺ βρίσκεται. Αὐτὸ εἶνε τὸ μόνο ποὺ ἔχει νὰ κάνη.

Ἡ Κλάρα ἔξαφνα τοῦ σφίγγει τὸ χέρι: «Φύγε! τοῦ λέει, ἐκεῖ ἀλλοῦ σὲ περιμένει κάτω!» Καὶ τὸν σπρώχνει γιὰ νὰ φύγη.

Ὁ Βικτὸρ κατεβαίνει ὅσο μπορεῖ πιὸ γρήγορα τὶς σκάλες. Τοῦ μιλοῦσε ἀκόμα ἡ Κλάρα, ὅταν ἡ σφαῖρες ἄρχιζαν νὰ σφυρίζουν ὁλόγυρά του, πρᾶγμα ποὺ τὸν ἔκανε νὰ φύγη πιὸ γρηγορώτερο. Ὁ θάνατος κ' ἡ ντροπὴ ἀκολουθοῦσαν τὰ βήματα του. Τέλος, στερεωμένος καλὰ στ' ἄλογό του, μὲ τὰ χαλινάρια τεντωμένα, τὰ σπηρούνια βαμμένα στὸ αἷμα, ἔφυγε καλπάζοντας πρὸς τὸ Γενικὸ Στρατηγεῖο. Μόλις ἔφτασε ἐκεῖ, ἀμέσως παρουσιάστηκε στὸν ἀρχηγό:

— Στρατηγέ μου, τοῦ ἀνάφερε, σᾶς φέρνω τὸ κεφάλι μου, τὸ κεφάλι μόνο, γιὰ τὸ κακὸ ποὺ γίνε!

— Ἴσως καὶ νὰ μὴ φταῖς ἐσύ, τοῦ ἀπαντᾶ ὁ στρατηγός. Αὐτό, πάντως, θὰ τὸ κρίνη ὁ ἴδιος ὁ Αὐτοκράτωρ. Μπορεῖ νὰ σὲ τουφεκίση, μπορεῖ καὶ νὰ σὲ συγχωρήση. Μὰ ἐμένα τώρα ἡ δουλειά μου εἶνε νὰ ἐκδικηθῶ.

Τὴν ἄλλη μέρα, ξημερώνοντας, ἡ γαλλικὲς φάλαγγες παρατάχθηκαν ἔξω ἀπὸ τὴ Μέντα. Ἡ πολιτεία ποὺ χθὲς ἀκόμα κυττοῦσε μὲ τόση τόλμη πρὸς τὸ μέρος τῆς θάλασσας, ἐγκαταλείφθηκε ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους στὴν ἀδυναμία της καὶ ἡ ἔξοδος ποὺ περίμεναν ὅλοι δὲν ἔγινε. Οἱ ἀλαζονικοὶ κάτοικοι ποὺ εἶχαν πάρει θάρρος τὴν περασμένη μέρα, ἄφησαν τώρα γεμάτοι τρόμο τοὺς ἐκδικητὲς νὰ μποῦν μέσα στὴ σιωπηλὴ πολιτεία τους.

Σὲ λίγο τὸ αἷμα ἀρχίζει νὰ τρέχη ποτάμι. Οἱ ἐπαναστάτες εἶχαν παραδοθῆ μόνοι τους κι' ὁ στρατηγὸς διέταξε νὰ τουφεκιστοῦν διακόσιοι ἀπ' αὐτούς.

Γιὰ στρατηγεῖο του εἶχε διαλέξει τὴ σάλα τοῦ πύργου, ὅπου δόθηκε τὴν περασμένη νύχτα ὁ χορός. Περιστοιχισμένος ἀπὸ τοὺς ἐπιτελεῖς του, πρόσταζε ἀπὸ κεῖ τὶς θανατικὲς ἐκτελέσεις. Πάρα πέρα ἁλυσοδεμένοι στὶς κολῶνες τῆς σάλας ὁ μαρκήσιος ντὲ Λὸς Λεγκανὲθ, ἡ γυναῖκα του καὶ τὰ παιδιά του — δυὸ παλληκάρια, δυὸ κόρες κι' ἕνα μικρὸ ἀγόρι — παρουσιάζουν ἕνα θέαμα ὀδύνης καὶ πόνου. Μαζύ τους, ὀχτὼ ὑπηρέτες, δεμένοι κι' αὐτοί, πνίγουν στὸ βάθος τοῦ στήθους των τὸ βογγητό τους καὶ κυττάζουν μὲ σεβασμὸ τοὺς ἀφεντάδες των.

Ἔξω στὴν ταράτσα προετοιμάζεται τὸ αἱματηρὸ ἔργο. Στήνουν μιὰ κρεμάλα κι' ὁ δήμιος στέκοντας παράμερα φαίνεται κι' αὐτὸς ἀπὸ τὸ ὕφος του πὼς ἀνατριχιάζει καὶ πὼς ἀηδιάζει, τὸν ἴδιο τὸν τὸν ἑαυτό του, γιὰ τὸ φρικαλέο ἔργο ποὺ τοῦ εἶχαν ἀναθέσει. Βουβοὶ κι' ἀσάλευτοι οἱ φρουροὶ ἔχουν παραταχθῆ τριγύρω, ἐνῶ ἄλλοι στρατιῶτες πῆγαν κι' ἔφεραν ἀπὸ τὴν πολιτεία ἑκατὸ πολίτες ποὺ τοὺς ὑποχρέωσαν ἀναγκαστικὰ νὰ παραστάθοῦν σ' αὐτὸ τὸ θέαμα. Μονάχα ἕνας Γάλλος, ὁ Βικτὸρ, μένει κοντὰ στοὺς καταδικασμένους προσπαθῶντας νὰ τοὺς περιποιηθῆ. Δέχεται ὅμως τὴν περιφρόνησή τους γιὰ τὴν ἀφοσίωσί του. Ἡ Κλάρα τοῦ ζητάει κάποια χάρη καὶ τοῦ μιλεῖ σιγά. Ἐκεῖνος τῆς ἀπαντᾶ κι' ἐκείνη πότε κοκκινίζει καὶ πότε κιτρινίζει. Ὁ περήφανος γέρο πατέρας της τὸν κυττάζει μὲ θυμό, καὶ αὐτὸ ταράζει τὴν κόρη καὶ τὴν κάνει νὰ κατεβάζη τὰ μάτια της. Ρίχνει στὸ φίλο της ἕνα νεῦμα γεμάτο ἀξιοπρέπεια.

Ὁ Βικτὸρ τότε προχωρεῖ πρὸς τὸ στρατηγό:

— Ἔρχομαι νὰ σᾶς ζητήσω μιὰ χάρη, τοῦ λέει.

Ἕνα κῦμα αἵματος, τὸ αἷμα τῆς καρδιάς της ἔτρεξε.

— Ἐσεῖς, μιὰ χάρι;

— Μάλιστα! Ἐκτελῶ ἕνα τελευταῖο κι' ὀδυνηρὸ καθῆκον: ἀφῆστε τοὺς Λεγκανὲθ νὰ πεθάνουν μὲ τὸ τσεκοῦρι καὶ ὄχι μὲ τὴν ἀγχόνη.

— Καλά!

— Ἂν ἐπιτρέπεται κι' ἕνας παπᾶς...

— Ἐπιτρέπεται κι' αὐτό.

— Διατάχτε νὰ τοὺς λύσουν: Ὁ λόγος τους καὶ ὁ δικός μου σᾶς ἐγγυῶνται γι' αὐτούς.

— Ἂν ἐγγυᾶστε ἐσεῖς προσωπικῶς, τοὺς λύνω.

— Ὁ μαρκήσιος Λεγκανὲθ λαμβάνει τὸ θάρρος νὰ σᾶς ζητήση κάτι ἀκόμα: δίνει ὅλη του τὴν περιουσία γιὰ νὰ χαρίσετε τὴ ζωὴ σ' ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιά του.

— Ἡ περιουσία του ἀνήκει στὸ Βασιλέα. Θὰ πεθάνουν ὅλοι, ὅλοι!

— Κι' αὐτὸ τὸ μικρό, τὸ χαριτωμένο ἀγοράκι;

— Ναί! Εἴμαστε στὴν Ἱσπανία... Κρασί! Φέρτε κρασί... Κύριοι, ἂς πιοῦμε στὴν ὑγεία τοῦ Αὐτοκράτορος Ναπολέοντος!... Ἐβίβα!...

— Αὐτὴ εἶνε ἡ τελευταία σας λέξι;

— Ναί... καὶ ὄχι! Θὰ χαρίσω τὴν ζωὴ καὶ τὴν περιουσία τους σὲ κεῖνον ἀπὸ τοὺς Λεγκανὲθ ποὺ θὰ ἔχη τὸ θάρρος νὰ ἐκτελέση τὴ θανατικὴ ποινὴ ὅλων τῶν ἄλλων... Αὐτὴ εἶνε ἡ τελευταία μου λέξι.

Ἀκούγοντας αὐτὰ του τὰ λόγιαπολλοὶ στρατιῶτες ποὺ εἶχαν τὴ φήμη γενναίων, νοιώθουν τὶς τρίχες των νὰ σηκώνωνται.

Ὅλοι σωπαίνουν. Ὁ στρατηγὸς κάνει μιὰ ἐπιβλητικὴ χειρονομία καὶ Βικτὸρ ἀποχωρεῖ. Πλησιάζει τοὺς καταδίκους μὲ θουρκωμένα μάτια. Κανεὶς δὲν θὰ φανταζόταν πῶς ἔφερε μιὰ ἀπάνθρωπη πρότασι. Ἐλευθερώνουν ἀπὸ τὶς ἁλυσίδες τὸ Λεγκανὲθ καὶ τὴν οἰκογένειά του. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Βικτὸρ λύνει τὰ σχοινιὰ ποὺσφίγγουν τὰ χέρια τῆς Κλάρας. Ὕστερα δδηγοῦν τὰ θύματα στὸ δήμιο.

— Φίλε μου, ρωτάει τότε ἡ Κλάρα τὸ Βικτόρ, πές μου καθαρὰ τί ἔκανες;

Ὁ Βικτὸρ, βαθειὰ συγκινημένος, τῆς ψιθυρίζει λόγια ποὺ τὸν κάνουν ν' ἀνατριχιάζη σύγκορμος. Μὰ ἡ κόρη τὸν ἀκούει ἐντελῶς ἀτάραχη. Γυρίζει ἔπειτα στὸν πατέρα της καὶ τοῦλέει:

— Ἀνάγκασε τὸ γυιό σου, τὸ διάδοχό σου, νὰ σοῦ ὁρκιστῆ τυφλὴ ὑποταγή! Πρόσταξέ τον! Ἐκεῖνο ποὺ ζητήσαμε μποροῦμε νὰ τὸ πετύχουμε, ἂν τὸ θελήση αὐτός. Εἶνε τρομαχτικὸ αὐτὸ ποὺ θὰ κάνη, ἀλλὰ δὲ γίνεται ἀλλοιώς. Ἐμεῖς μιὰ φορὰ θὰ πεθάνουμε! Φτάνει ποὺ θὰ ζήση ἐκεῖνος.

—Ὦ Ζουανίτο, ἀδερφέ μου, βλαστὲ ξανανειωμένε τῶν κρίνων ποὺ σκεπάζουν τὸ οἰκόσημο τῶν Λεγκανὲθ, ὀρθώσου μὲ τὴν ἡρωϊκὴ δύναμι τῶν προγόνων σου!

Γύρω ἀπὸ τὸν γέρο ἀσπρομάλλη μαρκήσιο μαζεύονται μὲ μαῦρα προαισθήματα ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας. Ἡ μητέρα στηρίζεται στὸ στῆθος τοῦ ἀντρός της. Τὰ μάτια της λάμπουν. Κι' ἀρχίζει νὰ ἔχη κάποιαν ἐλπίδα. Ἡ Κλάρα τοὺς λέει ὅ,τι ξέρει. Ἡ φτωχὴ γυναίκα πέφτει χάμω λιπόθυμη. Ὁ πατέρας φωνάζει:

— Ζουανίτο; ἀπομάκρυνε ἀπὸ μᾶς τὴ ντροπὴ τοῦ ξεκληρίσματος ποὺ εἶνε χειρότερη κι' ἀπὸ τὸ θάνατο.

Ὁ νέος σαλεύει τὸ κεφάλι του κ' ὑψώνει τὰ χέρια του:

— Ἂν ἔχης μέσα στὶς φλέβες σου τὸ αἷμα μου, λέει ὁ γέρος, ὑπάκουσε στὴ διαταγή μου. Σὺ εἶσαι ὁ χυμὸς τοῦ σπιτιοῦ μου. Πρέπει νὰ ζήσης. Καὶ γιὰ νὰ ζήσης θὰ γίνης ὁ δημιός μας.

— Ποιὸς μπορεῖ νὰ βάψη τὰ χέρια του μέσα στὸ αἷμα τοῦ πατέρα του; κραυγάζει ὁ νέος ἐξαλλος.

Τότε ἡ Κλάρα πέφτει στὰ γόνατά του:

— Ἀδερφέ μου, ἂν μ' ἀγαπᾶς, μὴν ἀφήσης τὸ δήμιο νὰ μ' ἀγγίξη. Θυμάσαι· μιὰ μέρα τί μοῦ εἶπες; «Πρὶν σὲ κάνη δική του αὐτὸς ὁ Γάλλος, ποὺ ἐσὺ δὲ δείχνεις νὰ τὸν συχαίνεσαι, τὸ στιλέττο μου θὰ θανατώση στὴν καρδιὰ σου τὸ ἀνάξιο αἴσθημά σου!» Ἔ, λοιπόν, τώρα ἀφησέ με νὰ χρωστῶ τὸ θάνατό μου στὴν ἀγάπη σου.

Κι' ὁ Φίλιππος, ὁ ἄλλος του ἀδελφός, τοῦ λέει:

— Δυστυχισμένε μου ἀδερφέ, πρέπει νὰ κρατήσης ψηλὰ τὴ σημαία τοῦ σπιτιοῦ μας. Διαφορετικά, ξέρε το, θὰ γκρεμιστῆ καὶ θὰ χαθῆ γιὰ πάντα.

Ἡ πιὸ μικρὴ κόρη κ' ἡ μητέρα κλαῖνε ἀγκαλιασμένες. Τὸ μικρὸ ἀγοράκι γεμάτο θυμὸ σκουπίζει τὰ δάκρυα τῆς ἀδερφῆς του. Ὁ μαρκήσιος ζωηρεύει τότε τὴ φωνή του καὶ λέει στὸ γυιό του:

— Εἶσαι ἀπὸ εὐγενικὸ Ἱσπανικὸ αἷμα, ἐσὺ ποὺ δὲν σκέπαεσαι τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τὸ δικό σου πόνο, τὴ στιγμὴ ποὺ πρέπει νὰ δράσης; Δὲν εἶσαι παιδί μου, δὲ μπορεῖς ποτὲ πειὰ νὰ εἶσαι καὶ σὲ ἀποκηρύσσω τὴν ὥρα αὐτὴ τοῦ θανάτου.

Ἡ μητέρα βγάζει ἕνα βογγητὸ πνιγμένο.

— Σιωπή! Δέχεται! λέει ἡ Κλάρα.

Ἕνας παπᾶς παρουσιάζεται στὸ βάθος τῆς σάλας. Τοῦ φέρνουν ἀμέσως κοντὰ στὸ Ζουανίτο κ' ἡ Κλάρα μὲ λίγα λόγια τοῦ ἐξηγεῖ τί τρέχει. Ὁ παπᾶς τοῦ δίνει θάρρος, τὸ θάρρος τῆς ζωῆς, κι' ὁ Ζουανίτο λέει «ναί», χλωμιάζοντας σὰν πεθαμένος.

Ἡ ὥρα ποὺ τοὺς εἶχαν παραχωρήσει πέρασε. Τὸ τύμπανο χτυπᾶ καὶ σκορπίζει ἀπὸ τὴν ταρατσα τοὺς ἀπελπιτικούς του ἤχους. Στὸ κάλεσμά του τὰ θύματα προχοροῦν γιὰ νὰ πεθάνουν.

Βαδίζουν μὲ βῆμα σταθερὸ, μὲ βλέμμα καθαρό, χωρὶς νὰ χάσουν τίποτε ἀπὸ τὴν περήφανη στάσι τους.

Τώρα τὰ παιδιὰ εἶνε γονατισμένα γύρω-γύρω καὶ κλαῖνε στὴ μητέρα εἶνε ὁ παπᾶς. Ὁ γέρος ρίχνει γύρω του περήφανα βλέμματα. Πρώτη ἡ Μαρκιτὰ μίλησε στὸν ἀδερφό της.

— Δὲν ἔχω, ἀδερφέ μου, δυνάμεις ἀρκετὲς γιὰ ν' ἀνθέξω σ' αὐτὸ τὸ σκληρὸ θέαμα. Εἶμαι ἐνα τόσο ἀδύνατο πλάσμα. Σπλαχνίσου με καὶ κάνε ἀρχὴ ἀπὸ μένα!

Τὸ τσεκοῦρι ἔσχισε τὸν ἀέρα καὶ τὸ κεφάλι τῆς κόρης, τὸ τριγυρισμένο ἀπὸ ὄμορφες ξανθὲς μπούκλες κύλησε χωρισμένο ἀπὸ τὸ κορμί.

Ἀπὸ τὰ στήθη τῆς μητέρας ξέφυγε μιὰ σπαραχτικὴ κραυγή, ποὺ ἄδικα ἡ δυστυχισμένη προσπάθησε νὰ τὴν συγκρατήση.

Ὕστερα πλησίασε ὁ μικρὸς Ραφαέλος καὶ μὲ μιὰ φωνὴ γεμάτη χάρη εἶπε σηκώνοντας τὰ μαλλιά του ἀπὸ τὸ λαιμό του:

— Εἶνε τώρα ἡ σειρά μου, ἀδερφούλη μου!

Τὸ τσεκοῦρι ἔπεσε κ' ἡ Κλάρα προχώρησε τώρα πρὸς τὸν δήμιο ἀδερφό της.

Ὁ Ζουανίτο σήκωσε τὸ τσεκοῦρι, μὰ ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ ἀκούστηκε μιὰ κραυγή:

— Σταθῆτε! Χάρις! Χάρις!

Ἦταν ἀληθινὴ ἡ κραυγὴ αὐτὴ ἡ ἤθελε νὰ κοροϊδέψη τὸ θάρρος τῶν ἐτοιμοθανάτων;

Μὰ νά! Ὁ Βικτὸρ βγαίνει ἀπὸ τὴ γραμμὴ τῶν Γάλλων καὶ παρουσιάζεται κάτωχρος, τρέμοντας, ὅλος ταραγμένος μπροστὰ σ' ἐκείνην ποὺ ἀγαπᾶ, κραυγάζοντας:

— Κλάρα, ἐσὺ ποὺ ἡ καρδιὰ σου εἶνε δική μου, γίνε γυναῖκα μου, γίνε γυναῖκα μου! Πὲς μόνο τὴ λέξι: «ναι»! Ἐπέστρεψε! Ἐπέτυχα τὴ χάρη σου! Ἐσὺ θὰ ζήσης! Ἔλα γλυκειά μου κόρη, ἔλα νὰ ζήσης στὴν ἀγκαλιά μου ἢ ἐπιτέλους δέξου τὴ χάρη ποὺ σοῦ φέρνω καὶ ζῆσε γιὰ νὰ ἐκπληρώνης τὴ φρίκη αὐτῆς τῆς ἡμέρας. Ἀπόθεσε ὅλη τὴν ἀγωνία σοῦν σου σὲ μένα κι' ἐγκαρτέρησε στὸ πένθος σου! Θὰ γίνω προστάτης σου κι' ὁδηγός σου!

Ἡ Κλάρα ἔστρεψε σ' αὐτὸν τὸ καθαρὸ καὶ ἀτάραχο βλέμμα της καὶ χωρὶς νὰ δισταση καθόλου, βάδισε μὲ σταθερὸ βῆμα πρὸς τὸν ἀδελφό της.

— Ζουανίτο, τελείωνε! τοῦ εἶπε περήφανα.

Τὸ κεφάλι της ἔπεσε. Ἕνα κῦμα αἵματος, τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς της ἔτρεξε.

Ὁ Βικτὸρ δὲν δοκίμασε νὰ τὴν ἐμποδίση... Ἔπεσε λιπόθυμημένος στὰ χέρια τῶν συναδέλφων του.

Σήκωσαν τὰ πτώματα καὶ ὁ Φίλιππος πῆρε τὴ θέσι τοῦ ἀδελφῆς του καὶ πέθανε καὶ αὐτὸς μὲ τὸν ἴδιο ἡρωϊσμὸ τῶν ἄλλων.

Τώρα ἦταν ἡ σειρὰ τοῦ γέρου μαρκησίου Λεγκανὲθ.

Προχώρησε κυττώντας προσεχτικὰ τὶς πλάκες ποὺ βαμμένες ἀπὸ τὸ αἷμα τῶν παιδιῶν του.

Ὁ Ζουανίτο τρομαγμένος ἔκανε ἕνα πήδημα πίσω.

— Γίνου ἄντρας κι' ἔχε θάρρος! τοῦ φώναξε ὁ πατέρας του. Ἀκοῦστε ἐσεῖς, Ἱσπανοί, ἀκοῦστε καὶ πάστε τὸ μήνυμα ὅλη τὴν πατρίδα. Αὐτὸ εἶνε τὸ παιδί μου, ποὺ ἔχει τὴν ἀπόλυτη λογία μου! Μαρκήσιε ντὲ Λὸς Λεγκανὲθ. Ἱσπανὲ μεγαλόψυχε, χτύπα μὲ χέρι σταθερό. Καμμιὰ κατηγορία δὲ τὸ φοβᾶται· βαίνει. "Ὅλη ἡ ντροπὴ κι' ὅλη ἡ ἀτιμία πέφτει ὁπάνω σ' ἐμένα, ἐχθρὸ τῆς πατρίδας.

Ὁ Ζουανίτο χτύπησε μὲ χέρι σταθερό.

"Ἕνα παράξενο βογγητὸ ποὺ ἔγβγκε ἀπὸ τὸ λαγκαστρεμένο στῆθος, φανέρωσε πῶς κ' ἡ τελευταῖες του δυνάμεις εἶχαν ἐγκαταλείψει πειά.

Τότε προχώρησε κ' ἡ μητέρα του, καμπουριασμένη, σκυμμένη, μὰ καὶ γεμάτη ἀξιοπρέπεια.

Ὁ Ζουανίτο τὴν κύτταξε στὰ μάτια κι' ἔβγαλε μία τρομερὴ κραυγή:

— Αὐτή... αὐτή... ποὺ μὲ βύζαξε!...

Κάθε πρόσωπο χλώμιασε. Οἱ Γάλλοι ποὺ γλεντοῦσαν σώπασαν. Ἡ μάνα μίλησε τότε στὸ γυιό της. Ἐκεῖνος δὲν τὴν ἄκουσε. Τότε αὐτὴ βάδισε στὴν ἄκρη τῆς ταράτσας κι' ἀπὸ κεῖνο τὸ ὕψος γκρεμίστηκε στὸ κενό.

Εἶχε ἐκτελέσει μόνη της τὴ θανατικὴ ποινή...

Ὁ Ζουανίτο σωριάστηκε κάτω ἀναίσθητος.

Χρόνια ἐπέρασαν.

Ζῆ στὴν Ἱσπανία ἕνας εὐγενής. "Ἕνας σκοτεινὸς πέπλος σκεπάζει τὰ γρομερά του χαρακτηριστικά. Ἡ ρυτίδες ποὺ χαράζουν τὸ πρόσωπό του δὲν εἶνε ἔργο τοῦ ἀμειλίκτου χρόνου. Ὁ ἄνθρωπος (αὐτὸς ὀνομάζεται ἀπὸ ὅλους ἐλ Βερντοῦγκο (ὁ δήμιος) τῶν λὸς Λεγκανὲθ, ὁ τελευταῖος γόνος τῶν ὁποίων εἶνε.

Εἶνε ὁ Ζουανίτο!

"Ὅλοι τὸν θαυμάζουν καὶ τὸν λυποῦνται, μὰ κι' ὅλοι τὸν ἀποφεύγουν. Αὐτὸς πάλι μιὰ καὶ μόνη ἐπιθυμία ἔχει: ν' ἀποχτήση ἕνα ἀγόρι. Τότε θὰ πάη νὰ πλαγιάση στὸν τάφο, δίπλα στοὺς δικούς του, ποὺ ἤθελε νὰ τὸ χέρι τοὺς θανάτωσε...

Α. ΣΑΜΙΣΣΟ

Η ΣΕΛΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΤΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΣΑΣ

Ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν Ἀλλοδαπῶν

Πῶς διατηρεῖται ἡ ἐμορφιά

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

— Ἡ συναυλία τῆς ὀρχήστρας τοῦ Ὠδείου τὴν περασμένην ἑβδομάδα, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Μητροπούλου, συνεκέντρωσε ἐκλεκτὸν κόσμον.

— Διεκρίναμεν τὸν ὑπουργὸν κ. Λούβαριν, τὸν ἐπιτετραμμένον τῆς Ὁλλανδίας καὶ τὴν κ. Σίλλεμ, τὸν ἐπιτετραμμένον τῆς Ἀγγλίας καὶ τὴν Λαίδη Μαίρη Οὐδῶκερ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Δ. Μαξίμου, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Δ. Βικέλα, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Γ. Μελᾶ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Νεγροπόντη, τὸν κ. τὴν κ. καὶ τὴν δίδα Ἀθηνογένη, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Α. Βλάγκαλη, τὴν Καν Μ. Λεβίδη, τὴν Καν Α. Σταθάτου, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Δ. Ἀραβαντινοῦ, τὴν ὡραίαν καὶ κομψὴν παρεπιδημοῦσαν Καν Μπρουνέττα καὶ τὸν κ. Μπρουνέττα, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Β. Μπένση, τὴν Καν Α. Ἀργυροπούλου, τὴν κ. Καν Α. Παπάγου, τὴν Καν Φ. Δρυγούμη, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Μ. Μπενάκη, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Μιχαλακοπούλου, τὴν Καν Α. Μάτσα, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Χ. Ζαλοκώστα, τὴν Καν Συναδινοῦ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Γερουλάνου, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Β. Μόστρα, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Ν. Βάσσου, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Φιντνῆ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Π. Σκένδερ, τὴν Καν Μελᾶ, τὴν Καν Καράλη, τὴν Καν Σακορράφου, τὴν Καν Μ. Παπαθεοδώρου, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Μηλιάδη, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Π. Γουναράκη, τὴν Καν Καρρὲρ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Κιρόγα, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Βορρὲ, τὴν Καν Φωκᾶ.

— Διεκρίναμεν ἐπίσης τὰς δίδας Παπάγου, Πετρίτση, Ἀραβαντινοῦ, Ζογέμπ, Ζίση, Σαμπέρ, Εὐγενίδη, Ἀλευρᾶ, Καμπάνη καὶ τοὺς κ.κ. Δ. Λεβίδην, Μαζαράκην, Κυριακίδην, Χωρέμην, Μελᾶν, Φιλαδελφέα, Ραφαὴλ, Ψαρρούδαν, Πετρίτσην, Καλίνσκην, Λαγουδάκην, Νοταρᾶν καὶ πολλοὺς ἄλλους.

* * *

— Τὴν περασμένη Τετάρτη μικρὰ ἑσπερὶς παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Μ. Βλαστοῦ.

— Διεκρίναμεν τὸν κ. καὶ τὴν κ. Δ. Ἀραβαντινοῦ, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Σ. Εὐγενίδη, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Μαλαμίδη, τὸν κ. καὶ τὴν κ. Μπρουνέττα, τὴν Καν Λ. Μελᾶ, τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ἰταλίας κ. Μποσκαρέλην, τὸν κ. Π. Μαυρομιχάλην, τὸν κ. Ν. Μπαλτατζῆν, τὸν κ. Λοῦρον, τὸν κ. Μάτσαν, τὸν κ. Καρτάλην καὶ ἄλλους.

Η ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΜΟΥ

Μαραμένο λουλοῦδι, Κωνσταντινούπολιν.— Δὲν φαντάζομαι νὰ μὴν εἶνε δυνατὸν νὰ βρῆτε ἑτοιμα καλλυντικὰ σὲ φαρμακεῖο ἢ κουρεῖο. Γιὰ τὴν λιπαρὰ ἐπιδερμίδα σας σᾶς συνιστῶ νὰ πλένετε τὸ πρόσωπό σας μὲ γάλα ἀβραστο, στὸ ὁποῖον προσθέτετε τὴ μιὰ μέρα μιὰ κουταλιὰ ὀξυζενὲ καὶ τὴν ἄλλη μιὰ κουταλιὰ καμφοροῦχο οἰνόπνευμα. Τὸ πρόσωπό σας τὸ ξεπλένετε μὲ νερὸ χλιαρό, στὸ ὁποῖον ἔχετε προσθέσει λίγη σόδα ἢ βόρακα. Ἐπίσης τώρα τὸ καλοκαίρι χρησιμοποιῆτε καὶ χυμὸ ἀγγουριοῦ. Τὸ βράδυ καθαρίζετε πάντοτε τὸ πρόσωπό σας μὲ τὴν ἑξῆς λοσιόν:

Eau de roses	50 gr.
Alcool camphr.	50 gr.

Ὅταν πρόκειται νὰ βγῆτε ἔξω ἀλείφετε τὸ πρόσωπό σας μὲ μιὰ καλὴ κρέμα. Κάνετε ἕνα ἐλαφρὸ μασάζ καὶ κατόπιν περνᾶτε ἀπὸ τὸ πρόσωπό σας ἕνα κομμάτι πάγο, περιτυλιγμένο μέσα σ' ἕνα πανάκι. Μετὰ βάζετε στὸ πρόσωπό σας δυὸ - τρεῖς ζεστὲς πετσέτες, ξεπλένεσθε μὲ ἄφθονα κρύα νερά, σφουγγίζεσθε καὶ σὲ λίγο πουδράρεσθε. Πούδρα Χρησιμοποιῆτε Coty, Houbigant, ἢ Leclerk.

Ἀρραβωνιασμένην, Θεσσαλονίκην. — Πολὺ μὲ συγκίνησε τὸ γραμματάκι σας. Ἀφοῦ δὲν ἔχετε μητέρα νὰ σᾶς συμβουλεύση, θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς δώσω ἐγὼ ὅσες συμβουλὲς μπορῶ καὶ ἐλπίζω νὰ πιάσουν τόπο. Βεβαίως δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ κάνετε μιὰ ντουζίνα φορέματα γιὰ τὴν προῖκα σας. Ὅταν εἶνε καλορραμμένα, καλὰ συνδυασμένα μεταξύ των καὶ σὲ καλὴ ποιότητα, μπορεῖτε νὰ περάσετε καὶ μὲ τὰ μισά. Ἀπαραίτητο σᾶς εἶνε ἕνα ἐλαφρὸ μάλλινο παλτουδάκι, μπλὲ κατὰ προτίμησιν, γιὰ νὰ μπορῆτε νὰ τὸ φορῆτε τὸ ἀπόγευμα ποὺ εἶνε περισσότερο χρήσιμο, ἀπὸ ὕφασμα καλὸ καὶ σὲ σκέτη γραμμή. Μὲ τὸ παλτὸ αὐτὸ θὰ συνδυάσετε ἕνα ἢ δύο ἐμπριμέ. Ἕνα μὲ σκοῦρο φόντο, μαῦρο ἢ μπλὲ καὶ μὲ σχέδιο πὶ ἀπογευματινό, καὶ ἕνα μὲ φόντο λευκὸ καὶ σχέδια γεωμετρικὰ μπλὲ ἢ κόκκινα, ραμμένο ἔτσι ὥστε νὰ φορίεται καὶ τὸ πρωί. Θὰ κάνετε ἀκόμη ἕνα καλοκαιρινὸ ταγιὲρ, κατὰ προτίμησιν ἀπὸ κουκουλάρικο, σὲ σχέδιο κλασικό, μὲ τρεῖς μπλουζίτσες, μιὰ λευκὴ, μιὰ σκουτσέικη καὶ μιὰ ἐμπριμὲ, ἐπίσης δὲ χρειάζεσθε καὶ τρία πρωϊνὰ φορεματάκια σεμιζὲ ἢ λίνα, ἢ βαμβάκερα, ἢ ἐπόνζ, γιὰ τὶς πρωϊνὲς σας κοῦρσες, γιὰ τὶς ἐκδρομές σας κτλ. Βραδυνὸ φόρεμη πρὸς τὸ παρὸν δὲν χρειάζεται νὰ κάνετε. Τὸ καλοκαῖρι δὲν γίνεται ἐπίσημα ὁ κόσμος καὶ ἐὰν ἄλλου δὲν ἔχετε τὸ γυφικό σας, ποὺ ἀμὰ τοῦ ἀφαιρέσετε τὰ μανίκια καὶ τοῦ προσθέσετε μιὰ χρωματιστὴ ζώνη, θὰ γίνη ὡραιότατο καὶ ἀπολύτως κατάλληλο γιὰ βράδυ. Κατέλλα χρειάζεσθε τοὐλάχιστον τρία: Ἕνα λευκὸ πρωϊνὸ, γαρνιρισμένο μὲ μιὰ ἁπλὴ κορδέλλα, ἕνα μαῦρο ἢ μπλὲ ἀπογευματινὸ, γαρνιρισμένο μὲ ἄσπρη ἢ μὲ βελάκι, καὶ ἕνα σὲ σχῆμα «ναυτρέλλ», μὲ ἐλαφρὸ γαρνίρισμα, ποὺ νὰ φορίεται πρωϊ καὶ ἀπογεύματα. Παπουτσια ἐπίσης χρειάζεσθε τέσσερα ζευγάρια: Ἕνα ζευγάρι σανδάλια, ἕνα ζευγάρι σκαρπίνια καλοκαιρινὰ, ἕνα γοβάκια ἀπογευματινὰ ἀσπρόμαυρα καὶ ἕνα ζευγάρι μαῦρα ἢ μπλὲ. Τσαντὲς καὶ γάντια ἀνάλογα. Πιστεύω ὅτι αὐτὰ σᾶς ἀρκοῦν πρὸς τὸ παρὸν, εἶμαι ὅμως στὴ διάθεσί σας καὶ γιὰ ὅ,τι ἄλλο θέλετε.

Η ΦΙΛΗ ΣΑΣ

ΤΑ ΜΟΝΤΕΡΝΑ ΚΑΠΕΛΛΑ

"Ἕνα ὡραιότατο ἀπογευματινὸ καπέλλο ἀπὸ ταφτᾶ ἢ μαρκαΐν. Ἡ κηλότητα ἀπωτελεῖται ἀπὸ τέσσερες φέτες καὶ γαρνίρεται πίσω μ' ἕνα μεγάλο φιόγκο. Ὁλόκληρο τὸ καπέλλο γαρνίρεται μὲ γαζιά.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΜΑΣ — Τοῦ ΠΑΥΛΟΥ ΝΤ' ΑΙΓΚΡΕΜΟΝ

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ Τερέζα χαμήλωσε τὸ κεφάλι της καὶ ψιθύρισε.

— Ἐξ αἰτίας ἀκριβῶς τῆς μητέρας μου, εἶμαι τόσο δυστυχισμένη...

— Προσέχετε, τῆς εἶπε ἀμέσως ὁ Ἀνδρέας ποὺ τὸν τάραζαν τὰ λόγια αὐτά. Δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ κρίνουμε τοὺς γονεῖς μας.

— Δὲν τὴν κρίνω, ἀπάντησεν ἡ Τερέζα, συμβαίνει κάτι ἄλλο. Κάτι ποὺ μὲ κάνει νὰ ὑποφέρω τρομερὰ καὶ τὸ ὁποῖο εἶν' ἀδύνατο νὰ καταλάβετε, ἀν δὲν σᾶς διηγηθῶ προηγουμένως μερικὰ παλαιὰ γεγονότα.

— Λέγετε, εἶπεν ὁ Ἀνδρεας, σᾶς ἀκούω.

— Ὅταν ἡ Φράγκα ἦταν ἐννέα χρόνων κι' ἐγὼ δώδεκα, ἄρχισε νὰ διηγῆται ἡ Τερέζα, ὁ πατέρας μου κ' ἡ μητέρα μου ἔφυγαν γιὰ τὴν Ἀθανα καὶ μᾶς ἄφησαν μὲ τὴν μὶς Σίμπυλ στὸ Παρίσι. Ἡ ἀναχώρησις τοῦ πατέρα μας δὲν μᾶς ἐστοίχισε καὶ πολύ, γιατί ποτὲ δὲν μᾶς ἔδωσε δείγματα μεγάλης ἀγάπης καὶ οὔτε φρόντισε ποτὲ γιὰ μᾶς. Ὁ χωρισμὸς ὅμως ἀπὸ τὴ μητέρα μας μᾶς προκάλεσε μιὰ ἀπέραντη ἀπελπισία... Ποτέ, πραγματικά, μητέρα δὲν στάθηκε τόσο τελεία, τόσο φιλόστοργη ὅσο ἐκείνη!... Μονάχα γιὰ μᾶς ἐζοῦσε καὶ γιὰ μᾶς φρόντιζε νύχτα μέρα... Ὅπως σᾶς εἶπα, ἐγὼ ἤμουν δώδεκα χρόνων τότε, μὰ τὴν θυμᾶμαι σὰν νὰ ἦταν μόλις χθές. Ἡ ἀπουσία της ποὺ ἔμελλε νὰ διαρκέση τρεῖς μῆνες, βάστηξε δυὸ ὁλόκληρα χρόνια. Ὅταν τέλος ξαναγύρισε, συνέβη ἕνα ἀλλόκοτο περιστατικό. Ἡ μὶς Σιμπυλ, ἐγώ, ὅλοι οἱ ὑπηρέτες, ἡ νουνά μας ἡ βαρώνη Γιάκομπσεν, γιὰ τὴν ὁποία θὰ μᾶς ἀκούσατε πολλὲς φορὲς νὰ μιλᾶμε, ὅλος ὁ κόσμος μὲ δυὸ λόγια, ἀναγνωρίσαμε ἀμέσως τὴ μαμὰ καὶ τὴν ὑποδεχτήκαμε πανηγυρικά. Ἡ Φράγκα ὅμως, μονάχα αὐτή, δὲν θέλησε νὰ τὴν φιλήση, γιατί, ὅπως ἔλεγε, δὲν ἦταν αὐτὴ ἡ μαμά.

Ὁ Ἀνδρέας ἀναπήδησε καταπληκτος.

— Πῶς; εἶπε. Τί εἶν' αὐτὰ ποὺ μοῦ λετε.

— Περιμένετε, ἀπάντησε ἡ Τερέζα, δὲν ἐτελείωσα ἀκόμα. Ὀσάκις ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ κόμησσα ντὲ Ροσθελ θέλησε ν' ἀγκαλιάση καὶ νὰ χαϊδέψη τὴ Φράγκα, ἐκείνη, μὲ τὴν γνωστή σας ἰσχυρογνωμοσύνη της, τῆς ἀπαντοῦσε: «Φύγε! Δὲν εἶσαι σὺ ἡ μαμά!...» Τότε ἡ μὶς Σίμπυλ πῆγε καὶ βρῆκε τὴ βαρώνη Γιάκομπσεν, ἡ ὁποία ἐξασκοῦσε πάντα μεγάλη ἐπίδρασι στὴν ἀδελφή μου.

Ἡ βαρώνη, μολονότι εἶχε μάθει ἀπὸ τὴν Σίμπυλ τὴν ἰδέα τῆς Φράγκας, ἀναγνώρισε κι' αὐτὴ τὴν μητέρα μου, τὴν ὁποία ἤξερε ἀπὸ τὴν παιδική της ἡλικία καὶ τὴν ὑπεραγαποῦσε...

Προσπάθησε τότε κι' αὐτὴ νὰ πείση τὴν Φράγκα. Τὸ μόνο ὅμως ποὺ κατώρθωσε ἦταν νὰ τὴν κάνη νὰ πάψη νὰ λέη ὅτι δὲν εἶνε αὐτὴ ἡ μητέρα μας καὶ νὰ τῆς φέρεται ἀπότομα. Ἡ ἀδελφή μου ἐπιφανειακῶς μόνο δείχτηκε εὐπειθὴς στὰ λόγια τῆς βαρώνης. Πραγματικὰ ὅμως ἀπὸ τότε ἦταν πάντοτε ψυχρὴ σὰν πάγος πρὸς τὴν μητέρα μας καὶ σήμερα ἀκόμα εἶν' ὁλοφάνερο ὅτι δὲν ἐγκατέλειψε τὴν πρώτη ἰδέα της.

— Αὐτὸ εἶνε στ' ἀλήθεια πολὺ παράδοξο, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας ντ' Ἀνζελί. Σὲ σᾶς δὲ, δεσποινίς, τί ἐντύπωσι ἔκανε ἡ στάσις αὐτὴ τῆς ἀδελφῆς σας; Ἐσεῖς τί κάνατε;

— Ὦ! ἐγὼ πίστευα ἀμέσως ὅτι ἡ Φράγκα παραλογιζόταν καὶ ἀγαποῦσα τὴ μαμὰ ὅπως τὴν ἀγαποῦσα καὶ πρὶν φύγη γιὰ τὴν Ἀθάνα, δηλαδὴ μέχρι τρέλλας... Ἀλλὰ καὶ ἡ μαμὰ δὲν εἶχε ἀλλάξει στὴν ἀρχὴ καθόλου... Φερόταν πάντα πολὺ ἁμᾶς μὲ τὴν ἴδια στοργή, ὅπως καὶ στὸ παρελθόν. Δυστυχῶς ὅμως δὲν ἄργησε ν' ἀλλάξη. Ἐνῶ πρῶτα ἔβγαινε σπανιότατα ἔξω καὶ ἦταν ἀφιερωμένη ὁλόκληρη σὲ μᾶς, μᾶς ἐγκατέλειψεν ἔξαφνα στὶς φροντίδες τῆς Σίμπυλ καὶ αὐτὴ ἄρχισε νὰ τρέχη στὶς συναναστροφὲς καὶ στὶς διασκεδάσεις τόσο, ποὺ περνοῦσαν ἑβδομάδες ὁλόκληρες, κατὰ τὶς ὁποῖες μᾶς ἔβλεπε μόνο τὴν ὥρα τοῦ γεύματος.

Ἐγὼ εἶχα σχηματίσει τὴν ἰδέα ὅτι ὅλ' αὐτὰ ἦσαν συνέπεια τῆς ψυχρῆς ἀπέναντί της συμπεριφορᾶς τῆς Φράγκας καὶ γι' αὐτὸ ἤμουν κάπως δυσαρεστημένη ἐναντίον τῆς ἀδελφῆς μου, γιατί εἶχε γίνει ἀφορμὴ ν' ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ μᾶς ἡ μητέρα μας. Αὐτὴ τὴν πληροφόρησί μου τὴ μεγάλωνε καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι, ὅσο μεγάλωνα, ἡ κόμησσα δειχνόταν περήφανη γιὰ μένα καὶ μ' ἐπαιρνε παντοῦ μαζύ της γιὰ νὰ μὴ ἐπηρεάζωμαι, ὅπως ἔλεγε, ἀπὸ τὴ Σίμπυλ καὶ τὴν Φράγκα. Τὸ περίεργο ὅμως εἶνε ὅτι ἐνῶ αὐτὸ μὲ εἶχε κατακυριεύσει στὴν ἀρχή, κατόπιν συνειδητοποίησε ὅσο τίποτε ἄλλο, ὥστε ν' ἀνοίξη μιὰ βαθειὰ ἄβυσσο μεταξύ μας.

— Γιατί; ρώτησε ὁ Ἀντρέας.

Ἡ Τερέζα κοκκίνισε ζωηρὰ καὶ ἀπάντησε:

— Θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω, φίλε μου. Αὐτὸ μὲ στενοχωρεῖ πολύ, ἀλλὰ καταλαβαίνω ὅτι πρέπει νὰ τὸ μάθετε ὅλα. Λοιπὸν, στὴν συμπεριφορά, στοὺς τρόπους, στὶς ἰδέες ποὺ ἐξέφραζε συχνὰ μπροστά μου ἡ κόμησσα, εὕρισκα πράγματα τὰ ὁποῖα ἀποδοκίμαζα στὸν ὑπέρτατο βαθμό. Τὰ ἀπεδοκίμαζα καὶ μὲ κατέπλησσαν συγχρόνως, γιατί δὲν εἶχα ξεχάσει τὶς ἠθικὲς ἀρχὲς ποὺ πρὸ τεσσάρων μόλις ἐτῶν εἶχα ἀκούσει τόσες φορὲς ἀπὸ τὸ στόμα τῆς μητέρας μου. Πῶς ἦταν δυνατὸν νὰ εἶχε ἀλλάξει σὲ τέτοιο σημεῖο...

Ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι μας ὁ πρῶτος γραμματέας τοῦ πατέρα μας, διαδόθηκαν εἰς βάρος της τέτοια πράγματα, ὥστε ἡ βαρώνη Γιάκομπσεν δὲν ξαναπάτησε ἀπὸ τότε τὸ πόδι της στὸ σπίτι μας.

Ἡ Φράγκα ὡστόσο ἐξακολουθοῦσε νὰ ἐπισκέπεται συχνὰ τὴ νουνά μας. Ἐγὼ ὅμως, πῆρα τὸ μέρος τῆς μητέρας καὶ δὲν ἐπήγαινα στῆς κυρίας Γιάκομπσεν παρὰ μόνο ὅταν πήγαινε ἡ μαμά, μιὰ-δυὸ φορὲς τὸ χρόνο δηλαδή...

Μὰ μιὰ μέρα ἡ μητέρα μου παρεξετράπη τόσο μπροστά μου, ὥστε ἀπὸ τότε ἄρχισα ν' ἀναρωτιέμαι μήπως εἶχε οἰκήσει ἡ Φράγκα καὶ μήπως μᾶς ἄλλαξαν πραγματικὰ τὴ μητέρα μας;

Στὴν ἀρχὴ προσπάθησα νὰ πείσω τὸν ἑαυτό μου ὅτι ὅταν τρέλλα νὰ τὸ σκέφτωμαι αὐτό, ὅτι δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ βρεθοῦν ποτὲ στὴ γῆ δυὸ πλάσματα ποὺ νὰ μοιάζουν τόσο μεταξύ των. Καὶ ὅμως ἡ ἀμφιβολία εἶχε ριζώσει μέσα στὴν καρδιά μου. Μιὰ βαθειὰ φωνὴ μοῦ ἔλεγε: «Ἡ μητέρα σου ἡ ἀληθινὴ μητέρα, ντρέπεται πάντα μπρὸς στὸ παιδί της». Κι' ἔτσι ἄνοιξε μεταξύ μας μιὰ βαθειὰ ἄβυσσος. Ἐπειδὴ δὲ τέτοιος εἶνε ὁ χαρακτήρ μου, ὅσο τὴν ἀγαποῦσα πρὶν γουμένως, τόσο τὴν μισοῦσα τώρα... Καὶ ἀπὸ τότε εἶμαι τὸ πιὸ δυστυχισμένο πλάσμα τοῦ κόσμου... Ἡ ἀπελπισία μου δὲν ἔχει πειὰ ὅρια καὶ γιὰ νὰ τὴ διώχνω πάνω ἕνα σκοπὸ τρέλλες, ἔρχομαι σὲ σύγκρουσι μὲ ὅλους, ποτὲ δὲν ὑποφέρω σ' ὅσους ἔχουν τὴν ἀξίωσι νὰ τοὺς ὑπακούω καὶ σὲ ὅλους φαίνομαι δυσάρεστη.

Δὲν εὐχαριστιέμαι παρὰ μόνο ἐδῶ, γιατὶ σ' αὐτὴ τὴν ἐξοχὴ, ἀνάμεσα στὴν ὁποία μεγάλωσα, αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτό μου ἐντελῶς ἐλεύθερο κι' ἔτσι μόνο μπορῶ νὰ ὑποφέρω... φεύγω ἕνα προσωπο ποὺ δὲν μπορῶ νὰ τὸ ὑποφέρω...

Ἀφοῦ εἶπε τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια, ἡ Τερέζα ἄφησε τὸ κεφάλι της νὰ γείρη στὸν ὦμο τοῦ Ἀνδρέα καὶ κυριεύθηκε ἀπὸ λυγμούς.

Ὅταν ὁ νέος ἔνοιωσε στὸ λαιμό του τὴν ἀνάσα τῆς κόρης ποὺ θρηνοῦσε, τοῦ ὡραιοτάτου αὐτοῦ πλάσματος, τὸ ὁποῖο ἐλάτρευε, ἔνοιωσε μιὰ βαθειὰ ταραχή. Ὡστόσο, συγκεντρώνοντας, ὅλες του τὶς δυνάμεις, κατώρθωσε νὰ ψιθυρίση μὲ κάποια γαλήνη:

— Ἂς μὴν παρασυρώμεθα σὲ παραλογισμούς. Ἡ κόμησσα ντὲ Ροσθὲλ ἐνδέχεται, εἴτε γιὰ τὸν ἕνα, εἴτε γιὰ τὸν ἄλλο λόγο, ἴσως μάλιστα ἔπειτα ἀπὸ θλίψεις, τὶς ὁποῖες ἀγνοοῦμε, νὰ ἄλλαξε πραγματικὰ χαρακτῆρα. Εἶνε ὅμως ἀδύνατο νὰ ἰσχυρίζεται κανεὶς ὅτι δὲν εἶνε αὐτὴ ἡ μητέρα σας, ἀφοῦ ὅλοι ὅσοι τὴν ξέρουν ἀπὸ τὴν παιδική της ἡλικία, ἔχουν ἀντίθετη πεποίθησι. Δυὸ πρόσωπα δὲν μοιάζουν νὰ μοιάζουν σὲ τέτοιο βαθμὸ μεταξύ τους, παρὰ μόνον ἂν εἶνε δίδυμα. Εἶχε δίδυμη ἀδελφὴ ἡ μητέρα σας;

— Ὄχι.

— Τότε λοιπὸν μὴ φανταζώμαστε ἀδύνατα πράγματα. Πρέπει μόνο νὰ παραδεχθῆτε ὅτι ὁ χαρακτῆρας τῆς μητέρας σας ἄλλαξε πολύ... Ὅπως ὅμως σᾶς εἶπα καὶ στὴν ἀρχὴ τῆς συνομιλίας μας, δὲν πρέπει, δὲν εἶνε σωστὸ, νὰ κρίνουμὲ τοὺς γονεῖς μας... ἔστω καὶ ἂν ἀκόμα τὰ σφάλματά τους καταστρέφουν τὴ ζωή μας... Ἀπέναντι τῶν γονέων μας ἔχουμε καθήκοντα μόνον... Ἀκολουθῆστε τὴ συμβουλή μου καὶ περιορισθῆτε στὴν αὐστηρὴ ἐκπλήρωσι τῶν καθηκόντων σας. Θὰ δῆτε τότε πῶς, ὅταν ἔχη κανεὶς ἡσυχη τὴ συνείδησί του, δὲν αἰσθάνεται τὸν ἑαυτό του δυστυχῆ.

Τὰ τίμια αὐτὰ λόγια ξανάφεραν τὴ γαλήνη στὴν καρδιὰ τῆς Τερέζας. Ποτὲ δὲν τῆς εἶχαν μιλήσει τέτοια γλῶσσα...

— Καθὼς βλέπετε, τοῦ εἶπε ἐνῶ ἕνα χαμόγελο φώτιζε τὸ δακρύβρεχτο ἀκόμα πρόσωπό της, καλὰ ἔκανα ποὺ σᾶς παρακάλεσα νὰ γίνετε φίλος μου... Θὰ ἔχετε τὴν καλωσύνη καὶ στὸ μέλλον νὰ μοῦ λέτε τέτοια καλὰ λόγια, ποὺ θὰ ἐμπέουν θάρρος;

— Ἀσφαλῶς, ἀλλὰ ὑπὸ ἕνα ὅρο ὅμως: ὅτι δὲν θ' ἀφήνετε νὰ πηγαίνουν χαμένα τὰ λόγια μου κι' ὅτι θὰ προσπαθῆτε νὰ εἶσθε ὅσο τὸ δυνατὸν μαλακὴ καὶ φρόνιμη...

Τὴ συμβουλὴ αὐτὴ ἡ Τερέζα, ποὺ τόσο εὔκολα ἀγρίευε μὲ τὴν παρατήρησι, τὴν ἄκουσε χαμογελῶντας καὶ ἀπάντησε:

— Θὰ προσπαθήσω...

* * *

Καὶ πραγματικὰ προσπάθησε.

Τὸ πρᾶγμα ὅμως δὲν ἦταν τόσο εὔκολο. Πολλὲς φορὲς, βλέποντας τὴν ἄτοπη συμπεριφορὰ τῆς Ναδίνας, ἡ νέα ἐξέφραζε μὲ ἀγανάκτησι τὴν ἀποδοκιμασία της. Κι' ἔτσι συνέβαιναν σκηνὲς μεταξὺ μητέρας καὶ κόρης ποὺ ἔδειχναν ὅτι ἡ ἔχθρα τους δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἐξαλειφθῆ ποτέ.

Ὀσάκις συνέβαιναν τέτοιες σκηνές, ἡ Τερέζα, κυριευμένη ἀπὸ ὀρίκη, πήγαινε στὸν Ἀνδρέα καὶ μὲ λυγμοὺς καὶ πόνο, τὸ ὁποῖο ἄναβε ὅλο τὸ αἷμα τοῦ νέου, τοῦ ἐκμυστηρεύοταν τὰ πάντα.

Ἐκεῖνος προσπαθοῦσε στὴν ἀρχὴ νὰ συγκρατηθῆ ὁ ἴδιος κι' ἐπειτα νὰ τὴν καθησυχάση. Μὰ καὶ τὰ δυὸ ἦσαν ἐξ ἴσου δύσκολα.

Ὡστόσο, ἐπειδὴ εἶχε μεγάλη θέλησι κι' ἐπειδὴ ἤξερε νὰ βρίσκη λόγια ποὺ μιλοῦσαν κατ' εὐδείαν στὴν καρδιὰ τῆς Τερέζας, τὸ κατώρθωνε.

Ὁ Ἀνδρέας ὅμως ἦταν τίμιος ἄνθρωπος κ' εἶχε εὐαίσθητη συνείδησι. Μιὰ μέρα λοιπὸν ἐξήτασε κατὰ βάθος τὸν ἑαυτό του καὶ βρῆκε ὅτι αὐτὸς ποὺ ἦταν ἕνας ἄνθρωπος χωρὶς περιουσία δὲν ἔπρεπε ν' ἀγαπᾶ μιὰ πλουσία νέα σὰν τὴν Τερέζα, ἀν καὶ στὴν εὐγένεια τῆς καταγωγῆς δὲν διέφερε σὲ τίποτε ἀπ' αὐτήν, γιατὶ στὴν πραγματικότητα ἦταν μαρκήσιος Ἀνδρέας Σαὶν—Ζὰν ντ' Ἀνζελί. Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του ὅμως, ὅταν ἡ φτώχεια χτύπησε τὴν πόρτα του, ἐγκατέλειψε τὸν τίτλο του καὶ τὸ πομπῶδες του ὄνομα κι' ἔγινε ἁπλῶς ντ' Ἀνζελί.

— Τὴν ἀγαπῶ σὰν τρελλός! σκέφθηκε. Εἶνε τόσο ὡραία, τόσο ἀξιολάτρευτη, τόσο καλὴ καὶ ἔξυπνη, ὥστε ὅσο περνάει ὁ καιρός, τόσο περισσότερο θὰ τὴν ἀγαπῶ! Γι' αὐτο, πρὶν ἀκόμα τὸ πάθος μου μοῦ ἀφαιρέση κάθε δύναμι ἐνεργείας, πρέπει νὰ λάβω τὰ μέτρα μου.

Σκόπευε λοιπὸν νὰ παραιτηθῆ ἀπὸ τὴ θέσι του, γιὰ ν' ἀπομακρυνθῆ ἔτσι ἀπὸ τὴν Τερέζα, ὅταν ἔξαφνα παρατήρησε ὅτι ἡ ὑγεία τοῦ κόμητος ντὲ Ροσθὲλ ἄρχισε νὰ παρουσιάζη ἀνησυχητικὰ φαινόμενα.

Ὁ Χριστιανὸς πράγματι εἶχε παχύνει ὑπερβολικά, τὸ πρόσωπό του εἶχε γίνει κατακόκκινο καὶ, μόλις καθότανε πουθενά, τὸν ἔπαιρνε ὁ ὕπνος.

Ἡ Τερέζα ἄφησε τὸ κεφάλι της νὰ γείρη στὸν ὦμο τοῦ Ἀνδρέα.

Μόνον ὁ Ἀνδρέας, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθοῦσε νὰ ἐξασκῆ μεγάλη ἐπιρροὴ σ' αὐτὸν, μποροῦσε καὶ τὸν ἔπειθε νὰ κάνη κανένα περίπατο στὸ δάσος γιὰ ν' ἀναπνέη λίγο καθαρὸ ἀέρα.

— Μπορῶ νὰ τὸν ἀφήσω στὴν κατάστασι ποὺ βρίσκεται; ἀναρωτιόταν ὁ νέος μ' ἀνησυχία. Ὄχι, δὲν εἶνε δυνατὸν αὐτό...

* * *

Καὶ, θέλοντας νὰ καθησυχάση τὴ συνείδησί του, ἐπρόσθεσε:

— Ἄλλωστε στὸ Παρίσι θὰ ξαναρχίσω τὴν παλιὰ ζωή μου κι' ἔτσι δὲν θάχω πολλὲς σχέσεις μὲ τὴ δεσποινίδα ντὲ Ροσθέλ... Σιγὰ-σιγὰ θὰ συνέλθω καὶ κάθε κίνδυνος θὰ ἐκλείψη...

* * *

Πράγματι, ὅταν τὸ φθινόπωρο, ἡ οἰκογένεια τῶν ντὲ Ροσθὲλ ξαναγύρισε στὸ Παρίσι, ὁ Ἀνδρέας δήλωσε ὅτι ἤθελε ν' ἀνακτήση τὴν ἐλευθερία του καὶ δὲν παρουσιάστηκε πειὰ οὔτε στὸ τραπέζι, οὔτε στὶς βραδυνὲς οἰκογενειακὲς συγκεντρώσεις.

Ἀλλὰ ἡ κατάστασις τοῦ Χριστιανοῦ ἐξακολουθοῦσε νὰ παραμένη ἡ ἴδια, κι' ἔτσι ἡ Τερέζα εὕρισκε πρόφασι νὰ πηγαίνη συχνὰ στὸ γραφεῖο τοῦ πατέρα της, γιὰ νὰ ρωτᾶη δῆθεν γιὰ τὴν ὑγεία του, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα γιὰ νὰ βλέπη τὸν Ἀνδρέα.

Ἐπίσης τῆς ἄρεσε τώρα νὰ συνοδεύη τὸν πατέρα της στοὺς περιπάτους του στὸν κῆπο τοῦ Κεραμεικοῦ μονο καὶ μόνο γιατὶ ὁ κόμης δὲν ἐβγαινε ποτὲ ἔξω ἀν δὲν συνωδευόταν ἀπὸ τὸ γραμματέα του.

Ἡ Ναδίνα, ἡ ὁποία δὲν ἐνδιαφεροταν πειὰ καθόλου γιὰ τὶς κόρες της, δὲν εἶχε ἀντιληφθῆ τὸ αἴσθημα τῆς Τερέζας, ὅπως ἐπίσης δὲν τὸ εἶχαν ἀντιληφθῆ οὔτε ἡ μὶς Σίμπυλ κ' ἡ Φράγκα.

Κάποιο δειλινὸ, καθὼς ὁ κόμης, ἡ κόρη του κι' ὁ γραμματεύς του καθόταν σὲ κάποιο πάγκο τοῦ κήπου τοῦ Κεραμεικοῦ, ὁ Χριστιανὸς ἀποκοιμήθηκε ἀνάμεσα ἀπὸ τὸν Ἀνδρέα καὶ τὴν Τερέζα.

Σὲ κάποια στιγμὴ πῆγε καὶ κάθησε κοντά τους μιὰ νέα γυναῖκα τοῦ λαοῦ, ποὺ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της ἕνα χαριτωμένο ἀγοράκι.

— Συγχωρῆστε με, κύριε, ποὺ ἄργησα καὶ κάθησα κοντά σας. Θὰ σᾶς ἐνοχλήσω... Δὲν ξέρετε πόσο βαρὺ εἶνε τὸ παιδί μου. Σεῖς, κυρία, ἔχετε παιδιά;

Ἡ Τερέζα κοκκίνισε. Ἦταν φανερὸ πῶς ἡ νέα γυναῖκα τὴν εἶχε νομίσει σύζυγο τοῦ Ἀνδρέα.

— Ὄχι, ἀπάντησε χαμογελῶντας εὐχαριστημένη. Καὶ προσθέσε, κυττάζοντας γλυκὰ τὸν Ἀνδρέα:

— Μὲ τὸν καιρὸ ἔχει ὁ Θεός!...

— Θάχετε πολὺ λίγο καιρὸ παντρεμένοι! πρόσθεσε ἡ νέα γυναῖκα. Φαίνεστε τόσο νέοι κ' οἱ δυό!... Ἔννοια σας ὅμως, καὶ θὰ δῆτε νὰ σᾶς ἔρχωνται κομπλοὶ τὰ παιδιὰ, τὸ ἕνα πίσω ἀπ' τὸ ἄλλο... Τέτοιο ὄμορφο ζευγάρι σὰν καὶ σᾶς θὰ ἦταν κρῖμα νὰ μὴν ἀποκτήση παιδιά!...

Ἡ Τερέζα τὴν ἄκουγε εὐτυχισμένη... Μποροῦσε λοιπὸν νὰ ἦταν πραγματικὰ ὁ Ἀνδρέας σύζυγός της; Πόσο μικρὲς στιγμὲς μάλιστα φαντάστηκε πὼς αὐτὸ ἦταν ἀληθινό! Κι' ἔνοιωσε μιὰ τέτοια γαλήνη ν' ἁπλώνεται στὴν καρδιά της, ὥστε κατάλαβε ὅτι μόνο αὐτὸ θὰ τὴν ἔκανε εὐτυχισμένη στὸν κόσμο...

Ὁ κόμης Χριστιανὸς ἐξακολουθοῦσε νὰ κοιμᾶται... Ὁ Ἀνδρέας ὅμως ἄκουσε ὅλη αὐτὴ τὴ συνομιλία καὶ ὅσο ἡ Τε-

ρέζα ἦταν εὐχαριστημένη, τόσο ἐκεῖνος φαινόταν στενοχωρημένος.

Τὸ θράδυ ἐκεῖνο ἡ Τερέζα φέρθηκε σὲ ὅλους στὸ σπίτι της μ' ἐξαιρετικὴ γλυκύτητα. Σὲ κάποια μάλιστα στιγμὴ ποὺ συνάντησε τυχαίως τὸν Ἀνδρέα, ἅπλωσε πρὸς αὐτὸν τὸ χέρι της καὶ, χωρὶς νὰ τοῦ πῇ οὔτε λέξι, ἔσφιξε μὲ τόση δύναμι τὸ δικό του, ὥστε ὁ νέος, καταταραγμένος, εἶπε ἀπὸ μέσα του:

— Ἄ! τετέλεσται!... Πρέπει νὰ φύγω!...

Ι

ΣΚΛΗΡΑ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΙΣ

Ἡ ἄνοιξις ξαναγύρισε ἐν τῷ μεταξύ.

— Πρέπει νὰ ξαναγυρίσετε τὸ ταχύτερο στὴ σιλλα σας στὴν Νορμανδία, εἶπε ὁ γιατρὸς Ντεζορμὶν στὸν κόμητα Χριστιανὸ ντὲ Ροσθέλ. Ἐκεῖ, μακρυὰ ἀπὸ κάθε σκέψι καὶ κάθε ἐργασία, μὲ δίαιτα αὐστηρὰ καὶ μὲ λίγες ἀσκήσεις, ἡ κατάστασίς σας θὰ θελτιωθῇ.

Ἡ Ναδίνα, στὴν ὁποία δὲν ἄρεσε καθόλου νὰ φύγῃ ἀπὸ τόσο νωρὶς, εἶπε ὅτι ἐμπιστεύεται τὸ σύζυγό της στὶς περιποιήσεις τῶν θυγατέρων της καὶ τοῦ γραμματέως του καὶ ὅτι αὐτὴ θὰ πήγαινε λίγο ἀργότερα νὰ τοὺς συναντήσῃ.

Ἐν τούτοις, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς τους, παίρνοντας ἰδιαιτέρως τὸ Χριστιανὸ, τοῦ εἶπε ὅτι εἶχε νὰ τοῦ ἀνακοινώσῃ κάτι πολὺ σπουδαῖο.

— Φίλε μου, ἄρχισε νὰ τοῦ λέῃ, πολλὲς φορὲς ὡς τώρα μοῦ ζήτησαν σὲ γάμο τὴν Τερέζα. Μὰ καμμιὰ ἀπὸ τὶς προτάσεις αὐτὲς δὲν τὴ θεώρησα ἀξιόλογη καὶ γι' αὐτὸ δὲν σοῦ ἀνέφερα τίποτε. Τώρα ὅμως παρουσιάστηκε ἕνας λαμπρὸς γαμπρὸς, στὸν ὁποῖο μποροῦμε νὰ δώσουμε τὴν Τερέζα, χωρὶς νὰ χρειασθῇ νὰ τῆς παραχωρήσουμε τίποτε ἀπὸ τὴν ἐπικαρπία τῆς περιουσίας της, ποὺ μᾶς εἶνε ἀπαραίτητη γιὰ νὰ ζοῦμε ὅπως ζοῦμε...

Πρὶν ἀπὸ πολὺ καιρὸ, ὁ κόμης ντὲ Ροσθὲλ ἦταν συνηθισμένος νὰ μὴ βλέπῃ παρὰ μέσα ἀπὸ τὰ μάτια τῆς κομήσσης καὶ νὰ ἐνεργῇ σύμφωνα μὲ τὶς ἐμπνεύσεις της

— Καὶ ποιὸς εἶνε αὐτὸς ὁ γαμπρὸς; ρώτησε.

— Εἶνε ὁ κ. ντὲ Κομβρεμὸν, ὁ ὁποῖος ἀνήκει σὲ ἀρχαιοτάτη οἰκογένεια νομομαθῶν. Εἶνε κι' ὁ ἴδιος διακεκριμένος νομικὸς καὶ, μολονότι εἶνε μόλις τριάντα χρόνων, ἔχει θέσι ἀνακριτοῦ στὸ Παρίσι. Εἶνε πλουσιώτατος καὶ κληρονόμησε τελευταῖα πολλοὺς θείους καὶ θεῖες του. Μετὰ μερικοὺς μῆνες, ἡ Τερέζα κλείνει τὰ εἴκοσι χρόνια της. Καθὼς θλέπεις, συμφωνοῦν στὴν ἡλικία. Ὁ κ. ντὲ Κομβρεμὸν ἀγαπάει μὲ τόσο πάθος τὴν κόρη μας, ὥστε εὐχαρίστως θὰ τὴν ἔπαιρνε μὲ μόνα τὰ δικαιώματα ποὺ θἄχῃ στὸ μέλλον στὴν περιουσία τοῦ δὸν Ζοζέ...

— Καὶ θὰ δεχτῇ αὐτὸ τὸ γάμο ἡ Τερέζα; ρώτησε ὁ Χριστιανός.

Ἡ Ναδίνα συνωφρυώθηκε.

— Τὸ ἐλπίζω, εἶπε. Ὁπωσδήποτε, θὰ κάνω ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ τὴν ἀναγκάσω νὰ δεχθῇ.

Καὶ στὰ μάτια τῆς κομήσσης, καθὼς ἔλεγε τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια, φάνηκε μιὰ λάμψι μίσους.

Ὁ Χριστιανὸς, ὁ ὁποῖος φοβόταν νὰ θλέπῃ σκηνές, περιωρίστηκε νὰ πῇ στὴ σύζυγό του:

— Ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἡ Τερέζα φαίνεται τόσο ἐρεθισμένη μαζύ σου, ὥστε σὲ συμβουλεύω, ἂν θέλῃς νὰ πετύχῃ τὸ σχέδιό σου, νὰ μὴν τῆς μιλήσῃς γι' αὐτὸ ἐσὺ ἡ ἴδια. Νὰ θάλῃς ἕναν ἄλλο...

— Καὶ ποιὸν ἄλλο νὰ θάλω; Ἐσὺ βέβαια δὲν μπορεῖς ν' ἀναμιχθῆς.

— Ὦ! ὄχι!... Δὲν μπορῶ ἐγώ... Εἶμαι τόσο ἀρρωστος, τόσο ἀποκαμωμένος...

— Καὶ καλὰ νὰ ἦσουν, τὰ ἴδια θὰ εἴχαμε... Ἀλλ' ἄς δοῦμε τοὺς ἄλλους. Μένει ἡ Φράγκα... Ἡ Φράγκα ὅμως μέ μισεῖ περισσότερο κι' ἀπὸ τὴν Τερέζα... Σὲ ποιὸν λοιπὸν μποροῦμε ν' ἀναθέσουμε τὴ διεξαγωγὴ μιᾶς τόσον λεπτῆς ὑποθέσεως;

-- Ἀλλὰ, ἀγαπητή μου, ξέχασες τὴ μὶς Σίμπυλ, ἡ ὁποία σοῦ εἶνε πάντα ἀφωσιωμένη. Αὐτὴ ἐξασκεῖ μεγάλη ἐπίδραση στὴν Τερέζα καὶ θὰ μπορέσῃ μὲ τὴν ἡσυχία της τὸ καλὸ καίρι νὰ δώσῃ ἕνα αἴσιο τέλος στὸ πρᾶγμα.

— Ἔχεις δίκηο, Χριστιανέ, εἶπεν ἡ Ναδίνα, ἀφοῦ σκέφτηκε λίγο. Πρὶν φύγετε θὰ συνεννοηθῶ μὲ τὴν Σίμπυλ.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἡ κόμησσα ντὲ Ροσθὲλ εἶχεν ἀνοίξει τὰ σαλόνια της, ἕνας ἀπὸ τοὺς τακτικωτέρους καλεσμένους της ἦταν ὁ Μωρὶς ντὲ Κομβρεμόν. Ἦταν ἄνθρωπος μ' ἐξαιρετικὴ ἀντίληψι καὶ μὲ μεγάλη ψυχικὴ εὐγένεια, ἂν καὶ δὲν εἶχε καθόλου τὰ χαρίσματα ἐκεῖνα, μὲ τὰ ὁποῖα συγκεντρώνει κανεὶς τὴ γενικὴ προσοχὴ καὶ λάμπει μέσα στὰ σαλόνια. Ἦταν πολὺ ἄτολμος καὶ προτιμοῦσε τὴ σιωπὴ ἀπὸ τὶς πολλὲς κουβέντες.

Ἡ Τερέζα σπανίως μιλοῦσε μαζύ του, ἀλλὰ τὸν ἐκτιμοῦσε πολύ. Τὸ ἴδιο τὸν ἐκτιμοῦσε καὶ ἡ μὶς Σίμπυλ, ἡ ὁποία δὲν ἔκρυθε καθόλου τὴ συμπάθεια ποὺ τῆς προκαλοῦσε.

Σιγὰ-σιγὰ, ὁ κ. ντὲ Κομβρεμὸν ἔγινε πιὸ οἰκεῖος μὲ τὴν οἰκογένεια ντὲ Ροσθὲλ καὶ ἔτσι τοὺ διόντουσαν εὐκαιρίες νὰ θλέπῃ συχνότερα τὴν Τερέζα.

Τὴν θαύμαζε καὶ ὅσο περνοῦσε ὁ καιρὸς τόσο πιὸ δυνατὰ χτυποῦσε ἡ καρδιά του γι' αὐτήν.

Πρώτη ἡ Ναδίνα ἀντελήφθη τὸ αἴσθημά του καὶ τὸν γι' αὐτήν.

Μιὰ μέρα μάλιστα, θλέποντάς τον νὰ στέκεται ἐκστατικὸς μπροὶς στὴν Τερέζα, τοῦ μίλησε πρώτη γιὰ τὸ σχέδιό της.

Ὁ κ. ντὲ Κομβρεμὸν λίγο ἔλειψε νὰ τρελλαθῇ ἀπὸ τὴ χαρά του.

— Εἶνε δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ αὐτό; τραύλισε σὰν τρελλός. Νὰ γίνω ἐγὼ σύζυγος τῆς Τερέζας;... Εἶμαι ἄξιος μιᾶς τέτοιας εὐτυχίας;

Ἡ Ναδίνα χαμογέλασε αἰνιγματικὰ καὶ εἶπε:

— Μὴν ἐνθουσιάζεσθε ἀκόμα, φίλε μου. Ἔχω κι' ἐγὼ μεγάλη διάθεσι νὰ σᾶς κάνω παιδί μου, ἀλλὰ ὑπάρχουν μεγάλα ἐμπόδια, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ὑπερνικηθοῦν.

— Μήπως ἡ Τερέζα ἀγαπάει κανέναν ἄλλο; ρώτησε ὁ κ. ντὲ Κομβρεμὸν περίτρομος.

— Πιστεύω ὄχι, ἀπάντησε ἡ Ναδίνα.

— Τότε ἂν ἐσεῖς καὶ ὁ κ. ντὲ Ροσθὲλ εἰσθε μὲ τὸ μέρος μου, τί ἐμπόδια μποροῦν νὰ ὑπάρχουν;

— Ἡ Τερέζα δὲν μοιάζει μὲ τὶς ἄλλες νέες. Ἀγαπᾶ πάντων πολὺ τὴν ἀνεξαρτησία της. Ἀπὸ καιρὸ τώρα τῆς ἀρέση νὰ μοῦ φέρνῃ διαρκῶς ἀντιρρήσεις καὶ νὰ μὲ δυσκολεύῃ στὴ στὸ κάθε τί. Μπορεῖτε ὅμως νὰ εἶστε βέβαιος ἂν θὰ ἐργασθῶ ὅσο μπορῶ γιὰ τὴν εὐτυχία σας.

— Ἐγὼ, κυρία κόμησσα, σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ θὰ σᾶς εἶμαι εὐγνώμων γι' αὐτὸ ποὺ θὰ κάνετε... Εἴτε πετύχετε, εἴτε ὄχι, δὲν θὰ ἔχετε στὸν κόσμο ἄνθρωπο πιὸ ἀφωσιωμένο ἀπὸ μένα.

Τὰ μάτια τῆς Ναδίνας ἔλαμψαν γιὰ μιὰ στιγμὴ, ἀλλὰ ὁ Μαυρίκιος ντὲ Κομβρεμὸν δὲν τὸ ἀντελήφθη.

* * *

Ἡ κόμησσα ἀκολουθοῦντας τὴ συμβουλὴ τοῦ συζύγου της, πῆγε καὶ ἐπισκέφθηκε τὴν μὶς Σίμπυλ. Μαζύ της βρισκόταν καὶ ἡ Φράγκα.

(Ἀκολουθεῖ)

Μία νέα γυναῖκα τοῦ λαοῦ πῆγε καὶ κάθησε κοντά τους.

Τὰ γραφεῖα τοῦ «Μπουκέτου» ἔχουν μεταφερθῆ εἰς τὴν ὁδὸν Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν 5. Εἰς τὴν διεύθυνσιν αὐτὴν πρέπει ν' ἀπευθύνωνται οἱ φίλοι ἀναγνῶσται μας, ὅσοι ἐπιθυμοῦν ν' ἀποκτήσουν τὰς ἐκδόσεις μας ἢ παλαιότερα φύλλα τοῦ «Μπουκέτου» κτλ. κτλ.

ΤΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΣΤΗΝ ΚΟΛΑΣΙ ΤΩΝ ΣΚΥΛΩΝ

Ἐκεῖ ποὺ θανατώνονται οἱ τρισδυστυχισμένοι ἀδέσποτοι σκύλοι τοῦ Ἄστεως. Τί ἀγρεύει ὁ Μπόγιας καὶ τί παίρνει ὁ Χάρος. Τὸ μαρτύριο τῶν κακότυχων τετραπόδων. Ἀπ' τὸ βασανιστήριο τῆς πείνας στὴν ἀσφυξία τοῦ ἀεριόφωτος. Ἀθλιότητες καὶ κακορριζικὲς γνησίως ρωμαϊϊκες.

ΘΡΙΑΜΒΕΥΤΙΚΕΣ ἰσχὲς παιδιῶν, θιαστικὸ ἀνοιγόκλεισμα παραθύρων, θορυθῶδες τσοκάρισμα κροτάλισμα καὶ ἀπεγνωσμένα ξεφωνητά: «Ζουζοῦ», «Ζουζοῦ», ἐδῶ κορίτσι μου!... Καλὲ, Ντόρα, τσακίσου φέρε τὸ... «Φόξ»!... «Μοῦργο» - «Μοῦργο», ἔλα δῶ!», ἀνάμικτα μὲ θλιθερὲς ὑλακὲς καὶ ἀπειλητικὰ γαυγίσματα σκύλων, ἀνεστάτωσαν τὴν συνοικίαν ὁλόκληρον καὶ διέκοψαν τὸν γλυκὺν πρωϊνὸν ὕπνον τῶν ξενύχτηδων τῆς γειτονιᾶς, ποὺ διηρωτῶντο ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ κηρύξεως νέας... ἐπαναστάσεως ἢ περὶ προσεγγίσεως τῆς στιγμῆς τῆς... συντελείας τοῦ κόσμου.

Ἡ ἀγωνία των ὅμως δὲν κράτησε πολύ. Ἡ μαρίδα τῆς γειτονιᾶς, συνεχίζουσα τὸν θριαμβικὸν πανηγυρισμόν της καὶ ἐκδηλώνουσα τὴν σαδιστικήν της χαράν μὲ φωνὰς ὀφουμένας μέχρι τρίτου οὐρανοῦ, ἐπληροφόρησε τὸ σύμπαν περὶ τοῦ... εὐχαρίστου συμβάντος:

— Ὁ μπόγιας! Ὁ μπόγιας!...

Καὶ συνέχισε τὸ τρελλό χοροπήδημά της, ὄπισθεν φρεσκοθαμμένου κλειστοῦ ἀμαξιοῦ, φέροντος μὲ χρυσᾶ γράμματα τὰς λέξεις: «Ἑ τ α ι ρ ε ί α Π ρ ο ο σ τ α σ ί α ς τ ῶ ν Ζ ώ ω ν» καὶ ἐντὸς τοῦ ὁποίου στριμωγμένα σαρδελλῆδον σῦρλιαζαν θλιθερὰ μερικὰ σκυλιά, πάσης ράτσας καὶ πάσης κατηγορίας.

Θέρος γὰρ καὶ ὁ κίνδυνος τῆς λύσσης, ποὺ τόσα θύματα ἀριθμεῖ ἐτησίως στὴ χώρα μας, ἐπέθαλε τὴν λῆψιν τῶν προληπτικῶν τοῦ κακοῦ μέτρων, ἕνα ἀπ' τὰ ὁποῖα εἶνε ἡ σύλληψις καὶ ἐξόντωσις τῶν ἀδεσπότων σκύλων.

Ἰδοὺ θέμα... ἐσκέφθημεν τότε. Ἂς δοῦμε πῶς ἡ λαμπρὰ καὶ... πολυθόρυθος αὐτὴ ἑταιρεία τῆς... προστασίας τῶν ζώων, τὰ μέλη τῆς ὁποίας ἔχουν τόσον πλεόνασμα καλωσύνης, ὥστε νὰ μποροῦν νὰ ἐνδιαφέρωνται γιὰ τὰ ζῶα, ὅταν τόσοι καὶ τόσοι συνάνθρωποι χάνωνται δι' ἔλλειψιν καὶ τῆς στοιχειωδεστέρας περιθάλψεως, ἂς δοῦμε, σκεφθήκαμε, πῶς ἡ λαμπρὰ αὐτὴ ἑταιρεία... ἐξαστρεύει τοὺς ἀνεπιθυμήτους προστατευομένους της. Καὶ χωρὶς χρονοτριθὴν, ἐπιθάντες τοῦ ὑπ' ἀριθ. 10 τραμ, κατηυθύνθημεν πρὸς τὸν Θοτανικόν.

Ἐκεῖ, ὄπισθεν τῶν διαφόρων ζυθεστιατορίων μὲ τὰς μικρὰς, στενὰς καὶ ἀπομέρους αἰθούσας... δι' οἰκογενείας, εἰς εὐρὺν συρματόπλεχτον χῶρον, ἔχει στηθῆ τὸ... θασίλειον τοῦ Μπάρμπα-Μήτρου, ἑνὸς μαυριδεροῦ Ἀνατολίτη γέρου, μὲ τὴν κυπαρισσένια κορμοστασιά, ποὺ ἀποκλειστικὸν ἔργον του εἶνε... ἡ θανάτωσις τῶν ἄκακων τετραπόδων φίλων τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ἡ τσιμπίδα τοῦ μπόγια ὁδηγεῖ ἕως τὰ χέρια του.

Μᾶς ἐδέχθη κραδαίνων ἀνὰ χεῖρας, δίκην... σκήπτρου, ὀζόθη ράθδον πελωρίων διαστάσεων, δεῖγμα καὶ σύμθολον τῶν ὑψηλῶν του καθηκόντων καὶ ἐπροθυμοποιήθη νὰ μᾶς θώσῃ μὲ τὴν ἰδιάζουσαν προφοράν του ὅλες τὶς πληροφορίες ποὺ τοῦ ζητήσαμε.

— Σκοτώνετε πολλὰ σκυλιὰ τὴν ἡμέρα;

— Μμ... ἐξαρτᾶται...

— Ἀπὸ πόσα θὰ πιάσῃ ὁ μπόγιας;

— Ὄχι... ἐκεῖνος πιάνει πολλά... ἀλλὰ πολλες φορες τὰ παίρνουν πίσω τ' ἀφεντικά τους...

— Τότε ποιὸς ὁ λόγος τῆς... συλλήψεως;

Ὁ... ἀγαθὸς ἀνθρωπάκος ποὺ... σκοτώνει τὰ σκυλιὰ γιὰ νὰ κερδίσῃ τὰ μέσα νὰ ζῆσῃ, σηκώνει τοὺς ὤμους εἰς ἔνδειξιν ἀπορίας καὶ μᾶς πληροφορεῖ:

— Δὲν ξέρω. Ἐκεῖνο ποὺ ξέρω εἶνε τοῦτο: "Οτι ὅποιος θέλει ἔρχεται ἐδῶ, δίνει 15 δραχμὲς καὶ παίρνει τὸ σκυλὶ ποὺ θέλει. Ἐμεῖς τὸ σκυλὶ ποὺ τ' ἀρέσει. Γι' αὐτὸ δὲν τὰ σκοτώνουμε ἀμέσως, ἀλλὰ τὰ κρατοῦμε 3 — 4 ἡμέρες καὶ ὅσα δὲν ἐρθῇ νὰ τὰ πάρῃ κανεὶς... τὰ ξεπαστρεύουμε.

Καὶ ὁ κὺρ-Μῆτρος μᾶς ὁδηγεῖ σ' ἕνα στενὸ κλουθὶ, ὅπου περὶ τὰ 20 σκυλιὰ συμφύρονται ἀθλίως τὸ ἕνα πάνω στὸ ἄλλο, τόσο ὁ χῶρος εἶνε στενὸς, μὲ μιὰ ἔκφρασι μελαγχολίας, ἀπελπισίας κι' ἐγκαρτερήσεως, στὰ ἔξυπνα μάτια τους. Μᾶς κυττάζουν περίεργα καὶ σχεδὸν ἱκετευτικά, χωρὶς νὰ θρίσκουν οὔτε τὴ δύναμι νὰ γρυλλίσουν.

— Τὰ ἔφεραν πρὸ ὀλίγου, μᾶς λέγει... Τώρα σὲ καμμιὰ ὥρα θ' ἀρχίσουν νἄρχωνται ὅσοι ἀπὸ τ' ἀφεντικά τους πῆραν εἴδησι πὼς εἶνε ἐδῶ... Μεθαύριο, ὅσα μείνουν, θὰ πᾶνε στὸ φοῦρνο...

Κυττάζουμε τὸ συνομιλητή μας μ' ἔκφρασι ἀπορίας καὶ ρωτοῦμε:

— Σὲ ποιὸ... φοῦρνο; Τὰ κάνετε γκιουβέτσι;

— Ὄχι, χριστιανέ μου!

Κι' ὁ μπαρμπα-Μῆτρος μᾶς ὁδηγεῖ τώρα πιὸ πέρα, ὅπου χαίνει τὸ στόμιον ἑνὸς κτιρίου δίκην φούρνου, καὶ μᾶς λέγει:

— Σέρνουμε τὴν κλούθα ὥς ἐδῶ, ρίχνουμε τὰ σκυλιὰ μέσα καὶ κλείνουμε τὸ στόμιο. Ὕστερα στρέφουμε ἕνα διακόπτη κι' ἀρχίζει νὰ διοχετεύεται μέσα γκάζι.... Σὲ λίγο τὰ κακόμοιρα σκυλιὰ ποὺ δὲν τὰ ζήτησε κανεὶς, ψοφοῦν ἀπὸ ἀσφυξία...

— Καὶ στὶς τρεῖς μέρες, ποὺ τὰ ἔτσι λαμπρὰ... προστατευόμενα ἀπὸ τὴ φιλόζωο ἑταιρεία σκυλιὰ, μένουν ἐδῶ, τί τρῶνε; ρωτοῦμε.

— Κατὰ κανόνα ἀέρα κοπανιστό... Καμμιὰ φορὰ ὅμως κάποια ζωόφιλος κυρία τοὺς φέρνει μερικὰ ἀποφάγια, κόκκαλα καὶ ξεροκόμματα.

Μένουμε... κ ό κ κ α λ ο πρὸ τῆς ἀθλίας αὐτῆς καταστάσεως καὶ ρωτοῦμε:

— Ἡ ἑταιρεία τὰ ξέρει ὅλα αὐτά;

— Ἡ Ἑταιρεία ἔχει ἀναθέσει τὴ σύλληψι τῶν σκυλιῶν καὶ τὴν ἐξόντωσί τους σ' ἕναν ἐργολάθο καὶ αὐτὸς ἔχει κανονίσει ἔτσι τὰ πράγματα, μᾶς ἀπαντοῦν.

— Μιὰ ἐρώτησι ἀκόμα, μπάρμπα-Μῆτρο, λέμε στὸ ὄμμιο τῶν σκυλιῶν. Τὰ ἀτυχὰ αὐτὰ ζῶα, πρὶν παραδοθοῦν σὲ κείνους ποὺ τὰ ζητοῦν, ἐξετάζονται ἀπὸ κανέναν κτηνίατρο, μήπως στὸ διάστημα τοῦ συναγελασμοῦ των ἐμολυνθήσαν ἀπὸ κάποιο ἄλλο πάσχον;

— Μπά, τίποτε ἀπ' ὅλες αὐτά...

Χαιρετοῦμε τὸ συνομιλητή μας καὶ φεύγουμε μὲ τὸ συλλογισμό: Ἂν ὅλα τὰ μέτρα πρὸς περιορισμὸν τῆς μεταδόσεως τῆς λύσσης ἐκτελοῦνται ὑπὸ παρομοίας συνθήκας, ἀσφαλῶς τὸ Λυσσιατρεῖο δὲν θὰ γνωρίσῃ κεσάτια ποτέ!! Ἀλλὰ ἔτσι γίνονται ὅλες ἡ δουλειὲς στὴν Ἑλλάδα. Δι' ἐργολάθων. Καὶ οἱ ἐργολάθοι ἐνίοτον νὰ κερδίσουν εἰς ἄφορος ἀνθρώπων καὶ σκύλων, ἀμμήχανα καὶ ἀμύλων.

* * *

Θὰ εἴχαμε ἀκόμη νὰ κάνουμε μιὰ σύστασι ἐδῶ γιὰ τὴν Ἀστυνομία.

Νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς ἐχοντας λυσσόκυλα καὶ περιάγοντας αὐτὰ εἰς τοὺς δρόμους, νὰ τὰ κρατοῦν θεμένα καὶ νὰ τοὺς φοροῦν φιμωτρο.

Στοὺς δρόμους κυκλοφοροῦν καὶ ἄνθρωποι. Κυκλοφοροῦν μικρὰ παιδάκια, τὰ ὁποῖα τρομάζουν ἐμπρὸς στὰ θεώματα αὐτὰ σκυλιά. Ἂς τὰ κρατοῦν λοιπὸν οἱ κύριοι τὼν ἀπὸ τὴν λωρίδα κι' ἂς μὴ τ' ἀφήνουν νὰ τρέχουν δεξιὰ κι' ἀριστερὰ καὶ νὰ τρομάζουν τοὺς διαθάτες.

Ἂν ἔλειπε τώρα καὶ τὸ θέμα τῶν κυρίων ποὺ θγαίζουν περίπατο τὰ «κυνάρια» των, θάμαστε περισσότερον ἐντάξει.

Τί θέλει ὅλο ἐκεῖνο τὸ σκυλολόϊ στὰ κέντρα;

Ἀλλὰ ποῦ τέτοιο καλό;

Καὶ στὴν Κυθέρνησι ἀκόμη σήμερα ὑπάρχει... Σ κ υ λ α κ ά κ η ς. Ἐξ οὗ καὶ... κ υ ν ο θ ο ύ λ ι ο ν!

Ο ΡΕΠΟΡΤΕΡ

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΡΟΜΑΝΤΣΑ

ΤΟΥ ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΟ, τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ ΤΖΟΥΛΙΑΝΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

—Ἄφησε τὶς κολακεῖες, Πεπίτα, τῆς ἀπάντησα καὶ πήγαινε νὰ χορέψῃς μαζὺ μὲ τὸ Μωρίς... Δὲν τὸν βλέπεις πῶς σὲ ἱκετεύει μὲ τὰ βλέμματά του...

Πραγματικά, ὁ Μωρὶς εἶχε σταθῆ πλάϊ σὲ μιὰ κολῶνα καὶ δὲν ξεκολλοῦσε τὰ βλέμματά του ἀπὸ πάνω μας ἢ μᾶλλον ἀπὸ τὴν Πεπίτα.

Ἐγὼ ἔκανα πὼς δὲν τὸν πρόσεχα, μὰ τὸν παρακολουθοῦσα μὲ τὸ βλέμμα μου. Ἡ Πεπίτα ἔρριξε μιὰ φευγαλέα ματιὰ πρὸς τὸ μέρος του καὶ μοῦ ἀπάντησε:

—Ἔχεις δίκηο... Πηγαίνω νὰ τὸν εὐχαριστήσω...

Καὶ πρὶν ἀπομακρυνθῆ, ἐπρόσθεσε:

—Δὲν ξέρω γιατί, ἔχω τὸ προαίσθημα ὅτι ἀπόψε θὰ εἶνε ἡ ἀποφασιστικὴ βραδυά...

Ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ στιγμὴ, στροβιλιζόντουσαν κ' οἱ δυὸ ἀνάμεσα στ' ἄλλα ζευγάρια.

Ἐγὼ εἶχα ἀπομείνει μόνη, κάπως μελαγχολική, χωρὶς νὰ ξέρω κ' ἡ ἴδια τὸ λόγο τῆς μελαγχολίας μου, ὅταν ἔξαφνα ἄκουσα μιὰ φωνὴ πλάϊ μου νὰ μοῦ λέη τρυφερά:

—Τζουλιάνα, δὲν θὰ χορέψουμε κι' ἐμεῖς;

—Γιατὶ ὄχι, φίλε μου, τοῦ ἀπάντησα

Καὶ ἄφησα τὸν Ζὰν νὰ μὲ σφίξη στὴν ἀγκαλιά του.

Κοντά του, ἡ μελαγχολία μου διαλύθηκε ἀμέσως καὶ τὸ συναίσθημα τῆς γαλήνιας, τῆς σίγουρης εὐτυχίας ποὺ μοῦ προκαλοῦσε πάντα ἡ παρουσία του, τὴν διαδέχτηκε. Κανεὶς, κανεὶς δὲν μοῦ ἔδινε αὐτὴ τὴν βαθειὰ ψυχικὴ χαρὰ ποὺ μοῦ ἔδινε ὁ Ζάν...

Ὅταν τελειώσαμε τὸν πρῶτο χορὸ, ὁ Ζὰν μὲ συνώδευσε σ' ἕναν μπουφὲ, γύρω ἀπ' τὸν ὁποῖον εἴχαν συγκεντρωθῆ καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς καλεσμένους μας.

Ἀρχίσαμε τὴ συζήτησι μαζύ τους, μὰ ἐγὼ ὅλη τὴν ὥρα ἀναζητοῦσα μὲ τὸ βλέμμα μου τὴν Πεπίτα καὶ τὸν Μωρίς...

Μὰ δὲν τοὺς ἔβλεπα πουθενά. Εἶχαν γίνει ἀφαντοι ἀπὸ τὰ σαλόνια...

Φαίνεται ὅμως ὅτι κι' ὁ Ζὰν ἀντελήφθη τὴν ἐξαφάνισί τους, γιατὶ σὲ κάποια στιγμὴ μὲ ρώτησε:

—Ποῦ εἶνὲ ἡ Πεπίτα; Ποῦ εἶνε ὁ Μωρίς; Δὲν τοὺς βλέπω πουθενά...

Χαμογέλασα καὶ τοῦ ἀπάντησα:

—Μὰ αὐτοὶ εἶνε ἐρωτευμένοι... Τί θέλουν μέσα σ' ὅλον αὐτὸ τὸν κόσμο; Οἱ ἐρωτευμένοι, ξέρεις, προτιμοῦν τὶς ἡσυχες κι' ἀπόμερες γωνιές... Θὰ βρίσκουνται, χωρὶς ἄλλο, κάπου στὸ πάρκο καὶ θὰ τὰ λένε...

—Προχώρησαν λοιπὸν τόσο πολύ... εἶπε ὁ Ζὰν χαμογελῶντας.

—Δὲν προχώρησαν ἀκόμα, μὰ μοῦ φαίνεται πὼς θὰ προχωρήσουν ἀπόψε... ἡ Πεπίτα εἶν' ἐρωτευμένη... τὸ ἴδιο κι' ὁ Μωρίς...

Ὥστε τοῦ πέρασε ὁ ἔρως του γιὰ σένα;

—Ναί, ἀγαπητέ μου Ζὰν, τὸν θεραπεύσαμε...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ εἴδαμε τὴν Πεπίτα καὶ τὸν Μωρὶς νὰ μπαίνουν μέ σα στο' σαλόνι ὅπου βρισκόμαστε.

Ἡ Πεπίτα χαμογελοῦσε αἰνιγματικὰ κι' ὁ Μωρὶς φαινόταν πολὺ ταραγμένος... Ἦταν χλωμὸς καὶ τὰ βλέμματά του ἀναζητοῦσαν τὰ δικά μου, σὰν νὰθέλε νὰ μοῦ μιλήση...

Τὸ κατάλαβα πολὺ καλὰ αὐτὸ καὶ, γιὰ νὰ τὸν διευκολύνω, τοῦ παραχώρησα τὸν δεύτερο χορό μου.

Καθὼς πλησίαζε νὰ τελειώση ὁ χορὸς, ὁ Μωρὶς ἔσκυψε λίγο πρὸς ἐμένα καὶ μοῦ εἶπε:

—Κυρία, θὰ ἤθελα νὰ σᾶς μιλήσω ἰδιαιτέρως...

Τότε ἐγὼ, χωρὶς νὰ τοῦ ἀπαντήσω, τὸν παρέσυρα πρὸς μιὰ ἀπὸ τὶς ἐξόδους καὶ σὲ λίγο βρισκόμαστε σὲ μιὰ σκοτεινὴ γωνιὰ τοῦ κήπου.

Καθήσαμε ἐκεῖ σ' ἕναν πάγκο καὶ τότε ρώτησα τὸ Μωρίς:

—Λοιπὸν, Μωρὶς, λέγε... Τί ἤθελες νὰ μοῦ πῆς;

Ἐκεῖνος φαινόταν σὰν νὰ δείχνε. Τέλος, συγκεντρώνοντας ὅλο τὸ θάρρος, εἶπε:

—Κυρία, θὰ λυπηθῶ πολὺ ἂν σὲ δυσαρεστήσω μὲ αὐτὸ ποὺ θέλω νὰ σᾶς πῶ...

»Ἀκοῦστε... Ἀγαπῶ τὴν Πεπίτα. Κ' ἡ ἀγάπη μου γιὰ σᾶς; θὰ μὲ σώσ τήσετε. Ὤ! αὐτὴν κατώρθωσα νὰ σᾶς εὐχαριστήσω, νὰ τὴν βγάλω ἀπὸ τὴν καρδιά μου... Τὴ διαδέχτηκε τώρα μιὰ ἀπέραντη στοργὴ κ' ἕνας βαθὺς σεβασμός...

—Εἶμαι εὐτυχισμένη ποὺ σ' ἀκούω νὰ μιλᾶς ἔτσι, Μωρίς... Κ' ἔχω πίσης εὐτυχισμένη γιατὶ ἀγαπᾶ τὴν Πεπίτα, ποὺ σ' ἀγαπᾶ κι' αὐτὴ καὶ θὰ σὲ κάνη εὐτυχισμένον.

—Ὥστε μ' ἀγαπᾶ κι' ἐκείνη; ἀναφώνησε ὁ Μωρὶς, λάμποντας ὅλος ἀπὸ χαρά.

—Ναί, Μωρὶς, ἡ Πεπίτα σ' ἀγαπᾶ... Αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ ἔρως σου δὲν θὰ σὲ κάνη δυστυχισμένο... Σοῦ τὸ ἐγγυῶμαι ἐγὼ αὐτό. Θὰ γίνετε εὐτυχισμένοι μαζύ...

—Ναί, ἀλλὰ εἶνε καὶ κάτι ἄλλο, εἶπε ὁ Μωρίς.

—Τί; τὸν ρώτησα μὲ ἀπορία.

—Ἐσεῖς... μοῦ ἀπάντησε κοιτάζοντάς με στὰ μάτια.

—Τί, ἐγώ;

—Ξεχάσατε, λοιπὸν, ὅτι σᾶς ἀγαπῶ;

Χαμογέλασα ἐλαφρὰ καὶ τοῦ ἀπάντησα:

—Μὰ αὐτὸ ἀκριβῶς ἤθελα ν' ἀκούσω... Ἤθελα νὰ μὲ προδώσης... Ἤθελα νὰ γίνης ἐσὺ εὐτυχισμένος... Ναί, αὐτὸ ἤθελα... Κι' ἔκανα ὅ,τι μπορούσα γιὰ νὰ σὲ κάνω νὰ μὲ ξεχάσης.

—Ὥστε μὲ συγχωρεῖτε τώρα σὲ ὁ Μωρίς.

(Ἀκολουθεῖ)

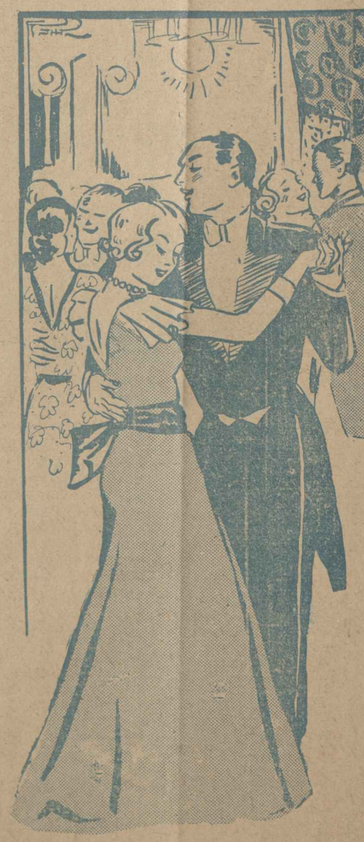

Στροβιλιζόντουσαν κ' οἱ δυὸ ἀνάμεσα στ' ἄλλα ζευγάρια...

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Ποιὰ παράξενη μοῖρα, ἄρά γε, διευθύνει τὸ πεπρωμένο τοῦ καθενός μας;

Αὐτὴ τὴ σκέψι θὰ κάνετε κι' ἔτσι θὰ ἀναρωτηθῆτε, ἀγαπητοὶ ἀναγνῶσται, ὅταν διαβάσετε τὸ ἀκόλουθο ἱστορικὸ καὶ τόσο μυστηριώδες γεγονός.

Ἀνοίξτε λοιπὸν τὸν τόμο 34 —τῆς Β' σειρᾶς— τῶν «Κοινοβουλευτικῶν Ἀρχείων» τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς. Ἐκεῖ θὰ διαβάσετε τὶς σχετικὲς συζητήσεις τῶν βουλευτῶν ἀπάνω στὸ ἑξῆς θέμα: «Ἐγκρίνεται ἡ χορήγησις πιστώσεως διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἀνδριάντος εἰς τὸν στρατιώτην Μοντὺ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε τὸ π ρ ῶ τ ο, ἀλλὰ καὶ τὸ τ ε λ ε υ τ α ῖ ο κατόπιν θῦμα τοῦ πολυνέκρου κι' αἱματηροτάτου Γαλλο-Γερμανικοῦ πολέμου τοῦ 1870»!

Μόλις ἄρχισε δηλαδὴ ὁ καταστρεπτικὸς ἐκεῖνος πόλεμος, ὁ Μοντὺ ὑπῆρξε ὁ πρῶτος Γάλλος ὁ ὁποῖος πληγώθηκε κατὰ τὴν πρώτη ἀψιμαχία μὲ τοὺς Γερμανούς. Ἐνταμεταξὺ, ἡ μάχες συνεχίστηκαν, οἱ μῆνες τοῦ αἱματηροῦ πολέμου περνοῦσαν, ὁ Μοντὺ γιατρεύτηκε ἀπ' τὴν πληγή του καὶ ξαναγύρισε στὸ μέτωπο, καί...

Καὶ ὑπῆρξε πάλι ὁ τελευταῖος Γάλλος ποὺ σκοτώθηκε κατὰ τὴν τελευταία μάχη τοῦ πολέμου αὐτοῦ!

Ἡ πίστωσις γιὰ τὸν ἀνδριάντα τοῦ ἀφανοῦς αὐτοῦ ἥρωος μὲ τὴν τόσο παράξενη καὶ τραγικὴ μοῖρα, χορηγήθηκε παμψηφεὶ, ὅπως ἐπίσης τὸ βεβαιώνει κι' ὁ ἱστορικὸς φιγκιέ.

* * *

Μιὰ ἀπ' τὶς πιὸ ἀσυνήθιστες καὶ πεισματάρικες ἀθλητικὲς συναντήσεις τοῦ κόσμου, συνέβη στὸ Κλήβελαντ τῆς Ἀμερικῆς, κατὰ τὸ ἔτος 1911.

Ἐκεῖ συναντήθηκαν οἱ παλαισταὶ Μπίλλιπερ καὶ Τρέμπλαιὺ, γιὰ τὸ ἀμερικανικὸ πρωτάθλημα τῆς πάλης. Ὁ ἀγῶνας τους, ἄγριος, φοβερὸς καὶ γεμᾶτος ἀπὸ λυσσῶδες πεῖσμα, κράτησε ἐπὶ ἑφτὰ ὁλόκληρες ὧρες καὶ σαραντατρία πρῶτα λεπτὰ συνεχῶς, χωρὶς κανένας τους νὰ κατορθώση νὰ νικήση τὸν ἀντίπαλό του!

* * *

Καὶ τώρα, ἀγαπητοί μας ἀναγνῶσται, θὰ δοκιμάσουμε τὴν δύναμι τοῦ ματιοῦ σας!

Βλέπετε, στὴν σχετικὴ εἰκόνα μας, αὐτὸν τὸν γραμμωτὸν σωλῆνα;... Εἶνε ἀνοιχτὸς κι' ἀπὸ τὰ δυὸ ἄκρα του. Ἔτσι, κυττάζοντας τὸ ἐμπρόσθιο στόμιό του, μπορεῖτε καὶ βλέπετε ἀνοιχτὸ τὸ ἀντίθετο στόμιό του. Ἀλλά...

Ἀλλὰ πρὸς ποιὰ διεύθυνσι βλέπετε;... Πρὸς τὰ ἀριστερά, ἢ πρὸς τὰ δεξιά;... Δηλαδὴ, δεξιὰ σας βρίσκεται ἡ εἴσοδος τοῦ σωλῆνος αὐτοῦ κι' ἀριστερὰ ἡ ἔξοδός του;... Ἢ ἀριστερά σας ἡ εἴσοδός του καὶ δεξιά σας ἡ ἔξοδός του;

Μὴν πονοκεφαλᾶτε περισσότερο, γιατὶ συμβαίνουν καὶ τὰ δυὸ στὸν περίεργο σωλῆνα μας.

Ναί, εἶνε ἔτσι κατασκευασμένος, ὥστε αὐτὲς ἡ κυκλικὲς ραβδώσεις του νὰ δημιουργοῦν μιὰ «ὀπτικὴ ἀπάτη»: Κυττάζοντάς τον προσεκτικὰ κανένας, ἄλλοτε τὸν νομίζει τοποθετημένον χάμω, μὲ λοξὴ πρὸς τὰ δεξιὰ κατεύθυνσι, κι' ἄλλοτε τοποθετημένον μὲ λοξὴ πρὸς τὰ ἀριστερά...

* * *

Τελευταίους, τώρα, στὰ εἰκονογραφημένα περίεργα τῆς σελίδος μας, σᾶς παρουσιάζουμε δυό... αὐτοκράτορας!!

Μὰ ἐσεῖς παραξενεύεστε κυττάζοντας τὴν σχετικὴ εἰκόνα μας, γιατὶ βλέπετε ἕναν ἄνθρωπο κ' ἕνα... ἄλογο!... Κι' ἀναρωτιέστε, μὲ τὸ δίκηο σας: Ποῦ εἶνε ὁ ἄλλος αὐτοκράτωρ;

Ἔ, ὁ ἄλλος αὐτοκράτωρ εἶνε τὸ ἄλογο ποὺ βλέπετε. Καὶ βασισμένοι σὲ ἱστορικὲς κι' ἀναμφισβήτητες πηγὲς, σᾶς ἀποδεικνύουμε τὸν ἄλλόκοτο ἰσχυρισμό μας ὡς ἑξῆς: Ἀπ' τὸ ἔτος 12 ὡς τὸ ἔτος 41 μετὰ Χριστὸν αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης ἦταν ὁ περίφημος γιὰ τὴν σκληρότητα καὶ γιὰ τὶς παραφροσύνες του Καλιγούλας. Ὁ ὡμὸς αὐτὸς τύραννος ὑπεραγαποῦσε τὸ εὐνοούμενο ἄλογό του, τὸ ὁποῖο λεγόταν «Ἰνκιτάτους».

Καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ τρέλλας του —ἀπ' τὶς τόσο συχνές του— ἔβγαλε τὸ ἑξῆς ἀπερίγραπτο διάταγμα: Προβίβασε τὸ ἄλογό του στὸν ἀνώτατο βαθμὸ τοῦ «Ρωμαίου ὑπάτου». Τὸ ἀναγόρευσε κατόπιν «συναυτοκράτορα» τοῦ ἀπεράντου κράτους του. Τὸ στεφάνωσε μὲ χρυσὸ στεφάνι, σὲ πομπώδη καὶ δημοσία τελετή. Κι' ἀξίωσε ἀπ' τοὺς ἀνωτάτους τιτλούχους τοῦ κράτους κι' ἀπ' τὸ λαὸ νὰ ἀποδίδουν αὐτοκρατορικὲς τιμὲς στὸν τετράποδο αὐτὸν εὐνοούμενό του!!

Ἂν δὲν μᾶς πιστεύετε, ἀνοῖξτε μιὰ ὁποιαδήποτε «Ρωμαϊκὴ Ἱστορία» καὶ θὰ πεισθῆτε.

* * *

Σύμφωνα μὲ τὶς τελευταῖες στατιστικὲς τοῦ «Ἀνθρωπολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Νέας Ὑόρκης», ἡ κάψησις τῶν θανάτων σ' ὁλόκληρη τὴν ὑφήλιο εἶνε κατὰ προσέγγισιν ἡ ἑξῆς: Σὲ κάθε πρῶτο λεπτὸ τῆς ὥρας πεθαίνουν ἑξηντατοχτὼ (ἀριθ. 68) ἄνθρωποι, σὲ κάθε μέρα ἐνενήντα ἑφτὰ χιλιάδες ἐνιακόσιοι εἴκοσι (ἀριθ. 97.920) καὶ σὲ κάθε χρόνο τριαντατέσσερα ἑκατομμύρια ἑφτακόσιες σαράντα χιλιάδες ὀχτακόσιοι (ἀριθ. 35.740.800)!

Μὴν τρομάζετε ὅμως. Φαντασθῆτε τί θὰ γινόταν στὴ μικρὴ καὶ φτωχὴ γῆ μας ἂν οἱ θάνατοι ἦσαν πιὸ λιγοστοί, ἂν, δηλαδὴ, ἄνθρωποι καὶ ζῶα πεθαίναμε σὲ πολὺ μεγάλη ἡλικία ὁ καθένας. Τόσο ἀφάντασται θὰ εἴχαμε πολλαπλασιαστῆ, μὲ τὶς ἐντώμεταξὺ γεννήσεις, ὥστε ἡ γῆ δὲν θὰ μᾶς χωροῦσε πιά, δὲν θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς θρέψη καὶ... θὰ καταντοῦσαμε νὰ ἀλληλοφαγωθοῦμε!

Ὥστε; Ἀναγκαῖον κακὸν καὶ κακὸν ὁ θάνατος...

* * *

Πρὸ σαράντα ἐτῶν, στὸ χωριὸ Ναγκυκίντα τῆς Γιουγκοσλαυΐας, παντρεύτηκαν ὁ χωρικὸς Ματθαῖος Μπάερ μὲ τὴν εὔρωστη καὶ ρόδαλη συγχωριανή του Ρίνα Παύλοβιτς, ἡ ὁποία μέσα σὲ 28 χρόνια τοῦ γέννησε 28 παιδιά, τὰ ὁποῖα ἤδη βοηθοῦν στὸ χωράφι τὸν πατέρα τους. Τὰ πρῶτα δώδεκα εἶνε παντρεμένα, ἔχουν ἀποχτήσει καὶ παιδιά, ἀλλὰ δὲν χώρισαν ἀπ' τοὺς γονεῖς τους: Μὲ τόση στοργὴ τοὺς ἀγαποῦν, ὥστε ἕνα-ἕνα ποὺ παντρευόταν, ἐχτίζε τὴν καινούργια οἰκογενειακὴ φωλιὰ του πλάϊ στὸ πατρικό του σπίτι. Ἔτσι, οἱ Μπάερ σήμερα ἔχουν ἕνα μακρόσυλο καὶ τεράστιο σπίτι στὴ Ναγκυκίντα, τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖται ἀπὸ δεκατρία τὸ ὅλον μικρότερα σπιτάκια!

Οἱ δυὸ... αὐτοκράτορες!

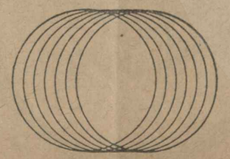

Ὁ ἀλλόκοτος σωλῆνας

«...ΜΙΑ ΛΑΒΗ, ΑΦΕΝΤΙΚΟ...»

ΤΟΥ κ. ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΛΑ

Καβάλλα στὸ μουλάρι κατέβαινα ἕνα δροσερὸ ἀπριλιάτικο πρωῒ ἀπὸ τὸ μοναστήρι τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἀπὸ τὸ φρύδι μικροῦ βουνοῦ τὸ μονοπάτι πέφτει σὲ μιὰ κοιλάδα καὶ βγαίνει κάτω ἀπ' τὰ κλαριὰ πυκνῶν ἀγριοβελανιδιῶν, στὸν ἀγροτικὸ δρομάκο, ποῦ περνάει ἀπὸ τὸ Καστράκι [1]) ξυστὰ καὶ φτάνει τρικλίζοντας ἀνάμεσα στ' ἀμπέλια, στὴν Καλαμπάκα. Ὁ ἀγωγιάτης, ἕνας μεσόκοπος Καστρακινός, ἀγαθὸς ἄνθρωπος, μ' ἀνιστοροῦσε τὴν παράδοσι, πῶς ἕνας καλόγερος, τὸν παλαιὸ καιρό, γιὰ νάχῃ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ μπόρεσε καὶ πάτησε τὴν κορφὴ κάποιου βράχου, ἐκεῖ κοντά, ποῦ εἶνε σήμερις ἀπάτητος καὶ χτίζουνε φωλιὲς οἱ ἀετοί. Ἐκεῖ, 'ς αὐτὴ τὴν κορφή, ἔχει κρύψῃ καὶ θησαυρὸ μεγάλο. Ἂν κάποτες ἀνεβῇ κάποιος, ἄξιος νάχῃ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, θὰ τὸν εὕρῃ. Ποῦ ναῦρης ὅμως ἄξιο, «τὸ σήμερο ἡμέρα;...» Ὅταν τελείωσε τὴν ἱστορία του, εἴχαμε κατεβῇ στὴν κοιλάδα. Ἕνα σούσουρο ἔλαφρὸ ἀνάδινε ἡ πυκνὴ φυλλωσιὰ καὶ μία λεπτὴ μυρουδιὰ χλωράδας, εὐχάριστη νὰ τὴν ἀνασαίνῃς. Κοντὰ στὰ χαμόκλαδα καὶ τὶς ρίζες ἀνθιζαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ ἄγρια κρῖνα. Τὸ πολύκαμπτο μονοπάτι ἀκολουθοῦσε, παράλληλα, νεροσυρμή, πότε κελαρύζοντας ἀπάνω στὴ σιδερόπορτα καὶ πότε περνῶντας σιωπηλὰ κάτω ἀπὸ πυκνὰ βάτα ἢ ἀνάμεσα σὲ δροσόλουστα πολυτρίχια. Ὀξεῖς κελαϊδισμοὶ σὰν ἄξαφνα ξεφωνητὰ χαρᾶς, ἀκούγοντο δεξιὰ καὶ ἀριστερά, στὴς πλαγιὲς τῆς κοιλάδος. Τὸ μουλάρι, καθὼς προχωροῦσε, ρυθμίζοντας τὸ στερεὸ βῆμα του στὸ φαιδρὸν ἦχο τοῦ κουδουνιοῦ, ποῦ κρεμότανε ἀπὸ τὸ λαιμό του, τρόμαζεν ἐδῶ μιὰ πράσινη γουστέρα, ἐκεῖ ἕνα τρυποκάρυδο, ποῦ τρύπωνε γλήγορα στὰ χαμόκλαδα ἢ στὰ παρακλάδια. Θὰ εἴχαμε πληνιάσῃ στὰ μισά, ὅταν τὸ μουλάρι σταμάτησεν ἄξαφνα. Στήλωσε τὰ μπροστινά, τέντωσε τὸ λαιμό, χωμήλωσε τὴν κεφαλὴ κι' ἔστειλε τ' αὐτιά του πίσω.

— Ἔ, μπρέεεε! Φώναξεν ἀπὸ πίσω μου ὁ ἀγωγιάτης, χτυπῶντας ἐλαφρὰ μὲ τὴ βίτσα του τὰ πισινὰ τοῦ ζῴου. Τὸ μουλάρι ἀντὶ νὰ προχωρήσῃ, μ' ἄξαφνο κίνημα βγῆκεν ἀπὸ τὸ μονοπάτι. Ἕνα χαμηλὸ κλαρὶ ἀγριοβελανιδιᾶς μοῦ πέταξε τὸ καπέλλο.

— Τί νὰ φοβᾶται τώρα ὁ ζευζέκης... ἐμουρμούρησεν ὁ ἀγωγιάτης. Πέρασε μπροστά, σήκωσε τὸ καπέλλο μου, ἔμπιασε τὸ μουλάρι ἀπὸ τὸ καπήστρι, τὸ τράβηξε βλαστημῶντας μέσ' ἀπὸ τὰ δόντια του, τὤβαλε στὸ μονοπάτι καὶ τάσουρε δυνατὰ πρὸς τὰ ἔμπρός. Τὸ ζῶο ἀκολουθοῦσε διστακτικὰ καὶ μὲ κόπο. Τριάντα ὡς σαράντα βήματα μπροστὰ μας εἴδαμε ν' ἀναταράζονται κάτι πυκνὲς τοῦφες χαμόκλαδα, σιμὰ στὸ νερό.

— Νὰ ἰδῆς ποῦ θᾶναι ἡ Μαριὰ ἡ παλαβή! εἶπε χαμογελῶντας ὁ ἀγωγιάτης, ἐνῷ τὸ μουλάρι ἔστειλε μπροστὰ τὸ δεξιὸ αὐτί του.

Δὲν εἶχε τελειώσῃ τὸ λόγο του καὶ πρόβαλε ἀπὸ τὰ γιομόκλαδα μιὰ χωριάτισσα, ὡς εἰκοσιπέντε χρόνων, φτηνὰ κα' καλοφτιασμένη. Τά μαλλιά της ἔπεφταν στοὺς ὤμους της, λυτὰ καὶ μισοβρεγμένα. Κόμποι νεροῦ ἀπὸ τὴν κορφὴ της γλυστροῦσαν λαμπροὶ στοὺς πλοκαμούς σὰν διαμάντια. Τὸ πρόσωπό της εἶτανε χλωμό, σὰν κέρινο, τὰ μάτια της μαῦρα, μεγάλα, γυαλιστερά, χωρὶς ἔκφρασι, σὰν γυάλινα, βαθουλωτά, μὲ μαῦρο στεφάνι ὁλοτρόγυρα, κι' τὰ χεῖλη της τραγανά, σὰν τ' ἄγουρο ἀγριοστάφυλο. Μᾶς κύτταξε προσεχτικὰ καὶ ἄξαφνα προχώρησε κατ' ἀπάνω μας.

— Ἔ, σύ! ἔκαμε ὕυνατὰ τοῦ ἀγωγιάτη. Δὲν εἶδες ἐλάφια τὰ τοῦ Στρατῆ κατὰ τὸ μοναστῆρι;

— Δὲν εἶδα οὔτε λύκο, ἐμουρμούρισεν ἀδιάφορα ὁ ἀγωγιάτης χωρὶς νὰ σταματήσῃ.

Ἡ χωριάτισσα ἔσκασεν ἄξαφνα κάτι γέλια τόσο δυνατὰ ποῦ ἀντήχησαν εἰς ὅλη τὴν κοιλάδα.

— Ποτέ σου νὰ μὴν ἰδῆς ἡμέρα! ἐφώναξεν, ἀφοῦ τελείωσε, καὶ χάθηκε τρέχοντας μέσα εἰς τὰ δέντρα, μὲ τοὺς πλοκαμοὺς κυματίζοντας.

— Μιὰ παλαβή, ἀφεντικό, μοῦ ἐξήγησεν ὁ ἀγωγιάτης μαντεύοντας τὴν περιέργειά μου. Ἡ Μαριά, ἡ παλαβή, ἀπ' τὸ Καστράκι. Κάτου στὸν "Ἀη - Γιώργη παλάβωσε μιὰ μέρα πρὶν νὰ στεφανωθῇ. Ἔτσι γυρίζει ἐδῶ στὸ λόγγο, ἕνα χαμένο πρᾶμα... κλαίει, γελάει, τραγουδάει... κι' προγγάει τὰ ζωντανά...

Δὲν εἶχε τελειώσει τὴ φράσι κι' ἀντήχησαν νέα δυνατὰ γέλια εἰς τὴν κοιλάδα, μέσα στὴς βαλανιές, ἄγρια γέλια παράξενα καὶ λυπηρά.

— Ξέρεις πῶς τρελλάθηκε; τὸν 'ρώτησα.

— Πῶς! Εἰμουνα μιτροστά... Τὴν ἔρημη! Εἴμαστε, βλέπεις, ἀπ' τὸ ἴδιο χωριό. Εἶνε μιὰ ἱστορία, δηλαδή, ἀφεντικό, ἔτσι νὰ λυπᾶται, δηλαδή, ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου... Ἕνα πρᾶμα... καὶ συνεπλήρωσε μὲ μιὰν ἀόριστη χειρονομία.

Τὸν παρεκάλεσα νὰ μου τὴν ἀνιστορήσῃ.

— Ὄχι, ὄχι ἀφεντικό. Πρέπει νὰ βγοῦμε στὸ δρόμο, νὰ ἰδῆς τὸν "Ἀη - Γιώργη μὲ τὰ μάτια σου... Τότες θὰ καταλάβῃς, δηλαδή, ἔτσι ὅπως πρέπει πράματις...

* * *

Ὅταν ἐβγήκαμε ἀπὸ τὴν κοιλάδα στὸ δρόμο, ἀντικρύσαμε τὸν πλατὺ κάμπο πρασινοφορεμένο μὲ τὸν ποταμό ποῦ τὸν ἐσχίζε στὰ δύο, τὴς πελώριες ἀρσενικὲς λεύκες στὴν ὀχτιά, τ' ἀμπέλια, τὰ μποστάνια καὶ τοὺς κήπους. Τὸ Καστράκι μᾶς ἔδειξε, δεξιά, τὰ κοκκινωπὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν του ἀνάμεσα στὴν πρασινάδα. Οἱ καπνοὶ ἀπὸ τὴς καμινάδες κυματίζαν ἀργὰ στὸ γαλάζιον αἰθέρα σὰν σημαῖες εἰρήνης. Τὸ χωριὸ εἶνε χτισμένο στὴ ρίζα πελώριου βράχου, ἀπότομου, μὲ τὴς πλευρὲς σὰν κομμένες μὲ τὸ μαχαῖρι. Στὴν μπροστινή σιμὰ στὴν κορφή, μέσα σὲ μιὰ φυσικὴ κουφάλα τοῦ βράχου, ἄσπριζε μικρὸ ἐρημοκκλήσι. Δίπλα φαίνεται φυτρωμένη, σὲ μιὰ σχισμή, μιὰ ἀγριοσυκιά. Ὁλοτρόγυρα, καρφωμένα στὸ βράχο, κυματίζαν ἀργὰ πλῆθος ἄλικα μαντύλια, σὰν φλόγες.

— Νά, ὁ "Ἀη - Γιώργης! μοῦ εἶπε δείχνοντας τὸ ἐρημοκλήσι ὁ ἀγωγιάτης, μόλις ἐβγήκαμε στὸ δρόμο. Τὸν ἔχουνε χτίσῃ καλόγεροι τὸν παλαιὸ καιρό. Κανεὶς δὲν ξέρει πῶς ἀνεβήκανε κεῖ πέρα, κατὰ πρώτη βολά. Γιατί, καθὼς βλέπεις καὶ τοῦ λόγου σου, μὲ τὰ πόδια δὲν μπορεῖ ν' ἀνέβῃ αὐτοῦ μάϊδε κατσίκι! Βλέπεις τὸ λοιπόν, ἀφεντικό, ὀλλα κεῖνα τὰ κόκκινα μαντύλια; Ὅσα μαντύλια βλέπεις, τόσα κορίτσια εἶνε παντρεμένα στὸ Καστράκι. Μιὰ μέρα πρὶν νὰ γίνῃ ὁ γάμος, ὁ γαμπρὸς εἶνε ὑπόλογος ν' ἀνέβῃ ἀπάνου στὸν "Ἀη - Γιώργη καὶ νὰ κρεμάσῃ τὸ κόκκινο μαντύλι... ἔτσι τὸ βρήκαμε. Εἶνε συνήθιο παλαιϊκό.

— Καί... καλά, μὲ τί τρόπο ἀνεβαίνει κανένας, ἀφοῦ, καθὼς λές, δὲν πάει ἐκεῖ οὔτε κατσίκι;

— Ἂς εἶνε, εἶπε χαμογελῶντας ὁ ἀγωγιάτης, ἄμα εἶνε νὰ πάρῃς τὸ κορίτσι, ἀνεβαίνεις καὶ στὸ σύγνεφο, ἀφεντικό... Βλέπεις 'κείνη τὴν ἀγριοσυκιά; Ἔχουμε περασμένο σκοινὶ ἕνα γύρο στὸν κορμό... Ὁ γαμπρὸς δένεται στὴ μιὰν ἄκρη, μὲ τὰ γαμπριάτικα καὶ τὸ κόκκινο μαντύλι, κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη τραβᾶνε ἡ νύφη, τὸ συμπεθεριὸ καὶ τ' ἄλλα παλληκάρια, τ' ἀνύπαντρα. Ἔτσι τόνε σηκώνουν καὶ τὸν ἀνεβάζουνε σιγὰ - σιγά, ὧς τὴ ρίζα τῆς ἀγριοσυκιᾶς. Κεῖ πέρα πιάνεται ἀπ' τὸν κορμό, μπαίνει στὴν ἐκκλησιά, κάνει, ἂς ποῦμε, τὸ σταυρό του καὶ καρφώνει τὸ κόκκινο μαντύλι. Στερνά, ξαναδένεται μὲ τὸ σκοινί, πιάνει τὴ ρίζα τῆς ἀγριοσυκιᾶς καὶ ἀμολιέται στὸν ἀγέρα. Τὸ συμπεθεριὸ καὶ τὰ παλληκάρια τόνε κατεβάζουνε σιγὰ - σιγὰ κι' ἀνεβαίνει οὐρανοκατέβατος στὴν ἀγκαλιὰ τῆς νύφης. Ἔ, καὶ νἀουνα κανιὰ βολά, ποῦ λὲς ἀφεντικό! Βλέπει τὸ χάρο μὲ τὰ μάτια σου... ἐμένα 'ρώτα ποὺ τὸ κρέμασα, τὸ κόκκινο μαντύλι, πάνε δεκαπέντε χρόνια καὶ ὀλλο τὸ θυμᾶμαι! Βλέπεις, μαθὲς, κάτου βαθειὰ τὸν ἄνθρωπο σά μιὰ γροθιά, σφίγγεται ἡ καρδιά σου, κόβεται ἡ ἀνάσα σου. Τῶχεις γιὰ λίγο, δηλαδή; Νὰ πέσῃς δὲ σὲ μαζεύουνε ὀλαῖ μὲ τὸ κουτάλι, ἀφεντικό... Ἄλλος κιτρινίζει σὰν τὸ ζαφρᾶ, ἄλλος πρασινίζει σὰν τὸ γρασίδι· ἄλλος κοκκινίζει σὰν τὴν παπαροῦνα. Καὶ ὀλλοι καμώνουνται, τάχα, πῶς δὲ σκιάζουνται. Εἶνε μπροστὰ ἡ νύφη...

Ἐσώπασε γιὰ μιὰ στιγμὴ· φαινότανε σὰ νὰ ζητοῦσε νὰ βάλῃ σὲ τάξι κάποιες ἀναμνήσεις του.

— Τώρα θὰ καταλάβῃς καλὰ τὴν ἱστορία τῆς Μαριᾶς, ἀφεντικό, εἶπε ὕστερ' ἀπὸ λίγο, πλησιάζοντάς με καὶ ἀκουμπῶντας ἀλαφρὰ τὸ χέρι του στὴν μπροστινὴ ἀψῖδα τοῦ σαμαριοῦ. Πάνε τώρα πέντε χρόνια ποὔστειλε προξενειὰ στὸν πατέρα τῆς Μαριᾶς, ἐτουτηνῆς ποὺ εἴδαμε, ὁ Στρατῆς, ὁ γυιὸς τοῦ Στάμπα, ἕνας ἀκαμάτης, δηλαδή, καὶ φιλόνεικος μὲ δίχως τυῖρι. Κατάστασι καμμιά. Οὔτ' ἕνα στρέμμα χωράφι, οὔτε μιὰ ρίζα ἐλιά, νὰ ποῦμε... Πάγαινε μοναχὰ στὸ θέρο καὶ στὸν τρύγο, στὰ ξένα πατητήρια καὶ στ' ἀλώνια, τάχατες νὰ βοηθήσῃ. Στ' ἀλήθεια ὅμως γιὰ νὰ κάνῃ γειτονιὰ μὲ τὰ κορίτσια καὶ νὰ τραγουδᾷ. Αὐτὸς ποῦ λὲς ὁ Στρατῆς, ἀφεντικό, τάχε παιριασμένα μαθὲς μὲ τὴ Μαριά, ποῦ εἴδαμε. Ἡ γυναῖκες λένε πῶς τοὺς βλέπανε τότες νὰ φιλιῶνται στὴς καλαμιὲς κάτου, στὸ ποτάμι. Ὁ πατέρας τῆς Μαριᾶς, ἐτουτηνῆς ποῦ εἴδαμε, καμώθηκε πῶς τὸ κορίτσι δὲν εἶνε σὲ ἡλικία. Πάει καλά. Στοὺς ἕξη μῆνες ποῦ πάνε ἄλλο προξενειό, γιατί, ποὺ λὲς, ἀφεντικό, εἴτανε πρᾶμα ζωντανὸ ἡ Μαριά... ἂς εἶνε. Τὴν γύρεψε ὁ Κωσταντῆς τὸ παπαδόπουλο, γυιὸς τοῦ παπᾶ - Λευτέρη, δηλαδή. Εἶχε ἀμπέλι, χωράφι καὶ γαϊδοῦρι καὶ ὁ καλός σου, ὁ πατέρας τῆς Μαριᾶς, αὐτηνῆς ποὺ εἴδαμε, πιάνει καὶ τοὺς ἀρραβωνιάζει. Ἐκείνη τί νὰ κάνῃ; Δὲν τῆς πέφτει λόγος. Ὁ Στρατῆς σὰν τὤμαθε, κυμώθηκε τάχα πῶς δὲν τὸν κόφτει. Φαινότανε χαρούμενος καὶ γελαστὸς κι' ἔκανε τὸ φίλο τοῦ Κωσταντῆ καὶ τοῦ πατέρα τῆς Μαριᾶς. Πάει καλά... Ἤρθε, καμμιὰ φορά, νὰ γίνῃ ὁ γάμος. Τὴν παραμονὴ, τὸ θυμᾶμαι, σὰ νἄναι τώρα ἐδῶ, καθόμουνα τὸ πρωῒ, στὴν πόρτα τῆς χαμοκέλλας καὶ βλέπω νὰ περνᾶνε ἡ νύφη, ὁ γαμπρός, τὸ συμπεθεριὸ καὶ καμπόσα παλληκάρια. Μπροστὰ ἡ Μαριά, ντυμένη τὰ νυφιάτικα. Γυαλίζανε τὰ φλουριὰ στὸ κούτελό της καὶ στὰ στήθια της. Ὁ Κωσταντῆς κράταγε τὸ κόκκινο μαντύλι καὶ περπάτανε ἀπὸ δίπλα συλλογισμένος. Στερνὰ ἐρχόντουσαν τὰ συμπεθεριά, μαναδοπατεράδες τῆς νύφης καὶ τοῦ γαμπροῦ, ἀδερφοξάδερφα, μπαρμπάδες, ὀλοι ξαλλαγμένοι καὶ χαρούμενοι. Ἀπὸ πίσω πάγαιναν τὰ παλληκάρια. Κάποτε κάνω ἔτσι: τί νὰ ἰδῶ; Ὁ Στρατῆς μέσα στὰ παλληκάρια. Ξουρισμένος καὶ μὲ καινούργια ροῦχα. Ἔ, λέω ἀπὸ μέσα μου, αὐτὲς ἡ γυναῖκες, δὲν εἶνε ν' ἀκοῦς, δηλαδή, αὐτὰ ποὺ λένε. Τοῦτο ἐδῶ εἶνε, τάχα, ποῦ τάχε ταιριασμένα μὲ τὴ Μαριά; Καὶ πάει τώρα, ἔτσι γελαστὸς νὰ τραβήξῃ τὸ γαμπρὸ μὲ τὸ σκοινί; Ἔτσι λέω ἀπὸ μέσα μου. Καθὼς προσπέρασαν, δουλειὰ δὲν εἶχα καὶ λέω πάλε ἀπὸ μέσα μου: Δὲν πάω κι' ἐγὼ νὰ κάνω χάζι, δηλαδή; Τοὺς παίρνω τὸ κατόπι καὶ τοὺς φτάνω, καθὼς ἐβγαίνανε ἀπ' τὸ χωριό. Περπάταγα κοντὰ 'πο τὸ Στρατῆ καὶ τήραγα νὰ τὸν ψαρέψω.

— Ἔ, τί χαμπάρια; Πότε θἄχουμε καὶ τὰ δικά σου;

— Δὲν ἔχετε κορίτσι στὸ χωριὸ νὰ μοῦ ταιριάζῃ, μ' ἀπολογήθηκε γελῶντας.

* * *

— Σὰν ἐφτάσαμε πειὰ ἐκεῖ στὴ ρίζα, ἐξακολούθησε ὁ ἀγωγιάτης, δείχνοντας κατὰ τὸ βράχο, ποῦ ὅσο προχωρούσαμε ἐπρόβαλε καθαρώτερος, τὰ παλληκάρια πήρανε τὴν ἄκρη τοῦ σκοινιοῦ νὰ δέσουνε τὸ γαμπρό.

— Παιδιά, λέει ὁ Κωσταντῆς, τηρᾶτε νὰ μὲ δέσετε καλὰ μὴν τύχῃ καὶ παντρευτῶ τὴ Γῆς, ἀντὶς γιὰ τὴ Μαριά, ἀπόψε!

Τὸ συμπεθεριό, σὰν τόνε δέσανε τὰ παλληκάρια, πέρασε μὲ τὴν ἁράδα καὶ σιγούρεψε τοὺς κόμπους τοῦ σκοινιοῦ. Τὰ παλληκάρια πιάσανε τὴν ἄλλη ἄκρη.

— Ἕτοιμος, Κωσταντῆ;

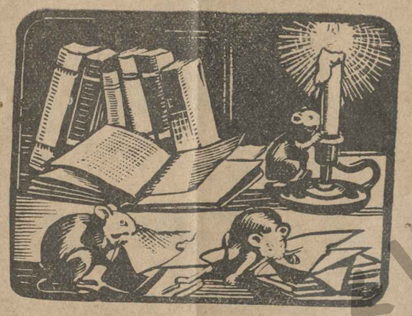

Ὁ Κωσταντῆς ἔβαλε τὸ κόκκινο μαντύλι στὴν τζέπη του, πιάστηκε καλὰ στὸ σκοινὶ μὲ τὰ δυὸ χέρια κι' ἀπολογήθη:

— Ἕτοιμος!

— Καλορροίζικος! Καλορροίζικος! ἐφώναξαν τὰ παλληκάρια κι' ἀρχέψανε νὰ τραβᾶνε τὸ σκοινί.

— Μὴν τηρᾶς κάτου! Ἀπάνου τήρα!

— Κρατήσου καλά!

Ἔτσι τοῦ φώναζαν καθὼς ἀνέβαινε σιγὰ - σιγά. Ὁ Στρατῆς μέσ' 'ς τοὺς πρώτους, τράβαγε σὰ λυσσαγμένος.

Ὁ γαμπρὸς ἔφτασε καμμιὰ φορὰ ψηλά, κοντὰ στὴ ρίζα τῆς ἀγριοσυκιᾶς, κεῖ πάνω — ἐξακολούθησε δείχνοντας ὁ ἀγωγιάτης, ποῦ ἄσπριζε ψηλά. Θὰ θελε κανένα μέτρο ἀκόμα ν' ἁπλώσῃ τὰ χέρια καὶ ν' ἀγγίξῃ τὸν κορμό. Ἄξαφνα γλήγορος σὰν ἀστραπὴ ὁ Στρατῆς βγάζει ἕνα δουρφαρί ἀπ' τὸ μανίκι του καὶ κόβει τὸ σκοινί, μὲ μιὰ μονάχη. Κανεὶς ὁ νοῦς δὲν πῆγε νὰ κουνηθῇ. Ὅλοι μείνανε ἄλαλοι καὶ καρφωμένοι στὸν τόπο τηράζοντας τὸ γαμπρό, ποῦ ἔπεφτε. Ἔγειρε στὴν ἀρχὴ πρὸς τὰ πίσω, ἀνάποδογύρισε, ὕστερα πῆρε δυὸ βόλτες, κουνιῶντας ἀπελπισμένα τὰ χέρια, σὰ νὰ γύρευε νὰ πιαστῇ ἀπὸ τὸν ἀγέρα, κι' ἔσκασε κάτω. Τὸ κεφάλι του ἄγγιξε τὰ μυαλά του σκόρπισαν καὶ τὸ κορμί του γίνηκε φωρὸς κόκκαλο, κρέατο κι' αἷμα. Ἔπεσε ὁ Κωσταντῆς, τσακίστηκε, κι' ἀκόμα νὰ κουνηθῇ κανένας ἀπὸ τὸν τόπο του. Ἀνανοιγηθήκαμε μονάχα, σὰν ἀκούσαμε τὴ φωνὴ τοῦ Στρατῆ, ἀπὸ μακρυά. Καθὼς ἔτρεχε κοντοστάθηκε σὲ κάποιο ὕψωμα καὶ φώναξε τοῦ πατέρα τῆς Μαριᾶς:

— Τὸν ἔκανα μεγάλον ἄρχοντα τὸ γαμπρό σου, γέρο ξεκουτιάρη. Εἶνε δικός του τώρα ὀλος ὁ κάτου κόσμος! Χαρὰ 'ς τὸ κορίτσι σου!

Ὕστερα χάθηκε τρέχοντας πίσω τὰ δέντρα. Τὰ παλληκάρια οὐρλιάξανε καὶ χύθηκαν τὸ κατόπι του. Ἡ γυναῖκες πέσανε κιὰ μοιρολογοῦσαν. Ἡ Μαριὰ στεκότανε παράμερα, στὸν τόπο της, σὰν πέτρινη. Ἄξαφνα ἔβγαλε μιὰ ψιλὴ στρίγγλικια φωνή, σήκωσε τὰ χέρια της, ἔτσι, ἀψηλά, κι' ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ. Ὁ νοῦς της χάλασε καὶ τώρα τρέχει στὸ λόγγο, κλαίει, γελάει, τραγουδάει καὶ προγγάει τὰ ζωντανά... Νά! τέτοια, εἶνε ἀφεντικό, ἡ ἱστορία τῆς Μαριᾶς, αὐτηνῆς ποῦ εἴδαμε.

ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

1) Τὸ χωρίον Καστράκι, περίφημον διὰ τὴν αλλοιην τῶν γυναικων του, ἀπέχει τῆς Καλαμπάκας ἡμίσειαν περίπου ὡραν. Ὁ βράχος καὶ τὸ ἐρημοκκλῆσι τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸ διήγημα ὑπάρχουν πράγματι ἐκεῖ, καθὼς καὶ ἡ παράδοσις τοῦ «κόκκινου μαντηλιοῦ».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΓΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΟΠΩΝ

Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ ΤΗΣ ΦΡΑΓΚΦΟΥΡΤΗΣ

Ὁ τραγικὸς θάνατος τοῦ Ἄγγλου ἀρχικατασκόπου Τζαίημς Γκρέϋ.— Ἕνας μυστηριώδης γιατρός. Οἱ δυὸ ἀναπτῆρες τοῦ Ροῦντολφ Ἔς.— Μιὰ συνταρακτικὴ ἀνακάλυψις.— Πῶς ἐπροδίδοντο τὰ σχέδια τῶν Γερμανῶν στοὺς Συμμάχους. Ἡ ἀπόδρασις τοῦ Ροῦντολφ Ἔς. κλπ. κλπ.

Ὁ Ἄγγλος ἀρχικατάσκοπος Τζαίημς Γκρέϋ, ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ μυστηριώδεις καὶ τοὺς πιὸ τολμηροὺς πράκτορες τοῦ «Ἰντέλλιτζενς Σέρβις», ἐδῶ καὶ λίγες μέρες βρῆκε ἕναν οἰκτρὸ θάνατο σ' ἕνα ἀεροπορικὸ δυστύχημα. Ἐξ ἀφορμῆς, λοιπόν, τοῦ τραγικοῦ θανάτου του, ἡ «Σφαῖρα» τοῦ Λονδίνου ἐδημοσίευσε μερικὲς συνταρακτικὲς ἀποκαλύψεις γιὰ τὴν μυστηριώδη δράσι του στὴ Γερμανία, κατὰ τὸν παγκόσμιο πόλεμο. Ἀπὸ τὶς ἀποκαλύψεις αὐτὲς παίρνουμε τὴν κατωτέρω παράξενη καὶ ἄγνωστη μέχρι σήμερα ἱστορία κυτασκοπείας.

Βρισκόμαστε στὸ ἀεροδρόμιο τῆς Φραγκφούρτης, τὸν Αὔγουστο τοῦ 1916. Ἕνα ἀπόγευμα, ὁ δόκτωρ Ροῦντολφ Ἔς, γιατρὸς τοῦ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου, μπῆκε στὸ τεχνικὸ γραφεῖο τοῦ φίλου του Ἄρνολντ Μπέρκνερ, τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τοῦ ἀεροδρομίου, ποὺ ἦταν σκυμμένος ἐπάνω σ' ἕνα μεγάλο σχέδιο.

— Ἔ, φτάνει πειὰ ἡ δουλειά, Ἄρνολντ! τοῦ εἶπε. Πᾶμε νὰ θαυμάσουμε λιγάκι τὶς ἀκροβασίες τοῦ Σόλτς...

Ὁ Σόλτς ἦταν ὁ καλύτερος ἀεροπόρος τῆς Φραγκφούρτης. Ὁ Ροῦντολφ Ἔς, λοιπόν, καθὼς μιλοῦσε, ἔβγαλε ἕνα τσιγάρο, πρόσφερε καὶ στὸ φίλο του ἕνα ἄλλο καὶ κατόπιν ἔβγαλε καὶ τὸν ἀναπτῆρα καὶ τὸν κράτησε πάνω ἀπὸ τὸ σχέδιο γιὰ ν' ἀνάψη τὸ τσιγάρο του ὁ Μπέρκνερ. Μὰ ὁ ἀναπτήρας δὲν πῆρε φωτιὰ μὲ τὴν πρώτη φορά. Τὴ δεύτερη ὅμως ἄναψε. Ὁ ἀρχιμηχανικὸς φύσηξε μ' ἕνα κουρασμένο ὕφος τὴν πρώτη ρουφηξιὰ τοῦ καπνοῦ κ' ὕστερα μὲ μιὰ ξαφνικὴ ἀπόφασι τοῦ εἶπε:

—Ἔ, πᾶμε λοιπὸν νὰ δοῦμε τὸν Σόλτς.

Κι' ἀφοῦ ἔκρυψε τὸ σχέδιο ἑνὸς νέου τύπου ἀεροπλάνου σ' ἕνα ἀτσάλινο χρηματοκιβώτιο, βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὸ γραφεῖο του γιὰ νὰ ξεκουραστῆ λιγάκι. Ἀλλήθεια, ὁ Ἄρνολντ Μπέρκνερ πήγαινε νὰ τρελλαθῆ τὸν τελευταῖο ἐκεῖνο καιρό. Ὅλα τοῦ ἐρχότουσαν ἀνάποδα. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι ἀπ' τὴν ἀπέναντι μεριὰ τοῦ μετόπου οἱ Ἄγγλοι διάβαζαν μ' ἕνα μαγικὸ τρόπο τὴ σκέψι του. Ὅλα τὰ σχέδιά του, πρὶν ἀκόμα παραδοθοῦν στὸ προσωπικὸ πρὸς ἐκτέλεσιν, ἐξουδετερωνόντουσαν ἀπὸ τὸν ἐχθρό. Τί συνέβαινε ἄρα γε; Μήπως βοηθοῦσε τοὺς Ἄγγλους αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ διάβολος; Ἦσαν τόσο παράξενες αὐτὲς ἡ συμπτώσεις, ὥστε ἂν δὲν ἦταν πασίγνωστος ὁ πατριωτισμὸς τοῦ Μπέρκνερ, ὅλος ὁ κόσμος θὰ ὑποψιαζόταν ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος πουλοῦσε τὰ σχέδιά του στοὺς Συμμάχους. Πρῶτ' ἀπ' ὅλα ὁ ἐχθρὸς ἔμαθε μὲ ποιὸ τρόπο ἦταν ἐξοπλισμένο τὸ ἀεροδρόμιο καὶ ποῦ ἀκριβῶς ὑπῆρχαν τὰ πυρομαχικά. Ἔπειτα, ἔμαθε τὸν τελειοποιημένο τύπο τῶν πολυβόλων ποὺ χρησιμοποιοῦσαν τὰ γερμανικὰ ἀεροπλάνα. Κατόπιν μερικὲς ἄλλες τελειοποιήσεις στὸ χειρισμὸ τῆς μηχανῆς τοῦ ἀεροπλάνου. Κ' ὕστερα ἕνα σωρὸ ἄλλα πολύτιμα μυστικὰ ποὺ εἶχαν τρομοκρατήσει τὸν Μπέρκνερ...

Στὸ ἀεροδρόμιο, ὁ Σόλτς ἑτοιμαζόταν ἐκείνη τὴ στιγμὴ γιὰ νὰ «ξεκολλήση» ἀπὸ τὸ ἔδαφος.

— Ροῦντολφ! φώναξε τοῦ Ἔς. Θέλεις νἄρθης μαζύ μου; Ἔχω μιὰ θέσι ἐλεύθερη...

— Ἔρχομαι!... τοῦ φώναξε ὁ γιατρός.

Κι' ἀμέσως φόρεσε τὴν ἀδιάβροχη «φόρμα» τῶν ἀεροπόρων, τὴν πέτσινη κάσκα καὶ κάθησε δίπλα στὸν Γερμανό «ἄσσο». Ἔπειτα τὸ ἀεροπλάνο σηκώθηκε ψηλὰ καὶ ἐπὶ μισὴ ὥρα ἔκανε ἕνα σωρὸ ἀκροβασίες στὰ σύνεφα. Κατόπιν θέλησε νὰ κατεβῆ. Μὰ ἡ προσγείωσις ἦταν μαραία. Τὸ ἀεροπλάνο ἔχασε ξαφνικὰ τὴν ἰσορροπία του καὶ καρφώθηκε μὲ τὴ μύτη στὸ χῶμα. Ὁ Σόλτς κάτω μέσα στὶς φλόγες τῆς μπενζίνας, μὰ ὁ Ροῦντολφ Ἔς σταθῆκε τυχερὸς καὶ γλύτωσε μὲ λίγα τραύματα. Οἱ ἄνδρες τοῦ ἀεροδρομίου τὸν μετέφεραν ἀμέσως στὸ νοσοκομεῖο. Ὁ Ροῦντολφ Ἔς εἶχε χτυπήσει, λίγο σοβαρά, στὸ πόδι. Ἔπρεπε νὰ μείνη ἀκίνητος στὸ κρεββάτι τουλάχιστον ἕνα μῆνα. Δυὸ νοσοκόμοι τὸν ἔγδυσαν, λοιπόν, ὅπως ἦταν ἀναίσθητος καὶ τὸν ξάπλωσαν σ' ἕνα κρεββάτι. Μὰ καθὼς δίπλωναν τὰ ροῦχα του, ἔνοιωσαν ἕνα βάρος στὸ σακκάκι καὶ περίεργοι νὰ ἰδοῦν τί ἦταν, ἔβγαλαν ἀπὸ μέσα μιὰ μετάλλινη σιγαροθήκη κι' ἕναν βαρὺ ἀτσάλινο ἀναπτήρα «στρατιωτικὸν», ὅπως ἦταν τότε ἡ μόδα. Ὁ ἀναπτήρας μάλιστα αὐτὸς ἦταν παράξενος. Ἦταν ἀπὸ σκούρο ἀτσάλι μὲ μερικὰ σχέδια ἀπὸ μαῦρο σμάλτο. Οἱ νοσοκόμοι ἀκούμπησαν τὰ δυὸ πράγματα ἐπάνω σ' ἕνα τραπεζάκι κι' ἐκάθησαν νὰ ξαπλώσουν καὶ τὸ πανταλόνι, ὅταν ἐφνικὰ ἔπεσε ἀπὸ τὴν πίσω τσέπη του ἕνας ἄλλος ἀναπτήρας. Ὁ νοσοκόμος ποὺ τὸν πῆρε ἀπὸ κάτω, ἀπόμεινε μὲ ἀνοιχτὸ στόμα. Ὁ ἀναπτήρας αὐτὸς ἦταν ἴδιος μὲ τὸν ἄλλο. Τὸ ἴδιο βαρύ, καὶ μὲ τὰ ἴδια στολίδια. Ὁ νοσοκόμος, ὡστόσο, δὲν ἔδωσε καμμιὰ ἰδιαίτερη προσοχὴ σ' αὐτὸ καὶ ἀκούμπησε καὶ τὸν δεύτερο ἀναπτῆρα δίπλα στὸ πρῶτο.

Ὁ ἀρχικατάσκοπος Τζαίημς Γκρέϋ

Ὁ Ροῦντολφ Ἔς δὲν εἶχε ἀκόμα συνέλθει, ὅταν ὁ διοικητὴς τοῦ ἀεροδρομίου, ὁ συνταγματάρχης Γάλβαφὸν Σχάρτς, μπῆκε στὸ θάλαμο γιὰ νὰ πληροφορηθῆ ἂν τὸ τραῦμα του ἦταν ἐπικίνδυνο. Καθὼς ἔμενε πλησίασε στὸ κρεββάτι, ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ τραπεζάκι καὶ εἶδε τὰ δυὸ ὅμοιους καὶ ὀγκώδεις ἀναπτῆρες.

— Περίεργο! ἔκανε ἀπορῶντας. Γιατὶ ἔχει μαζύ του ὁ Ἔς δυὸ ὅμοιους ἀναπτῆρες καὶ μάλιστα τόσο βαρεῖς.

Καὶ μὲ μιὰ μηχανικὴ κίνησι πῆρε τὸν ἕνα, τὸν στριφογύρισε στὰ δάκτυλά του, τὸν κύτταξε προσεχτικὰ κι' ἀξαφνα χλώμιασε, πῆρε καὶ τὸν ἄλλο, τὸν συνέκρινε μὲ τὸν πρῶτο κι' ἀποτόμα ἔχασε καὶ τοὺς δυὸ στὴν τσέπη του καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ θάλαμο τοῦ νοσοκομείου.

Ἔπειτα, ὅταν ἔφτασε στὸ γραφεῖο του, κάλεσε ἀμέσως τὸν ὁπολοχαγὸ Τράμερ, χιμικὸν τοῦ ἀεροδρομίου καὶ ἀρχηγὸ τοῦ τμήματος τῆς κατασκοπείας καὶ δείχνοντάς του τοὺς δυὸ ἀναπτῆρες, τοῦ εἶπε:

— Ποιὰ εἶνε ἡ διαφορά τους;

Ὁ ὁπολοχαγὸς Τράμερ τοὺς ἐξέτασε προσεχτικὰ κι' ἀφοῦ ἐφανε χλώμιασε κι' αὐτός.

Κατόπι δείχνοντας ἕναν ἀπὸ τοὺς δυὸ ὅμοιους ἀναπτῆρες, εἶπε τοῦ διοικητοῦ του:

— Ἡ διαφορά τους εἶνε ἡ ἑξῆς, κύριε διοικητά: Αὐτὸς ἐδῶ ὁ ἀναπτήρας εἶνε μιὰ μικροσκοπικὴ φωτογραφικὴ μηχανή. Καὶ θὰ ξέρετε βέβαια ποιός τὸν ἔχει αὐτὸν τὸν ἀναπτῆρα... Εἶνε τοῦ γιατροῦ Ρυῦντολφ Ἔς! Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἀμφιβολία ὅτι εἶνε ἕνας προδότης!... Εἶνε ἕνας κατάσκοπος!...

— Ναί, αὐτὸ λέω κι' ἐγώ! ἔκανε, στυγνὸς κι' ἀμίλητος ὁ Πρῶσσος συνταγματάρχης.

Ἡ ἀνάκρισις κατόπιν, ποὺ ἔγινε μὲ μεγάλη μυστικότητα

(Συνέχεια στὴ σελίδα 55)

ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ·

Τὸ κεφάλι ἑνὸς ἀνθρώπου

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Καὶ ὁ Μαιγκρὲ διευθύνθηκε πρὸς τὴν ἔξοδο, ἔπειτ' ἀπὸ μιὰ στιγμὴ δισταγμοῦ. Ἐκεῖ γύρισε, εἶδε τὸ ντροπιασμένο πρόσωπο τοῦ ἀνακριτοῦ κι' ἔφυγε τέλος μ' ἕνα χαμόγελο ποὺ μόλις φαινόταν στὰ χείλη του καὶ ἀποτελοῦσε τὴν μόνη του ἐκδίκησι.

ΧΙΙ

ΗΠΤΩΣΙΣ

Ἦταν μιὰ μέρα τοῦ Ἰανουαρίου, παγωμένη...

Οἱ δέκα ἄνδρες ποὺ περίμεναν εἶχαν τὸ γιακᾶ τοῦ ἐπανωφορίου τους ἀνασηκωμένο καὶ τὰ χέρια τους χωμένα μέσα στὶς τσέπες του.

Οἱ περισσότεροι ἄλλαζαν φράσεις ἀσύνδετες, χτυπῶντας συγχρόνως τὰ πόδια τους στὴ γῆ καὶ ρίχοντας φευγαλέα βλέμματα πρὸς τὴν ἴδια διεύθυνσι.

Μόνος ὁ Μαιγκρὲ στεκόταν παράμερα, μὲ τὸ κεφάλι του μαζεμένο πρὸς τοὺς ὤμους του, τόσο βλοσσυρὸς ὥστε κανεὶς δὲν εἶχε τολμήσει νὰ τοῦ μιλήση...

Διέκρινε κανεὶς στὰ σπίτια ὀλόγυρα μερικὰ παράθυρα ποὺ φωτιζόντουσαν, γιατὶ μόλις τὴν ὥρα ἐκείνη εἶχε χαράξει...

Ἀκουγόντουσαν τὰ κουδουνίσματα τῶν πρώτων τραίνων.

Τέλος ἀκούστηκε τὸ κύλημα ἑνὸς ἁμαξιοῦ ποὺ σταμάτησε σὲ λίγο, ἡ πόρτα του ποὺ ἄνοιξε καὶ μερικὲς διαταγὲς ποὺ εἰπώθηκαν σὲ σιγανὴ φωνή.

Ἕνας δημοσιογράφος ἔπιασε σημειώσεις μὲ μεγάλη δυσκολία. Μερικοὶ ἀπ' τοὺς παρισταμένους γύρισαν ἀλλοῦ τὰ κεφάλια τους.

Ὁ Ράντεκ κατέβηκε ζωηρὸ ἀπὸ τὸ ἁμάξι τῶν φυλακῶν καὶ κύτταξε γύρω του μὲ τὰ φωτεινά του μάτια, ποὺ μέσ' στὸ γκρίζο φῶς τῆς αὐγῆς, ἔπαιρναν γαλάζιες ἀνταύγειες.

Τὸν κρατοῦσαν κι' ἀπὸ τὶς δυὸ μεριές.

Μὰ ἐκεῖνος δὲν νοιαζόταν καθόλου γι' αὐτὸ κι' ἄρχισε νὰ βαδίζη μὲ μεγάλα βήματα πρὸς τὴν διεύθυνσι τῆς λαιμητόμου.

Ἔξαφνα τότε γλύστρησε ἀπάνω στὸ λεπτὸ στρῶμα τοῦ πάγου ποὺ εἶχε σχηματισθῆ στὸ ἔδαφος κι' ἔπεσε κάτω. Οἱ φύλακές του, νομίζοντας πὼς εἶχε χάσει τὸ ἠθικό του, ἔσπευσαν νὰ τὸν συγκρατήσουν.

Αὐτὸ δὲν βάσταξε παρὰ μιὰ - δυὸ στιγμές... Μὰ ἴσως αὐτὴ ἡ πτῶσις ἦταν πιὸ ὀδυνηρὴ ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα... Αὐτὸ τοὐλάχιστον φάνηκε ἀπ' τὸ ντροπιασμένο πρόσωπο τοῦ καταδίκου, ὅταν σηκώθηκε...

Εἶχε χάσει πειὰ ὅλη του τὴν ἠρεμία, ὅλη τὴν βεβαιότητα ποὺ εἶχε στὸν ἑαυτό του.

Κύτταξε μὲ στενοχώρια γύρω του καὶ τότε ξεχώρισε ἀνάμεσα στοὺς ἄλλους τὸν ἐπιθεωρητὴ Μαιγκρὲ, τὸν ὁποῖο εἶχε παρακαλέσει νὰ παρευρεθῆ στὴν ἐκτέλεσί του.

Ὁ ἀστυνομικὸς θέλησε νὰ γύριση ἀλλοῦ τὰ μάτια του. Ὡστόσο ἄκουσε τὸν Ράντεκ ποὺ τοῦ εἶπε:

— Ἤρθατε... Σᾶς εὐχαριστῶ...

Ὅλοι ὅσοι βρισκόντουσαν ἐκεῖ ἀνυπομονοῦσαν...

Τὰ νεῦρα τους βρισκόντουσαν σὲ ὑπερέντασι κ' ἤθελαν νὰ τελειώση τὸ ταχύτερο ἡ ὀδυνηρὴ αὐτὴ σκηνὴ ποὺ τὸ καθῆκον τους τοὺς ἐξανάγκαζε νὰ τὴν παρακολουθήσουν.

Ὁ Ράντεκ κύτταξε τὸν πάγο, ἀπάνω στὸν ὁποῖο εἶχε γλυστρήσει...

Ἔπειτα σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ, δείχνοντας τὴ λαιμητόμο μ' ἕνα πικρὸ χαμόγελο, ἔκανε σαρκαστικά:

— Στάθηκα ἕνας ἀποτυχημένος!

Αὐτοὶ ποὺ εἶχαν ὡς ἀποστολὴ νὰ δώσουν τέλος στὴ ζωὴ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, φαινόντουσαν σὰν νὰ διστάζουν νὰ τὸν παραλάβουν.

Κάποιος μίλησε ἀπὸ τοὺς παρισταμένους.

Τὸ κλάξον ἑνὸς αὐτοκινήτου ἀντήχησε σὲ κάποιο γειτονικὸ δρόμο...

Ἡ αὐγὴ ξεκαθάριζε ὁλοένα ἀπ' τὰ σκοτάδια τῆς νύχτας...

Τώρα, τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα ξεχώριζαν πιὸ καθαρά...

Ὁ Ράντεκ ἔκανε δυὸ - τρία βήματα ἀκόμα πρὸ τὴν λαιμητόμο...

Οἱ δήμιοι ἄπλωσαν τὰ χέρια τους, ἑτοιμοι νὰ τὸν ἁρπάξουν...

Μὰ ἔξαφνα γύρισε τὸ κεφάλι του πίσω καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Μαιγκρὲ ποὺ, μηχανικά, εἶχε προχωρήσει κι' αὐτὸς, εἶπε:

— Ἐπιθεωρητά...

Σὲ μιὰ στιγμὴ θὰ τελειώσουν ὅλα...

Ἡ φωνὴ τοῦ Ράντεκ εἶχε ἕναν ἀλλόκοτο τόνο ποὺ τὸν ἔφρικιασε καὶ τὸν ἔδιωχνε καὶ τὸν ἀνάγκασε γιὰ μιὰ στιγμὴ νὰ σωπάση.

Μὰ ἀμέσως ἐπρόσθεσε μ' ἕνα τόνο ποὺ ἦταν τώρα περισσότερο πικρὸς παρὰ σαρκαστικός:

— Ἐπιθεωρητά, θὰ ξαναγυρίσετε τώρα στὸ σπίτι σας, ἔεν εἶν' ἔτσι; Θὰ βρῆτε ἐκεῖ τὴν γυναῖκα σας... Θὰ σᾶς ἑτοιμάσει τὸ πρόγευμα σας, τὸν καφέ σας...

Μὰ δὲν μπόρεσε νὰ πῆ περισσότερα...

Οἱ δήμιοι, βλακεύοντας ὅτι ἡ σκηνὴ παρατεινόταν, τὸν ἄρπαξαν καὶ τὸν τράβηξαν πρὸς τὴν λαιμητόμο...

Ὁ Μαιγκρὲ δὲν εἶδε τίποτε...

Εἶχε κλείσει τὰ μάτια του...

Κι' ὅταν ἄκουσε τὸ λεπίδι νὰ πέφτη, ἔσπευσε ν' ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ κεῖ, χωρὶς νὰ γύρισή τὸ κεφάλι του πίσω...

Ἤσαν ἀλήθεια δυὸ τοῦ εἶχε πῆ ὁ Ράντεκ! Ἡ γυναῖκα τοῦ τὸν περίμενε τὴν ὥρα ἐκείνη, στὴν καλοεπιπλωμένη τὸν τραπεζαρία, ὅπου τὸ τζάκι ἔκαιγε κι' ὅπου τὸ πρόγευμά τους ἦταν σερβιρισμένο...

Χωρὶς νὰ ξέρη κι' ὁ ἴδιος τὸ γιατί, ὁ Μαιγκρὲ δὲν ἐτόλμησε νὰ ξαναγυρίση ἀπὸ σπίτι του...

Τοῦ φαινόταν πὼς θὰ ἔβρεγε στὴ γαλήνη του κάτι ἀπὸ τὴν φρίκη τῆς σκηνῆς ποὺ εἶχε παρακολουθήσει...

Τράβηξε κατ' εὐθεῖαν στὸ γραφεῖο του, στὴν ἀστυνομία... Ἐκεῖ, γέμισε τὸ τζάκι ὁλόκληρο, τὸ ἄναψε καὶ σὲ λίγο μεγάλες γλῶσσες φωτιᾶς ξεπετάχτηκαν... Εἶχε τόσο τὴν ἀνάγκη της ὁ Μαιγκρὲ...

Ἔνοιωθε δυνατὰ ρίγη νὰ τοῦ περνάνε τὸ κορμί...

ΤΕΛΟΣ

Παρακολουθήστε ἀπὸ τὸ φύλλο αὐτὸ τὸν «ΔΑΙΜΟΝΑ ΤΗΣ ΝΥΧΤΑΣ» τὸ νέο ὑπέροχο μυθιστόρημα τρόμου καὶ φρίκης τοῦ διασήμου συγγραφέως Ζ. ΜΠΕΡΝΙΕ.
Φτάνει νὰ παρακολουθήσετε τὴ σημερινὴ συνέχειά του καὶ νὰ μὴ τὸ ἀφήσετε μέχρι τέλους.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΚΙ' ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΑ

ΤΟΥ Κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΚΟΣΜΗ

Ε

Ὁ κόσμος ποὺ δὲν εἶχε τί νὰ κάμῃ ἅμα ἐτελείωνε τὴ δουλειά του, ἐπερνοῦσε τὶς ὧρες του μὲ τοὺς τύπους αὐτοῦς, ποὺ ἦσαν γνωστοὶ σ' ὅλους τοὺς φρονίμους.

Καὶ εἶχε καθένας τὸν τόπο του καὶ τὴ φωλιά του.

Πρὸς τὸ Τελωνεῖον ἦταν ὁ Κ ῶ τ σ ο ς, ἕνας κοντὸς μπεκρῆς μὲ πρόσωπο μελιτζανί, ποὺ ἐξώδευε ὅλα τὰ διδάνια ἀπὸ τὶς ταβέρνες καὶ ποὺ ἦταν σὲ διαρκῆ σύρραξι μὲ τὸ συνάδελφό του τὸ Σ τ α ῦ ρ ο. Ὁ πρῶτος ἔμενε στὶς μαοῦνες, ἐπειδὴ ἦταν θαλασσινός, κι' ὁ ἄλλος στὰ χασάπικα, ἐπειδὴ ἦταν χασάπης.

Πιὸ πέρα πρὸς τὴν παλαιὰ Τρούμπα ἔκανε τὰς διαδρομάς της ἡ Ἐ λ έ ν η ἡ Δ ί μ υ τ η, ἐφωδιασμένη πάντοτε μὲ πέτρες καὶ μὲ θλαστήμιες γιὰ τὰ παιδιὰ ποὺ τὴν ἐπείραζαν μὲ τὸ παρατσοῦκλι της ποὺ ὠφείλετο εἰς τὸ πλάτος τῆς μύτης της. Εἶχε κι' αὐτὴ τὴν ἀντίπαλό της, τὴν Κ λ έ φ τ ο κ ο κ ο ρ ο ύ. Τὰ τσακώματά των ἦσαν ἡρωϊκά. Οἱ φρόνιμοι ἀπεμακρύνοντο γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὴν κακὴ ὥρα. Τοὺς ἦταν ὅμως τόσο εὐχαριστο τὸ πείραγμα, ὥστε πολλὲς φορὲς ἔδιναν μόνοι των ἀφορμή.

Στὸ περιβολάκι ἐβασίλευε ἕνας Σκανδιναυὸς καπετάνιος ναυαγισμένος, ὁ Λ ο ύ τ σ ι φ ε ρ, ποὺ ἐπολεμοῦσε μὲ τὸν ἥλιο. Ἔλεγαν γι' αὐτὸν ὅτι ἐναυάγησε κάποτε ἀπὸ κακὴ πορεία ποὺ εἶχε πάρει κι' ἐτρελλάθηκε. Εἶχε κατασκευάσει λοιπὸν ἕνα πρόχειρο τουφέκι μὲ καλάμι κι' ἅμα ἔθλεπε τὸν ἥλιο νὰ θγαίνῃ ἀπὸ τὰ σύννεφα, τὸν ἐπυροβολοῦσε κι' ἔλεγε:

— Νὰ ὁ Λούτσιφερ!

Αὐτὸν δὲν τὸν ἐπείραζε κανείς. Ἐσέθοντο τὴν ἀτυχία του.

Στὸ ἴδιο καταφύγιο ἔκανε τοὺς περιπάτους του κι' ὁ Ν α ο ύ μ η ς, ὁ φοβερώτερος χασισοπότης τῆς ἐποχῆς. Αὐτὸς ἔδιωχνε μὲ κινήσεις τῶν χεριῶν του καὶ τῶν ποδιῶν του τὸν κόσμο, τὰ θασίλεια, καὶ τὰ ἀνθρωπάκια ποὺ τὸν ἐπολιορκοῦσαν. Εἶχε τὴν ἰδική του φρασεολογία τῶν τεκέδων, τῆς τσίκας, τοῦ μαύρου, τοῦ μαστουριοῦ, τοῦ χαρμανιοῦ. Ἀνοιγε σχετικὴ συνομιλία μὲ τὴν ἀξίωσι νὰ τοῦ δοθοῦν 15 λεπτὰ, νὰ πάρῃ ἕνα δραμάκι μαῦρο.

Ἔξω ἀπὸ τὸ περιβολάκι ἦταν ὁ Π α ν τ ε λ ῆ ς, ὁ πολύγλωσσος πρῶην ἀμαξᾶς ἐνὸς ἐπισήμου Πειραιώτη, ποὺ εἶχε τρελλαθῆ ἀπὸ ἔρωτα πρὸς τὴν κόρη τοῦ ἀφεντικοῦ του. Ἐξοικονομοῦσε τὰ ἔξοδά του μὲ τοῦμπες. Ἔκανε τοῦμπες πεντάρικες, δεκάρικες, μέχρι δραχμῆς. Ἅμα ἔπαιρνε δραχμὴ ἔκανε σειρὰ τοῦμπες σ' ὁλόκληρο τὸ πεζοδρόμιο ἑνὸς τετραγώνου.

Τὸ Τζελέπη κατείχετο ἀπὸ τὸν Ὄ π ι δ ο ν. Παληὸς καπετάνιος κι' αὐτὸς κι' ἀπὸ μεγάλη οἰκογένεια, ναυάγιο καὶ τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ζωῆς, ἐξεβράσθη εἰς τὸν Πειραιά. Οἱ συγγενεῖς του τὸν ἔντυναν, αὐτὸς ὅμως ἔπαιρνε τὰ ροῦχα, τὰ ἐζύγιζε καὶ τὰ ἐπετοῦσε λέγοντας:

— Ὄθαρον... Ὄθαρον...

Τοῦ ἔδιναν μιὰ δεκάρα καὶ τοῦ ἔλεγαν:

— Ἄντρεον... ὄπιδον.

Κι' αὐτὸς ἐπηδοῦσε.

Ἰον Προφήτη Ἠλία ἔκρατουσε ὁ Μ έ ν ι ο ς, ποὺ ἐκοιμόταν στὴ σπηλιὰ τῆς Ἀρετούσας καὶ ἠκολούθει ὅλες τὶς κηδεῖες γιὰ νὰ κρατᾶ τὸ ξεφτέρι. Κοντά του ἦταν κι' ἕνας γέρος Κρητικὸς ὁ Γ ι ω ρ γ ι ὸ ς, ποὺ ἐπροστάτευε τὸ Μένιο, ἐπειδή, ὅπως ἔλεγε, ἦταν κουζουλὸς ὁ καϋμένος.

Ὁ Γιωργιὸς ἦταν μονοσάνδαλος· ἔσερνε τὴν παντόφλα του μὲ τέτοιο ρυθμὸ ποὺ μποροῦσε νὰ τὸν γνωρίσῃ κανεὶς ἀπὸ μεγάλη ἀπόστασι.

Οἱ Πειραιῶτες εἶχαν κι' ἄλλο ἐντρύφημα: τοὺς πλανόδιους ὀδοντοϊατροὺς, τοὺς ραψῳδοὺς μὲ τὸν Ἐρωτόκριτο καὶ μὲ ἄλλα τραγούδια, τοὺς πρόχειρους θεολόγους.

* * *

Μ' αὐτὴ τὴν ἔκτασι, μ' αὐτοὺς τοὺς δρόμους, μ' αὐτοὺς τοὺς περιπάτους, μ' αὐτὰ τὰ κοινωνικὰ γλέντια, μ' αὐτοὺς τοὺς τρελλοὺς, ἐπέρασε ὁ παληὸς Πειραιεὺς τὴν πρώτη κοσμογονικὴ περίοδό του.

Μὰ κοντὰ σ' αὐτὴ τὴν πρωτόγονη κατάστασι ἦταν καὶ ἡ δημιουργία ποὺ τὴν ἐκρατοῦσαν στὰ χέρια των τὰ θετικὰ μυαλὰ τοῦ κόσμου τῶν δημιουργῶν, ποὺ ἔπλασαν τὸν σημερινὸ Πειραιὰ τῆς θιομηχανίας, τῆς ναυτιλίας, τὸν ἀξιοθαύμαστο.

Καὶ κοντὰ σ' αὐτοὺς ἀνέτελλον μέσα στὰ σχολεῖα τοῦ Πειραιῶς οἱ δημιουργοὶ ἑνὸς πνευματικοῦ στερεώματος ὁλόφωτου, ποὺ ἐπροχώρησαν ἀχώριστα συντροφευμένοι μὲ τοὺς ἐμπόρους, μὲ τοὺς θιομηχάνους, μὲ τοὺς ἐφοπλιστάς.

ΣΚΕΝΔΕΡΜΠΕΗΣ

Ὅπως ὅταν προχωρῆς γιὰ κάποιο τέρμα, δὲν ἠμπορεῖς νὰ προφητεύσης πόσα μονοπάτια θὰ συναντήσης ἢ ἀπὸ ποιὲς λεωφόρους θὰ περάσης, ἔτσι καὶ ὅταν γιὰ ξεκούρασμα συγκρατῆς τὴν προέλασι καὶ στρέφεσαι στὰ περασμένα, δὲν ἠμπορεῖς νὰ κρατήσης τὴ λειτουργία τῆς μηχανῆς, ποὺ ἀφιερώνεται στὴν ἀνοπόλησι καὶ νὰ τῆς ἐπιθάλῃς νὰ κρατήσῃ μιὰ πορεία.

Βρίσκει ὁ ἀναπολῶν καὶ περιθάλλια μὲ καρποὺς καὶ λουλούδια ἀπὸ χαρές. Πέφτει καὶ στοὺ πόνου τὴν ἀναμνησι. Γιὰ νὰ σκουπίσῃ τὸ δάκρυ καὶ γιὰ νὰ λησμονήσῃ τὸν πόνο, στρέφεται πρὸς τὰ περιθόλια καὶ κόθει ἔστω καὶ ἀπὸ τὸν φανταστικὸ πειὰ κόσμο ὅ,τι εἶνε ἱκανὸ νὰ τὸν ἀνακουφίσῃ.

Ἴσως ἂν ἤθελα, ἢ μᾶλλον ἂν ἠμποροῦσα νὰ συγκρατήσω αὐτὴ τὴ λειτουργία τῆς ἀναδρομῆς καὶ νὰ τῆς ἐπιθάλω ν' ἀκολουθήσῃ μιὰ σειρά, θὰ εἶχα ὕστερα ἀπὸ τὰ μαθητικὰ χρόνια, ἢ μέσα στὴ φοιτητικὴ ζωὴ σημεῖα ποὺ προκαλοῦν κ' αὐτὰ τὸ ἐνδιαφέρον. Ἢ ἀνάμνησις, ὅμως, χωρὶς νὰ μοῦ ἀποκλεῖσῃ καὶ τὰ ἐνδεχόμενον τῆς ἐπανόδου εἰς ἄλλα σημεῖα, μ' ἔφερε ἀπὸ ἕνα ὁλοχαῖο πέρασμά μου ἀπὸ τὴν ὁδὸ Τσαμαδοῦ στὸν Σκενδέρμπεη.

Ἀντίκρυ στὸ παληὸ ταχυδρομεῖο στὴ διασταύρωσι τῆς λεωφόρου Μιαούλη καὶ τῆς ὁδοῦ Τσαμαδοῦ ἦταν ἕνα καφενεδάκι μὲ τρία ἢ τέσσερα τραπέζια, μὲ δυὸ ρᾶφι φιστικέριου, μ' ἕνα τζάκι ποὺ ἦταν σκεπασμένο μὲ ἕνα καζανάκι γιὰ τοὺς καφέδες καὶ μὲ ἕνα τραπέζι στενόμακρο. Τὸ σύνολον αὐτὸ τῶν ἀψύχων πραγμάτων ἦταν ὑπὸ τὰς ἀπολύτους διαταγὰς ἑνὸς καφετζῆ ἀπὸ τὶς Σπέτσες, τοῦ Καστριώτη, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν πεποίθησι ὅτι ὁ θρυλικὸς ἥρως Σκενδέρμπεης ἦτο πρόγονός του, ἐνόμιζε νὰ τιμήσῃ καὶ αὐτὸν καὶ τὸ ὄνομά του καὶ τὴν καταγωγή του, ἔδωκε εἰς τὸ καφενεῖόν του αὐτὸ τὸ ὄνομα.

Στὸ τζάμι λοιπὸν τῆς πόρτας εἶχε κρεμασμένη μία ἐπιγραφὴ, ποὺ τὴν εἶχε γράψει μόνος του σ' ἕνα χαρτόνι καὶ ποὺ ἔγραφε: «Κ α φ φ ε ν ε ῖ ο ν ὁ Σ κ ε ν δ έ ρ μ π ε η ς ... Κ α σ τ ρ ι ώ τ η ς».

Δὲν ἐνθυμοῦμαι τὸ βαπτιστικὸν ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ποὺ δὲν ἔφερε μόνον τὸ ἐπώνυμον τοῦ ἥρως τῆς Ἀλβανίας, ἀλλὰ καὶ εἶχε συνδέσει τὴν ζωήν του εἰς τὸν Πειραιὰ μὲ μίαν ἄλλην ζωὴν ἀχώριστη ἀπὸ τὴν κίνησι καὶ τὴν δρᾶσι τῶν δημοσιογράφων τοῦ Πειραιῶς τὸν παληὸ καιρό.

Ὁ Πειραιεὺς εἶχε τότε ὡς τοπικὰς ἐφημερίδας τὴ «Σφαῖρα» τοῦ Καλοστύπη, ποὺ ὑπάρχει καὶ τώρα, τὴν «Πρόνοια» τοῦ Λυμπεράκη, τὴν «Φωνὴ τοῦ Πειραιῶς» τοῦ Α. Κωνσταντινίδη, ποὺ ἡ κακὲς γλῶσσες τὴν ἔλεγαν «Φιγκαρὸ» καὶ ποὺ ἐξεδίδοντο δύο φορὲς τὴν ἑβδομάδα. Αἱ δύο τελευταῖαι ἐχρησίμευον ὡς φυτῶρια τῶν φιλοδοξούντων νὰ δημοσιογραφήσουν. Ἡ «Πρόνοια» εἶχε μόνιμον συντάκτην τὸν Δ. Ζιώγαν, τὸν εὐσταλέστατον Ρουμελιώτη, ποὺ τὸ ξανθὸ μουστάκι του δὲν ἐνοοῦσε ν' ἀσπρίσῃ. Ἡ «Φωνὴ τοῦ Πειραιῶς» προσελάμβανεν ὅλους ποὺ ἤθελαν νὰ γράφουν ἄμισθεί. Ἐκεῖ ἐφηρμόζετο τὸ λαϊκὸν λόγιον, περὶ τοῦ εἰς ποίου κεφαλὴν μαθαίνουν τέχνη οἱ μπαρμπέρηδες. Θὰ εὕρισκε θησαυροὺς ἀπὸ μαργαριτάρια ὁποιος θ' ἀπεφάσιζε νὰ διαθάσῃ τὶς ἐφημερίδες ἐκεῖνες καὶ, πρὸ πάντων, τὸν «Φιγκαρό». Ἡ «Σφαῖρα» εἶχε τὸν ἀείμνηστον Ἰωάννην Καλοστύπην ἀρθρογράφον καὶ συντάκτας ποὺ ἐδούλευσαν εὐδοκίμως καὶ εἰς τὸν Ἀθηναϊκὸν τύπον. Κοντὰ εἰς ὅλους αὐτοὺς ὁ Γ. Κριτῆς ἐξέδιδε τὴν «Ἀναγέννησιν», μὲ συντάκτην τὸν Σταμάτη Ράπτη καὶ ἄλλους, ἀλλὰ τὴν διέκοψε κατόπιν κι' ἐξέδωκε τὸν «Χρονογράφον» ποὺ ἐκδίδεται καὶ τώρα μὲ διευθυντὴν τὸν Γ. Χαρθαλιᾶν, ποὺ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Γ. Κριτῆ τὴν ἀνέλαθε μὲ τὸν Ἄγγελο Σούλη, τὸν νέον, τὸν ἀγαπητὸν, τὸν δυνατὸν αὐτὸν ἄνθρωπο μὲ τὴ δυνατὴ πέννα καὶ μὲ τὶς θαθειὲς γνώσεις ποὺ ἐχάθηκε γρήγορα. Καὶ τώρα τὴν διευθύνει ὁ Χαρθαλιᾶς.

* * *

Ὁ Ἀθηναϊκὸς τύπος εἶχε στὸν Πειραιὰ τοὺς ἀνταποκριτάς του, ποὺ εἶχον ὡς γραφεῖον τὸ καφενεδάκι τοῦ Σκενδέρμπεη. Ἐκεῖ συνεκεντρώνοντο τὰ πιὸ παληὰ χρόνια ὁ Τηλέμαχος Γεωργιάδης τῶν «Καιρῶν» τοῦ Κανελλίδη, ποὺ ἦταν ναυτοδιδάσκαλος καὶ δημοσιογράφος, μὲ ἡμίψηλο χειμόνα καὶ καλοκαῖρι καὶ διεκρίνετο διὰ τὴν ὀρμητικότητά του καὶ διὰ τὴν ἀπειλήν του διὰ κάθε ζήτημα ὅτι ἂν δὲν διορθωθῇ θὰ ἐπανέλθῃ... δριμύτερος. Εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν» ἐστέλνε ἀνταποκρίσεις ὁ Γ. Μαραγκόπουλος, εἰς τὸ «Σκρίπ» ὁ Σ. Καρατζᾶς καὶ ὁ Π. Μαμακίδης, εἰς τὸν «Θόρυβον» τοῦ Ρίσθη ὁ Π. Σεφερλῆς ποὺ διεκρίνετο κυρίως εἰς τὰ ἀθάνατα «Ντιστεγκέδικα» τῆς ἐφημερίδος ἐκείνης, εἰς τὸ «Ἀστυ» ὁ Χατζηράκης. Μέσα εἰς τὸν κύκλον τῶν ἀνταποκριτῶν ἦταν κι' ὁ Σταμάτης Ράπτης, ὁ Γ. Κριτῆς, ὁ Γ. Θεοφιλόπουλος, ὁ Κ. Μενελικίδης, ποὺ ἔγραφε στὸ «Ἐμπρός» καὶ ἄλλοι, ποὺ ἔκαμαν τὴ ἐμφάνισίν των καὶ ἔφυγαν ἀπὸ τὸν κύκλον αὐτὸν ἀργότερα, ὅπως ὁ Παναγ. Παρασκευόπουλος, ποὺ ἔγινε πρόξενος καὶ ἀπέθανε στὴν Ἀμερική, ὁ Δημήτριος Σούγκρας ποὺ ἔγραφε στὴν «Ἀκρόπολι» καὶ ἠκολούθησε τὸ δικηγορικὸν στάδιον καὶ ἄλλοι.

Κοντὰ ὅμως εἰς τὸν κύκλον τῶν παλαιῶν ἀνταποκριτῶν, τῶν μονίμων δηλαδὴ δημοσιογράφων καὶ τῶν ἐραστεχνῶν ποὺ ἦλθαν κι' ἔφυγαν, εἶχε ἀρχίσει ὁ καταρτισμὸς τοῦ νέου κυκλου, ποὺ ἤρχισε νὰ πιάνῃ μιὰ ἄκρη στὸ τραπέζι τοῦ Σκενδέρμπεη καὶ σιγὰ-σιγὰ νὰ παίρνῃ τὴ θέσι τῶν παληῶν.

Ὁ Καστριώτης, ποὺ παρηκολούθει μὲ ἰδιαιτέραν στοργὴν τοὺς συντάκτες, παρεῖχεν ἐκτὸς τοῦ καφὲ καὶ τῆς στέγης καὶ τὰ χαρτοφάκελλα γιὰ τὰς ἀνταποκρίσεις. Τὰ θράδυα, τὴν ὥρα τῆς συγκεντρώσεως, ἐφρόντιζε νὰ ἔχῃ δειπνήσει τὸ λιτὸν δεῖπνόν του, συνηθέστατα παξιμάδι θρεγμένο, ἐπειδὴ δὲν εἶχε δόντια, μὲ τυρί, διὰ νὰ εἶνε ἐλεύθερος νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ἐκδημοσιογράφους. Ἡ στάσις του πρὸς τοὺς συντάκτες ἔδειχνε ἕναν θαθὺ σεθασμόν, ἀλλὰ καὶ ὑπερηφάνειαν, διότι εἰς τὸ καφενεῖον του ἐστέγαζε τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Τύπου. Γιὰ κάθε ἀνταποκριτὴν εἶχε διαθέσει ἕνα φάκελλον, δηλαδὴ μίαν μεγάλην σακκούλαν τουμπεκιοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχε γράψει τὸ ὄνομα τῆς ἐφημερίδος καὶ ποὺ ἔπαιρνε χαρτί, φακέλλους, σημειώσεις τοῦ συντάκτου. Ὁ φάκελλος αὐτὸς μετεδιδάζετο εἰς τὸν ἑκάστοτε ἀνταποκριτὴν κάθε ἐφημερίσος μὲ πολλὴν ἐπισημότητα ἐκ μέρους τοῦ καφετζῆ, ποὺ ἔμοιαζε μὲ ἱεροτελεστίαν.

Ὅταν εἰσῆλθον εἰς τὸ καφενεῖον μὲ τὸ διαπιστευτήριον τοῦ ἀνταποκριτοῦ τοῦ «Σκρίπ» μὲ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Κουσουλάκου καὶ μὲ τὴν σφραγῖδα τῆς ἐφημερίδος, τὸν Μάρτιον τοῦ 1901, ὁ Σκενδέρμπεης εἶχε μετοικήσει εἰς τὴν διασταύρωσιν Τσαμαδοῦ καὶ Κολοκοτρώνη, ὅπου καὶ ἔδυσε. Ὁ Καστριώτης μοῦ παρέδωκε, μασουλῶντας τὸ θρεγμένο παξιμάδι του, τὴν σακκούλα τοῦ τουμπεκιοῦ μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Σκρίπ» καὶ γιὰ τὰ καλορροΐζικα μ' ἐκέρασε εἰς τὸ θυθινὸ ταθερνεῖον τοῦ Μανώλη τοῦ Μαγεράκου τοῦ ἔλεγε ὅτι εἶνε χοντρὸς ἀλλὰ πολὺ εὐγενής, τὸ σχετικὸν ἑκατοστάραικι. Τοῦ ὑπεσχέθην ὅτι θὰ τοῦ τὸ ἀποδώσω μὲ τὸν πρῶτον μισθόν μου, ὁ ὁποῖος ἦτο τεσσαράκοντα δραχμαί.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια. ΑΓ. Α. ΚΟΣΜΗΣ

ΜΙΑ ΓΡΩΤΟΤΥΠΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΜΑΣ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΕ Ο ΙΔΑΝΙΚΟΣ ΣΥΖΥΓΟΣ;...

(Τί ἀπαντοῦν ἡ δεσποινίδες)

Ἡ δὶς «ΕΠΑΡΧΙΩΤΟΠΟΥΛΑ» (Ταῦγετος) θεωρεῖ ὡς ἰδανικὸν σύζυγον τὸν ἄντρα ποὺ θὰ περιθάλῃ τὴ γυναῖκα του μὲ ἀληθινὴ ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσι, ποὺ θὰ ἔχῃ εὐγενικὴ καὶ καλὴ καρδιὰ καὶ ποὺ θὰ ἀγωνισθῇ τὸν τίμιο ἀγῶνα τῆς ζωῆς, γιὰ νὰ ζήσῃ μαζύ της εὐτυχισμένος. Ἔχει ὅμως τὴ γνώμη ὅτι τέτοιοι ἰδανικοὶ σύζυγοι δὲν ὑπάρχουν σήμερα, ἀλλὰ μόνον ἰδανικοί... προικοθῆρες!

* * *

Ἡ δὶς ΣΤΕΛΛΑ ΠΩΛ (Μπροῦκλιν-Ἀμερικῆς) γράφει: «Ὁ ἰδεώδης σύζυγός μου, ὁ νέος ὁ ὁποῖος θὰ ἔλθῃ νὰ μὲ πάρῃ καὶ θὰ μοῦ δώσῃ τὸ ὄνομά του, ὀνειρεύομαι νὰ εἶνε ὑψηλὸς, μελαχροινός, ὀλίγον ὡραῖος, εὐγενὴς καὶ ἐνάρετος, ἐργατικὸς καὶ ὄχι πολὺ μορφωμένος, ἀλλὰ μετριόφρων καὶ οἰκονόμος...»

* * *

Ἡ δὶς «STUDIOSA PHILOLOGIAE» (Πειραιεὺς) ἀποδίδει μεγάλη σημασία στὰ ψυχικὰ χαρίσματα τοῦ συζύγου καὶ στὰ ἠθικὰ του προτερήματα καὶ θεωρεῖ ὡς ἰδανικὸ σύζυγο τὸν ἄνδρα ποὺ χει θετικὸ χαρακτῆρα καὶ συναισθάνεται θαθειὰ τὰ καθήκοντα τοῦ γάμου.

Ἡ δὶς Κ. Α. Μ. (Μυτιλήνη) γράφει: «Ὁ ἰδανικώτερος κατὰ τὴ γνώμη μου σύζυγος, εἶνε ὁ, μὲ ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, εὐσεθὴς καὶ καλὸς χριστιανός, ὁ ὁποῖος κατὰ κανόνα πρέπει νὰ εἶνε καὶ μεγαλύτερός μου στὴν ἡλικία, γιὰ νὰ μπορῶ νὰ τὸν ντρέπωμαι, νὰ τὸν φοθᾶμαι καὶ νὰ τὸν σέθωμαι...»

* * *

Ἡ δὶς ΕΛΕΝΗ ΠΡΑΜΑΝΤΙΚΟΥ (Ἄρτα) ἀπαντᾶ: «Ὁ ἰδανικὸς σύζυγος, δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ οὔτε πλούτη, οὔτε δόξαν μεγάλην, οὔτε μόρφωσιν λαμπραν, ἀλλὰ μόνον θεῖαν ψυχὴν καὶ μεγάλη καρδιά.

* * *

Ἡ δὶς ΜΑΡΙΚΑ ΚΑΠΝΙΣΤΟΥ (Ἰκαρία) μᾶς γράφει: «Ὁ ἰδεώδης κατ' ἐμὲ σύζυγος εἶνε ἐκεῖνος ποὺ, ἐκτὸς τῶν ἀπαραιτήτων λεπτῶν αἰσθημάτων, πρέπει νὰ ἔχῃ ἐμθαθύνει εἰς τὴν ζωὴν καὶ νὰ φέρῃ πάντοτε ἐπ' ὤμου τὸ ὅπλον τῆς δραστηριότητος, τῆς ψυχραιμίας καὶ τῆς ὑπομονῆς, γιὰ ν' ἀντιμετωπίζῃ μὲ θάρρος τὴν θιοπάλην».

* * *

Ἡ δὶς ΛΟΥΛΑ ΧΑΡΑΡΑ θεωρεῖ ὡς ἰδανικὸν σύζυγον ἕναν ἄνδρα ὡραῖον, μορφωμένον, εὐκίνητον, εὐγενικὸν καὶ ἐξυπνον, ποὺ νὰ ἔχῃ ἐκτὸς τῶν φυσικῶν προτερημάτων, καὶ οἰκονομικὴν εὐρωστίαν, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀντεπεξέλθῃ στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Ἡ δὶς Θ. Γ., μᾶς ἀπαντᾶ: «Ἀγαπητὸ μου «Μπουκέτο», ὁ ἄνδρας τῶν ὀνείρων μου, πρέπει νὰ εἶνε ἐργατικός, μ' εὐγενικὴ ψυχὴ, μὲ χαρακτηριστικὴ ἀξιοπρέπεια καὶ ἀνάλογο ἀνδρισμό. Ἐκτὸς ὅμως αὐτῶν, ἔχω τὴν γνώμη, ὅτι γιὰ ν' ἀποθῇ ὁ σύζυγος ἰδεώδης, πρέπει (καὶ ἡ σύζυγος νὰ συγκεντρωνῃ τὰ ψυχικὰ χαρίσματα ποὺ ἐξαγνίζουν τὴ γυναῖκα, δηλαδὴ ν' ἀγαπᾶ τὸν ἄνδρα της, τὴν ἐργασία, τὴν οἰκονομία καὶ διόλου τὴν φλυαρία). Μόνον ὁ γάμος ἐκεῖνος ποὺ στηρίζεται στὴν ἀμοιθαία ἀγάπη καὶ στὴν ἀντιθαίωσι τῶν χαρακτήρων, μπορεῖ ν' ἀποθῇ πραγματικὰ εὐτυχισμένος».

* * *

Ἡ δὶς Μ. Σ. (Τρίπολις) μᾶς γράφει: «Ἀγαπημένο μου «Μπουκέτο», ὁ ἰδεώδης σύζυγος κατ' ἐμὲ πρέπει νὰ εἶνε ἀπαραιτήτως μελαχροινός, μετριου ἀναστήματος καὶ συμπαθητικός. Πολὺ ὡραῖος δὲν θέλω νὰ εἶνε, γιατὶ οἱ ὡραῖοι εἶνε ἐγωϊσταὶ καὶ τοὺς ξετρελλαίνουν ἡ ξένες γυναῖκες. Θέλω ἀκόμα νὰ εἶνε μορφωμένος ὅσο καὶ ἐγώ, διότι ἔχω τὴ γνώμη ὅτι ὁ ἄνδρας δὲν πρέπει νὰ εἶνε ὑποδεέστερος ἀπ' τὴ γυναῖκα του, οὔτε στὸ μυαλό, οὔτε στὴ μόρφωσι. Ὅλα ὅμως αὐτὰ πρέπει νὰ προσθέσω καὶ τὸ κυριώτερο: Τὸν ἄνδρα ποὺ θὰ πάρῃ ἕνα κορίτσι πρέπει νὰ τὸν γνωρίσῃ πρῶτα καλὰ, ἐπὶ χρόνια, διότι μόνον τότε ὁ γάμος μπορεῖ ν' ἀποθῇ εὐτυχισμένος».

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΥΠΕΡΠΕΡΑΝ

V

Οἱ Μπανχὰρ τῆς Ἰνδοκίνας φανταζόντουσαν ὅτι στὸν ἄλλο κόσμο ὡδηγοῦσε ἕνα μονοπάτι γεμᾶτο τρομεροὺς κινδύνους, ποὺ ὅλες ἡ ψυχὲς ἔπρεπε νὰ τὸ διαχείσουν ἀπὸ τὴ μιὰ ὡς τὴν ἄλλη ἄκρη του. Πελώριοι βράχοι ἀπὸ τὴ μιὰ κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ μονοπατιοῦ αὐτοῦ ἀλληλοσυγκρουόντουσαν ἀδιάκοπα κ' ἡ κορυφές τους ἔκλειναν σὰν ψαλίδια. Κι' ὅμως ἡ ψυχὴ ἔπρεπε νὰ περάση.

Οἱ Ὀζιμπουὰρ πίστευαν, τέλος, ὅτι οἱ νεκροί, πηγαίνοντας στὸν ἄλλο κόσμο, ἐδοκιμάζοντο κατὰ ἕνα πολὺ περίεργο τρόπο: Ἀντίκρυζαν μπροστά τους μιὰ χαμοκερασιά, ποὺ οἱ πελώριοι καρποί της τοὺς τραβοῦσαν σὰν μαγνήτης. Ἀλλοίμονο ὅμως σ' ὅποιον τοὺς δοκίμαζε! Ἦταν καταδικασμένος νὰ πεθάνη στὴ στιγμὴ καὶ γιὰ δεύτερη φορά.

Ἄλλοι πάλι λαοὶ πίστευαν πὼς οἱ νεκροὶ, πρὶν πᾶνε στὸν ἄλλο κόσμο, ἔπρεπε νὰ διασχίσουν μ' ἕνα ἀκάτιο μιὰ λίμνη ἢ ἕνα ποτάμι. Ὅλοι ξέρουν τὴν Στύγα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ τὸν Χάρωνα, τὸν βαρκάρη τῶν θλιβερῶν ὀχθῶν της.

Μὰ οἱ ἰθαγενεῖς τῶν νήσων Φέτζι ἔχουν τὸν Χάρωνά τους, ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖ στὸν ἄλλο κόσμο μιὰ βάρκα γεμάτη ψυχές. Ὁ Χάρων τῶν ἰθαγενῶν τῆς ἀνατολικῆς Νιγερίας εἶνε μιὰ γρηὰ στρίγγλα, ἡ ὁποία περνάει τὶς ψυχὲς, ἀφοῦ πληρώνεται πρῶτα τὰ ναῦλα τους.

* * *

Ἐπίσης ἔχουμε καὶ τὴ Δοκιμασία τῆς Γεφύρας, ποὺ τὴν πιστεύουν περισσότεροι ἀπὸ σαράντα λαοὶ τῆς γῆς. Σύμφωνα μὲ τὴ δοξασία αὐτὴ, σ' ἕνα σημεῖο τοῦ δρόμου ποὺ περνοῦν ἡ ψυχὲς γιὰ νὰ πᾶνε στὸν ἄλλο κόσμο, ὑπάρχει ἕνα ποτάμι, μιὰ λίμνη, ἢ μιὰ ἄβυσσος, ποὺ μπορεῖ νὰ τὰ περάση κανεὶς μόνο χρησιμοποιώντας μιὰ στενὴ-στενὴ γέφυρα. Ὅσοι περνᾶνε τὴ γέφυρα αὐτὴ σῶοι καὶ ἀβλαβεῖς φτάνουν στὸν ἄλλο κόσμο. Τοὺς ἄλλους ποὺ γκρεμίζονται ἀπὸ τὴ γέφυρα, τοὺς περιμένει ἡ πιὸ τραγικὴ μοῖρα.

Οἱ Κοκτάους, π.χ., φανταζόντουσαν τὴ γέφυρα αὐτὴ σὰν ἕνα μακρὺ κορμὸ ἐλάτου χωρὶς φλοιὸ, ριγμένο ἀπάνω σ' ἕνα ποτάμι βαθὺ καὶ χειμαρρῶδες. Ὅσες ψυχὲς λοιπὸν κατώρθωναν νὰ περάσουν τὸν κορμὸ αὐτο, πηγαίναν στὸν κόσμο τῶν μακάρων, ποὺ ἦταν γεμᾶτος ἄφθονο κυνήγι, ἐνῶ ἡ ἄλλες πήγαιναν σὲ μιὰ σκοτεινὴ ἔρημο, ξερὴ καὶ ἄγονη, ὅπου ζοῦσαν πεινῶντας διαρκῶς.

Σύμφωνα μὲ τὴ δοξασία τῶν Τόντας, ἡ ψυχὲς ἔφταναν στὸν ἄλλο κόσμο περνῶντας ἀπὸ ἕνα σῶρμα ποὺ ἦταν τεντωμένο πάνω ἀπὸ μιὰ βαθειὰ χαράδρα. Ὅσες ἔχαναν τὴν ἰσορροπία τους ἔπεφταν σ' ἕνα ποτάμι γεμᾶτο ἀπαίσιες βδέλλες, ποὺ τοὺς ρουφοῦσαν τὸ αἷμα.

Ἡ γέφυρα τοῦ ἄλλου κόσμου, ὅπως τὴ φανταζόντουσαν οἱ Γκαλελάραϊ τῆς Ἰδονησίας, ἦταν μιὰ σανίδα ποὺ στριφογύριζε καὶ ταλαντευόταν κάτω ἀπ' τὰ βήματα τῶν ψυχῶν, ἡ ὁποῖες ἔχαναν ἔτσι τὴν ἰσορροπία τους καὶ γκρεμιζόντουσαν κάτω.

Τέλος οἱ Ὀζιμπουαῖϊ κ' οἱ Παποῦαι φανταζόντουσαν τὴ γέφυρα αὐτὴ γεμάτη φοβερὰ ἑρπετά.

* * *

Ὑπάρχουν καὶ ἄλλες μεταθανάτιες δοκιμασίες, ποὺ μοιάζουν μὲ τὴ Δοκιμασία τῆς Γεφύρας.

Σὲ μερικὲς περιοχὲς τῆς Νέας Γουϊνέας, π.χ., ἐπικρατεῖ ἡ πεποίθησις ὅτι ἡ ψυχὴ πρέπει νὰ διανύση μιὰ μεγάλη ἔκτασι ὕδατος βοηθούμενη ἀπὸ μιὰ σκάλα. Στὴ μέση τοῦ ταξιδιοῦ ὅμως παρουσιάζεται ἕνα πνεῦμα, ποὺ ζητάει ἀπὸ τὴν ψυχὴ τὰ χαρακτηριστικὰ δαχτυλίδια καὶ σκουλαρίκια τῆς φυλῆς της. Ἂν, λοιπὸν, ἡ ψυχὴ τὰ ἔχη πάρει μαζί της καὶ τὰ δώση στὸ πνεῦμα, περνάει. Ἀλλοιῶς τὸ πνεῦμα τὴν γκρεμίζει ἀπὸ τὴ σχεδία καὶ τὴν πνίγει στὸ νερό.

Σύμφωνα πάλι μὲ τὶς πεποιθήσεις ἄλλων λαῶν, ὁ φύλακας τῆς γεφύρας δὲν ἀφήνει νὰ περάσουν παρὰ μόνο ἡ ψυχὲς ἐκείνων ποὺ ἔχουν στιγματισμένο ὡραῖα τὸ σῶμα τους ἢ ἐκείνων ποὺ ἔκοψαν ὅσο ζοῦσαν πολυάριθμα κεφάλια ἐχθρῶν, ὅπως καὶ ὅσων δείχτηκαν γενναιόδωροι στὴ ζωή τους, παραθέτοντας μεγαλοπρεπῆ συμπόσια.

Ἡ Δοκιμασία τῆς Γεφύρας δὲν συναντᾶται μόνο στὶς θρησκεῖες πρωτογόνων λαῶν, ἀλλὰ καὶ σὲ θρησκεῖες λαῶν ἐξελιγμένων. Ἔτσι, οἱ Πέρσαι εἶχαν τὴν περίφημη γέφυρα Σύνθου, ριγμένη πάνω ἀπὸ τὴν ἄβυσσο τοῦ ἄλλου κόσμου, ἀνάμεσα στὶς κορυφὲς δυὸ πανύψηλων βουνῶν. Ὅταν, λοιπὸν, ἡ ψυχὲς τῶν δικαίων ἐπρόκειτο νὰ τὴν περάσουν, ἡ γέφυρα αὐτὴ γινόταν πλατειά, ὅσο ἐννέα λόγχες βαλμένες κατὰ μῆκος, ἔτσι ποὺ τὸ πέρασμά της γινόταν ἕνα παιγνίδι. Μὰ ὅταν πήγαιναν νὰ τὴν περάσουν ἡ ψυχὲς τῶν κακῶν, ἡ γέφυρα γινόταν στενὴ σὰν τὴ λεπίδα ἑνὸς σπαθιοῦ κ' ἡ ψυχὲς γκρεμιζόντουσαν μὲ τὸ κεφάλι στὴν ἄβυσσο ποὺ ἔχασκε ἀπὸ κάτω.

Τὸ ἴδιο περίπου πίστευαν κ' οἱ Μωαμεθανοί

* * *

Πολὺ περισσότερες καὶ τρομερώτερες ἦσαν ἡ δοκιμασίες ποὺ περίμεναν τὶς ψυχὲς τῶν Μεξικανῶν κατὰ τὸ ταξίδι τους στὸν ἄλλο κόσμο. Τὸ ταξίδι αὐτὸ βασταγε τέσσερες ἡμέρες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἡ μιὰ ἦταν πιὸ τρομερὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἐν πρώτοις ἡ ψυχὴ ἔπρεπε ν' ἀντιμετώπιση τὴν ἐπίθεσι μιᾶς ὁμάδας δαιμόνων μαινομένων ποὺ τῆς ἔφραζαν τὸ δρόμο νὰ περάση μέσ' ἀπὸ δυὸ βουνὰ ποὺ ἀλληλοσυγκρουόντουσαν γιὰ νὰ τὴν λυώσουν καὶ νὰ κάνουν ἕναν φοβερὸ δράκοντα ποὺ τὴν παραμόνευε στὸ πέρασμά της. Ἔπειτα ἔφτανε σὲ μιὰ γώρα ἔρημη καὶ δύσβατη, ποὺ ἔπρεπε νὰ τὴ διαχείση μὲ κόπο ἀφόρητο καὶ ἀφοῦ ἐπὶ τέλους ἔφτανε στὸ ὑψηλὸ ὄρος ποὺ ἔπρεπε

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΤΡΙΧΙΑΣΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΚΑΤΕΡΓΩΝ

Η ΤΡΑΓΙΚΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

Μιὰ ἔρευνα τοῦ ἐξερευνητοῦ Οὐΐλλιαμ Σήμπρουκ. Πῶς δένονται καὶ πῶς κοιμοῦνται οἱ κατάδικοι. Ἡ ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ περπατήση. Πῶς ἔπαιξαν τὰ πόδια τους στὰ ζάρια δυὸ κατάδικοι. Ἡ ἀνατριχιαστικὴ περιπέτεια ἑνὸς Παρισινοῦ ἁπάχη. Δεμένος μ' ἕνα πτῶμα κτλ.

Ὁ γνωστὸς ἐξερευνητὴς καὶ πασίγνωστος δημοσιογράφος Οὐΐλλιαμ Σήμπρουκ ἐπεσκέφθη τελευταίως τὴν κόλασι τῶν κατέργων τῆς Γουϊάννης μὲ τὸν σκοπὸ νὰ κάνη ἕνα ζωντανὸ καὶ πρωτότυπο ρεπορτάζ. Ἐξέφυγε φυσικὰ ἀπὸ τὶς ἱστορίες ποὺ εἶχαν γραφῆ οἱ ἐπισκέπται αὐτῆς τῆς μαρτυρικῆς γωνιᾶς τῆς γῆς καὶ διάλεξε ὡς θέμα τὼν ἄρθρων του τὶς πιὸ μακάβριες καὶ τὶς πιὸ ἀνατριχιαστικὲς σκηνὲς τῆς ζωῆς τῶν καταδίκων. Στὸ ἀκόλουθο ἄρθρο περιγράφει τὸ ἀβάσταχτο μαρτύριο τῶν ἀλυσίδων καὶ τὶς φρικιαστικὲς ἱστορίες ποὺ ἔχουν δημιουργηθῆ ἐξ αἰτίας αὐτῶν τῶν δεσμῶν. Μὰ ἂς ἀφήσουμε τὸν ἴδιο νὰ σᾶς τὰ διηγηθῆ καλύτερα.

«Δὲν πρόκειται νὰ σᾶς ἀπασχολήσω, γράφει, μὲ τὸν ἀριθμό, τὴ διατροφὴ καὶ τὶς ἐργασίες τῶν καταδίκων, οὔτε πάλι νὰ σᾶς διηγηθῶ τὶς ἱστορίες ποὺ τοὺς ὡδήγησαν ἐκεῖ κάτω. Αὐτὸ τὸ ἔκαναν πολλοὶ συνάδελφοί μου ποὺ ἐπεσκέφθησαν προτήτερα τὴ Γουϊάννη. Ἐγὼ θὰ σᾶς διηγηθῶ μερικὲς μακάβριες ἱστορίες, γιὰ νὰ δῆτε μέχρι ποίου σημείου ἐξαθλιώσεως φθάνει ὁ ἄνθρωπος καὶ τί μπορεῖ νὰ κάνη ὅταν πρόκειται νὰ σώση τὴ ζωή του. Οἱ κατάδικοι αὐτῆς τῆς κολάσεως, πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι ἔχουν ἀγριέψει τόσο πολὺ κι' ἔχουν τόσο θασανισθῆ, ποὺ εἶνε ἀδύνατον νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τοὺς δικοὺς μας νόμους. Ἐκεῖ κάτω ὑπάρχει μόνον ὁ νόμος τῶν κακοποιῶν, ποὺ εἶνε κι' ὁ νόμος τοῦ ἰσχυροτέρου. Γι' αὐτὸ ἡ ἀρχὲς τῆς Γουϊάννης, φροντίζουν νὰ ἔχουν τοὺς καταδίκους διαρκῶς ὑπὸ τὴν ἀπειλὴ τοῦ θανάτου. Καὶ γιὰ περισσότερη ἀσφάλεια τοὺς ἔχουν περάσει στὰ πόδια μιὰ ἁλυσίδα ποὺ ζυγίζει τριάμισι κιλά. Στὴ μέση αὐτὴ ἡ ἁλυσίδα ἔχει μιὰ ἄλλη, ἡ ὁποία ἔχει πάλιν ἕνα κρίκο. Αὐτὴ τὴ δεύτερη ἁλυσίδα τὴν κρατάει ὁ κατάδικος καὶ τοῦ χρησιμεύει γιὰ νὰ τὸν ὑποθοηθῆ στὸ θάδισμα. Νὰ σηκώνη δηλαδὴ πάνω τὴν θαρειὰ ἁλυσίδα τῶν ποδιῶν του. Μὰ αὐτὴ ἡ ἁλυσίδα μὲ τὸν κρίκο ἔχει καὶ ἄλλο σκοπό. Τὴ νύχτα, πρὶν νὰ κοιμηθοῦν, ὁ δεσμοφύλακας, ὅπως εἶνε ξαπλωμένοι στὰ κρεβάτια τους τοὺς περνάει μέσα ἀπὸ τὸν κρίκο μιὰ χοντρὴ ἁλυσίδα, ἡ ὁποία δένει καὶ κλειδώνει στὴν ἄκρη τοῦ τοίχου. Ἔτσι εἶνε δεμένοι ὅλοι μαζὺ οἱ κατάδικοι καὶ εἶνε ἀδύνατον νὰ δραπετεύσουν. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ πολλοὶ κατάδικοι ποὺ εἶνε δεμένοι δυὸ-δυό. Ἔτσι δένονται συνήθως οἱ ἰσοδίτες καὶ παραμένουν ἔτσι μέχρι τοῦ τέλους τῆς ζωῆς τους. Ἡ ἁλυσίδα φυσικὰ τότε ἔχει διπλὸ θάρος. Εἶνε ἑφτὰ κιλά. Μὰ αὐτὸ δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία γιὰ τοὺς καταδίκους.

Μὴ φανταθῆτε δὲ ὅτι αὐτὲς ἡ ἁλυσίδες τοὺς δυσκολεύουν. Τὶς ἔχουν μάλιστα συνηθίσει τόσο πολύ, ὥστε δὲν μποροῦν χωρὶς αὐτὲς νὰ περπατήσουν. Ἐπίσης δὲν μποροῦν νὰ ζήσουν χωρὶς τὸ σύντροφο τῆς ἁλυσίδας τους. Ὁρίστε ἕνα σχετικὸ παράδειγμα:

Οἱ κατάδικοι «8633» καὶ «10561» ἀπὸ δῶ καὶ εἴκοσι χρόνια ζοῦσαν ἁλυσοδεμένοι. Ὁ ἕνας ἤξερε τὶς ἱστορίες καὶ τὰ θάσανα τοῦ ἄλλου καὶ διαρκῶς συζητοῦσαν γιὰ τὸ... μέλλον τους. Ὁ ἕνας, ὁ πιὸ τυχερός, εἶχε καταδικασθῆ σὲ εἴκοσι δύο χρόνια, ἐνῶ ὁ ἄλλος σέτριάντα. Τέλος ἦρθε ἡ μέρα ποὺ ὁ «8633» ἀφέθηκε ἐλεύθερος. Φίλησε τὸ σύντροφό του, τοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι καὶ τράθηξε γιὰ τὴ διοίκησι τοῦ Σαὶν-Λωράν γιὰ νὰ πάρη τὸ κίτρινο χαρτὶ τῆς ἀπελευθερώσεώς του καὶ νὰ ἐπιθιβασθῆ στὴ «Μαρτινιὲρ», τὸ πλοῖο ποὺ θὰ τὸν γύριζε στὴ Γαλλία. Ὁ «8633» ὅμως εἶχε χάσει στὸ μεταξὺ αὐτὸ κάθε ἐπαφὴ μὲ τὸν πολιτισμένο κόσμο. Ὅταν πάτησε λοιπὸν τὸ πόδι του στὴ Μασσαλία, κόντεψε νὰ τσελλαθῆ ἀπὸ τὸ θόρυβο. Καὶ τὸ σπουδαιότερο, δὲν μποροῦσε νὰ περπατήση. Τὰ πόδια του, τοῦ φαινόντουσαν τόσο ἐλαφρά, ὥστε δὲν τολμοῦσε νὰ στηρίξη πάνω τους τὸ σῶμα του. Κι' αὐτὸ τὸν ἔκανε τρελλὸ καὶ νευρασθενικό. Καὶ μιὰ νύχτα, ἐνῶ ἕνας ἀστυφύλακας τοῦ ἔκανε κάποια παρατήρησι, αὐτὸς τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ τὸν στραγγάλισε! Τὸν συνέλαθαν φυσικὰ καὶ τὸν στείλαν πάλι γιὰ εἴκοσι χρόνια στὰ κάτεργα. Ὁ «8633» ὅμως ἦταν ἐνθουσιασμένος. Κατορθωνε ποὺ θὰ εὕρισκε πάλι τὸ σύντροφό του καὶ θὰ γλύτωνε ἀπὸ τὸ μαρτύριο νὰ περπατάη χωρὶς ἁλυσίδα.

* * *

Δύο ἄλλοι πάλιν κατᾶδικοι, ὁ Μορίνο καὶ ὁ Ὑθόν, ἦσαν δεμένοι ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλο στὴν κατασκήνωσι τοῦ Ὀραπού ἀπὸ τὸ 1904! Τριάντα δυὸ χρόνια σπάγαν πέτρες μὲ κομμιὰ πενηνταριὰ ἄλλους καταδίκους καὶ φτιάχναν δρόμους καὶ σωστὰ τριάντα χρόνια ἑτοίμαζαν τὸ σχέδιο τῆς ἀποδράσεώς τους. Θὰ δίναν ὅλα τὰ λεφτά τους στὸν ἄνθρωπο ποὺ ἐπιθεωροῦσε κάθε πρωὶ τὶς ἁλυσίδες τους κι' αὐτὸς θὰ ἔκανε ὅτι δὲν εἶχε ἰδῆ ὅτι τὶς εἶχαν λιμάρει. Ὅταν δὲ θὰ θγαίναν στὸ δημόσιο δρόμο, θὰ τὸ σκάγαν κρυφὰ - κρυφὰ μέσα στὸ δάσος καὶ θὰ ἐξαφανιζόταν.

Ὅταν ἦρθε τέλος ἡ ὡρισμένη μέρα πραγματοποίησαν τὸ σχέδιό τους, μὰ ἀπὸ τὴ θιάσι τους δὲν λιμάρισαν καλὰ τὴν ἁλυσίδα κ' ἦταν ἀδύνατο νὰ χωρισθοῦν. Ἔπρεπε ἔτσι νὰ θαδίσουν πρὸς τὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ, νὰ φτιάξουν μιὰ σχεδία καὶ νὰ περάσουν στὴν Ὁλλανδικὴ Γουϊάννη. Ἔπεπτε ὅμως ἀπὸ λίγο εἶδαν ὅτι ἡ σκέψι τους ἦταν ἀπραγματοποίητη. Ἐκεῖ μόλις τοὺς θλέπαν ἁλυσοδεμένους, θὰ τοὺς συνελαμθαναν καὶ θὰ τοὺς παρέδιναν στὴν ἀστυνομία. Μὰ τὸ πιὸ σπουδαῖο ἦταν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ χάνουν καιρό. Οἱ δεμοφύλακές τους δεν θ' ἀργοῦσαν ν' ἀντιληφθοῦν τὴν ἀπουσία τους καὶ θὰ ἐσπευδαν νὰ τοὺς συλλάθουν.

— Πρέπει κάτι νὰ γίνη! εἶπε ὁ «41081» στὸ σύντροφό του «30074».

— Πρέπει νὰ χωρίσουμε! εἶπεν ὁ ἄλλος. Ἡ μόνη λύσις εἶνε ὁ ἕνας ἀπὸ μᾶς νὰ θυσιάση τὸ πόδι του.

— Ναὶ, ἀλλὰ ποιός; εἶπε ὁ ἄλλος.

— Αὐτὸ θὰ τὸ ἀποφασίσω στὰ ζάρια! θήλασε ὁ σύντροφός του.

Καὶ πράγματι, κάθησαν καταγῆς κι' ἄρχισαν νὰ παίζουν μ' ἀπάθεια τὸ πόδι τους, σὰν νὰ ἦταν κανένα κουτὶ τσιγάρα.

— Ἔχασες εἶπε τέλος ὁ «41081» στὸ σύντροφό του. Εἶσαι ὁ πιὸ τυχερὸς γιὰ νὰ μὲ κάνης νὰ σὲ φορτωθῶ καὶ νὰ σὲ περιποιοῦμαι.

Καὶ δίχως νὰ περιμένη ἀπάντησι ἔθγαλε τὸ σουγιᾶ του, ἀφοῦ πρῶτα ἄφησε τὸν κατάδικο νὰ κατιση μιὰ πίπα μὲ ὄπιο. Ὁ «41081» ἦταν πραγματικὸ θηρίο. Ἀνθεξε στοὺς πόνους, καρφώνοντας τὰ δόντια του σ' ἕνα χοντρὸ κλαρί. Κι' ὁ ἄλλος σιγὰ-σιγὰ τοῦ ἔκοψε τὶς σάρκες τοῦ ἐξάρθρωσε τὸν ἀστράγαλο καὶ ἔτσι κατώρθωσε νὰ θγάλη τὸν κρίκο ἀπὸ τὸ πόδι του. Ὕστερα τύλιξε τὸ... ἐγκεφαλικὸ μέρος σὲ κάτι κουρέλια γιὰ νὰ σταματήση τὴν αἱμορραγία καὶ φορτώθηκε στὴν πλάτη του τὸν σύντροφό του. Κι' ἔτσι τὸν μετέφερε ὡς τὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Κορρό, ἔφτιαξαν τὴ σχεδία καὶ δραπέτευσαν στὴν Ὁλλανδικὴ Γουϊάννη.

* * *

Μὰ πιὸ τραγικὴ εἶνε ἡ ἱστορία δύο ἄλλων ἐγκληματιῶν τοῦ Κρεπὶ καὶ τοῦ Μπονάρ, οἱ ὁποῖοι τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1926 εἶχαν καταφάξει στὴν συνοικία τοῦ Σαὶν-Μαρτὰν τὴ φίλη τοῦ Κρεπὶ... γιὰ νὰ τῆς δώσουν ἕνα μάθημα καλῆς συμπεριφορᾶς! Ὁ Κρεπὶ κι' ὁ Μπονάρ λοιπὸν στάλθηκαν γιὰ εἰκοσιπέντε χρόνια στὴ Γουϊάννη. Ὡστόσο μεταξὺ τῶν δύο ἐγκληματιῶν εἶχε ἀναπτυχθῆ μια τόσο μεγάλη φιλία, ὥστε ὁ ἕνας ἦταν πρόθυμος νὰ θυσιασθῆ γιὰ τὸν ἄλλον. Μιὰ μέρα ἀποφάσισαν τέλος νὰ τὸ σκάσουν καὶ κατάφεραν νὰ ἐγκαταστρήσουν ἀπὸ τὴν κατασκήνωσι, νὰ συρθοῦν μὲ κόπο ἀς τὸ γειτονικὸ δάσος καὶ νὰ κρυφθοῦν. Τότε σκέφθηκαν ὅτι κατάφεραν μιὰ τρέλλα. Ὅπως ἦσαν δεμένοι δὲν μποροῦσαν νὰ φύγουν. Μὰ δὲν ἀποθαρρύνθηκαν. Ἴσως ἀργότερα νὰ εὕρουν.

(Συνέχεια στὴ σελίδα 55)

ΟΙ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΜΕΝΟΙ «ΑΣΤΕΡΕΣ»

ΕΞΗ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΙΣΟΥΝ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ!

Μία ἐκπληκτικὴ εἴδησι δημοσιεύτηκε τελευταία στὰ «Κινηματογραφικὰ Νέα» τῆς φιλμοπόλεως: Ἡ ὁλόξανθη Ἑζοῦν Νάϊτ, ἡ γλυκειὰ Μπέττυ Φοῦρνες, ἡ χαριτωμένη Ρανὲ Σαὶν-Σὺρ, ἡ γοητευτικὴ Μώρην Ὀ' Σοὺλλιθαν, ἡ αἰσθηματικὴ Μαίρη Καρλάϋλ καὶ ἡ εὐγενικὴ Ντανιὲλ Νταριὲ ἀπογοητευμένες, γράφει τὸ περιοδικό, ἀπὸ τὶς ἐρωτικὲς ἱστορίες τους, ὡρκίσθηκαν ποτὲ πειὰ νὰ μὴν ἀγαπήσουν! Τὴν ἐκπληκτικὴ αὐτὴ δήλωσί τους τὴν ὑπογράφουν φαρδειὰ-πλατειὰ μὲ τὰ ὀνόματά τους καὶ παρακαλοῦν τοὺς θαυμαστὰς τοῦ ταλέντου τους καὶ τῆς ὡμορφιᾶς τους νὰ μὴ τολμήσουν νὰ τοὺς μιλήσουν ἀπὸ δῶ καὶ πέρα γιὰ ἔρωτα. Καὶ σ' αὐτὴ τὴν παράδοξη δήλωσί τους καταλήγουν μὲ τ' ἀκόλουθα συγκινητικὰ λόγια:

«... Ἂν πραγματικὰ νοιώθετε μιὰ συμπάθεια γιὰ μᾶς, ἂν εἶσαστε εἰλικρινεῖς καὶ μᾶς ἐκτιμᾶτε, ἂν μᾶς ἀναγνωρίζετε τὸ δικαίωμα νὰ ζήσουμε, σᾶς παρακαλοῦμε νὰ μὴ ταράξετε πειὰ τὴν γαλήνη τῆς ψυχῆς μας μὲ τὶς αἰσθηματικὲς φράσεις σας. Θέλουμε νὰ μᾶς λυπηθῆτε. Θέλουμε νὰ μᾶς βοηθήσετε νὰ θεραπευθοῦμε ἀπὸ μιὰ ἀρρώστεια ποὺ κόντεψε νὰ μᾶς ὁδηγήση πολὺ γρήγορα στὸν τάφο. Ὁ ἔρως στάθηκε πάρα πολὺ κακὸς μαζύ μας. Τρύπωσε στὴν καρδιά μας, τὴ δηλητηρίασε μὲ τὶς ἀπογοητεύσεις του κ' ἔστερα ἔφυγε ἀπὸ αὐτὴν, ἀφήνοντάς μας σὲ μιὰ τρομακτικὴ ἀπόγνωσι. Ποτὲ δὲν μᾶς ἔκανε νὰ δοκιμάσουμε μιὰ ὥρα ἀληθινῆς εὐτυχίας. Ἀφῆστε μας λοιπὸν νὰ τὸν μισοῦμε. Βοηθῆστε μας νὰ φανοῦμε δυνατές!»

Οἱ Ἀμερικανοὶ φυσικὰ, ὅταν διάθασαν αὐτὴ τὴ δήλωσι τὰ ἔχασαν! Δὲν τολμοῦσαν μάλιστα νὰ πιστέψουν ὅτι ἦταν ἀληθινή. Νόμισαν ὅτι πρόκειται γιὰ μιὰ πρωτότυπη ρεκλάμα αὐτῶν τῶν ἑξῆ «ἀστέρων». Μὰ γι' αὐτὸ ἀκριθῶς θέλησα νὰ τοὺς θγάλω ἀπὸ τὴν πλάνη τους κι' ἔκρινα καλὸ νὰ ἐπισκεφθῶ αὐτὲς τὶς ἀπογοητευμένες θεντέττες, νὰ συζητήσω μαζύ τους καὶ νὰ προσπαθήσω νὰ ἐξακριθώσω γιατὶ μισοῦν τὸν ἔρωτα. Καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν ἀπέτυχα σ' αὐτὴ τὴν προσπάθειά μου. Τὸ μυστικὸ δὲ τῆς ἐπιτυχίας μου ἦταν τὸ ὅτι ἤμουν γυναῖκα! Κι' ἂς δοῦμε πρῶτα τὴν ὡμορφη Ἑζοὺν Νάϊτ.

Ἡ Ἑζοὺν Νάϊτ στὸ Χόλλυγουντ εἶνε πασίγνωστη γιὰ δύο πράγματα: γιὰ τὸ πλουτικὸ σῶμα της καὶ γιὰ τὴ μεγάλη περιουσία της. Ἡ κακὲς γλῶσσες μάλιστα λένε ὅτι τὸ πρῶτο τὴ θοήθησε πάρα πολὺ γιὰ ν' ἀποκτήση τὸ δεύτερο. Αὐτὸ ὅμως δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει. Ἐκεῖνο ποὺ θὰ πρέπει νὰ ξέρετε εἶνε τὸ ὅτι ἡ Ἑζοὺν Νάϊτ ἔχει ἡ μᾶλλον εἶχε μιὰ τρυφερὴ καρδιὰ, ποὺ τὴν πλήγωνε ἡ μοναξιά κ' ἡ ἐγκατάλειψις.

— Κάθε φορὰ, μοῦ ἐξωμολογήθηκε ἡ Νάϊτ, ποὺ ἕνας ἄνδρας ἔμπαινε στὴ ζωή μου, ἡ ψυχή μου τοῦ δίνονταν μ' ἐμπιστοσύνη γιατὶ, μὰ τὴν ἀλήθεια, πάντα εἶχα ἀνάγκη ἀπὸ τροφερότητα. Ἤμουν ἴσως ἡ μόνη γυναῖκα ποὺ δὲν θασάνισα τοὺς ἄνδρες καὶ δὲν τοὺς ἔκανα νὰ πληρώσουν πολὺ ἀκριθὰ τὴν ἰδέα τους νὰ μ' ἀγαπήσουν. Ὅταν ἕνας ἄνθρωπος συγκινοῦσε τὴν ψυχή μου, δὲν δίσταζα ἀμέσως νὰ τοῦ χαρίσω τὴν εὐτυχία. Οἱ ἐρωτές μου, γι' αὐτὸν ἀκριθῶς τὸ λόγο, δὲν διαρκοῦσαν πάνω ἀπὸ τρεῖς μέρες. Ὅλοι τους μ' ἐγκατέλειπαν μὲ τὶς ἴδιες κοινὲς καὶ προσθλητικὲς φράσεις, μόλις κατολλάθαιναν ὅτι εἶχα κάνει μιὰ νέα γνωριμία, ὅτι εἶχα θρῆ τὸν ἀντικαταστάτη τους. Ὅλοι τους ἦσαν ἴδιοι. Ἀκόμη καὶ στὸν τρόπο ποὺ θύμωναν. Καὶ κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν θρέθηκε νὰ μ' ἁρπάξη ἀπὸ τὴ μέση, νὰ μὲ σφίξη στὴν ἀγκαλιά του καὶ νὰ μοῦ φωνάξη:

— Σ' ἀγαπῶ, γι' αὐτὸ θὰ πολεμήσω νὰ σὲ κάνω μόνο δική μου!

Σκέφθηκα μάλιστα ὅτι ὁ ἔρως γιὰ τοὺς ἄνδρες εἶνε αὐτὴ ἡ ἐπιθυμία τους. Ὅταν τὴν ἱκανοποιήσουν θεραπεύονται, ἔτσι ἀκριθῶς ὅπως ἕνας πεινασμένος χορταίνει καλὰ τὴν πεῖνα του κ' ὕστερα ἀηδιάζει ὅταν τοῦ μιλοῦν καὶ γιὰ τὰ πιὸ ἐκλεκτὰ φαγητά!

Οἱ ἄνδρες δὲν εἶνε αἰσθηματίαι. Γι' αὐτὸ δὲν ἀξίζει ἡ γυναῖκες νὰ τοὺς ἀγαποῦν. Ὅλες τους πρέπει νὰ κηρύξουν πόλεμο κατὰ τοῦ ἔρωτος. Ὁ ἔρως εἶνε ἡ παγίδα ποὺ μᾶς στήνουν οἱ ἄνδρες γιὰ νὰ πιάνουν τὶς καρδιές μας καὶ νὰ μᾶς κάνουν σκλάθες τους. Ἂν θέλουμε λοιπὸν τὴν ἐλευθερία μας, πρέπει νὰ ἔχουμε ὡς σύμθολο τό:! «Κάτω ὁ ἔρως». Μιὰ γυναῖκα ποὺ δὲν ἀγαπάει, ξέρει νὰ ἐκμεταλλεύεται τὸν ἄνδρα καὶ νὰ παίρνη ἀπὸ αὐτὸν ὅ,τι τῆς ἀρέσει. Μὰ τὸ πιὸ σπουδαῖο εἶνε ὅτι δὲν θὰ ἔχη πειὰ στενοχώριες καὶ θάσανα. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἔπαψα νὰ ἀγαπῶ τοὺς ἄνδρες, εἶμαι εὐτυχισμένη».

Κι' ἀλήθεια, ἡ Τζοὺν Νάϊτ αὐτὸ τὸν τελευταῖο καιρὸ φαίνεται πιὸ δροσερὴ καὶ πιὸ ὥμορφη.

* * *

Ἀλλ' ἂς δοῦμε καὶ τί λέει ἡ τόσο γλυκειὰ καὶ σοθαρὴ Μπέττυ Φοῦρνες. Πῶς πῆρε τὴν ἀπόφασι νὰ διώξη τὸν ἔρωτα καὶ νὰ τοῦ... ἀπαγορεύση τὴν εἴσοδο στὴν καρδιά της;

Ἡ Μπέττυ Φοῦρνες δὲν ἀπογοητεύθηκε ποτὲ, μὰ εἶχε τὴν ἀτυχία νὰ παρακολουθήση τὸ αἰσθηματικὸ δράμα μιᾶς φίλης της καὶ τόσο τρομοκρατήθηκε, ὥστε ὡρκίσθηκε νὰ μὴν ἀγαπήση.

— Ὁ ἔρως, μοῦ δήλωσε, ὅταν αἰχμαλωτίση καλὰ τὴν καρδιά μας, τὴ ματώνει καὶ τὴν κομματιάζει. Τὸ πρόσεξα αὐτὸ τὸ πρᾶγμα στὴ φίλη μου τὴ Μύριαμ. Ἡ δυστυχισμένη ἀγάπησε ἕναν ἄνθρωπο θάναυσο καὶ κτηνώδη κ' ὑπέφερε κοντά του ὅλες τὶς δοκιμασίες μιᾶς μάρτυρος. Τέλος σκοτώθηκε μὴ ἀντέχοντας τὴν ἐγκατάλειψί του. Κι' ὡστόσο ἡ Μύριαμ ἦταν ὥμορφη σὰν ἄγγελος κ' εἶχε ὅλα τὰ προσόντα γιὰ νὰ γίνη εὐτυχισμένη. Μὰ ἦρθε ὁ ἔρωτας μέσα στὴν καρδιά της καὶ τὴν τσάκισε. Ἔχω δίκηο λοιπὸν νὰ τὸν φοθᾶμαι. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο κιόλας ἡ σχέσεις μου μ' ἕναν ἄνδρα, ὅσο στενὲς καὶ ἂν ἦσαν, ποτὲ δὲν ἔφτασαν μέχρι τὴν καρδιά! Τὸν ἄφηνα φυσικὰ νὰ μοῦ λέη: «Σ' ἀγαπῶ», «σὲ λατρεύω», μὰ μοῦ ἔκανε αὐτὸ τὴν ἴδια ἐντύπωσι σὰν νὰ μοῦ ζητοῦσε νὰ τοῦ δώσω ἕνα τσιγάρο!»

* * *

Ἡ Ρενὲ Σαὶν-Σὺρ ὅμως ἔχει πολὺ πικρὴ πεῖρα ἀπὸ τὸν ἔρωτα, γιατὶ ὑπῆρξε ἄτυχη σ' ὅλες τὶς αἰσθηματικές της ἱστορίες. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι μιὰ κακιὰ μοῖρα τὴν κατεδίωκε. Ὅσοι ἄντρες ἀπασχόλησαν τὴν καρδιά της, δὲν ἦσαν ἄξιοι τῆς ἀγάπης της, δὲν τῆς ταίριαζαν καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ τὴν καταλάθουν. Ἡ Ρενὲ Σαὶν-Σὺρ ὡστόσο μέχρι τὰ τελευταῖα χρόνια εἶχε τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ θρισκόταν ὁ πραγματικὸς φίλος της. Κι' ἐπειδὴ ἤξερε ὅτι τὰ λεφτὰ κάνουν τοὺς ἀνθρώπους ἐγωϊστὰς καὶ τοὺς συνηθίζουν στὶς εὔκολες κατακτήσεις, ἀποφασισε ν' ἀγαπήση ἕναν φτωχό. Πράγματι ἔρριξε τὰ δίχτυα της σ' ἕνα νόστιμο κομπάρσο τῶν στουντιό. Θέλετε τώρα τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς δοκιμῆς της; Εἶνε, μὰ τὴν ἀλήθεια, ἐκπληκτικό. Ὁ φίλος της κρακεύτηκε τόσο ἀπὸ αὐτὴ τὴν προτίμησί της, ὥστε τὸ μυαλό του πῆρε ἀέρα. Νόμισε ὅτι εἶχε πολὺ περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι ὑπέθετε, ὅτι ἦταν ἕνας πραγματικὸς γόης. Καὶ ἄρχισε νὰ παίζη τὸν ρόλο τοῦ φίλου τῆς καρδιᾶς, νὰ παίρνη λεφτὰ καὶ νὰ ἐκθιάζη τὴν ὡμορφη Ρενὲ Σαὶν-Σὺρ. Κι' ἐκείνη φυσικὰ τοῦ ἔδωσε μιὰ μέρα τὰ ποπουτσια στὸ χέρι καὶ θρῆκε τὴν ἡσυχία της.

* * *

Ἡ Μώρην Ὀ' Σοὺλλιθαν, ἡ τέταρτη θεντέττα τῆς ἀπαυροφορίας κατὰ τοῦ ἔρωτος, ἔχει κι' ἐκείνη, καθὼς μοῦ ἐξομολογήθηκε, ἕνα σωρὸ λόγους νὰ μισῆ τὸν γιὸ τῆς Ἀφροδίτης. Διαρκῶς τὴν γελοῦσε καὶ τὴν θασανίζε. Ἡ Μώρην Ὀ' Σοὺλλιθαν εἶχε τὴν ἀτυχία ν' ἀγαπᾶη πάντα τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὴν περιφρονοῦσαν ἢ δὲν τὴν πρόσεχαν. Τοὺς ἄνδρες δηλαδὴ ποὺ ἦταν ἀσυγκίνητοι ἀπὸ τὴν ὡμορφιά της. Καταλαθαίνετε λοιπὸν τὸ τραγικὸ μαρτύριό της.

— Κάθε φορὰ, μοῦ εἶπε, ποὺ ὁ ἔρωτας ἔμπαινε στὴν καρδιά μου, γινόμουν σὰν τρελλὴ καὶ ἐξευτελιζόμουν ἀσο κάμμια ἄλλη γυναῖκα. Ὡστόσο δὲν κατάφερνα τίποτε. Καὶ τότε κυριευόμουν ἀπὸ μιὰ φοθερὴ καὶ θανάσιμη ἀπογοήτευσι. Γι' αὐτὸ σιγὰ-σιγὰ ἀρχίσα νὰ μισῶ τὸν ἔρωτα καὶ προθυμία θὰ τὸν στραγγάλιζα γιὰ νὰ γλυτώσουν ὅλες ἡ γυναῖκες ἀπὸ τὸ μαρτύριό του».

(Συνέχεια στὴ σελίδα 55)

ΤΑ ΑΘΑΝΑΤΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΙΚΕΝΣ

Δαυΐδ Κόπερφιλντ

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ.— Ὁ Δαυΐδ Κόπερφιλντ περνάει εὐτυχισμένα τά πρῶτα παιδικά του χρόνια κοντά στήν νεαρή μητέρα του καί στήν ἀφωσιωμένη τους ὑπηρέτρια Πέγκοτυ, στό ὥμορφο σπίτι τους, στό Μπλοὺντερσον τῆς Ἀγγλίας. Μά ἡ εὐτυχία αὐτή δέν κρατάει πολύ. Ἡ κ. Κόπερφιλντ, νέα καί ἄπειρη καθώς εἶνε, ξεγελιέται καί παντρεύεται τόν κ. Μόρστον, ἕνα σκληρό κι' ὑποκριτικό ἄνθρωπο. Ὁ Μόρστον, ἀπό τήν ἐπομένη κιόλας τοῦ γάμου του, γίνεται ἕνας ἀπαίσιος τύραννος γιά τόν μικρό Δαυΐδ, βοηθοῦμενος σ' αὐτό κι' ἀπό τήν γεροντοκόρη ἀδελφή του. Τόν δέρνει καί τόν βασανίζει ἀλύπητα. Στό τέλος, γιά ν' ἀπομακρύνη τόν Δαυΐδ ἀπό τή μητέρα του, τόν στέλνει ἐσωτερικό σ' ἕνα λύκειο, στά περιχωρα τοῦ Λονδίνου, ὅπου ἡ ζωή του περνάει κάπως καλύτερα ἀπ' τό σπίτι του, χάρις στή φιλία πού τόν συνδέει μέ διαφόρους συμμαθητάς του καί προπάντων μέ τόν Στήφφορθ. Μά, μιά μέρα, τόν καλεῖ ἡ σύζυγος τοῦ λυκειάρχου καί τοῦ ἀναγγέλλει ὅτι ἡ μητέρα του πέθανε. Ὁ Δαυΐδ ξαναγυρίζει στό σπίτι του γιά νά παρακολουθήση τήν κηδεία της συντετριμμένος καί περίλυπος. Μετά τήν κηδεία, οἱ Μόρστον ἀπολύουν τήν Πέγκοτυ ἀπό τήν ὑπηρεσία τους κι' ἔπειτα ἀπό λίγο καιρό στέλνουν τόν Δαυΐδ στό Λονδίνο, γιά νά ἐργαστῆ χειρωνακτικά σέ μιά ἀποθήκη κρασιῶν. Ἐκεῖ, ὁ Δαυΐδ νοικιάζει μιά καμαρούλα στό σπίτι τοῦ κ. Μικάουμπερ, ἑνός περιέργου τύπου, τόν ὁποῖο καταδιώκουν ἀπό τό πρωΐ ὡς τό βράδυ οἱ δανεισταί του. Μά, ἔπειτ' ἀπό λίγο καιρό ὁ Δαυΐδ, μή μπορῶντας πεινά νά ὑποφέρη τήν ταπεινή κι' ἐξευτελισμένη ζωή του, φεύγει ἀπό τό Λονδίνο καί πηγαίνει νά ζητήση ἄσυλο στό σπίτι μιᾶς θείας του, τῆς μίς Μπέτσυ Τρότγουντ, στό Ντοὺβρ. Μετά πολλές περιπέτειες, ὁ Δαυΐδ κατορθώνει νά φτάση στό σπίτι τῆς θείας του, ἡ ὁποία μαθαίνοντας πώς εἶνε ἄνεψιός της, τόν δέχεται καί τόν περιποιεῖται, χωρίς ὅμως νά ἔχη ἀποφασίσει ἀκόμα ἄν θά τόν κρατήση ἢ ὄχι.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὅταν ἡ Ζανέττα ἀνήγγειλε πώς τό κρεββάτι ἦταν ἕτοιμο, μέ ὡδήγησαν στήν κάμαρή μου, ἔτσι σά νάμουν αἰχμάλωτος. Ἡ θεία μου βάδιζε μπροστά καί ἡ Ζανέττα ἔκλεινε τή συνοδεία. Τό μόνο περιστατικό πού μοῦ ἔδωσε κάποια ἐλπίδα ἦταν ὅτι ἡ θεία μου στάθηκε στό κατῶφλι τῆς κάμαρης γιατί τῆς χτύπησε στή μύτη καποια ἄσχημη μυρωδιά. Ἡ Ζανέττα τότε τῆς ἀπάντησε ὅτι ἡ μυρωδιά αὐτή προερχόταν ἀπό τό παλιό μου πουκάμισο πού τό εἶχε κάψει στό φοῦρνο. Δέν ὑπῆρχαν μέσα στήν κάμαρη ἄλλα ἐνδύματα ἐκτός ἀπ' αὐτά μέ τά ὁποῖα ἤμουν τυλιγμένος κι' ὅταν ἡ θεία μου μέ ἄφησε μ' ἕνα κομμάτι κεριοῦ πού, ὅπως μοῦ εἶπε, δέν θά βαστοῦσε πιό πολύ ἀπό πέντε λεπτά, ἄκουσα νά συρτώνουν τήν πόρτα ἀπ' ἔξω.

Ὅλ' αὐτά μ' ἔκαναν νά σκεφθῶ ὅτι ἡ θεία μου, ἡ ὁποία δέν μέ ἤξερε καθόλου, φοβόταν μήπως εἶχε καταντήσει συνήθεις σέ μένα νά τό σκάζω ἀπ' ὅπου βρισκόμουν, καί γι' αὐτό λάβαινε ἀνάλογες προφυλάξεις.

Αὐτή ἡ κάμαρη ἦταν ὥμορφη κι' ἔβλεπε πρός τή θάλασσα πού τή φώτιζε ἐκείνη τή στιγμή τό φεγγάρι. Ἀφοῦ εἶπα τήν προσευχή μου καί τό κερί ἔσβυσε, ἔμεινα μερικές στιγμές κυττάζοντας τήν ἀνταύγεια τοῦ φεγγαριοῦ στά κύματα, σάν νά μποροῦσα νά διαβάσω σ' αὐτά τή μοῖρα μου, ὅπως σ' ἕνα μαγικό βιβλίο, ἢ νά περίμενα νά δῶ τή μητέρα μου νά κατεβαίνη ἀπό τόν οὐρανό, μέσα σέ μιά φωτεινή ἀχτίνα, γιά νά μέ κυττάξη ὅπως μέ εἶχε κυττάξει τήν ἡμέρα πού εἶδα τό γλυκό της πρόσωπο γιά τελευταία φορά.

Αὐτή ἡ ἐντύπωσις παραχώρησε κατόπιν τή θέσι της σ' ἕνα αἴσθημα εὐγνωμοσύνης κι' ἀνέσεως, ὅταν γύρισα πρός τό ὥμορφο κρεββατάκι μέ τίς ἄσπρες κουρτίνες ὅπου θά κοιμόμουν. Καί τό αἴσθημα αὐτό μεγάλωσε ὅταν ξάπλωσα ἀνάμεσα στά χιονάτα σεντόνια του. Συλλογίστηκα τότε ὅλα τά μέρη ὅπου εἶχα κοιμηθῆ ἄστεγος κάτω ἀπό τόν νυχτερινό οὐρανό καί παρακάλεσα τό Θεό νά μή βρεθῶ ποτέ πειά χωρίς ἄσυλο καί νά εὐσπλαχνίζεται πάντα αὐτούς πού εἶν' ἐγκαταλειμμένοι. Ἔπειτα μοῦ φάνηκε ὅτι ἀλαφροπατοῦσα ἀπάνω στό φωτεινό δρόμο πού χάραζε στή θάλασσα τό φεγγάρι καί πού μέ ὡδήγησε γλυκά στή χώρα τῶν ὀνείρων.

XIV

Κατεβαίνοντας τήν ἄλλη μέρα τό πρωΐ, βρῆκα τή θεία μου μπρός στό τραπέζι τοῦ προγεύματος ν' ἀκουμπᾶη τούς ἀγκῶνες της στό δίσκο τοῦ τσαγιοῦ καί τόσο ἀπορροφημένη ἀπό τίς σκέψεις της, ὥστε τό νερό εἶχε ξεχειλίσει ἀπό τό μπρίκι καί πλημμύριζε τό τραπεζομάντηλο. Ἡ εἴσοδός μου τήν ἀπέσπασε ἀπό τίς σκέψεις της. Ἤμουν βέβαιος πώς ἀποτελοῦσα τό ἀντικείμενό τους κι' ἔνοιωθα ὁλοένα πιό δυνατά τήν ἐπιθυμία νά μάθω τίς προθέσεις τῆς μίς Μέτπου ἀπέναντί μου, μά δέν τολμοῦσα νά ἐκφράσω τήν ἀγωνία μου ἀπό φόβο μήπως τή δυσαρεστήσω.

Τά μάτια μου, ὡστόσο, λιγώτερο ὑπάκουα ἀπό τή λογική μου, διευθυνόντουσαν ὁλοένα πρός τή θεία μου, ἐνῶ προγευματίζαμε. Εἶχε ἕνα ὕψος τόσο περίεργο κι' ἀφηρημένο, σάν νά βρισκόταν πολύ μακρυά μου, τή στιγμή πού ἤμουν ἀπό τήν ἄλλη μεριά τοῦ μικροῦ στρογγυλοῦ τραπεζιοῦ.

Ὅταν τελείωσε τό πρόγευμά της, βρονιάστηκε στήν καρέκλα της, μάζεψε τά φρύδια της, σταύρωσε τά χέρια της καί ἄρχισε νά μέ κυττάζη ἐπί πολλή ὥρα μέ τόση προσοχή, ὥστε τάχασα. Κι' ἐπειδή ἐγώ δέν εἶχα ἀποφάει ἀκόμα, προσπάθησα νά κρύψω τή σύγχυσί μου, ἐξακολουθῶντας νά τρώω. Μά τό μαχαῖρι μου σκόνταφτε στό πηρούνι μου καί πνιγόμουν μέ τό τσάϊ μου, πού δέν μποροῦσα νά τό κατεπιῶ. Ἔτσι στό τέλος τά παράτησα ὅλα κι' ἀπόμεινα ἀκίνητος κάτω ἀπό τό ἐρευνητικό βλέμμα τῆς θείας μου.

— Ἐ! ἔκανε ἡ θεία μου ἔπειτ' ἀπό μερικές στιγμές.

Σήκωσα ἀμέσως τά μάτια μου καί κύτταξα μέ σεβασμό τό ζωηρό καί διαπεραστικό της βλέμμα.

— Τοῦ ἔγραψα... εἶπε χωρίς κανέναν πρόλογο.

— Γράψατε; Σέ ποιόν; ρώτησα ξαφνιασμένος.

— Στόν πατρυιό σου. Τοῦ ἔστειλα μιά ἐπιστολή, στήν ὁποία πρέπει ν' ἀπαντήση, γιατί ἄλλοιῶς θά ἔχουμε ἄσχημα ξεμπερδέματα ἐγώ κι' αὐτός.

— Ξέρει ποῦ βρίσκομαι, θεία μου; ρώτησα πανικόβλητος.

— Ναί, τοῦ τό ἔγραψα...

— Μήπως... μήπως σκοπεύετε νά μέ παραδώσετε πάλι στόν κύριο Μόρστον; ρώτησα μέ φωνή πού ἔτρεμε.

— Δέν ξέρω, ἀπάντησε ἡ θεία μου. Θά ἰδοῦμε...

— Ὠ! φώναξα. Τί θ' ἀπογίνω ἄν ἀναγκαστῶ νά ξαναγυρίσω κοντά του;

— Δέν ξέρω τί θά κάνω, εἶπε ἡ θεία μου, κουνῶντας τό κεφάλι της. Πάντως δέν μπορῶ νά πῶ τίποτε. Θά δοῦμε.

Ὅλη μου ἡ ἐμπιστοσύνη διαλύθηκε μ' αὐτά τά λόγια. Ἀπόσθάνθηκα τόν ἑαυτό μου νά ἐκμηδενίζεται καί τήν καρδιά μου πολύ βαρειά. Ἡ θεία μου, χωρίς νά φαίνεται ὅτι μ' προσέχει, φόρεσε μιά ποδιά, ἔπλυνε τά φλυντζάνια μόνη της καί, ὅταν τά σκούπισε καί τά ταχτοποίησε ὅλα στό δίσκο, δίπλωσε τό τραπεζομάντηλο καί τό ἔβαλε ἀπό πάνω φώναξε τή Ζανέττα γιά νά τά πάρη. Κατόπιν μοῦ εἶπε:

— Θέλεις νά πᾶς νά δώσης στόν κ. Ντίκ τούς χαιρετισμούς μου καί νά τόν ρωτήσης ἄν προχωροῦν τ' Ἀπομνημονεύματά του;...

Σηκώθηκα βιαστικά γιά νά ἐκτελέσω τήν παραγγελία της. Ἀνέβηκα ἀπάνω καί βρῆκα τόν κ. Ντίκ καθισμένο μπρός στό γραφεῖο του, μέ μιά μακρυά πέννα στό χέρι καί τόσο σκυμμένο, ὥστε τό κεφάλι του ἄγγιζε σχεδόν τό χαρτί. Ἦταν τόσο ἀπορροφημένος ὥστε μπόρεσα νά κυττάξω ἀπό ὅλη μου τήν ἄνεσι ἕνα μεγάλο χαρταετό σημένο σέ μιά γωνιά τοῦ δωματίου, ἕνα σωρό χειρόγραφα σκορπισμένα σέ ταχτα ἐδῶ κι' ἐκεῖ καί ἄφθονη προμήθεια μελάνης — κοντά μιά δωδεκαριά μποτίλιες — πρίν ἀντιληφθῆ τήν παρουσία μου. Τοῦ ἐπανέλαβα τότε τά λόγια τῆς θείας μου.

— Ὡραῖα! εἶπε ὁ κ. Ντίκ. Δόσε στή θεία σου καί τούς δικούς μου χαιρετισμούς καί πές της ὅτι τά Ἀπομνημονεύματά μου προχωροῦν...

Καθώς ἑτοιμαζόμουν νά βγῶ ἔξω, μοῦ ἔδειξε τόν χαρτα-

Ἡ θεία μου βάδιζε μπροστά κ' ἡ Ζανέττα ἔκλεινε τή συνοδεία

τὸ καὶ μὲ ρώτησε:

— Πῶς σοῦ φαίνεται;

Τοῦ ἀπάντησα πὼς ἦταν ἕνας πολὺ ὡραῖος χαρταετός!

— Ἐγὼ τὸν ἔφτιαξα. Θὰ πᾶμε καμμιὰ μέρα νὰ τὸν ξεπετάξουμε μαζύ. Γιὰ κύτταξε!...

Καὶ μοῦ ἔδειξε τὸ χαρτὶ τοῦ ἀετοῦ ποὺ ἦταν γεμᾶτο ἀπὸ ἕνα γράψιμο ψιλὸ, πυκνὸ καὶ πολὺ εὐανάγνωστο. Κατάλαβα ἀμέσως ὅτι τὸ χαρτὶ αὐτὸ προερχόταν ἀπ' τὰ χειρόγραφά του.

— Τὸ σχοινὶ εἶνε πολὺ μακρὺ, ἐξακολούθησε ὁ κ. Ντὶκ, καὶ ὅταν ὁ ἀετός μου πετάη ψηλὰ, παίρνει μακρυὰ τὶς ἰδέες μου. Εἶνε κι' αὐτὸ ἕνας τρόπος γιὰ νὰ τὶς σκορπίζω στὸν κόσμο. Μόνο ποὺ δὲν ξέρει κανεὶς ποῦ μποροῦν νὰ πέσουν... Αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπ' τὶς περιστάσεις, ἀπὸ τὸν ἄνεμο κι' ἀπὸ πολλὰ ἄλλα πράγματα ἀκόμα...

Ὁ κ. Ντὶκ εἶχε μιὰ ἔκφρασι τόσο γλυκειὰ καὶ τόσο ἀξιαγάπητη, καθὼς ἔλεγε τὰ παράδοξα αὐτὰ λόγια, ὥστε ἀναρωτιόμουν μήπως ἤθελε ν' ἀστειευθῆ. Ἄρχισα νὰ γελάω, ἔκανε κι' αὐτὸς τὸ ἴδιο καὶ χωρίσαμε σὰν τοὺς καλύτερους φίλους τοῦ κόσμου.

— Ἔ, λοιπὸν, μὲ ρώτησε ἡ θεία μου ὅταν κατέβηκα πάλι κάτω. Τί νέα ἀπὸ τὸν κ. Ντὶκ;

Τῆς ἀπάντησα ὅτι τῆς ἔστελνε τοὺς χαιρετισμούς του κι' ὅτι τὴν πληροφοροῦσε πὼς τὰ Ἀπομνημονεύματά του βρισκόντουσαν σὲ καλὸ δρόμο.

— Τί ἰδέα σχημάτισες γι' αὐτόν; μὲ ρώτησε κατόπιν ξαφνικὰ ἡ θεία μου.

Δὲν ξέρω πὼς μοῦ ἦρθε ἡ σκέψι ν' ἀποφύγω ν' ἀπαντήσω ἀπ' εὐθείας στὴν ἐρώτησι αὐτὴ, λέγοντας ὅτι τὸν εὕρισκα πολὺ εὐγενικό. Μὰ ἡ θεία μου δὲν ἦταν γυναῖκα ποὺ μποροῦσε νὰ ἱκανοποιηθῆ μὲ μιὰ ὑπεκφυγή. Ἀπόθεσε τὸ ἐργόχειρό της στὰ γόνατά της, σταύρωσε τὰ χέρια της καὶ εἶπε:

— Ὤ! ἂν ἦταν στὴ θέσι σου ἡ ἀδελφή σου ποὺ δὲν γενν ήθηκε καὶ ποὺ θὰ τὴ λέγαμε Μπέτου Τρότγουντ, θὰ μοῦ ἔλεγε μὲ θάρρος τὴ σκέψι της. Προσπάθησε νὰ μοιάσης τῆς ...ἀδελφῆς σου καὶ μίλα...

— Ἀλήθεια... ἀλήθεια... ὁ κ. Ντὶκ... — σᾶς τὸ ρωτάω αὐτὸ, θεία μου, γιατὶ δὲν ξέρω... — δὲν εἶνε... λίγο ἀλλόκοτος; εἶπα τραυλίζοντας, γιατὶ μοῦ φαινόταν ὅτι πατοῦσα σ' ἀναμμένα κάρβουνα.

— Καθόλου! Καθόλου! ἀπάντησε ἡ θεία μου.

— Ὤ! ἀλήθεια; ἔκανα δειλά.

— Ἂν εἶνε ἕνα πρᾶγμα στὸν κόσμο ποὺ δὲν εἶνε ὁ κ. Ντὶκ, εἶπε ἡ θεία μου μὲ ὕφος ἀποφασιστικὸ, εἶν' αὐτό...

— Ὤ! ἀλήθεια; ἔκανα πάλι δειλά.

— Τοῦ φέρθηκαν σὰν νἆταν τρελλὸς, ξανᾶπε ἡ θεία μου. Νοιώθω μιὰ ἐγωϊστικὴ εὐχαρίστησι νὰ λέω ὅτι τοῦ φέρθηκαν σὰν νὰ ἦταν τρελλός... Ἔτσι δὲν θᾶχα τὸ κέρδος τῆς συντροφιᾶς του καὶ τῶν πολυτίμων συμβουλῶν του ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια, ἀπὸ τότε ποὺ ἡ ἀδελφή σου Μπέτου Τρότγουντ δὲν γεννήθηκε... Ὁ κ. Ντὶκ εἶν' ἕνας μακρυνός μου συγγενής. Ἂν δὲν ἤμουν ἐγὼ, ὁ ἴδιος ὁ ἀδελφός του θὰ τὸν εἶχε κλείσει γιὰ ὅλη του τὴ ζωὴ στὸ φρενοκομεῖο. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀλήθεια... Τὸν εἶχε στείλει κιόλας σ' ἕνα ἄσυλο... Μὰ τότε ἐπενέβην ἐγὼ καὶ εἶπα στὸν ἀδελφό τοῦ κ. Ντίκ: «Ὁ ἀδελφός σας ἔχει ὅλα τοῦ τὰ μυαλά, εἶνε πιὸ ὑγιὴς στὸ πνεῦμα ἀπὸ σᾶς... Δῶστε του τὰ λιγοστά του εἰσοδήματα κι' ἂς ἔρθη νὰ κατοικήση μαζύ μου. Δὲν τὸν φοβᾶμαι καθόλου ἐγώ!...» Γιὰ νὰ μὴ σοῦ τὰ πολυλογῶ, μὲ τὰ πολλὰ, πέτυχα αὐτὸ ποὺ ἤθελα κι' ἀπὸ τότε ὁ κ. Ντὶκ κάθεται κοντά μου. Εἶνε ὁ πιὸ ἀξιαγάπητος κι' ὁ πιὸ εὔκολος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου... καὶ μοῦ δίνει τόσο πολύτιμες συμβουλές... Μονάχα ποὺ ἡ ἀγωνίες τὶς ὁποῖες πέρασε, τοῦ τάραξαν λίγο τὸ μυαλό...

Πρέπει νὰ ὁμολογήσω ὅτι ὁ θερμὸς τόνος μὲ τὸν ὁποῖο ὑπερασπιζόταν ἡ θεία μου τὸν δυστυχισμένο κι' ἀκίνδυνο κ. Ντὶκ, ὄχι μονάχα ξύπνησε στὴν καρδιά μου μιὰ ἐγωϊστικὴ ἐλπίδα γιὰ τὸν ἑαυτό μου, μὰ μεγάλωσε τὴν ἀγάπη ποὺ εἶχα ἀρχίσει κιόλας νὰ νοιώθω γι' αὐτήν. Ἄρχισα τότε νὰ καταλαβαίνω, ὅτι ὑπῆρχε μέσα στὴ θεία μου, παρ' ὅλες τὶς παραξενιές της καὶ τοὺς ἀποτόμους τρόπους της, κάτι ποὺ ἄξιζε τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη.

Ἡ ἀγωνία ποὺ ἔνοιωσα στὸ διάστημα ποὺ μεσολάβησε μεταξὺ τῆς ἐπιστολῆς τῆς θείας μου καὶ τῆς ἀπαντήσεως τοῦ κ. Μύρστον, ἦταν ἀπέραντη. Μὰ ἔκανα ὅ,τι μποροῦσα γιὰ νὰ μὴ τὴν δείχνω καὶ γιὰ νὰ φαίνωμαι εὐχαρίστος τόσο στὴ θεία μου, ὅσο καὶ στὸν κ. Ντὶκ. Ὁ τελευταῖος θὰ μ' ἔπαιρνε εὐχαρίστως νὰ ξεπετάξουμε τὸν ἀετό του, ἀλλὰ δὲν εἶχα ἄλλα ροῦχα ἐκτὸς ἀπὸ ἐκεῖνα μὲ τὰ ὁποῖα μὲ πῆρε τὴν πρώτη μέρα κι' ἔμενα περιωρισμένος στὸ σπίτι, ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ ὥρα, ὅταν νύχτωνε, ποὺ ἡ θεία μου μ' ἔβγαζε ἔξω καὶ μ' ἔβαζε νὰ περπατάω στὴν ἀκρογιαλιὰ γιὰ λόγους ὑγιεινῆς πρὶν νὰ πάω νὰ κοιμηθῶ.

Τέλος ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Μύρστον ἔφτασε κ' ἡ θεία μου μ' εἰδοποίησε, πρὸς μεγάλο μου τρόμο, ὅτι θἀρχόταν ὁ ἴδιος προσωπικῶς νὰ τὴν δῆ τὴν ἄλλη μέρα. Ἔτσι τὴν ἄλλη μέρα, ντυμένος πάντα μὲ τὰ παράδοξα ροῦχα μου, πέρασα τὸν καιρό μου μετρῶντας τὶς στιγμὲς, φλογισμένος διλόληρος ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ πάλη τῶν φόβων μου καὶ τῶν ἐλπίδων μου, περιμένοντας σὲ κάθε στιγμὴ νὰ δῶ νὰ ἐμφανίζεται ἡ πένθιμη ὄψι τοῦ κ. Μύρστον καὶ νοιώθοντας μιὰ ἀδιάκοπη ταραχὴ ὅσο δὲν τὸν ἔβλεπα νὰ ἐμφανίζεται.

Ἡ θεία μου ἦταν λίγο πιὸ ἐπιτακτικὴ καὶ αὐστηρὴ ἀπ' τὴ συνηθισμένο της, μὰ δὲν ἔβλεπα σ' αὐτὴν κανένα σημάδι ποὺ νὰ ἔδειχνε ὅτι ἑτοιμαζόταν νὰ δεχτῆ τὸν ἐπισκέπτη, τοῦ ὁποίου τόσο ἔτρεμα τὸν ἔρχομό. Εἶχε ἐγκατασταθῆ μπρὸς στὸ παράθυρο μὲ τὸ ἐργόχειρό της κι' ἐγὼ ἔμενα κοντά της ἀφήνοντας τὶς σκέψεις μου νὰ πλανιοῦνται στὴν τύχη σὲ ὅλες τὶς δυνατὲς καὶ ἀδύνατες συνέπειες τῆς ἐπισκέψεως τοῦ κ. Μύρστον. Ἔτσι πέρασε ἡ ὥρα ὡς τὴν ἀρχὴ τοῦ ἀπογεύματος. Ἡ θεία μου ἑτοιμαζόταν νὰ διατάξη νὰ σερβίρουν τὸ γεῦμα, ὅταν ἔξαφνα ξεφώνισε: «Ζανέττα! Γαϊδουράκι» καὶ πρὸς μεγάλην μου ἔκπληξι καὶ μεγάλη μου ἀπόγνωσι, ἀναγνώρισα τὴν μὶς Μύρστον, ἡ ὁποία, ντυμένη σὰν ἀμαζόνα καὶ καβάλλα σ' ἕνα γαϊδουράκι, διέσχιζε τὴν ἀπογορευμένη λουρίδα γῆς ἔξω ἀπ' τὸν κῆπο καὶ στάθηκε κοντόπιν μπρὸς στὴν πόρτα κυττάζοντας ὁλόγυρά της.

— Φευγᾶτε! φώναξε ἡ θεία μου ἀπ' τὸ παράθυρο, σαλεύοντας τὸ κεφάλι της καὶ τὴ γροθιά της. Μὴ μοῦ κάνετε μιὰ δουλειὰ ἐδῶ! Πῶς τολμᾶτε νὰ περνᾶτε ἀπὸ τὸ ἰδιωτικὸ αὐτὸ κομμάτι τῆς γῆς; Φευγᾶτε, ξεδιάντροπη!...

Ἡ θεία μου εἶχε ἐρεθιστῆ τόσο ἀπὸ τὴν ψυχρότητα μὲ τὴν ὁποία ἡ μὶς Μύρστον κύτταζε γύρω, ὥστε εἶχε καρφωθῆ στὴ θέσι της, ἀνίκανη νὰ τρέξη ἔξω, κατὰ τὴ συνήθειά της. Ἐπωφελήθηκα τῆς εὐκαιρίας γιὰ νὰ τῆς πῶ ποιὰ ἦταν ἡ ἀμαζὼν καὶ νὰ τὴν εἰδοποιήσω ὅτι ὁ κύριος ποὺ ἐρχόταν πίσω της ἦταν ὁ κ. Μύρστον ὁ ἴδιος.

— Τὸ ἴδιο μοῦ κάνει! φώναξε ἡ θεία μου, ἡ ὁποία ἐξακολουθοῦσε νὰ χειρονομῆ ἄγρια μπρὸς στὸ παράθυρο. Δὲν θέλω νὰ περνοῦν ἀπὸ κεῖ! Δὲν τὸ ἀνέχομαι! Φευγᾶτε!... Ζανέττα, διῶξε αὐτὸ τὸ γαϊδαρο!

Ὀχυρωμένος πίσω ἀπ' τὴ θεία μου, παρακολούθησα μιὰ σύντομη μάχη, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας, ὁ γαϊδαρος ἀντιστάθηκε νικηφόρως σ' ὅλες τὶς προσπάθειες ποὺ ἔκανε ἡ Ζανέττα γιὰ νὰ τὸν ἀπομακρύνη, ἐνῶ ἡ μὶς Μύρστον χτυποῦσε τὴ Ζανέττα μὲ τὴν ὀμπρέλλα της καὶ τὰ χαμίνια ποὺ εἶχαν τρέξει, τραβηγμένα ἀπὸ τὸ θρυθο, ξεφώνιζαν σὰν τρελλά. Τέλος ἡ θεία μου, ἀναγνωρίζοντας ἀνάμεσα στὰ χαμίνια τὸ παιδὶ ποὺ ὡδηγοῦσε τὸ γάϊδαρο καὶ ποὺ, παρὰ τὴν νεαρή του ἡλικία, ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς χειρότερους ἐχθροὺς της, ὥρμησε στὸ πεδίο τῆς μάχης, τὸν αἰχμαλώτισε, τὸν τράβηξε ἀπ' τὸ σακκάκι ὥς τὸν κῆπο ὅπου τὸν ἔκλεισε, καὶ διέταξε τότε τὴ Ζανέττα νὰ πάη νὰ φέρη ἀμέσως τὸν ἀστυνόμο καὶ τοὺς δικαστὰς γιὰ νὰ τὸν δικάσουν καὶ νὰ τὸν ἐκτελέσουν ἀμέσως.

Ἐν τῷ μεταξὺ, ἡ μὶς Μύρστον εἶχε ξεπεζέψει καὶ παρέμενε τώρα στὸ κατῶφλι μαζὺ μὲ τὸν ἀδελφό της νὰ λάβη ἡ θεία μου τὴν εὐχαρίστησι νὰ τοὺς δεχθῆ. Λίγο ξαναμμένη ἀπὸ τὴ μάχη, ἡ θεία μου ἐπέστρεψε μέσα μὲ ὅλη ἀποφασιστικότητα, περνῶντας ἀπὸ μπροστά τους μὲ μεγάλη ἀξιοπρέπεια, χωρὶς νὰ δώση καμμιὰ προσοχὴ στὴν παρουσία τους ὥς τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ Ζανέττα ἤρθε νὰ τοὺς ἀναγγείλη.

— Μπορῶ νὰ φύγω ἐγὼ, θεία μου; ρώτησα τρέμοντας.

— Ὄχι, κύριε μοῦ ἀπάντησε. Ἀσφαλῶς ὄχι!

Συγχρόνως μ' ἔσπρωξε στὴν πιὸ κοντινὴ γωνιὰ κι' ἔβαλε μιὰ καρέκλα μπροστά μου σὰν πρόχωμα. Ἔμεινα σ' αὐτὴ τὴ γωνία καθ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ἐπισκέψεως κι' ἀπὸ ἐκεῖ εἶδα τὸν κ. Μύρστον καὶ τὴν ἀδελφή του νὰ μπαίνουν μέσα στὸ δωμάτιο.

— Ὤ! ἄρχισε νὰ λέη ἡ θεία μου. Δὲν ἤξερα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μὲ ποιοὺς εἶχα τὴν εὐχαρίστησι νὰ φιλονεικῶ, μὰ δὲν ἐπιτρέπω σὲ κανένα γαϊδαρο νὰ περνάη ἀπ' αὐτὸ τὸ κομμάτι τῆς γῆς. Δὲν κάνω καμμιὰ ἐξαίρεσι... Ἡ ἀπαγόρευσις ἰσχύει γιὰ ὅλους...

— Ἡ ἀπαγόρευσί σας ὅμως αὐτὴ εἶνε πολὺ δυσάρεστη

γιὰ τοὺς ξένους ποὺ δὲν τὴν ξέρουν, παρατήρησε ἡ μὶς Μύρστον.

— Βρίσκετε; ἔκανε ἡ θεία μου.

Ὁ κ. Μύρστον, ὁ ὁποῖος φαινόταν νὰ φοβᾶται μιὰ ἐπανάληψι τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἐπενέβη τότε καὶ εἶπε:

— Μὶς Τρότγουντ...

Μὰ ἡ θεία μου τοῦ ἔρριξε ἕνα διαπεραστικὸ βλέμμα καὶ τὸν διέκοψε λέγοντάς του:

— Συγγνώμην, κύριε ὁ κ. Μύρστον ποὺ παντρεύτηκε τὴ χήρα τοῦ μακαρίτου ἀνεψιοῦ μου Κόπερφιλντ;

Ὁ κ. Μύρστον κούνησε καταφατικὰ τὸ κεφάλι του κ' ἡ θεία μου ἐξακολούθησε:

— Θὰ μὲ συγχωρήσετε ἂν σᾶς πῶ ὅτι, κατὰ τὴ γνώμη μου, θὰ κάνατε καλύτερα ν' ἀφήσετε ἥσυχη αὐτὴ τὴ φτωχὴ μικρούλα...

— Εἶμαι κι' ἐγὼ τῆς ἴδιας γνώμης μὲ τὴ μὶς Τρότγουντ, παρατήρησε ἡ μὶς Μύρστον ἡ ὁποία κατέβαλλε μεγάλες προσπάθειες γιὰ νὰ συγκρατηθῆ, γιατὶ θεωροῦσα τὴ μακαρίτισσα Κλάρα ἕνα παιδὶ ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις...

— Ζανέττα! φώναξε ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἡ θεία μου. Δόσε τοὺς χαιρετισμούς μου στὸν κ. Ντὶκ καὶ παρακάλεσέ τον ἐκ μέρους μου νὰ κατέβη κάτω.

Μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ἀφίξεως τοῦ κ. Ντὶκ, ἡ θεία μου οὔτε κουνήθηκε, οὔτε μίλησε καθόλου. Ὅταν τέλος ὁ κ. Ντὶκ ἔφτασε ἔκανε τὶς συστάσεις.

— Ὁ κ. Ντὶκ, εἶπε, εἶνε ἕνας λαμπρὸς κι' ἐξαίρετος φίλος, στὴν κρίσι τοῦ ὁποίου (καὶ ἡ θεία μου ἔτονισε ἰδιαιτέρως αὐτὲς τὶς λέξεις σὰν νἄθελε νὰ προειδοποιήση τὸν κ. Ντὶκ, ποὺ δάγκωνε τὸ δάχτυλό του μὲ ὕφος ἀφηρημένο), στὴν κρίσι τοῦ ὁποίου ἔχω κάθε ἐμπιστοσύνη...

Ὁ κ. Ντὶκ ἔβγαλε τὸ δάχτυλό του ἀπὸ τὸ στόμα του καὶ στάθηκε στὴ μέση τῆς κάμαρης μὲ ὕφος σοβαρὸ καὶ προσεχτικό. Ἡ θεία μου ἔγνεψε τότε στὸν κ. Μύρστον, ὁ ὁποῖος ἐξακολούθησε:

— Μὶς Τρότγουντ, ὅταν ἔλαβα τὴν ἐπιστολή σας, θεώρησα καθῆκον μου νἀρθῶ νὰ σᾶς ἀπαντήσω προσωπικῶς, μολονότι αὐτὸ τὸ ταξίδι μοῦ ἦταν μᾶλλον δυσάρεστο. Αὐτὸ τὸ παιδὶ ποὺ ἐγκατέλειψε τοὺς φίλους του καὶ τὴν ἐργασία του...

— ...καὶ τοῦ ὁποίου ἡ περιβολὴ, πετάχτηκε κ' εἶπε ἡ μὶς Μύρστον ρίχνοντας μιὰ ματιὰ στὸ ἀπερίγραπτο ντύσιμό μου, ἀποτελεῖ ντροπὴ καὶ σκάνδαλο.

— Τζαίην Μύρστον, τῆς εἶπε ὁ ἀδελφός της, κάμετέ μου τὴ χάρι νὰ μὴ μὲ διακόπτετε... Αὐτὸ τὸ δυστυχισμένο παιδὶ, μὶς Τρότγουντ, διαρκῶς γινόταν ἀφορμὴ ἀνησυχίας καὶ θλίψεως στὴν προσφιλῆ μου σύζυγο ὅσο ζοῦσε καὶ σὲ μᾶς κατόπιν. Εἶνε ἐκ φύσεως διεστραμμένο κι' ἀνυπάκουο, ἔχει χαρακτῆρα βίαιο καὶ ἀπειθάρχητο. Ἡ ἀδελφή μου κι' ἐγὼ προσπαθήσαμε κ' οἱ δυὸ νὰ τὸ διορθώσουμε, μὰ τοῦ κάκου...

— Θὰ ἦταν ὑπερβολικὸ νὰ ἐπιβεβαιώσω τὰ λεγόμενα τοῦ ἀδελφοῦ μου, εἶπεν ἡ μὶς Μύρστον. Ὡστοσο, τολμῶ νὰ παρατηρήσω ὅτι ἀπ' ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ κόσμου, αὐτὸ ἐδῶ μοῦ φαίνεται τὸ πιὸ πλούσιο σὲ κακὰ ἔνστικτα.

— Τὰ παραλέτε! ἔκανε ξερὰ ἡ θεία μου.

— Δὲν τὰ παραλέω καθόλου. Μιλάω βασιζομένη στὰ γεγονότα, εἶπε ἡ μὶς Μύρστον.

— Ἀ! ἔκανε μὲ κάποιο εἰρωνικὸ τόνο ἡ θεία μου καὶ, ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν κ.Μύρστον, ἐπρόσθεσε: Λοιπὸν, κύριε;

— Εἶχα σχηματίσει μιὰ προσωπικὴ γνώμη, εἶπεν ὁ κ. Μύρστον, τοῦ ὁποίου τὸ πρόσωπο σκοτείνιαζε ὁλοένα ὅσο ἡ θεία μου τὸν ἀναμετροῦσε μὲ τὸ βλέμμα της, γιὰ τὸν τρόπο ποὺ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιήσω σ' αὐτὸ τὸ παιδὶ γιὰ νὰ τὸ διορθώσω. Τὸ ἔβαλα λοιπὸν σὲ μιὰ τίμια ἐργασία, μὰ ἐπειδὴ ἡ δουλειὰ δὲν τοῦ ἄρεσε, τὴν παράτησε, τὸ ἔσκασε, ἄρχισε νὰ πλανιέται στοὺς δρόμους σὰν κοινὸς ἀλήτης κι' ἔφτασε ἐδῶ, μὶς Τρότγουντ, ντυμένος μὲ κουρέλια γιὰ νὰ ἐπικαλεσθῆ τὴν προστασία σας...

— Ἂς μιλήσουμε ἐν πρώτοις γιὰ τὴν «τίμια» ἐργασία ποὺ λέτε, εἶπεν ἡ θεία μου. Ἂν αὐτὸ τὸ παιδὶ ἦταν παιδί σας πραγματικὸ, θὰ τὸ βάζατε ποτὲ στὴν ἐργασία αὐτὴ καὶ θὰ τοῦ συμπεριφερόσαστε ἔτσι;

— Ἂν ἦταν παιδὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου, θὰ εἶχε χαρακτῆρα ἐντελῶς διαφορετικό! πετάχτηκε κ' εἶπε ἡ μὶς Μύρστον.

— Κι' ἂν ἡ φτωχούλα ἐκείνη μικρούλα, ἡ μητέρα του εἶχε ζήσει, θὰ τὸ ἔβαζε ποτὲ σὲ μιὰ τέτοια «τιμία» ἐργασία;

— Πιστεύω, ἀπάντησε ὁ κ. Μύρστον, χαμηλώνοντας τὸ κεφάλι του, ὅτι ἡ Κλάρα δὲν θὰ ἐναντιωνόταν στὴν ἀπόφασί μου αὐτή.

— Χμ! εἶπε ἡ θεία μου. Ἡ δυστυχισμένη!

Ὁ κ. Ντὶκ, ποὺ σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα δὲν εἶχε πάψει νὰ κουδουνίζει τὰ νομίσματά του στὴν τσέπη του, τὰ κουδούνισε τώρα τόσο δυνατὰ ὥστε ἡ θεία μου ἀναγκάσθηκε νὰ τοῦ ρίξη μιὰ ματιὰ γιὰ νὰ τὸν σταματήση. Ἔπειτα εἶπε στὸν κ. Μύρστον;

— Καὶ τώρα τί ἔχετε νὰ μοῦ πῆτε;

— Ἁπλούστατα, τὰ ἑξῆς, μὶς Τρότγουντ: Ἤρθα ἐδῶ γιὰ νὰ πάρω τὸ Δαυῖδ χωρὶς ὅρους καὶ νὰ τὸν κάνω ὅ,τι θεωρῶ ἐγὼ φρόνιμο. Δὲν ἤρθα ἐδῶ γιὰ νὰ δώσω ὑποσχέσεις καὶ ν' ἀναλάβω ὑποχρεώσεις ἀπέναντι ὁποιουδήποτε. Πιθανὸν σεῖς νὰ σκοπεύετε νὰ τὸν ἐνθαρρύνετε στὴν ἀνταρσία του καὶ ν' ἀκούσετε τὰ παράπονά του. Μὲ κάνει νὰ τὸ πιστέψω αὐτὸ ἡ στάσις σας ποὺ δὲν μοῦ φαίνεται καθόλου φιλική. Μὰ πρέπει νὰ σᾶς προεδοποιήσω ὅτι ἂν τὸν κρατήσετε σήμερα, πρέπει νὰ τὸν κρατήσετε γιὰ πάντα!... Δὲν ἀστειεύομαι καὶ δὲν θέλω ν' ἀστειεύωνται μαζύ μου. Εἶμαι ἐδῶ, ἕτοιμος νὰ τὸν πάρω, γιὰ πρώτη καὶ γιὰ τελευταία φορά. Εἶνε κι' αὐτὸς ἕτοιμος νὰ μ' ἀκολουθήση; Ἂν μοῦ ἀπαντήσετε πὼς δὲν εἶνε—δὲν μὲ ἐνδιαφέρει γιὰ ποιὸ λόγο—τὸ σπίτι μου γι' αὐτὸν θὰ εἶνε κλειστὸ γιὰ πάντα, καὶ θὰ τοῦ μείνη ἀνοιχτὸ τὸ δικό σας...

Ἡ θεία μου, καθισμένη ὁλόϊσια, μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα στὸ στῆθος της ἄκουσε αὐτὸ τὸ λόγο μὲ μιὰ συγκρατημένη ὀργὴ, κυττάζοντας τὸ συνομιλητή της μὲ ὕφος αὐστηρό. Ὅταν ἐκεῖνος τελείωσε γύρισε τὰ βλέμματά της πρὸς τὴν μὶς Μύρστον χωρὶς ν' ἀλλάζη καθόλου τὴ στάσι της καὶ τὴ ρώτησε:

— Καὶ σεῖς, δεσποινίς, ἔχετε τίποτε νὰ προσθέσετε;

— Μὶς Τρότγουντ, ὅτι ἤθελα νὰ νῶ τὰ εἶπε καὶ τὰ ἐξήγησε τόσο καλὰ ὁ ἀδελφός μου, ὥστε δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τίποτε ἐκτὸς ἀπὸ τὶς εὐχαριστίες μου γιὰ τὴ λαμπρὴ ὑποδοχὴ ποὺ μᾶς κάνετε ἐδῶ, εἶπε ἡ μὶς Μύρστον, μὲ μία εἰρωνεία ἡ ὁποία δὲν ἔκανε καμμιὰ ἐντύπωσι στὴ θεία μου.

— Καὶ τί λέει τὸ παιδί; ρώτησε ἡ θεία μου. Δαυῖδ, εἶσ' ἕτοιμος νὰ φύγης;

Ἀπάντησα ἀρνητικὰ καὶ τὴν ἱκέτευσα νὰ μὴν ἀφήση νὰ μὲ πάρουν. Τῆς εἶπα ὅτι ποτὲ ὁ κ. Μύρστον καὶ ἡ ἀδελφή του δὲν ἔδειξαν γιὰ μένα τὴν παραμικρὴ στοργὴ κι' ὅτι θασάνιζαν ἐξ αἰτίας μου τὴ φτωχή μου μαμά, ἡ ὁποία μὲ ἀγαποῦσε τρυφερά. Τῆς εἶπα πόσο ἤμουν δυστυχισμένος καὶ παρακάλεσα, ἱκέτευσα τὴ θεία μου — μὲ ποιὰ λόγια δὲν θυμοῦμαι πιὰ, μὰ θυμᾶμαι ἀκόμα μὲ πόση συγκίνησι — νὰ μοῦ παραχωρήση τὴν ἀγάπη της καὶ τὴν προστασία της.

— Κύριε Ντὶκ, εἶπεν ἡ θεία μου, τί νὰ τὸ κάνω αὐτὸ τὸ παιδί;

Ὁ κ. Ντὶκ σκέφτηκε, δίστασε, γέλασε καὶ ἀπάντησε:

— Νὰ τὸ πᾶτε ἀμέσως στὸ ράφτη νὰ τοῦ πάρη μέτρα γιὰ ἕνα ὡραῖο κοστούμι!

— Κύριε Ντὶκ, φώναξε ἡ θεία μου θριαμβευτικὰ, δόστε μου τὸ χέρι σας! Ἡ συμβουλές σας εἶνε ἀνεκτίμητες.

Καὶ ἀφοῦ τοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι μὲ μεγάλη ἐγκαρδιότητα, μὲ πῆρε κοντὰ της καὶ εἶπε στὸν κ. Μύρστον:

— Μπορεῖτε νὰ φύγετε ὅποτε θέλετε. Ἀναλαμβάνω τὸν κίνδυνο νὰ κρατήσω αὐτὸ τὸ παιδί. Ἂν εἶνε ὅπως τὸ παρουσιάσατε σεῖς, μπορῶ νὰ τοῦ κάνω κι' ἐγὼ ὅσα τοῦ κάνατε σεῖς. Μὰ δὲν πιστεύω οὔτε λέξι ἀπ' ὅσα εἴπατε...

— Μὶς Τρότγουντ, ἂν εἴσαστε ἄνδρας... πῆγε νὰ πῆ μὲ θυμὸ ὁ κ. Μύρστον.

— Ὀφ! ἔκανε ἡ θεία μου. Ἀφῆστε τὶς σαχλαμάρες!...

— Τί εὐγενεία! εἶπεν ἡ μὶς Μύρστον. Εἶνε νὰ τὰ χάνη κανεὶς μὰ τὴν ἀλήθεια!...

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἐπειδὴ πολλοὶ ἀναγνῶσται μας μᾶς παρεπονέθησαν διότι ἦσαν ἀναγκασμένοι νὰ καταστρέφουν τὰ τεύχη τοῦ περιοδικοῦ ἀποκόπτοντες ἑβδομαδιαίως τὸ δελτίον τῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα διανέμει τὸ «Μπουκέτο», κατηργήσαμε τὰ δελτία αὐτά.

Τὰς ἐκδόσεις μας θὰ προμηθεύεσθε πλέον ἐλεύθερα, χωρὶς δελτία, διὰ τῆς καταβολῆς μόνον τοῦ ἀντιτίμου των.

Διὰ τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα θὰ ἐκδίδωμεν μηνιαίως θὰ εἰδοποιοῦμεν τοὺς ἀναγνώστας μας διὰ τοῦ περιοδικοῦ.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ ΠΟΥ ΠΕΘΑΝΕ

Ο ΜΑΞΙΜΟΣ ΓΚΟΡΚΙ

(Ἡ πολυτάραχη ζωὴ τοῦ συγγραφεως τῶν «Ἀλητῶν»)

Ὁ Μάξιμος Γκόρκι, ὁ μεγάλος Ρῶσσος συγγραφεὺς ποὺ πέθανε πρὸ ἡμερῶν, σὲ ἡλικία 67 χρόνων, δὲν ἔγινε ἔνδοξος, ὅπως συμβαίνει μὲ τοὺς περισσότερους διασήμους συγγραφεῖς, κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του. Πρὶν ἀκόμα ἀπὸ τὸ 1900 ἦταν κιόλας ἔνδοξος, ἔνδοξος ὅσο κ' οἱ μεγάλοι σύγχρονοί του τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Ἴψεν, ὁ Τολστόϊ, ὁ Ζολά, κτλ. Αὐτὴ ἡ δόξα του ὀφείλεται σὲ τρία πράγματα: στὸ ἀπαράμιλλο ταλέντο του, στὰ θέματα τῶν μυθιστορημάτων του καὶ τῶν διηγημάτων του καὶ στὴ ζωὴ τοῦ συγγραφέως τὴν ἴδια.

Ἡ ζωὴ τοῦ Γκόρκι πραγματικὰ παρουσιάζει ἕν' ἀσύγκριτο ἐνδιαφέρον μὲ τὶς περιπέτειες καὶ τὶς δυστυχίες της. Ἀκοῦστε πῶς μιλάει ὁ ἴδιος ὁ Γκόρκι γιὰ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ζωῆς του, ποὺ ἦσαν καὶ τὰ πιὸ δυστυχισμένα:

«Γεννήθηκα τὸ 1869 μέσα στὸ σπίτι τοῦ παπποῦ μου, τοῦ σοβατζῆ Κασέριν, ἀπὸ τὴν κόρη του Βαρβάρα κι' ἀπὸ τὸν ταπετσιέρη Μάξιμο Πέσκωφ. Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἐποχὴ φέρω μὲ περηφάνεια τὸν τίτλο τοῦ μέλους τῆς συντεχνίας τῶν σοβατζήδων.

Ὁ πατέρας μου χέθανε ὅταν ἤμουν ἀκόμα πέντε χρόνων. Ἔπειτ' ἀπὸ τέσσερα χρόνια πέθανε κ' ἡ μητέρα μου κι' ὁ παππούς μου μ' ἔβαλε νὰ δουλέψω σ' ἕνα ταγκαράδικο. Προηγουμένως ὅμως μὲ εἶχε μάθει νὰ διαβάζω μὲ τὴ βοήθεια μιᾶς Σύνοψης.

Στὸ ταγκαράδικο δὲν δούλεψα πολὺν καιρό. Σὲ λίγους μῆνες τὸ ἔσκασα καὶ πῆγα ὡς μαθητευόμενος σὲ κάποιο σχεδιαστή. Μὰ κι' ἐκεῖ δὲν ἐρρίζωσα. Ἔφυγα πάλι καὶ πῆγα στὸ ἀτελιὲ κάποιου ζωγράφου. Ἔπειτα, πιάνοντας γιὰ λίγους μῆνες διάφορες δουλειὲς καὶ παρατῶντας τες κατόπιν, ἔγινα διαδοχικὰ βοηθὸς μαγείρου σὲ βαπόρι, βοηθὸς κηπουροῦ, ἐκφορτωτὴς κλπ.

Ἔτσι ἔζησα ὡς τὰ δεκαπέντε μου χρόνια. Στὸ διάστημα αὐτὸ διάβασα καὶ διάφορα βιβλία, ὅπως τὸ «Γκουὰκ ἢ ἡ Ἀκαταμάχητος Πίστις», ὁ «Ἄφοβος Ἀνδρέας», ὁ «Μανδόας», ὁ «Ἰάκωβος Σμερτένσκυ», κτλ., ὅλα ἔργα ἀνόητα, ἀγραμμάτων συγγραφέων. Μεγάλη ἐπίδρασι ἐξήσκησε σὲ μένα στὸ βαπόρι, ὅπου ἤμουν μαρμιτόνι, ὁ μάγειρος Σμούρυ, ὁ ὁποῖος μ' ἔβαλε νὰ διαβάσω τοὺς «Βίους τῶν Ἁγίων», τὰ ἔργα τοῦ Γκόγκολ, τοῦ Ἐκκαρτχάουζεν, τοῦ Οὐπάνσκυ, τοῦ Δουμᾶ πατρὸς καὶ πολλὰ βιβλία μασωνικά. Πρὶν γνωρίσω τὸ μάγειρο αὐτὸν, συχανόμουν τὰ βιβλία, ὅπως καὶ κάθε ἔντυπο χαρτί, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν διαβατηρίων.

Μὰ στὰ δεκαπέντε μου χρόνια μὲ κυρίευσε μία τρελλὴ μανία νὰ μορφωθῶ. Καὶ μὲ τὸν σκοπὸ αὐτὸ ἔφυγα γιὰ τὸ Καζάν, ὑποθέτοντας ὅτι ἡ ἐπιστήμες διδασκόντουσαν δωρεὰν ἐκεῖ σ' ὅσους ἐπιθυμοῦσαν νὰ τὶς μάθουν. Μὰ ἀμέσως εἶδα ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν ἦταν ἔτσι κι' ἀναγκάστηκα νὰ πιάσω δουλειὰ σ' ἕνα φοῦρνο μὲ μισθὸ τρία ρούβλια τὸ μῆνα...»

Τὰ διηγήματα «Κονοβάλωφ» καὶ «Οἱ πρῶην ἄνθρωποι» εἶνε σχετικὰ μὲ τὴ ζωὴ τοῦ Γκόρκι κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ποὺ μᾶς τὴν παρουσιάζουν πιστά. Ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ἀλητῶν» ἐργαζόταν, δυστυχοῦσε, ὑπέφερε, λαχταροῦσε τὴ ζωὴ καὶ τὴ φύσι, ἐνῶ συγχρόνως ἔσκιζε ξύλα, κουβαλοῦσε τσουβάλια μὲ ἀλεῦρι, φούρνιζε ψωμὶ κτλ. Μὰ παρ' ὅλ' αὐτά, εὕρισκε καὶ τὸν καιρὸ νὰ καταβροχθίζη διάφορα βιβλία καὶ νὰ μελετάη τὴ ρωσσικὴ φιλολογία. Συχνὰ διάβαζε στὸν ἀφέντη του καὶ στοὺς ἄλλους ἐργάτες τοῦ φούρνου τὸν «Τάρας Μπούλμπα» τοῦ Γκόγκολ, τοὺς «Φτωχοὺς Ἀνθρώπους» τοῦ Δοστογιέφσκυ καὶ ἄλλα κλασικὰ ἔργα τῆς ρωσσικῆς λογοτεχνίας.

* * *

Κατὰ τὴ διαμονή του στὸ Καζάν, ὁ Γκόρκι γνωρίστηκε μὲ πολλοὺς φοιτητὰς κι' ἄρχισε νὰ συχνάζη στὶς διάφορες Φοιτητικὲς Λέσχες, κυψέλες, ἀπ' ὅπου ἔβγαιναν ἡ καινούργιες Ἰδέες. Τὴν ἴδια ἐποχὴ ἄρχισε νὰ ἐνδιαφέρεται σοβαρὰ γιὰ τὴν τύχη τῆς ἀνθρωπότητος, νὰ ὀνειροπολῆ τὴν «κοινωνικὴ ἀναδιοργάνωσι», τὶς «πολιτικὲς ἐπαναστάσεις», διαβάζοντας διάφορα κοινωνιολογικὰ ἔργα κι' ὀνειροπολῶντας νὰ γίνη κι' αὐτὸς «μιὰ μεγάλη δύναμις δράσεως στὴν κοινωνία».

Μὰ τὸ ἀποτέλεσμα ὅλης αὐτῆς τῆς ὑπερεντατικῆς διανοητικῆς ἐργασίας, ἦταν ν' ἀπελπιστῆ ὁ Γκόρκι ἀπ' τὴ ζωὴ καὶ ἕνα πρωΐ, ἀφοῦ ἔφαγε τὸ ψωμὶ τοῦ φούρνου, ν' ἀποπειραθῆ στὰ 1888 ν' αὐτοκτονήση, ἀλλὰ γλύτωσε μ' ἕνα τραῦμα.

«Ὅταν ἀνέρρωσα ἀπὸ τὸ τραῦμα μου — γράφει εἰρονικὰ ὁ ἴδιος ὁ Γκόρκι — ἐπεδόθηκα στὸ ἐμπόριο τῶν ἀστῶν». Μὲ πολὺ γρήγορο χρεωκόπησε καὶ, φεύγοντας ἀπὸ τὸ Καζάν, ἔφτασε στὸ Ζαρίζιν, ὅπου ἐργάστηκε ἐπὶ μερικοὺς μῆνες ὡς φύλακας τῆς γραμμῆς καὶ ἐλεγκτὴς τῶν πλαστίγγων τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ. Ἀπὸ κεῖ πῆγε στὸ Νίζνι — Νοβγορὸντ γιὰ νὰ κάνη τὴ στρατιωτική του θητεία. Μὰ τὸν ἀπήλλαξαν κι' ἄρχισε νὰ πουλῆ βαυαρέζικα λουκάνικα στοὺς δρόμους.

«Ἡ ἐπίδρασις τοῦ Λάπεν στὴ μόρφωσί μου — γράφει ὁ ἴδιος ὁ Γκόρκι — ὑπῆρξε ἀπέραντη. Ἦταν ἕνας ἄνθρωπος πολὺ μορφωμένος καὶ πολὺ μεγαλόψυχος, στὸν ὁποῖο ὀφείλω περισσότερα ἀπ' ὅσα χρωστάω σ' ὁποιονδήποτε ἄλλον».

Στὸ Νίζνι, ὁ Γκόρκι δὲν ἔμεινε πολὺν καιρό. Κυριεύθηκε ξαφνικὰ ἀπὸ τὸν πόθο τῶν ταξιδιῶν κι' ἔφυγε γιὰ νὰ γνωρίση νέους τόπους, νέους ἀνθρώπους. Διέσχισε ὅλη τὴ Λίμνη τῶν Κοζάκων τοῦ Δόν, τὴ Μικρὴ Ρωσσία, τὴ Βεσσαραβία καὶ, περνῶντας ἀπὸ τὴν Κριμαία, ἔφτασε στὴ Μαύρη Θάλασσα...

Τί ταξίδι, τί περιπέτειες, τί ζωή, τί πλούσια συγκομιδὴ ἐντυπώσεων καὶ παρατηρήσεων. Πρέπει νὰ διαβάσῃ κανεὶς τὰ διηγήματά του: «Τσελκάς», «Μάλβα», «Ἡ γρηᾶ Ἰζεργκίλ», ὁ «Σύντροφός μου» κτλ. γιὰ νὰ τὸ ἀντιληφθῆ αὐτό.

* * *

Στὸ 1892, ὁ Γκόρκι βρισκόταν στὴν Τυφλίδα ὡς ὑπάλληλος στὸ σιδηροδρομικὸ σταθμό.

«Ἔκανε τὴν ὑπηρεσία του — γράφει σχετικῶς ἕνας ἀπ' τοὺς πρώτους μένους του στὸ σταθμὸ — μὲ μεγάλη ἐδευνειδησία καὶ ἀκρίβεια. Ὅπως μάλιστα μάθαμε πῶς εἶχε μεγάλη μόρφωσι, τοῦ δώσαμε μιὰ κάποια θέσι μὲ μισθὸ εἰκοσιπέντε ρούβλια τὸ μῆνα.

Μὰ ξώδευε τὰ χρήματά του περίεργα — ἤ, ὅπως λέγαμε ἐμεῖς, ἤθιαι — μοιράζοντάς τα στοὺς ὑπαλλήλους ποὺ εἶχαν στὴ ράχι τους πολυμελεῖς οἰκογένειες καὶ στοὺς φτωχούς, δίνοντας στὸν ἕνα δυὸ ρούβλια καὶ στὸν ἄλλο πενῆντα καπίκια. Ξώδευε ἐπίσης πολλὰ καὶ σὲ γράμματα τόσημα. Λάβαινε κάθε μέρα ἕνα σωρὸ ἐπιστολές, χωρὶς νὰ ξέρῃ κανεὶς ἀπὸ ποῦ καὶ ἀπὸ ποιόν, πρᾶγμα ποὺ μᾶς σκανδάλιζε πολύ.

Στὶς ὧρες τῆς ἀναπαύσεως, τὸν ἔβλεπε κανεὶς περιστοιχισμένο ἀπὸ ἕνα πλῆθος ἐργατῶν, στοὺς ὁποίους ἐδίδασκε γεωγραφία, Ἱστορία, ἀριθμητικὴ μία κτλ. καὶ στοὺς ὁποίους ἐξηγοῦσε τὸν κόσμο καὶ τὰ μυστήρια του. Ἤταν ὁλοφάνερο πῶς ἄρεσε πολὺ στοὺς ἐργάτες ἡ διδασκαλία του, γιατὶ τὸν γαύγιαν καὶ τὸν εὕρισκαν μόνοι τους καὶ τὸν παρακαλοῦσαν νὰ τοὺς κάνῃ μάθημα. Καὶ πραγματικὰ μιλοῦσε συναρπαστικὰ καὶ στόλιζε τὴν κουβέντα του μὲ διάφορες ὡραῖες εἰκόνες.

Σιγὰ-σιγὰ κι' ἐμεῖς οἱ προϊστάμενοί του γνωριστήκαμε καλύτερα μὲ τὸν Πέσκωφ (Πέσκωφ εἶνε τὸ πραγματικὸ ὄνομα τοῦ Γκόρκι). Μὰ μόλις καθώς διάβαζα κάποιο βιβλίο, συνάντησα μιὰ παράγραφο ὅπου γινόταν λόγος γιὰ τοὺς Ἐλευθέρους Τέκτονας. Ἐπειδὴ ὅμως ἀγνοοῦσα τὴ θεωρία τους, παρακάλεσα τὸ διευθυντὴ τοῦ σταθμοῦ ποὺ τὸν θεωροῦσα ὡς τὸ πιὸ μορφωμένο ἄνθρωπο τῆς περιφερείας, νὰ μοῦ πῆ ἄν ἤξερε τίποτε γιὰ αὐτά. Μὰ κι' αὐτὸς δὲν ἤξερε περισσότερα ἀπὸ μένα. Στὴ συνομιλία μας αὐτὴ ἦταν τυχαίως μπροστὰ καὶ ὁ Πέσκωφ, ὁ ὁποῖος ἀπευθυνόμενος στὸ διευθυντὴ τοῦ σταθμοῦ τοῦ εἶπε:

— Ἐπιτρέψατέ μου, Ἰβὰν Ἰβάνοβιτς, νὰ σᾶς πῶ ἐγώ...

— Μὰ ξέρεις ἐσὺ τίποτε γιὰ τοὺς Τέκτονας;

— Ναί, διάβασα πρὸ καιροῦ κάποιο βιβλίο γι' αὐτοὺς καὶ θυμοῦμαι μερικὰ πράγματα...

Καὶ μᾶς ἔκανε μιὰ πραγματικὴ διάλεξι γιὰ τοὺς Ἐλευθέρους Τέκτονας, μὲ λεπτομέρειες τόσο ἐνδιαφέρουσες, ὥστε ἀναρωτιόμουν ποῦ μπόρεσε νὰ τὶς εἶχε μάθει. Τράβηξε τόσο τὴν προσοχὴ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ σταθμοῦ καὶ τὴ δική μου μὲ τὴν συναρπαστικὴ ὁμιλία του, ὥστε ἀσφαλῶς θὰ ξεχνούσαμε τὸ πέρασμα τῶν τραίνων. Μὰ, εὐτυχῶς, τὴν ὥρα ἐκείνη, δὲν ἐπρόκειτο νὰ περάσῃ κανένα τραῖνο. Δυὸ ὁλόκληρες ὧρες κύλησαν ἄνετα. Ὅταν τέλος ὁ Πέσκωφ μᾶς ἄφησε, ὁ διευθυντὴς τοῦ σταθμοῦ μοῦ εἶπε:

— Ξέρεις, Στέπαν Στεπάνοβιτς; Μοῦ φαίνεται πῶς αὐτὸς ὁ Πέσκωφ εἶνε φοιτητὴς ἀποβεβλημένος γιὰ πολιτικοῦς λόγους ἤ κάτι παρόμοιο. Μὰ ὄχι πρῶην μαρμιτόνι κι' ἐργάτης φούρνου, καθὼς λέει... Ἔχει μορφωθῆ ἀντίληψι κ' εἶνε πολὺ διαβασμένος...

Κι' ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ὁ διευθυντὴς τοῦ σταθμοῦ τὸν προσκαλοῦσε συχνὰ στὸ σπίτι του σὰν καλὸ φίλο, κι' ὁ Πέσκωφ, χωρὶς τὴν παρουσία τῆς γραμμῆς καὶ

στεινωρία, περνοῦσε τὸν καιρό του κοντά μας, καπνίζοντας τὸ σιγαρέτο του καὶ κάνοντάς μας διαρκῶς βαθύτερη ἐντύπωσι μὲ τὶς γνώσεις του καὶ τὶς μελέτες του, ἔτσι ποὺ ὅλοι εἴμαστε πειὰ βέβαιοι ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἑνὸς φοιτητοῦ ἀποβεβλημένου.

Ἡ ὑπηρεσία του ὡστόσο στὸ σταθμὸ μας δὲν βάσταξε παρὰ λίγους μῆνες: Ἕνα καλὸ πρωΐ, ὁ Πέσκωφ παρουσιάστηκε στὸ γραφεῖο μου καὶ μὲ παρακάλεσε νὰ τοῦ κανονίσω τὸ λογαριασμό του, λέγοντας ὅτι θὰ ἔφευγε ἀπὸ τὸ σταθμό.

Τοῦ πλήρωσα ὅσα τοῦ χρωστοῦσαμε καὶ τοῦ πρόσφερα ἕνα εἰσιτήριο τῶν σιδηροδρόμων μας, γιὰ ὁποιαδήποτε πόλι τῆς γραμμῆς μας ἤθελε νὰ πάῃ. Μὰ αὐτὸς ἀρνήθηκε νὰ τὸ πάρῃ, λέγοντας ὅτι θὰ ταξίδευε πεζός. Φόρεσε κατόπιν τὸ κατέλλο του καὶ, ρίχνοντας τὸ δισάκκι του στὸν ὦμο του, ξεκίνησε, ἀφοῦ προηγουμένως ἀποχαιρέτησε φιλικὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς ἐργάτες ποὺ εἶχαν τρέξει νὰ ξεπροβοδήσουν τὸν ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος ἐπὶ μῆνες ὁλόκληρους τοὺς ἐμόρφωνε.

Πρὸ ὀλίγου καιροῦ μερικὰ βιβλία τοῦ Μαξίμου Γκόρκι ἔπεσαν στὰ χέρια μου καὶ καθὼς τὰ διάβαζα, ἔνοιωθα νὰ ξεχύνεται ἀπ' αὐτὰ μιὰ πνοὴ γνωστή μου, ἀπὸ καιρὸ λησμονημένη. Κατόπιν εἶδα τὸ πορτραῖτο τοῦ συγγραφέως, κι' ἀμέσως ἀναγνώρισα σ' αὐτὸ τὸν παλαιὸ ἐργάτη τοῦ σταθμοῦ μας, Πέσκωφ...»

* * *

Φεύγοντας ἀπὸ τὴν Τυφλίδα, ὁ Γκόρκι ξαναγύρισε στὸν τόπο του, στὶς ὄχθες τοῦ Βόλγα, κι' ἄρχισε νὰ συνεργάζεται στὸν «Ἀγγελιαφόρο τοῦ Βόλγα». Μιὰ εὐτυχὴς σύμπτωσις τὸν ἔκανε νὰ γνωρίση τὸ διάσημο συγγραφέα Κορολένκο, ὁ ὁποῖος ἐνδιαφέρθηκε πολὺ γι' αὐτόν. «Σ' αὐτὸν χρωστάω — γράφει ὁ Γκόρκι — τὴν εἰσαγωγή μου στὴ μεγάλη φιλολογία. Ἔκανε πολλὰ γιὰ μένα, μοῦ ἔδειξε πάρα πολλά...»

Ἐπίσης σὲ μιὰ ἰδιωτικὴ ἐπιστολή του ὁ Γκόρκι, γράφει σχετικῶς τὰ ἑξῆς:

«Γράφετε, γράφετε διαρκῶς καὶ πάντοτε ὅτι ὁ Κορολένκο ἔμαθε τὸ Γκόρκι νὰ γράφη κ' ὅτι ἄν ὁ Γκόρκι ἔμαθε τόσα λίγα ἀπὸ τὸν Κορολένκο, τὸ σφάλμα εἶνε τοῦ Γκόρκι. Γράφετε: Ὁ πρῶτος δάσκαλος τοῦ Γκόρκι ἦταν ὁ μάγειρος Σμοῦρυ, δεύτερος ὁ δικηγόρος Λάπεν, τρίτος ὁ Ἡλιοΐζυι, ἕνας ἀπόκληρος τῆς κοινωνίας καὶ τέταρτος ὁ Κορολένκο. Δὲν μπορῶ νὰ γράψω τίποτε περισσότερο. Ἡ ἀνάμνησις τῶν ὑπερόχων αὐτῶν ἀνθρώπων μὲ συγκινεῖ μέχρι δακρύων...»

* * *

Τὴν ἴδια περίπου ἐποχὴ ἄρχισε κ' ἡ δόξα τοῦ Γκόρκι, μὲ τὴν ἔκδοσι τῶν «Ἀλητῶν», οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνο στὴ Ρωσσία σημείωσαν θριαμβευτικὴ ἐπιτυχία, μὰ καὶ σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη, ὅπου ἔκαναν πασίγνωστο τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως τους.

Μὰ ὁ θρίαμβος αὐτὸς πλησίασε ἀπ' τὸ Γκόρκι μὲ μιὰ φυλάκισι, γιατὶ ἡ κυβέρνησι βρῆκε τὸ ἔργο του ἐπαναστατικὸ καὶ διέταξε τὴ σύλληψή του.

Καὶ πραγματικὰ ἦταν ἐπαναστατικὸ τὸ ἔργο τοῦ Γκόρκι' ὅπως ἐπαναστατικὰ ἦσαν τὰ ἔργα ὅλων τῶν μεγάλων Ρώσσων συγγραφέων, τοῦ Πούσκιν, τοῦ Λέρμοντωφ, τοῦ Μπελίνσκι, τοῦ Ντομπρολιούμπωφ, τοῦ Δοστογιέφσκυ, τοῦ Τολστόϊ κτλ.

Ὁ Γκόρκι ἔγινε τὸ εἴδωλο τῆς «Φοιτητικῆς Νεολαίας» κ' ὅταν σὲ λίγο καιρὸ παίχτηκε τὸ θεατρικό του ἔργο «Μικροαστοί», ἔγιναν στὸ θέατρο ζωηρὲς πολιτικὲς ἐκδηλώσεις.

Τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἥρως τοῦ ἔργου, ὁ Νίλ, λέει ὅτι «ἀφεντής εἶν' αὐτὸς ποὺ δουλεύει», ὅτι «σήμερα οἱ τίμιοι ἄνθρωποι διατάζονται ἀπὸ γουρούνια, ἠλιθίους καὶ κλέφτες», τότε οἱ θεαταὶ ξέσπασαν σ' ἐνθουσιώδεις ἐπευφημίες κι' ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὴ γαλερία οἱ φοιτηταὶ ἄρχισαν νὰ φωνάζουν μ' ἕνα στόμα: «Ζήτω ἡ Ἐλευθερία! Ζήτω ἡ Ἐλευθερία!»

Αὐτὸ ἔφτασε γιὰ νὰ συλληφθῆ καὶ νὰ φυλακισθῆ πάλι ὁ Γκόρκι, ὅπως ἐπίσης συνελήφθη γιὰ τρίτη φορὰ στὰ 1905 μετὰ τὴν ἔκδοσι τοῦ βιβλίου του ὁ «Προάγγελος τῆς καταιγίδος», τὸ ὁποῖο κάηκε.

Συγχρόνως ὅμως ἡ Ρωσσικὴ Ἀκαδημία τῶν Γραμμάτων ποὺ ἀπετελεῖτο ἀπὸ ἐξόχους συγγραφεῖς, ὅπως ὁ Τολστόϊ, ὁ Κορολένκο, ὁ Τσέχωφ κλπ., τὸν ἐξέλεξε μέλος της, ἄν καὶ ἔπειτα ἀπὸ λίγες μέρες ἕνα οὐκάζιο τοῦ Τσάρου ἀκύρωσε τὴν ἐκλογή του. Τὸ οὐκάζιο αὐτὸ ἦταν συντεταγμένο ὡς ἑξῆς:

«Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν διαφόρων γεγονότων, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἄγνωστα εἰς τὰ μέλη τῆς Ρωσσικῆς Αὐτοκρατορικῆς Ἀκαδημίας, ἡ ἐκλογὴ ὡς ἀκαδημαϊκοῦ τοῦ Ἀλέξη Μαξίμοβιτς Πέσκωφ (ψευδώνυμον: Μάξιμος Γκόρκι), καταδικασθέντος ποινικῶς συμφώνως τῷ ἄρθρῳ 1035 τῆς Δικονομίας, θεωρεῖται ὡς μηδέποτε γενομένη».

Ἡ ἀκύρωσις ὅμως τῆς ἐκλογῆς τοῦ Γκόρκι ὡς ἀκαδημαϊκοῦ, εἶχε συνέπειες σοβαρές, γιατὶ σὲ λίγες ἡμέρες δυὸ ἀπὸ τὰ πιὸ διακεκριμένα μέλη τῆς Ἀκαδημίας, ὁ Τσέχωφ καὶ ὁ Κορολένκο, ὑπέβαλαν τὴν παραίτησί τους, εἰς ἔνδειξιν διαμαρτυρίας.

Ἀπὸ τότε μέχρι τῆς ἐκρήξεως τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1916, ὁ Γκόρκι δὲν βρῆκε οὔτε μιὰ μέρα τὴν ἡσυχία του: ἡ καταδιώξεις, ἡ φυλακίσεις, ἡ ἐξορίες διεδέχοντο ἡ μιὰ τὴν ἄλλη. Τοῦ κάκου διεμαρτύροντο οἱ μεγάλοι συγγραφεῖς τῆς Εὐρώπης γιὰ τοὺς κατατρεγμοὺς αὐτοὺς. Ὁ Γκόρκι ἐθεωρεῖτο ἀπὸ τὴν τσαρικὴ κυβέρνησι ὡς ἐπικίνδυνο καὶ ἀνατρεπτικὸ στοιχεῖο καὶ ἀσφαλῶς, θὰ εἶχε πεθάνει πρὸ πολλῶν ἐτῶν στὰ κάτεργα τῆς Σιβηρίας, ἄν δὲν ἦταν τόση ἡ φήμη τοῦ ὀνόματός του.

Τέλος ἡ Ἐπανάστασις ξέσπασε, βρίσκοντας τὸν Γκόρκι ἐξόριστο. Οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ μπολσεβικισμοῦ τὸν ἐκάλεσαν ἀμέσως νὰ ξαναγυρίση θριαμβευτικὰ στὴ Ρωσσία, μὰ ἐκεῖνος δὲν δέχτηκε, γιατὶ κατέκρινε τὶς ὠμότητες τοῦ νέου καθεστῶτος.

Τέλος συμφιλιώθηκε μὲ τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ μπολσεβικισμοῦ καὶ ξαναγύρισε στὴν πατρίδα του. Ἐκεῖ τὸν τιμήσαν ὅσο τὸ ἄξιζε. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἔδωσαν τὸνομά του σ' ἕνα μεγάλο ἀεροπλάνο, ποὺ καταστράφηκε πρὸ χρόνων καὶ σὲ μιὰ πόλι, τὸ Νίζνι, τὸ ὁποῖο μετωνόμασαν Γκόρκι-Νοβγκοραντ.

Ἀπὸ τότε ὁ Γκόρκι ἐγκαταστάθηκε στὴ Μόσχα, καὶ στὸ μαγευτικὸ κάπρι τῆς Ἰταλίας, ὅπου πήγαινε γιὰ θεραπεία, γιατὶ ἀπὸ πολὺ νέος εἶχε γίνει φυματικός.

Κι' ἔτσι, μέσα στὶς τιμές, τὴ δόξα καὶ τὴν ἄνεσι τέλειωσε τὴν πολυτάραχη ζωή του ὁ ἀλήτης συγγραφεὺς τῶν «Ἀλητῶν».

Ὁ Γκόρκι εἶνε — ὅπως πολὺ σωστὰ ἐπεσήμανε ἡ παγκόσμιος κριτικὴ — ὁ τελευταῖος ἀπὸ τοὺς μεγάλους Ρώσσους συγγραφεῖς ποὺ κατέλιπαν τὸν κόσμο τὸν πεπερασμένο αἰώνα καὶ ποὺ συνετέλεσαν ὅσο τίποτε καὶ κανεὶς ἄλλος στὴν κατάρρευσι τοῦ τσαρικοῦ καθεστῶτος.

Ο Μαξιμος Γκορκι
(Σκίτσο τοῦ κ. Γ. Γρηγόρη)

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΥΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΤΗΣ Α. ΖΕΝΝΕΒΡΑΥ

ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΡΟΒΙΝΣΩΝΕΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὅταν μπῆκαν στὸ πλαϊνὸ δωμάτιο, ὅπου βρισκόταν τὸ κρεββάτι τῶν γονέων τους, τὰ παιδιὰ γονάτισαν καὶ προσευχήθηκαν γιὰ κείνους ποὺ εἶχαν χάσει...

Ἕνα στρῶμα ἔλειπε ἀπὸ τὸ κρεββάτι... Παντοῦ βασίλευε ἡ ἐγκατάλειψις κ' ἡ ἀταξία.

— Θὰ διορθώσουμε τὸ σπίτι σου, Μηλιά, εἶπε ὁ κ. Ντουμάν, καὶ θὰ βάλουμε μέσα καμμιὰ καλὴ γυναῖκα νὰ τὸ φροντίζῃ.

— Τὴν κυρὰ Ἀγγελικὴ, κύριε! πρόλαβε πάλι ν' ἀποκριθῆ ὁ Γιαννάκης. Μᾶς ἀγαπάει πολύ.

— Αἰωνίως λοιπὸν θὰ μᾶς εὐεργετῆτε, κύριε; εἶπε ἡ Μηλιά, κυττάζοντας τὸν κύριό της μὲ βαθειὰ συγκίνησι.

— Ἀξίζει τὸν κόπο, μὰ τὴν ἀλήθεια! εἶπε ὁ κ. Ντουμάν. Κι' ἂν θέλης μάλιστα νὰ μ' εὐχαριστήσῃς, δόσε μου ἕνα ποτῆρι νερό. Θὰ τὸ πιῶ μὲ μεγάλη εὐχαρίστησι, πρῶτα γιατὶ θὰ εἶνε ἀπὸ τὸ σπίτι σου κι' ἔπειτα γιατὶ πεθαίνω ἀπὸ τὴ δίψα...

Φαντασθῆτε τώρα μὲ πόση προθυμία πῆρε ἕνα ποτῆρι, ἐνῶ ὁ Γιαννάκης ἅρπαζε ἕνα πιάτο, χωρὶς νὰ πῆ τίποτε, κι' ἐθγῆκαν ἔξω κ' οἱ δυὸ συγχρόνως. Ἡ Μηλιὰ ἤθελε νὰ βγάλη νερὸ ἀπ' τὸ πηγάδι καὶ λογάριαζε ὅτι θὰ τὴν βοηθοῦσε σ' αὐτὸ κι' ὁ Γιαννάκης. Ἀλλ' ἀφοῦ τοῦ κάκου τὸν περίμενε, πῆγε νὰ τὴν βοηθήσῃ ὁ κ. Γκαζί. Ὁ μικρὸς δὲν φαινότανε πουθενά.

Ὁ κ. Ντουμὰν μόλις εἶχε πῆ τὸ ποτῆρι μὲ τὸ νερὸ, ὅταν ὁ Γιαννάκης ἔφτασε τρέχοντας καὶ κρατῶντας ἕνα πιάτο ὡραιότατα κεράσια, τὰ ὁποῖα πρόσφερε στὸν κύριό του.

— Εἶνε ὥρα νὰ φεύγουμε, εἶπε ὁ κ. Γκαζί. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ ἔρχονται συχνὰ ὡς ἐδῶ γιὰ νὰ προφτάσουν κανένα ψαρὰ καὶ ν' ἀγοράσουν ψάρια καὶ δὲν πρέπει νὰ μᾶς βροῦνε ἐδῶ.

Τὰ παιδιὰ ὅμως δὲν ἐννοοῦσαν νὰ ξεκολλήσουν... Ἦσαν τόσο εὐτυχισμένα στὸ σπίτι τους, χωρὶς φόβο πειὰ καὶ μὲ τόσο καλὴ προστασία!...

Ἀλλὰ ὁ κ. Γκαζὶ ἐπέμενε νὰ φύγουν ἀμέσως! Ἐξ ἄλλου, πλησίαζε καὶ ἡ ὥρα τῆς ἀμπώτιδος, ἡ ὁποία θὰ ἐπέτρεπε στὰ παιδιὰ νὰ μποῦνε στὸ μεγάλο βράχο. Γι' αὐτὸ εἶχαν πάρει μαζὶ τους στὸ ἀμάξι καὶ δυὸ ἀξῖνες.

— Καὶ γιατὶ νὰ πᾶμε στὸ χωριὸ κι' ἔπειτα νὰ γυρίσουμε; εἶπε ὁ κ. Ντουμάν. Δὲν εἶνε καλύτερα νὰ περιμένουμε ἐδῶ ὡς ὅτου νὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα ποὺ θὰ μποῦμε στὸ βράχο; Ὕστερα δειπνοῦμε στὸ ξενοδοχεῖο, ὅπου θὰ πᾶμε νὰ κοιμηθοῦμε...

— Ὕστερα; εἶπε ὁ Γιαννάκης. Νηστικὸς θὰ περάσω τὴν τρύπα τοῦ βράχου; Ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μείνω μέσα στὸ κανάλι...

— Μὴ φοβᾶσαι κι' ὁ Ζοζὸς κάτι θὰ φρόντισε νὰ πάρῃ μαζύ του γιὰ νὰ φᾶς! εἶπε ὁ κ. Ντουμάν.

— Ἔννοια σας καὶ ὁ μικρὸς δὲν θὰ πεθάνῃ ἀπόψε τῆς πείνας! εἶπε ὁ κ. Γκαζὶ, χαμογελῶντας ἐκφραστικά. Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ γυρίσουμε στὸ ξενοδοχεῖο;...

— Πᾶμε λοιπὸν νὰ τσιμπήσουμε κάτι στὸ ἀμάξι καὶ ἂς προσέχουμε τὴ θάλασσα...

Ὁ κ. Ντουμὰν βγῆκε πρῶτος ἀπ' τὸ σπίτι, κρατῶντας ἀπὸ τὸ χέρι τὴ Μηλιά. Ὁ Ζοζὸς κρυτοῦσε τὸν Γιαννάκη. Ὁ κ. Γκαζὶ πήγαινε μόνος. Τὸ δειλινὸ εἶχε ἀρχίσει κ' ἡ παραλία ἦταν σχεδὸν σκοτεινή. Μόλις διακρινόντουσαν οἱ λευκοὶ ἀφροὶ τῶν κυμάτων.

— Τί θὰ μᾶς δώσης λοιπὸν νὰ φᾶμε, Ζοζό; ρώτησε ὁ Γιαννάκης μὲ τὴν διαυγῆ ἐκείνη παιδιάτικη φωνὴ, ἡ ὁποία ἀκούγεται ἀπὸ πολὺ μακρυά. Ἔλα, γιατὶ πεθαίνω ἀπὸ τὴν πεῖνα.

— Μπᾶ! Σὰν τὴ φωνὴ τοῦ μικροῦ Γιάννη Ντερρὺ μοῦ μοιάζει! εἶπε τότε μιὰ γυναῖκα, ἡ ὁποία σὲ κάποια ἀπόστασι κουβέντιαζε μ' ἕναν ψαρᾶ...

— Εἶνε ἡ ταβερνιάρισσα, ἡ κακὴ γυναῖκα ποὺ μᾶς καταδιώκει καὶ θέλει νὰ μᾶς πάρη κοντά της, κύριε! εἶπε ἡ Μηλιὰ μὲ σιγανὴ φωνὴ, σφίγγοντας δυνατὰ τὸ χέρι τοῦ κ. Ντουμάν. Πᾶμε γρήγορα!

— Μὴ φοβᾶσαι, τῆς ἀπάντησε ἐκεῖνος. Ἐγὼ εἰμ' ἐδῶ.

— Φοβᾶμαι γιὰ τὸν Γιαννάκη...

Ὁ μικρὸς, μόλις ἀναγνώρισε τὴν ταβερνιάρισσα, ἔτρεξε νὰ κρυφτῆ κοντὰ στὴν ἀδελφή του.

— Ζοζό, εἶπε ὁ κ. Ντουμάν. Καλύτερα τὰ παιδιὰ νὰ μὴ εἶνε μαζύ... Πάρε τὸν Γιαννάκη καὶ μὴν τὸν ἀφήσης!

— Ἔννοια σας, κύριε...

Καὶ ὁ Ζοζὸς ἅρπαξε τὸν Γιαννάκη καὶ τὸν ἐκάθησε κοντὰ στοὺς ὤμους του.

— Ὅποιος γουστάρει τώρα, ἂς ἔρθῃ νὰ μοῦ τὸν πάρῃ, ψιθύρισε ὁ μαῦρος.

— Μὴν τὸ λὲς, γιατὶ αὐτὴ ἡ γυναῖκα εἶνε πολὺ δυνατὴ! ψιθύρισε ὁ Γιαννάκης.

— Ἂς κοπιάσῃ καὶ θὰ καλοπεράσῃ! ξαναπῆ ὁ Ζοζό. Δὲν τὸ ἔχω τίποτε νὰ τὴν ἁρπάξω καὶ νὰ τὴν κουβαλήσω ἴσα στὴ Λάνδη.

Τὰ λόγια αὐτὰ ὁ μαῦρος ὑπηρέτης τὰ εἶπε σιγά-σιγά καὶ γελῶντας, γιὰ νὰ καθησυχάσῃ τὸν μικρὸ του φίλο.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ταβερνιάρισσα, ἀφήνοντας τὸν ψαρᾶ, μὲ τὸν ὁποῖο κουβέντιαζε, πλησίασε τὸν κ. Ντουμάν.

— Ἔχετε μαζύ σας δυὸ παιδιά, κύριε, τοῦ εἶπε. Τὸ ἕνα μοῦ θυμίζει πολὺ ἕνα μικρὸν ποὺ τὸν ἐχάσαμε καὶ τὸν γυρεύουμε πρὶν ἀπὸ πολλοὺς μῆνες, κοντά καὶ τὴν ἀδελφή του. Ἡ ἀδελφὴ του ἔχει τὴν ἴδια ἡλικία μ' αὐτὸ τὸ κορίτσι καὶ ἔδειξε τὴ Μηλιά. Νὰ κι' ὁ μικρὸς τοῦ μιλοῦσε πρὸ ὀλίγου... Θέλω νὰ τὸν δῶ ἀπὸ κοντά...

— Τί τὸ θέλεις τὸ παιδί μου; εἶπε ἡ Ζοζός. Δὲν βλέπεις ποὺ εἶνε μαῦρο σὰν κι' ἐμένα;

Ἡ θέα τοῦ μαύρου Γιαννάκη ἔκανε τὴν ταβερνιάρισσα νὰ τὰ χάσῃ λίγο. Ἀλλὰ τοὺς εἶχε δῆ ὅλους μαζὶ νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Ντερρύ... Ἔπειτα, ἡ φωνὴ ποὺ εἶχε ἀκούσει ἦταν ὅμοια μὲ τοῦ Γιαννάκη, ὅπως τὴν ἤξερε καὶ τὴν θυμόταν πολὺ καλά. Τέλος, ἡ κοψὴ ἐκείνη δεσποινὶς εἶχε τὴν ἴδια ἡλικία μὲ τὴ Μηλιὰ καὶ τῆς ἐμοιαζε πολὺ στὸ ἀνάστημα καὶ σ' ὅλα...

— Τί θέλατε στὸ σπίτι τοῦ Ντερρύ, κύριε; ρώτησε ἡ ταβερνιάρισσα τὸν κ. Ντουμάν. Οὔτε πουλιέται, οὔτε ἀγοράζεται.

— Πολὺ περίεργη εἶσαι, κυρά μου! τῆς ἀπάντησε ὁ κ. Ντουμάν. Κάνε μου τὴ χάρι καὶ τράβα τὸ δρόμο σου...

— Μπορεῖ νὰ εἶμαι περίεργη, ἀλλὰ ἔχω τὸ δικαίωμα γιατὶ βρίσκομαι στὸν τόπο μου. Σεῖς τί γυρεύετε ἐδῶ;

— Ὅ,τι μᾶς ἀρέσει...

— Πολὺ καλά... Κι' ἐγὼ θέλω νὰ μάθω ἂν αὐτὰ εἶνε τὰ παιδιὰ ποὺ τὰ ἔχασε ὁ θεῖος τους καὶ τὰ γυρεύει τόσο καιρό... Ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὰ κάνῃ ὅ,τι θέλει γιατὶ εἶνε ὁ μόνος τους συγγενής.

— Ἀφησέ μας ἡσύχους, γιατὶ τὸ ἀμάξι μου περιμένει...

— Μπορεῖ νὰ περιμένῃ ὅσο θέλει! εἶπε μ' αὐθάδεια ἡ ταβερνιάρισσα. Ὁ δήμαρχος δὲν εἶνε μακρυά... Θὰ πάω νὰ πῶ νὰ στείλῃ δυὸ χωροφύλακες νὰ σᾶς πιάσουν καὶ νὰ σᾶς πάρουν τὰ παιδιά...

— Ἐπὶ τέλους, τί τὰ θέλετε αὐτὰ τὰ παιδιά;

— Ὁ θεῖος τους κι' ἐγὼ θὰ τὰ πάρουμε στὰ σπίτια μας...

— Νὰ τὰ κάνετε τί;

— Ὑπηρέτες μας...

— Δὲν ἤθελαν, φαίνεται, καὶ γι' αὐτὸ σᾶς ἔφυγαν...

— Ναί, γιατὶ εἶνε τεμπέλικα καὶ χαϊδεμένα... Οἱ γονεῖς τους δὲν ἤξεραν νὰ τ' ἀναθρέψουν, γιατὶ κι' ἐκεῖνοι τέτοιοι ἦσαν...

— Ψέματα! φώναξε ἡ Μηλιὰ μ' ἀγανάκτησι.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ „ΑΣΤΕΡΩΝ" ΤΟΥ ΧΟΛΛΥΓΟΥΝΤ

ΠΩΣ ΒΛΕΠΩ ΤΗΝ ΓΚΑΡΜΠΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΝΤΗΤΡΙΧ

(Ἄρθρον τῆς Κάθριν Χέπμπορν)

Ἡ Γκρέτα Γκάρμπο καὶ ἡ Μάρλεν Ντήτριχ εἶνε παληὲς κι' ἀδελφικὲς μου φίλες. Μὰ αὐτὸ δὲν θὰ μ' ἐμποδίση νὰ γράψω τὴν ἀλήθεια καὶ γιὰ τὴ μία καὶ γιὰ τὴν ἄλλη.

Γιὰ μένα, λοιπὸν, ἡ Γκρέτα Γκάρμπο καὶ ἡ Μάρλεν Ντήτριχ εἶνε καλὲς πειὰ γιὰ κοῦκλες ἑνὸς κινηματογραφικοῦ μουσείου. Ἔχουν βγῆ ἀπὸ τὸ ρυθμὸ καὶ τὴν πραγματικότητα τῆς ἐποχῆς μας, κι' ὅταν παίζουν στὴν ὀθόνη μᾶς παρουσιάζουν ἕναν κόσμο ποὺ δὲν τὸν ἀναγνωρίζουμε καὶ δὲν μᾶς συγκινεῖ, γιατὶ εἶνε τελείως φανταστικὸς καὶ ὀνειρώδης.

Ἡ Γκρέτα Γκάρμπο, παραδείγματος χάριν, γυμνὴ ἀπὸ τὴν πομπώδη ρεκλάμα της, εἶνε μιὰ ἀφελὴς καὶ δειλὴ Σουηδέζα ποὺ φοβᾶται ἀκόμη καὶ τὸν ἀέρα ποὺ ἀναπνέει, μήπως τυχὸν καταστρέψῃ τὴ φήμη της. Ἡ φίλη μου εἶνε ἕνα τραγικὸ θῦμα τοῦ κινηματογράφου. Ἕνας μεγαλοφυὴς σκηνοθέτης συνέλαβε μὲ τὴν τρελλὴ φαντασία του τὸν τύπο μιᾶς ἰδανικῆς γυναίκας καὶ μὲ χίλιες - δυὸ ψευτιὲς, μὲ χίλιες - δυὸ αὐταπάτες, ἔντυσε μ' αὐτὰ τεχνικὰ τὴν Γκρέτα Γκάρμπο. Ἔπειτα, ὁ σκηνοθέτης ποὺ ἐμψύχωνε αὐτὴ τὴν μεταμφίεσι, πέθανε κ' ἡ Γκρέτα ἀπόμεινε μὲ τὸ περίβλημα τοῦ κινηματογραφικοῦ τύπου κολλημένο ἀπάνω της, ὅπως στὸν ἀρχαῖο μῦθο ὁ χιτὼν τοῦ Νέσσου κόλλησε ἐπάνω στὸ κορμὶ τοῦ Ἡρακλῆ. Ἀπὸ τότε, ἡ καλή μου φίλη εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ παίζῃ μία κωμωδία ποὺ τὴν πνίγει καὶ τὴν μαραίνει: τὴν κωμωδία τῆς ζωῆς μιᾶς ἄλλης γυναίκας!

Φανταθῆτε τὴν ἀπογοήτευσι ποὺ θὰ δοκιμάση ἕνας φανατικὸς θαυμαστὴς τῆς Γκρέτας Γκάρμπο τοῦ κινηματογράφου, ὅταν βρεθῆ μπροστὰ σὲ μιὰ ἁπλὴ Σουηδέζα, μὲ γοῦστα ἀφελοῦς μοδιστρούλας καὶ μὲ μιὰ εἰδυλλιακὴ ἀντίληψι τῆς ζωῆς. Εἶνε σὰν ἕνα τσαχπίνικο στρουθὶ τοῦ δρόμου ποὺ τὸ ἔκλεισαν μέσα σ' ἕνα χρυσὸ κλουβὶ ἀηδονιοῦ. Ἡ βιβλιοθήκη τῆς φίλης μου εἶνε ἀπογοητευτικὴ. Τῆς ἀρέσουν τὰ μυθιστορήματα τῆς δεκάρας, ἐκεῖνα ποὺ πουλιοῦνται στὰ κιόσκια καὶ στοὺς σιδηροδρομικοὺς σταθμούς: αἰσθηματικὲς ἱστορίες γιὰ ρωμαντικὲς ψυχές.

Ἐκεῖνο ποὺ εἶνε παρήγορο, εἶνε ὡστόσο τὸ ὅτι λατρεύει ὅλα τὰ σπόρ. Φοράει πάντα φαρδειὰ παπούτσια χωρὶς τακοῦνι καὶ ἁπλὰ φορέματα, ἀκομψα, μιᾶς ἀθλητρίας, ποὺ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὴν πολυτέλεια καὶ τὴν κομψότητα τῆς μόδας. Ὅσο γιὰ τὸ κέφι της, εἶνε πάντα ἀνεξάντλητο: τίποτε δὲν τὴν θασανίζει, γιατὶ δὲν σκέπτεται τίποτε. Οὔτε κι' αὐτὲς ἀκόμα τὶς βρυλικὲς γκάφες της μόλις βρεθῆ σ' ἕναν κύκλο. Ὅλες μας, ὅλες ἡ πραγματικὲς φίλες της, τῆς κάνουμε διαρκῶς τὸν χωροφύλακα. Καὶ πολλὲς φορὲς, πρὶν ἀνοίξῃ τὸ στόμα της νὰ πῆ κάτι, μᾶς κυττάζει ἀνήσυχη στὰ μάτια, σὰν νὰ μᾶς λέῃ:

— Τί λέτε, θὰ τὴν σκαρώσω πάλι τὴν γκάφα μου;...

Τί εἶνε λοιπὸν ἡ Γκρέτα Γκάρμπο:

Ἡ Γκρέτα Γκάρμπο

Εἶνε ὅ,τι ἡ ἴδια μοῦ ἐξωμολογήθηκε μιὰ φορά:

— Εἶμαι μιὰ τρυφερὴ γυναῖκα, ἁπλῆ, αὐθόρμητη, ποὺ δὲν ἀγαπάει τὰ δράματα καὶ τὰ ἐρωτικὰ πάθη. Μοῦ ἀρέσει ὁ ἤρεμος κι' εὐτυχισμένος ἔρως καὶ θὰ εἶχα παντρευτῆ ἀπὸ καιρὸ, γιὰ νὰ κάνω οἰκογένεια καὶ ν' ἀποχτήσω χαριτωμένα παιδάκια, ἂν τὸ καταραμένο συμβόλαιό μου δὲν μοῦ ἀπαγόρευε αὐτὴ τὴν εὐτυχία!...

Ἡ Γκρέτα Γκάρμπο εἶνε τὸ θῦμα καὶ ἡ σκλάβα τοῦ συμβολαίου της.

Τὰ ἴδια μποροῦμε νὰ ποῦμε καὶ γιὰ τὴ Μάρλεν Ντήτριχ. Ἡ μικρούλα Βερολινέζα ἠθοποιὸς τῆς ἐπιθεωρήσεως, ἀναγκάσθηκε μιὰ ἡμέρα νὰ παίξῃ τὸ ρόλο τῆς «μοιραίας τῶν μοιραίων», ἐπειδὴ πάλι τὸ θέλησε ἕνας ἄλλος μεγαλοφυὴς σκηνοθέτης. Ἔπειτα, ὅταν ὁ σκηνοθέτης αὐτὸς τὴν ἐγκατέλειψε, ἡ Μάρλεν Ντήτριχ καταδικάστηκε νὰ σηκώνη διαρκῶς τὸ πτῶμα τοῦ κινηματογραφικοῦ ἑαυτοῦ της.

— Δὲν ὑποφέρω αὐτὲς τὶς δίαιτες ποὺ μὲ κάνουν σὰν σκελετό!... μοῦ παραπονέθηκε μιὰ ἡμέρα. Ἤμουν δροσερὴ, μὲ ροδαλὸ πρόσωπο καὶ κατάντησα σήμερα σὰν φάντασμα. Ποτέ μου δὲν εἶχα ψυχὴ τυχοδιωκτρίας!... Ποτέ μου δὲν ἔνοιωσα τὴ δύναμι νὰ παιξω στὴ ζωὴ τὸ ρόλο μιᾶς ἐπικινδύνου γυναίκας!... Εἶμαι μιὰ ἐνάρετη σύζυγος, ποὺ λατρεύει τὸν ἄνδρα της καὶ τὸ παιδί της καὶ ποὺ δὲν βρίσκει πουθενὰ ἀλλοῦ εὐχαρίστησι, παρὰ μόνον στὴν κουζίνα της, ἀνάμεσα στὰ ὀρεκτικὰ φαγητά της καὶ στὰ γλυκύσματα...

Καθὼς βλέπετε, κι' αὐτὴ ἡ φίλη μου εἶνε κούκλα γιὰ ἕνα κινηματογραφικὸ μουσεῖο.

Ἡ ὀθόνη σήμερα δὲν ἀνέχεται καμμιὰ ψευτιά. Ὅταν παρατήσα τὰ πανεπιστημιακά μου διπλώματα καὶ παρουσιάσθηκα στὸ Χόλλυγουντ, μίλησα καθαρὰ μὲ τοὺς δικτάτορες τῶν κινηματογραφικῶν ἐπιχειρήσεων.

— Θέλετε μιὰ σημερινὴ Ἀμερικανίδα; τοὺς εἶπα. Ὁρᾶστε: ἐγὼ εἶμαι. Ἔχω τὸ δίπλωμα τῆς Φιλοσοφίας, ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ τὴν ἄδεια τοῦ πιλότου ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο τῆς Ἀεροπορίας. Ὁδηγῶ τὸ ἀεροπλάνο ὅπως καὶ τὸ αὐτοκίνητο μὲ σταθερὸ χέρι. Ἔχω μιὰ ψυχὴ ποὺ δὲν φοβᾶται τὴ ζωὴ καὶ ποὺ θέλει νὰ κατακτήσῃ τὸν κόσμο. Λοιπόν; Μὲ χρειάζεστε; Θέλετε νὰ δώσετε τὴν εἰκόνα μιᾶς Ἀμερικανίδος; Δοκιμάστε με σ' ἕνα φίλμ...

Κ' ἡ πρώτη μου δοκιμὴ ἦταν ἕνας θρίαμβος. Ἐστὶ δὲ γε κλπ. πῶς ἐπειδὴ ἔχω τάχα περισσότερο τσαχπίνο ἀπὸ τὴν Γκάρμπο καὶ τὴν Ντήτριχ; Ὄχι! Ἴσως τὸ τοιο. Ἡ ἐπιτυχία μου ἐξαρτήθηκε ἀπὸ τὸν ἀδυσώπητο νόμο τῆς ζωῆς μας: ἀπὸ τὴν ὁμοιόμορφη ἐκδήλωσι τόσο στὴν ἰδιωτική μου ζωὴ, ὅσο καὶ στὸν κινηματογράφο. Δὲν ἔχω δυὸ ψυχὲς καὶ δύο προσωπικότητες. Πάντοτε εἶμαι ἡ Κάθριν Χέπμπορν. Μιὰ γυναῖκα ποὺ θέλει νὰ κατακτήσῃ τὴν εὐτυχία της.

ΚΑΘΡΙΝ ΧΕΠΜΠΟΡΝ

ΟΙ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ

Ἕνα νέο ἄστρο τοῦ γαλλικοῦ κινηματογράφου η χαριτωμένη βεντέττα Μιρέιγ Μπάλεν.

ΟΙ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΙ ΑΣΤΕΡΕΣ

Ἡ περίφημη Μεξικανὶς βεντέττα Λοῦπε Βελὲζ, ὅπως ἐμφανίζεται σ' ἕνα νέο της φίλμ.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΛΑΡΙΣΑΣ ΑΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΥ

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ — ΤΟΥ ΤΡΙΣΤΑΝ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΣΥΖΥΓΙΚΟΙ ΚΑΥΓΑΔΕΣ

ΕΡΕΤΕ τὸν Σοστὲν Ρουμπλάρ; Ἔε, τί νὰ σᾶς πῶ... Δὲν μοῦ φαίνεται γιὰ κακὸς ἄνθρωπος. Κι' ὡστόσο, ποὺ νά πάρη ὁ διάβολος, ἔχει ἕνα σωρὸ ἐχθρούς! Ἄνδρες, γυναῖκες κι' ἀκόμη καὶ παιδιὰ τὸν ἐχθρεύονται μέχρι θανάτου! Περίεργο πρᾶγμα! Πῶς τὰ καταφέρνει νὰ μαλλώνη διαρκῶς μ' ὅλο τὸν κόσμο; Ἔ νὰ πῶς.... Εἶνε ἁπλούστατο.

Ὁ Σοστὲν Ρουμπλὰρ ἔχει δυὸ γκρῖζα καὶ μυωπικὰ μάτια κι' ἕνα ὁλοστρόγγυλο πρόσωπο σὰν πατάτα. Κ' εἶνε ἀκόμη γεροντοπαλλήκαρο, ὄχι γιατὶ εἶνε ἄσπονδος ἐχθρὸς τοῦ γάμου, ἀλλὰ γιατὶ δὲν ἔχει ποτὲ λίγο καιρὸ στὴ διάθεσί του, γιὰ νὰ τρέξη πίσω ἀπὸ μιὰ γυναῖκα.

Ἡ δουλειές του ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ πρωΐ, πολὺ νωρὶς, καμμιὰ φορὰ κι' ἀπὸ τὰ ἑξημερώματα. Κατὰ τὶς ἑπτὰ ἡ ὥρα τὸ λυσσασμένο κουδούνισμα τοῦ τηλεφώνου τοῦ κόβει τὸν γλυκὸ ὕπνο του. Καὶ φανταισθῆτε, ὁ Πιὲρ Πρυνὼ δὲν γυρίζει στὸ σπίτι του νὰ κοιμηθῆ πρὶν ἀπὸ τὶς τρεῖς. Ὁ Ρουμπλὰρ λοιπὸν, σαστισμένος, τρέχει στὸ τηλέφωνο.

— Ἐδῶ ὁ Πιὲρ Πρυνώ, τοῦ λέει μιὰ ἀγωνιώδης φωνή. Ἐλπίζω, καθμένε, νὰ μὴ σὲ ξύπνησα. Ἄχ! Σοστὲν, πρέπει νἄρθης γρήγορα στὸ σπίτι. Δὲν μπόρεσα νὰ κλείσω μάτι ὅλη τὴ νύχτα.

— Γιὰ τὸ Θεὸ, Πιέρ! Τίσυμβαίνει; Κάνει κατάπληκτος ὁ Ρουμπλάρ.

— Ἔ, νά, μάλλωσα μὲ τὴ γυναῖκα μου! Κι' αὐτὴ τὴ φορὰ στ' ἀλήθεια!

— Μπᾶ!... Μὰ ὄχι, ὄχι! Δὲν εἶνε δυνατόν!... ξεφωνίζει μὲ δραματικὸ τόνο ὁ Ρουμπλάρ, ἕτοιμος νὰ κλάψη ἀπὸ τὴ συγκίνησι. Μὰ, φίλε μου, δυστυχισμένε μου φίλε, γιατί; Γιατί; Πῶς μπόρεσες νὰ κάνης ἕνα τέτοιο πρᾶγμα; Καὶ ποῦ εἶνε τώρα ἡ κυρία Λεώ;

— Πῆγε στὴ μητέρα της. Πῆρε μαζύ της καὶ τὰ μπαοῦλα.

— Καὶ τὰ μπαοῦλα; Τί λές! Μὰ τότε πρέπει νὰ ἐνεργήσουμε ἀμέσως. Σ' ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας θὰ εἶμαι κιόλας στὸ σπίτι σου.

Ἀξύριστος, πλυμένος βιαστικὰ, κι' ἀφοῦ πρῶτα ἔχωσε στὴν τσέπη του ἕνα μῆλο γιὰ πρόγευμα, ὁ Σοστὲν Ρουμπλὰρ τρέχει στὸ σπίτι τοῦ φίλου του Πρυνώ. Γιατὶ εἶνε φίλοι, καλοὶ φίλοι, ἀπὸ ἐκείνους ποὺ δὲν χωρίζουνε ποτέ. Περνοῦν βέβαια καμμιὰ φορὰ καὶ τρεῖς μῆνες δίχως νὰ τύχη νὰ συναντηθοῦν. Μὰ μόλις πάθη τίποτε ὁ Πιὲρ Πρυνώ, τσακίζεται ἀμέσως νὰ εἰδοποιήση τὸ φίλο του Ρουμπλάρ..

— Ἔλα τώρα, πρέπει νὰ βάλουμε τὰ πράγματα στὴ θέσι τους... τοῦ λέει ἀποφασιστικὰ ὁ Σοστὲν, ἀφοῦ πρῶτα ἄκουσε προσεκτικὰ τὴν ἐξομολόγησι τοῦ φίλου του. Ἐσὺ φταῖς. Μὰ δὲν φέρνεται κανεὶς ἔτσι, καϋμένε! Ἔ, βέβαια... Ἔχεις μιὰ χαριτωμένη γυναικοῦλα καὶ τὴν παρατᾶς γιὰ τὶς χορεύτριες τοῦ «Καζινό»... Μὰ εἶνε πράγματα αὐτά; Πρέπει νὰ ζητήσης ἀμέσως συγγνώμην ἀπὸ τὴ Λεώ!...

— Τὰ ἴδια πάλι! Σοῦ εἶπα ὅτι προσπάθησα νὰ τῆς τηλεφωνήσω. Μὰ οὔτε πῆρε καθόλου στὸ χέρι της τὸ ἀκουστικό.

— Ἔχει δύστροπο χαρακτῆρα... παραδέχεται ὁ Ρουμπλάρ. Μὰ μὴ σὲ νοιάζη. Θὰ πάω ἐγὼ στὸ σπίτι τῆς μητέρας της. Ποιὰ εἶνε ἡ διεύθυνσίς της;

— Μπᾶ! ἐκεῖνη ἡ γρηὰ στρίγγλα δὲν θὰ σ' ἀφήση νὰ μπῆς... παρατηρεῖ ὁ Πρυνώ, καθισμένος μπρὸς στὸ τραπέζι. Ξέρεις τί στρίγγλα εἶνε ἡ πεθερά μου, ἀδερφοῦλη μου;

— Ναί, εἶνε μιὰ γρηὰ στρίγγλα, ἔχεις δίκηο! ἐπιδοκιμάζει μὲ ἀγανάκτησι ὁ Ρουμπλάρ.

— Καὶ τί στρίγγλα!

— Ἂς εἶνε, Πρέπει ὡστόσο νὰ πάω... λέει αἰσιόδοξα ὁ Σοστέν.

Καὶ μ' ἕνα ταξὶ φτάνει γρήγορα στὸ σπίτι τῆς «στρίγγλας». Ὅλο τὸ σπίτι εἶνε βυθισμένο στὴ σιωπή. Ὕστερ' ἀπὸ ἐκείνη τὴ θυελλώδη νύχτα, ἡ δυὸ κυρίες κοιμοῦνται βαθεία. Ὁ Ρουμπλὰρ περιμένει ὑπομονετικὰ στὸν προθάλαμο. Ἡ πεῖνα τὸν ἔχει λιγώσει καὶ τοῦ φέρνει ζαλάδες. Τὸ στομάχι του τὸν σφάζει καὶ τὰ γένεια του μεγαλώνουν. Ὕστερα ἀπὸ μιάμισι ὥρα, παρουσιάζεται ἐπιτέλους ἡ κυρία Λεώ.

— Ὁ ἄνδρας μου εἶνε ἕνας μουρντάρης, ἕνας Καζανόβας, ἕνας Δὸν Ζουάν! φωνάζει. Δὲν θέλω νὰ τὸν ξαναδῶ στὰ μάτια μου...

— Μὰ... ναί... εἶνε... ἦταν... ψιθυρίζει ὁ Ρουμπλάρ. Τί νὰ σᾶς πῶ ὅμως... Ἐκεῖνο ποὺ ξέρω εἶνε ὅτι σᾶς λατρεύει, κυρία Λεώ. Σᾶς λατρεύει! Πρέπει νὰ τὸν συγχωρήσετε. Θὰ δῆτε... Στὸ ἑξῆς θὰ σᾶς εἶνε πιστὸς σὰν σκύλος!...

Ἡ Λεὼ συγκινεῖται κι' ἀρχίζει τὰ κλάματα. Στὸ κατῶφλι ὅμως τῆς πόρτας παρουσιάζεται τώρα ἡ μητέρα της. Ὁ Ρουμπλὰρ ὅμως τὴν μαλακώνει, τὴν ἡμερεύει κι' αὐτήν.

— Ἀγαπητὲ Ρουμπλὰρ, τοῦ λέει τότε ἡ Λεὼ, μ' ἕναν φευτικο ἀναστεναγμό. Πές του λοιπὸν ὅτι τὸν συγχώρεσα κι' ἄλλη μιὰ φορὰ κι' ὅμως αὐτὸς, αὐτὸς ὁ ἀχάριστος, ἐξακολούθησε τὶς μουρνταριές του.

Καὶ βάζει πάλι τὰ κλάματα. Ὁ Ρουμπλὰρ βλέπει σ' αὐτὰ τὰ κλάματα μιὰ μικρὴ ἐλπίδα καὶ τρέχει πάλι στὸ σπίτι τοῦ Πρυνώ.

— Γρήγορα! Γρήγορα! φωνάζει στὸν σωφὲρ τοῦ ταξί. Πρόκειται γιὰ τὴν εὐτυχία ἑνὸς ἀνθρώπου!

Ὁ Πρυνὼ ὡστόσο ἀποκοιμήθηκε σὰν γουροῦνι στὸ μεταξὺ αὐτὸ μέσα σὲ μιὰ βαθεῖα πολυθρόνα. Ὁ Ρουμπλὰρ, γιὰ νὰ μὴ τὸν ξυπνήση κάθεται ἀθόρυβα σὲ μιὰ καρέκλα καὶ περιμένει νὰ ξυπνήση. Ὁ δυστυχισμένος αὐτὸς σοζυγὸς πρέπει νὰ ἀνακτήση τὶς δυνάμεις του μὲ τὸν ὕπνο... Ὅταν λοιπὸν, ὕστερ' ἀπὸ μιὰ ὥρα ξυπνάη ὁ Πρυνώ, ὁ Ρουμπλὰρ τοῦ λέει:

— Ἔχει ἕνα χαρακτῆρα λογάκι ὑστερικὸ ἡ Λεὼ σου...

— Ἀγαπητέ μου, πολύτιμε φίλε μου, τοῦ ἀπαντάει ὁ Πρυνώ. Ξέρω πολὺ καλὰ ὅτι μ' συγχώρεσε καὶ τὴν προηγούμενη φορά. Θὰ τῆς εἶμαι εὐγνώμων ἂν μὲ συγχωρέση καὶ τώρα.

— Ξέρεις τί στρίγγλα εἶν' ἡ πεθερά μου, ἀδερφούλη μου;...

— Μήπως ἔχεις κανένα κομματάκι ψωμὶ μὲ λίγο βούτυρο;... Δὲν πειράζει ἂς εἶνε καὶ τυρὶ, τοῦ λέει δειλὰ ἡ Ρουμπλάρ.

— Δὲν ξέρω... τοῦ ἀπαντάει ὁ Πρυνώ. Ἡ μαγείρισσα ἔγινε φύγει. Ναί... ἔχει φύγει κι' αὐτή. Ἐγὼ πῆρα κάτι ἀπέναντι στὸ μπάρ...

— Πάει καλά. Δὲν πειράζει, κάνει ὁ Ρουμπλάρ. Ἔ, νά πάω πάλι τώρα.

Καὶ ξαναγυρίζει στὸ σπίτι τῆς μητέρας τῆς Λεώ.

— Κυρία μου, τῆς ἐξηγεῖ, ἀπόψε ὡς τὶς τρεῖς ἡ ὥρα τὸ πρωΐ, ἤμουν μὲ τὸν Ροζὲ Τριμμὲ. Εἶνε νὰ τὸν κλαῖτε. Ἡ γυναῖκα του τὸν παράτησε γιατὶ νόμισε πὼς ἔκανε γλυκὰ μάτια κάποιας δακτυλογράφου. Κι' ὁ δυστυχής, γιὰ νὰ παρηγορηθῆ, δὲν κάνει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ πίνη. Μάλιστα. Τὸ ἔρριξε στὸ πιοτό. Ὡρκίσθηκε νὰ γίνη μεθύστακας. Ἐπιθυμεῖτε λοιπὸν νὰ δῆτε στὰ ἴδια χάλια καὶ τὸν ἄνδρα σας;

Ἡ Λεὼ σκύβει τὸ κεφάλι συγκινημένη.

Ὁ Ρουμπλὰρ τρέχει πάλι γρήγορα γιὰ νὰ εἰδοποιήση τὸν Πρυνώ.

Κι' ἔτσι τρέχει ἀπάνω-κάτω ὅλη τὴν ἡμέρα θεονήστικος, ὅσπου τὸ βράδυ πειά, καταφέρνει νὰ κάνη τοὺς μαλλωμένους συζύγους νὰ μιλήσουν μὲ τὸ τηλέφωνο. Ὁ Ρουμπλὰρ τότε, διακριτικὸς ὅπως πάντα, ἐξαφανίζεται ἀπὸ τὴ σκηνή. Καταλαβαίνει ὅτι τώρα εἶνε περιττός. Τὸ ἔργον του ἐτελείωσε.

Κι' ἀλήθεια, τὰ κατάφερε μιὰ χαρά. Κ' ἡ ἀπόδειξις εἶνε ὅτι ὕστερα ἀπὸ δυὸ ἡμέρες λαμβάνει δυὸ γράμματα, ἕνα ἀπὸ τὸν κύριο Πρυνὼ κι' ἕνα ἀπὸ τὴ γυναῖκα του. Ὁ Πιὲρ, αὐτὴ τὴ φορὰ τὰ ἔχει μαζύ του κι' ἀρχίζει τὸ γράμμα μ' ἕνα ψυχρό: «Ἀξιότιμε κ ύριε...» Καὶ ἰδοὺ τί τοῦ γράφει:

«Ἀντελήφθην ὅτι ἄνευ ἀδείας μου διετυπώσατε εἰς τὴν σύζυγόν μου ποίαν γνώμην ἔχετε περὶ ἐμοῦ. Μολονότι δὲ τοῦτο μοῦ εἶνε τελείως ἀδιάφορο, σᾶς τονίζω ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ μὲ ἀποκαλέσετε οὔτε «μουρντάρη», οὔτε «Καζανόβα», οὔτε «Δὸν Ζουάν». Κατόπιν, ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι καὶ πάλιν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀδείας μου, ὑπεσχέθητε εἰς τὴν σύζυγόν μου ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς θὰ τῆς εἶμαι πιστὸς σὰν σκύλος»! Περιττὸν εἶνε λοιπὸν νὰ σᾶς ἀναφέρω ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς ἡ φιλία μας... κλπ. κλπ.»

Ἡ δεύτερη ἐπιστολή, ποὺ εἶνε ἀπὸ τὴ Λεὼ, περιέχει τὰ ἑξῆς:

«Ἀξιότιμε κύριε... δὲν γνωρίζω διὰ ποίον ἀνεξακρίβωτον λόγον, προσπαθήσατε νὰ μὲ ἐξευτελίσετε στὰ μάτια τοῦ συζύγου μου, διότι τοῦ εἴπατε ὅτι ὁ χαρακτήρ μου εἶνε ὀλίγον ὑστερικός. Ἡ ἀναίδειά σας δὲν ἔχει ὅρια. Πῶς τολμήσατε λοιπὸν νὰ ἀποκαλέσετε τὴν μητέρα μου στρίγγλα; Σᾶς παρακαλῶ συνεπῶς νὰ λησμονήσετε διὰ παντὸς εἰς ποῖον ὄρομον εὑρίσκεται τὸ σπίτι μας... κλπ.»

Μὰ δὲν εἶνε μόνον αὐτά. Ὕστερα ἀπὸ λίγο τὸν παίρνει στὸ τηλέφωνο ὁ Ροζὲ Τριμμὲλ, καταγανακτισμένος:

— Μιλῶ μὲ τὸν κύριο Ρουμπλάρ; τὸν ρωτάει.Θαυμάσια! Δὲν μοῦ λέτε, ποιὸς σᾶς ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ πᾶτε νὰ πῆτε τόσα βεζιὰ καὶ ἀριστερὰ πὼς πίνω σὰν μεθύστακας; Ποιὸς σᾶς ἐπέτρεψε νὰ ἀναμιχθῆτε στὴν ἰδιωτική μου ζωὴ καὶ νὰ ἀναφέρεται μάλιστα καὶ ὡρισμένας φανταστικὰς σχέσεις μου μὲ μιὰ δακτυλογράφο;

Ὁ Σοστὲν Ρουμπλὰρ θὰ ἤθελε νὰ ἀπαντήση, νὰ ἐξηγηθῆ, μὰ δὲν προφταίνει, γιατὶ παίρνει τὸ τηλέφωνο ἡ κυρία Τριμμέλ:

— Εἶμαι κατάπληκτη ἀπὸ τὴν ἀχαρακτήριστη συμπεριφορά σας! τοῦ λέει. Μὰ πῶς μπορέσατε νὰ πῆτε τόσα πράγματα εἰς βάρος μου; Ντροπή σας, κύριε, ντροπή σας, γάϊδαρε, μὲ τὸ συμπαθειο!...

Ὁ Σοστὲν Ρουμπλὰρ κρεμάει τὸ ἀκουστικὸ ἀποθαρρυμένος. Καταλαβαίνει ὅτι ὅλοι συμφιλιώθηκαν κι' ὅτι αὐτὸς ὡς ἀμοιβή του, ἔκανε ἀκόμη καμμιὰ δεκαριὰ ἄσπονδους ἐχθρούς. Ὁρίστε λοιπὸν, αὐτὰ παθαίνει διαρκῶς ἐκεῖνος ποὺ ἀνακατεύεται στὶς φαγωμάρες τῶν ἀνδρογύνων. Πφ!... Φρίκη!...

ΤΡΙΣΤΑΝ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Η ΑΓΑΠΗ

Ἀ!... Τί ὠφελεῖ νὰ καρτεράς ὄρθιος στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ καὶ μὲ τὰ μάτια στοὺς νεκροὺς τοὺς δρόμους στηλωμένα, ἂν εἶνε νἄρθη θὲ νἄρθη, δίχως νὰ νοιώσης ἀπὸ ποῦ, καὶ πίσω σου πλησιάζοντας μὲ βήματα σβυσμένα

θὲ νὰ σοῦ κλείση ἀπαλὰ μὲ τ' ἄσπρα χέρια της τὰ δυό τὰ μάτια ποὺ κουράστηκαν τοὺς δρόμους νὰ κυττάνε, κι' ὅταν, γελῶντας, νὰ τῆς πῆς θὰ σὲ ρωτήση: «Ποιὰ εἶμαι (ἐγώ;»

ἀπ' τῆς καρδιᾶς τὸ σκίρτημα θὰ καταλάβης ποιὰ 'νε.

Δὲν ὠφελεῖ νὰ καρτεράς! Ἂν εἶνε νἄρθη θὲ νἄρθη· κλειστὰ ὅλα νάνε, ἀντίκρυ σου νὰ στέκεται θὰ δῆς ὀρθὴ κι' ἀνοίγοντας τὰ χέρια της πρώτη θὰ σ' ἀγκαλιάση. Ἀλλοιῶς, κι' ἂν εἶν' ὁλόφωτο τὸ σπίτι γιὰ νὰ τὴν δεχθῆς, κι' ἔτσι ὡς τὴν δῆς, τρέξης σ' αὐτὴν, κι' ἐμπρὸς στὰ πόδια (της συρθῆς,

ἂν εἶνε Ἄρθη θὲ νἄρθη,—ἀλλοιῶς θὰ προσπεράση...

1925 ΚΩΣΤΑΣ ΟΥΡΑΝΗΣ

ΤΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ» — ΤΟΥ κ. Ν. ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΕ

ΤΑ ΤΟΠΙΚΑ ΜΑΣ ΦΑΓΗΤΑ

Μᾶς ἀπεστάλη κατ' αὐτὰς μιὰ σειρὰ γλυκυσμάτων ἐκ τῶν λεγομένων Ἀνατολίτικων καὶ τὰ ὁποῖα ἔχουν ὅλα σχεδὸν τουρκικὲς ὀνομασίες, μὲ τὰς ὁποίας θὰ δημοσιεύωνται, ἐφ' ὅσον δὲν μᾶς εἶνε εὔκολος ἡ μετονομασία των ἐκ τοῦ προχείρου.

ΣΑΡΑΪ ΛΟΥΚΟΥΜΑΣΙ

Γίνονται μὲ ὁ,τιδήποτε ἀλεῦρι καλῆς ποιότητος, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ μαλακώνουν μετὰ τὸ σιρόπιασμα καὶ νὰ διατηροῦνται λίγο τραγανιστά, προσθέτουν στὸ ἀλεῦρι καὶ μιὰ ἀναλογία ἀραροῦτι. Ἡ ὅλη συνταγὴ δὲ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἀλεῦρι 100 δράμια, ἀραροῦτι 25 δράμια, βούτυρο 25 δράμια, νερὸ 100 δράμια, μιὰ πρέζα ἀλάτι καὶ 4 αὐγὰ ὁλόκληρα. Βάζουν τὸ βούτυρο σὲ κατσαρόλα στὴ φωτιὰ νὰ κάψη καλὰ καὶ τότε ρίχνουν μέσα τὸ νερὸ μὲ μιὰ πρέζα ἁλάτι. Ἅμα δὲ πάρη βράσι, ρίχνουν τὸ ἀλεῦρι ἀνακατευμένο μὲ τὸ ἀραροῦτι. Τὰ δουλεύουν στὴ φωτιὰ δυνατὰ μὲ ξύλινη κουτάλα ἢ σπάτουλα μέχρις ὅτου πήξη καὶ γίνη μιὰ ζύμη σφιχτὴ ποὺ νὰ ξεκολλᾶ ἀπὸ τὶς πλευρὲς τῆς κατσαρόλας. Αὐτὸ δείχνει ὅτι εἶνε καλὰ ψημένη ἡ ζύμη.

Τότε βγάζουμε τὴν κατσαρόλα ἔξω τῆς φωτιᾶς καὶ ἀφοῦ μισοκρυώση ἡ ζύμη, τῆς ἀνακατεύομεν ἕνα-ἕνα τὰ αὐγά, δουλεύοντας δυνατὰ μὲ τὴν σπάτουλα. Κατόπιν τοὺς τηγανίζουμε ὅπως τοὺς λουκουμάδες μέσα σὲ λίπος ἢ βούτυρο, ἢ σὲ καλὸ λάδι. Τὸ τηγάνισμά τους ὅμως χρειάζεται λίγη προσοχὴ διὰ νὰ ξεροψηθοῦν καλὰ μέσα κι' ἔξω, διὰ νὰ μὴ μαλακώσουν στὸ σιρόπιασμα. Διὰ νὰ ἐπιτύχη δὲ τὸ τηγάνισμά τους, δὲν πρέπει στὴν ἀρχὴ νὰ καίη πολὺ τὸ λάδι ἢ τὸ βούτυρο, ἀλλὰ νὰ εἶνε λίγο ζεστὸ καὶ ὅσο φουσκώνουν καὶ ξανθίζουν στὸ τηγάνισμα αὐξάνεται καὶ ἡ φωτιά, ὥστε νὰ θερμένεται περισσότερο τὸ λάδι ἢ τὸ βούτυρο.

Τὸ φορμάρισμά τους δὲ γίνεται ἢ μᾶλλον τὸ πλάσιμό τους, εἰς σβώλους μικροὺς ὅσο ἕνα μεγάλο κεράσι καὶ τοὺς ὁποίους σβώλους πλάθομεν μέσα στὶς παλάμες μας, τὶς ὁποῖες ἀλείφουμε μὲ λίγο βούτυρο ἢ λάδι. Τοὺς πλάθομεν δὲ ἕνα - ἕνα καὶ τοὺς ρίχνουμε στὸ βούτυρο ἢ στὸ λάδι. Ἀφοῦ τηγανισθοῦν καὶ πάρουν ἕνα - καστανὶ χρῶμα τοὺς βγάζουμε μὲ τρυπητὴ κουτάλα ἀπάνω σὲ στρατσάφαρτο νὰ στραγγίσουν καλὰ καὶ τότε γίνεται τὸ σιρόπιασμά τους, μέσα σὲ σιρόπι.

Τὸ σιρόπι αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ἔχωμεν ἑτοιμάσει προηγουμένως διὰ νὰ εἶνε κρύο ὅταν θὰ ρίπτωμεν μέσα τοὺς λουκουμάδες.

Ἰδοὺ τώρα καὶ ἡ ἀναλογία τοῦ σιροπιοῦ αὐτοῦ διὰ νὰ εἶνε δεμένο στὸ βαθμὸ ποὺ πρέπει: Βάζομεν 300 δράμια ζάχαρι νὰ πάρη βράσι μὲ μισὴ ὀκὰ νερό. Ρίπτομεν καὶ μυρωδικά, κανέλλα ἢ γαρύφαλλο καὶ καμμιὰ φλούδα λεμόνι, ἀφοῦ στίψωμεν μέσα μισὸ λεμόνι.

Τέλος ἀφοῦ τοὺς βγάλουμε ἀπὸ τὸ τηγάνι καὶ στραγγίσουν καλὰ, τοὺς ρίπτομεν μέσα στὸ κρὺο σιρόπι καὶ τοὺς ἀφήνομεν ἕως δέκα λεπτὰ τῆς ὥρας νὰ ἀπορροφήσουν σιρόπι. Τότε τοὺς βγάζουμε στραγγιστοὺς μὲ τρυπητὴ κουτάλα, βάζοντάς τους ἐντὸς πιατέλας καὶ σερβίρονται στὸ πιάτο μὲ μιὰ κουταλιὰ σιρόπι καὶ λίγη κανελλοζάχαρι.

ΝΙΚ. ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΕΣ

Ἀπὸ τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου π. ἔ. ἤρχισε λειτουργοῦσα μοναδικὴ ΣΧΟΛΗ ΚΟΠΤΙΚΗΣ Γυναικείων Φορεμάτων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς διαπρεποῦς καλλιτέχνιδος μοδίστας κ. ΧΡΗ. ΣΤΙΝΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ.— Σύνταγμα, Μητροπόλεως 14 Α — ΑΘΗΝΑΙ.

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

Διαθήκη Ἀγάπη

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΝΤΕ ΖΙΡΑΡΝΤΕΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἀκούγοντας τὶς λέξεις: «Παντρέψου τον!...» ἡ Μαργαρίτα ἔνοιωσε νὰ τὴν πλημμυρίζῃ μιὰ βαθειὰ ντροπή... Νὰ παντρευτῇ τὸν κ. ντὲ λὰ Φρεσναί!... Μονάχα ἡ ἰδέα αὐτή, τὴν ἔκανε νὰ κοκκινίζῃ καὶ ν' ἀνατριχιάζῃ ἀπὸ φόβο... Ἡ δυστυχισμένη... Πόσο τὸν ἀγαποῦσε...

— Στέφανε, ἀπάντησε, ἢ θὰ παντρευτῶ ἐσένα ἢ δὲν θὰ παντρευτῶ ποτέ μου... Ὑφίσταμαι μιὰ ὁλεθρία ἐπίδρασι ἐναντίον τῆς ὁποίας θέλω νὰ θριαμβεύσω, καὶ θὰ θριαμβεύσω, ἂν δὲν μ' ἐγκαταλείψῃς... Ἔχε ἐμπιστοσύνη σὲ μένα... Δὲν σοῦ τὸ κρύβω καθόλου ὅτι περνάω μιὰ περίοδο σκληρῆς δοκιμασίας... Ὅταν εἶνε ἐδῶ... μοῦ φαίνεται ὅτι τὸν ἀγαπῶ... Ἀλλ' ὅταν βρίσκεται μακρυὰ μου... νομίζω ὅτι καὶ πάλι εἶμ' ἐλεύθερη κι' ὅτι ἀνήκω σὲ σένα... Πολὺ γρήγορα θὰ σοῦ πῶ: Σὺ εἶσαι αὐτὸς ποὺ ἀγαπάω... Πᾶρε με...

Κάθε ἄλλη γυναῖκα θὰ ἦταν ἴσως κατενθουσιασμένη μὲ τὴν κατάστασι αὐτή: νὰ ἀγαπᾶται, νὰ λατρεύεται ἀπὸ δυὸ νέους, τόσο ὡραίους, τόσο ξεχωριστοὺς μέσ' στὸ Παρίσι, νὰ μπορῇ νὰ διαλέξῃ μεταξύ τους, νὰ βλέπῃ νὰ τὴν προτιμοῦν ἀπὸ τὶς θελκτικώτερες γυναῖκες, ὅλ' αὐτὰ ἔπρεπε νὰ τὴν κάνουν εὐτυχισμένη...

Ἀλλὰ τὴν εὐαίσθητη, τὴν τίμια Μαργαρίτα, ἡ κατάστασις αὐτὴ τὴ σκότωνε... Μέσα στὴν ἐρωτικὴ αὐτὴ ἀτμόσφαιρα μαράζωνε, ἔσβυνε.

Δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ κοιμηθῆ. Τὴ νύχτα περπατοῦσε ὧρες ὁλόκληρες στὴν κάμαρή της, ἐλπίζοντας πὼς μὲ τὴν κούρασι θὰ πετύχῃ λίγο ὕπνο... Προσπαθοῦσε νὰ προσευχηθῆ, ἀλλὰ τότε γινότανε ἀσεβὴς, γιατὶ ἡ σκέψις της πήγαινε στὸ Ροβέρτο...

Ὅταν ἀπαυδοῦσε πειά, πήγαινε καὶ καθόταν στὸ κρεββάτι τοῦ μικροῦ Γκαστὸν καὶ τὸν κύτταζε ποὺ κοιμόταν... Ἐκεῖ μόνο εὕρισκε λίγη γαλήνη, ἐκεῖ ἔπαιρνε λίγο θάρρος γιὰ τοὺς ἀγῶνες τῆς ἄλλης ἡμέρας...

Ἀλλὰ ἡ τύφλωσίς της αὐτὴ δὲν μποροῦσε νὰ βαστάξῃ ἐπ' ἄπειρον... Τὰ μεγάλα της μαρτύρια τῆς ἄνοιξαν τέλος τὰ μάτια καὶ, μιὰ νύχτα, ἡ ἀλήθεια σὲ ὅλη της τὴ φρίκη παρουσιάστηκε μπροστά της.

— Ὦ! δὲν μπορῶ νὰ ξεγελάω πειὰ τὸν ἑαυτό μου! φώναξε πέφτοντας γονατιστὴ καὶ κρύβοντας μέσα στὰ χέρια της τὸ πρόσωπό της. Εἶμαι ἕνα ἀνάξιο πλάσμα! Εἶμαι μιὰ ἀθλία!... Ἀπατῶ καὶ τοὺς δυό!... Ἀγαπῶ καὶ τοὺς δυό!...

Τὸ ἄλλο πρωὶ τὴν βρῆκαν ἀναίσθητη μπρὸς στὸ κρεββάτι τοῦ Γκαστὸν, ποὺ οἱ λυγμοί της καὶ ἡ κραυγές της δὲν τὸν εἶχαν ξυπνήσει καθόλου...

V

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἡ Μαργαρίτα ἀποφάσισε δριστικὰ νὰ μὴ ξαναΐδῇ πειὰ οὔτε τὸ Ροβέρτο, οὔτε τὸ Στέφανο.

«Ἂν διαλέξω τὸν ἕνα, σκέφτηκε, θὰ λυπήσω ὁπωσδήποτε τὸν ἄλλο. Τὸ φρονιμώτερο εἶνε νὰ τοὺς ἀποφύγω καὶ τοὺς δύο. Θὰ γίνω ἔτσι πολὺ δυστυχισμένη, ἀλλὰ τοὐλάχιστον θὰ φερθῶ τίμια...»

Ἡ φτωχὴ γυναῖκα ἦταν ἄρρωστη... Ἡ λιποθυμία της ποὺ εἶχε βαστάξει περισσότερο ἀπὸ μιὰ ὥρα, τοὺς εἶχε ἀνησυχήσει ὅλους. Ἡ μητέρα της ἄρχισε νὰ παίρνῃ στὰ σοβαρὰ τὴν κατάστασι αὐτή, μὲ τὴν ὁποία ὡς τότε γελοῦσε, κι' ἔτρεξε στὸ σπίτι της μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ τῆς μιλήσῃ καθαρά.

Μὰ ὅταν εἶδε τὴ χλωμάδα της καὶ ἀντελήφθη τὴ βαθειὰ θλῖψι τῆς ψυχῆς της, κατάλαβε ὅτι ἡ κόρη της δὲν ἦταν σὲ κατάστασι ν' ἀκούσῃ παρατηρήσεις, κ.' ἀποφάσισε νὰ πάῃ τὸ ἴδιο βράδυ στὸν πατέρα τοῦ Στεφάνου γιὰ νὰ τὸν παγκάσῃ νὰ ἐπισπεύσῃ τὸ γάμο καὶ νὰ νικήσῃ τὰ αἰσθήματα τῆς λεπτότητος ποὺ ἐμπόδιζαν τὸ γυιό του νὰ ὑπενθυμίζῃ στὴ Μαργαρίτα τὴν ὑπόσχεσί της.

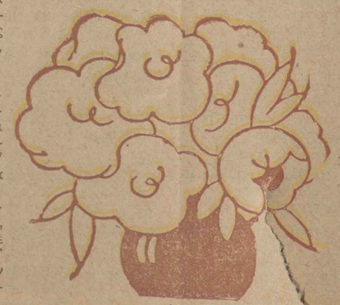

Ἡ κ. ντ' Ἀρζὰκ ἔμεινε ὅλη τὴν ἡμέρα κοντὰ στὴν κόρη της καὶ κατὰ τὶς ἑφτὰ τὸ βράδυ, πῆγε κρυφὰ στὸ γηροκόμητα κ. ντ' Ἀρζὰκ γιὰ νὰ ἐξυφάνῃ τὴν οἰκογενειακὴ αὐτὴ συνωμοσία, μὲ τὴν ὁποία θὰ ἔδιωχνε γιὰ πάντα τὸ Ροβέρτο καὶ θὰ ἐξασφάλιζε τὴ γαλήνη τῆς κόρης της.

Μόλις ὅμως ἔφυγε, ἡ Μαργαρίτα ἄρχισε πάλι νὰ κλαίῃ. Γιὰ μιὰ στιγμὴ εἶχε σκεφθῆ νὰ ὁμολογήσῃ στὴ μητέρα της ὅλες τὶς ἀγωνίες της καὶ τὴν ἀπελπισία της, ἀλλὰ ἡ ντροπή της τὴν συγκράτησε.

— Ὑπάρχουν πράγματα, ἔλεγε μόνη της, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὰ ὁμολογήσῃ κανεὶς σὲ μιὰ μητέρα τὴν ὁποία σεβεται...

Ἡ Μαργαρίτα ἀναρωτιόταν τί ἔπρεπε νὰ κάνῃ γιὰ ν' ἀπομακρύνῃ ἀπὸ κοντά της τοὺς δυὸ αὐτοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὴν ἀγαποῦσαν... Ἔξαφνα τότε, μέσα στὴ δάκρυά της, χαμογέλασε μὲ μιὰ παράξενη σκέψι που εἶχε κάνει: Νὰ πῇ στὸ Στέφανο ὅτι ἀγαποῦσε τὸ Ροβέρτο καὶ στὸ Ροβέρτο ὅτι ἀγαποῦσε τὸ Στέφανο... Ἀλλὰ τὸ μέσον αὐτὸ, ἦταν ἀναξιοπρεπὲς κι' ἐπικίνδυνο συγχρόνως... Ὁ Στέφανος, γνοντας τὸ θάρρος του, θὰ ἔφευγε... Ἀλλὰ ὁ Ροβέρτος ἔνιωθ' ἀπελπιζόταν, καὶ θὰ ἔμενε... Κι' ἔτσι τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦταν νὰ διαλέξῃ τὸ Ροβέρτο...

Τί νὰ ἔκανε ἡ δυστυχισμένη;

Μὲ τὶς σκέψεις αὐτὲς, ἡ Μαργαρίτα βγῆκε ἀπὸ τὴν κάμαρή της καὶ πῆγε καὶ ξαπλώθηκε σ' ἕναν καναπὲ τοῦ σαλονιοῦ.

Κουρασμένη ἀπὸ τὴν ἀϋπνία τῆς ἀτελείωτης νύχτας, ἀποκοιμήθηκε λίγο. Εἶχε διατάξει νὰ μὴ δεχτοῦν κανεὶς οὔτε συγγενεῖς, οὔτε φίλους καὶ γι' αὐτὸ βρισκόταν ἀφοβολισμένη.

"Ω! ἂν ἐρχόταν κανεὶς κατὰ τὴ συνηθισμένη ὥρα τῶν ἐπισκέψεων, θὰ διωχνόταν ἀλύπητα... Ὁ καμαριέρης, στὸ ὁποῖο εἶχε δώσει τὴ διαταγή, φρουροῦσε σὰν δράκος.

Ἀλλὰ ἡ ὥρα κόντευε πειὰ ὀχτώ... Ποιός μποροῦσε νὰ ἔρθῃ τέτοια ὥρα; Κανεὶς ἀσφαλῶς... Γι' αὐτὸ κι' ὁ καμαριέρης, ἀφήνοντας τὴ θέσι του, βγῆκε ἔξω γιὰ ν' ἀγοράσῃ σιγαρέττα.

Ἡ Μαργαρίτα μόλις εἶχε ἀποκοιμηθῆ, ὅταν ἔξαφνα ἄκουσε βήματα στὸ σαλόνι. Στὴν ἀρχὴ δὲν ἀναγνώρισε τὸν ἐπισκέπτη. Ἔπειτα ὅμως βλέποντάς τον κοντὰ στὸ τζάκι, φώναξε:

— Σεῖς ἐδῶ, τέτοια ὥρα;

— Δὲν ἔλπιζα νὰ σᾶς βρῶ ἐδῶ, κυρία, ἀπάντησε ὁ Ροβέρτος, γιατὶ αὐτὸς ἦταν ὁ ἐπισκέπτης. Ἐρχόμουν μόλις νὰ ρωτήσω γιὰ τὴν ὑγεία σας... Ἔμαθα ὅτι ὑποφέρατε πολὺ σήμερα...

— Εἶμαι πολὺ καλύτερα, ἀπάντησε ξερὰ ἡ Μαργαρίτα.

Ἡ Μαργαρίτα, λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, νόμιζε πὼς ἔλεγε ψέματα. Ἀλλὰ ἔλεγε τὴν καθαρὴ ἀλήθεια... Μονάχα ἡ θέα τοῦ Ροβέρτου ἦταν ἡ μόνη ποὺ εἶχε θεραπεύσει καὶ ἀναζωογονήσει...

— Παίζετε, πιστεύετέ με, ἕνα πολὺ ἀπλοϊκὸ παιγνίδι, τῆς εἶπε ὁ Ροβέρτος. Θ' ἀρρωστήσετε σοβαρά.

— Μήπως εἶστε γιατρός; ἔκανε εἰρωνικὰ ἡ Μαργαρίτα. Μήπως νομίζετε ὅτι μπορεῖτε νὰ μὲ συμβουλεύσετε;

— Πάσχετε ἠθικῶς... Ὁ γιατρὸς δὲν εἶνε ὁ κατάλληλος γιὰ νὰ συμβουλεύσῃ, ἀλλὰ ὁ φιλόσοφος... Κι' ἐγὼ ποὺ σᾶς μιλάω, εἶμαι ἐξαίρετος φιλόσοφος... Μὴ νομίζετε κακὸ στὸν ἑαυτό σας, μὴ ζητήσετε τὶς συμβουλές μου...

— Δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνη...

— Ὦ! ἂν δὲν εἴχατε ἐμπιστοσύνη, ἴσως θὰ μὲ συμβουλεύσατε ἀκριβῶς θὰ μὲ συμβουλεύσατε, ἀπὸ

πε μὲ κάποιο ἐγωϊσμὸ καὶ πονηρία ὁ Ροβέρτος.

Ἡ Μαργαρίτα ἑτοιμαζόταν ν' ἀπαντήσῃ, ὅταν μπῆκε μέσα ὁ Στέφανος.

— Ὦ Θεέ μου! Τί θὰ γίνῃ τώρα; σκέφθηκε. Ἀποφάσισα νὰ μὴ δῶ στὸ ἑξῆς οὔτε τὸν ἕνα, οὔτε τὸν ἄλλον, καὶ νὰ ποὺ ἦρθαν μαζὶ κ' οἱ δυό... Οἱ δυὸ αὐτοὶ ἄνθρωποι ποὺ τόσο μισοῦνται... Τί μαρτύριο...

Ἔτρεμε καὶ ἦταν τρομερὰ ἀνήσυχη...

Ὁ Στέφανος, μόλις μπῆκε στὸ σαλόνι, ἔρριξε στὸ Ροβέρτο ἕνα βλέμμα μίσους ποὺ τρόμαξε πολὺ τὴ Μαργαρίτα.. Ὁ Ροβέρτος πάλι μάζεψε τὰ φρύδια του μ' ἀνυπομονησία...

Ἡ συνάντησις αὐτὴ εἶχε κάτι τὸ δραματικό... κάτι τὸ μοιραῖο... Προέβλεπε κανεὶς μιὰ καταιγίδα...

Ἔξαφνα ὅμως ὁ Στέφανος, ἀφοῦ ἐπέπληξε τὴ Μαργαρίτα γιὰ τὴ σκληρότητα μὲ τὴν ὁποία ἀρνήθηκε νὰ τὸν δεχτῇ τὸ πρωΐ, ὁ παράφορος, ὁ ζηλότυπος Στέφανος, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ Ροβέρτο μὲ μεγάλη εὐγένεια, τὸν ρώτησε ἂν ἡ μικρὴ ἀδελφή του συνήθισε στὴ ζωὴ τοῦ Παρισιοῦ. Τότε κι' ὁ Ροβέρτος, ὁ περήφανος, ὁ ἀλαζονικὸς Ροβέρτος, τοῦ ἀπάντησε μὲ τὴν ἴδια εὐγένεια ὅτι ἡ ἀδελφή του διασκέδαζε πολὺ στὸ Παρίσι...

— Μ' εὐχαρίστησί μου ἀνεκάλυψα, ἐπρόσθεσε ὁ Ροβέρτος, ὅτι ἡ ἀδελφή μου εἶνε πολὺ καλὴ μουσικὸς, καὶ σκοπεύω νὰ τὴν τελειοποιήσω...

Τότε ἄρχισαν νὰ μιλοῦν κ' οἱ δυὸ γιὰ τὴ μουσική... Ἦσαν σχεδὸν πάντοτε τῆς ἴδιας γνώμης καὶ, πρᾶγμα παράδοξο, προτιμοῦσαν τοὺς ἴδιους μεγάλους συνθέτας... Ποτὲ δὲν εἶχε δῆ κανεὶς τὸ τέλειο συμφωνία μεταξὺ δύο ἀνθρώπων.

Ἡ Μαργαρίτα δὲν καταλάβαινε πειὰ τίποτε... Τοὺς κύτταζε μὲ προσοχὴ κι' ἀνησυχία μὴ μπορῶντας νὰ ἐμβαθύνῃ στὸ μυστήριο ποὺ κρυβόταν κάτω ἀπ' τὴν ξαφνικὴ αὐτὴ μεταβολή...

Μιὰ ὑποψία ἔξαφνα τῆς φώτισε τὸν νοῦ. Καὶ μὲ τὴν πρόφασι ὅτι ἤθελε κάτι νὰ πάρῃ, σηκώθηκε καὶ κυτάχθηκε στὸν καθρέφτη τοῦ σαλονιοῦ.

Ἀμέσως κατάλαβε τὴν αἰτία τῆς ὁμοφωνίας τῶν δύο ἀντεραστῶν...

Ἦταν φρικωδῶς ἀλλαγμένη... Ἡ ὄψι της ἦταν τρομερή... Ἡ νύχτα ἐκείνη τῶν βακρύων, ὁ πυρετὸς ποὺ τὴ βασάνιζε ἀκόμα, εἶχαν μεταβάλει ἐπαισθητὰ τὰ χαρακτηριστικά της. Φαινόταν ὅμοια ὅπως ἦταν πρὸ ὀλίγων μηνῶν, ὅταν εἶχε σηκωθῆ ἀπ' τὴν ἀρρώστεια της.

— Αὐτὸ εἶνε! σκέφτηκε. Μὲ λυπήθηκαν!...

Καὶ οἱ δύο ἀντεραστὰ ἐξακολουθοῦσαν νὰ κουβεντιάζουν καὶ νὰ γελοῦνε σὰν τοὺς πιὸ καλοὺς φίλους τοῦ κόσμου.

Ἡ Μαργαρίτα τοὺς κύτταζε μὲ συγκίνησι κι' ὁ ἀκατανίκητος ἔρως της καὶ γιὰ τοὺς δυὸ ἔσφιγγε τὴν καρδιά της.

Σὲ κάποια στιγμὴ σερβίρισαν τὸ τσάι. Ἡ Μαργαρίτα σὰν οἰκοδέσποινα ποὺ ἦταν, θέλησε νὰ σηκωθῆ γιὰ νὰ περιποιηθῆ τοὺς ξένους της.

Αὐτοὶ ὅμως τὴν ἐμπόδισαν.

— Θὰ φροντίσουμε μόνοι μας, εἶπαν.

Καὶ τράβηξαν τὸ τραπέζι κοντὰ στὴν πολυθρόνα, ὅπου ἦταν ξαπλωμένη.

Ἐνὼ ἔπιναν τὸ τσάϊ ἔλεγαν συγχρόνως ἕνα σωρὸ χαριτωμένες ἀνησίες γιὰ νὰ διασκεδάζουν τὴ Μαργαρίτα.

Κουβέντιαζαν μὲ καλωσύνη, σχεδὸν μ' ἀγάπη...

Ἀλλὰ ἡ Μαργαρίτα δὲν τοὺς ἄκουγε κ' ἡ συγκίνησί της μεγάλωνε ὁλοένα... Ὅσο αὐτοὶ γελοῦσαν, τόσο ἐκείνη ἔνιωθε τὰ μάτια της νὰ γεμίζουν δάκρυα.

Ἡ ἀπὸ οἶκτο γι' αὐτὴν περιποίησις τῶν δύο νέων, ποὺ τόσο ὑπέφεραν καὶ τόσο ἐμισοῦντο μεταξύ τους, ἡ προσπάθεια ποὺ κατέβαλλαν κ' οἱ δυὸ γιὰ νὰ νικήσουν τὸ πάθος τους καὶ τὸ μῖσος τους καὶ τῆς ἀφήσουν μιὰ μέρα γαλήνης, ἡ παροδικὴ αὐτὴ ἁρμονία, ἡ ἀνακωχὴ ποὺ εἶχαν κλείσει πρὸς χάριν της, ὅλα αὐτὰ τῆς φανέρωναν τὴν ἀπέραντη ἀφοσίωσι καὶ τρυφερότητά τους καὶ τὴν ἔκαναν νὰ νοιώθῃ γι' αὐτοὺς τὴ βαθύτερη εὐγνωμοσύνη καὶ τὸ μεγαλύτερο θαυμασμό.

Ὦ! πόσο ἦσαν καλοὶ, εὐγενεῖς καὶ γενναῖοι!

Δὲν ἦταν λοιπὸν τόσο ἔνοχος;

Τὴν ἐλυποῦντο, ἄρα δὲν ἦσαν ὠργισμένοι μαζὶ της.

Ὑπέφεραν γιὰ τοὺς πόνους της... Ἀναγνώριζαν λοιπὸν πὼς ἦταν θῦμα τους...

Καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ἡ Μαργαρίτα δὲν μπόρεσε πειὰ νὰ συγκρατηθῆ κι' ἄφησε τὰ δάκρυά της νὰ τρέξουν ἐλεύθερα.

Θέλησε ἀμέσως νὰ δικαιολογηθῆ καὶ εἶπε:

— Ὑποφέρουν τὰ νεῦρα μου...

Καὶ μὲ τὸ θελκτικὸ χαμόγελό της φάνηκε σὰν νὰ τοὺς ζητοῦσε συγγνώμη.

— Σᾶς ἀφήνουμε ν' ἀναπαυθῆτε, τῆς εἶπε ὁ Ροβέρτος καὶ σηκώθηκε.

Ἀμέσως σηκώθηκε κι' ὁ Στέφανος.

Τὸ φιλικὸ αὐτό: «Σᾶς ἀφήνουμε!» ποὺ ἔνωνε τοὺς δύο αὐτοὺς ἐχθροὺς, τῆς φάνηκε παράδοξο.

Λυπήθηκε ἐπειδὴ θάφευγαν μαζὶ, γιατὶ φοβήθηκε μήπως ἡ κωμωδία αὐτὴ τῆς καλωσύνης μεταβληθῆ σὲ θύελλα, ὅταν ἐκείνη δὲν θὰ βρισκόταν ἀπροστά...

Τί νὰ ἔκανε; Δὲν μποροῦσε ν' ἀφήσῃ τὸν ἕνα καὶ νὰ κρατήσῃ τὸν ἄλλο... Ἔπρεπε νὰ τοὺς ἔχῃ ἐμπιστοσύνη.

— Καληνύχτα, κυρία, εἶπεν ὁ Ροβέρτος. Θὰ στείλω αὔριο νὰ ρωτήσω γιὰ σᾶς...

— Καληνύχτα, ἐξαδέλφη μου, εἶπε κι' ὁ Στέφανος. Ἂν ὑποφέρῃς κι' αὔριο, προσκάλεσε τὸ γιατρό.

Τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι, ἄνοιξε τὴν πόρτα καὶ βγῆκε ἔξω...

— Νὰ προσκαλέσετε τὸ φιλόσοφό σας, τῆς εἶπε ὁ Ροβέρτος μὲ σιγανὴ φωνὴ καὶ χαμογελώντας.

— Πόσο ὡμόρφα γελᾶτε! ἔκανε χωρὶς νὰ θέλῃ ἡ Μαργαρίτα.

— Χαίρετε... Εἶνε ὡραῖο γιὰ μένα νὰ γελάω σήμερα.

— Τὸ ξέρω... τοῦ ἀπάντησε.

Μὰ ἀμέσως μετανόησε. Τὸ ὁμολογήσῃ ὅτι μάντεψε τὴ θλῖψι του, ἦταν σὰν νὰ παραδεχόταν τὸν ἔρωτά του.

Ὁ Ροβέρτος συνάντησε τὸ Στέφανο στὸ ἀνταβάλαμπο κι' ἐκεῖ κυττάχτηκαν κ' οἱ δυὸ μ' ἀνησυχία.

Ὁ Στέφανος ἔλεγε ἀπὸ μέσα του: «Εἶνε κι' αὐτὸς πολὺ θλιμμένος... Σίγουρα κι' αὐτὸς τὴ βρίσκει πολὺ ἄρρωστη...»

Ὁ Ροβέρτος πάλι ἔλεγε: «Ἡ δυστυχισμένη νέα... Τὴ σκοτώνουμε... Ἡ ἱστορία αὐτὴ πρέπει νὰ τελειώσῃ...».

Ἡ Μαργαρίτα, ἡ ὁποία ἀφαγκραζόταν ἀνησυχία, ἄκουσε τὴν ἐξώπορτα νὰ κλείνῃ πίσω τους... Φοβόταν μήπως μιὰ λέξις τυχαία γίνῃ ἀφορμὴ νὰ ξεσπάσῃ τὸ μῖσος τους ποὺ μὲ τόση δυσκολία τὸ συγκρατοῦσαν...

Οἱ φόβοι της ἦσαν ἀβάσιμοι... Ὁ Στέφανος κι' ὁ Ροβέρτος δὲν ἐμισοῦσαν καθόλου ἐκεῖνο τὸ βράδυ. Ἀπεναντίας συμφωνοῦσαν σὰν δυὸ φίλοι, σὰν δυὸ συγγενεῖς, γιατὶ εἶχαν τὸ ἴδιο συμφέρον: νὰ σώσουν αὐτὴν ποὺ ἀγαποῦσαν... Εἶχαν τὸν ἴδιο φόβο: μήπως τὴν χάσουν... Ἡ Μαργαρίτα δὲν ἦταν γι' αὐτοὺς ἡ ποθητὴ λεία ποὺ ἡ διαμφισβητοῦσαν μὲ τόσο πάθος... Ἦταν τὸ θῦμα ποὺ κινδυνεύε καὶ ποὺ ἔπρεπε νὰ τὸ ὑπερασπισθοῦν μὲ κάθε θυσία κι' ὁ καθένας τοὺς θεωροῦσε τὸν ἄλλο ὡς πολύτιμο συνεργάτη στὴν εὐγενικὴ αὐτὴ προσπάθεια. Δὲν ἦσαν τώρα ἐχθροὶ καὶ ἀντίπαλοι, ἦσαν συνέταιροι στὶς θυσίες καὶ συμπαθοῦσαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, πρὸς χάριν τοῦ πλάσματος ποὺ λάτρευαν ἀδελφωμένοι.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΑΡΣΕΛ ΑΣΑΡ

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΑΓΑΠΗ

Η Ἄνοιξις εἶχε ξαναγυρίσει, παρ' ὅλες ἀκόμα τὶς βροχὲς καὶ τὰ σύννεφα. Τὴν ἔνοιωθε κανεὶς στὸν ἀέρα, τὴν μύριζε στὰ λουλούδια, τὴν ἔβλεπε στὰ γελαστὰ μάτια τῶν γυναικῶν. Μὰ ἐκεῖνο ποὺ δὲν εἶχε ξαναγυρίσει στὴν καρδιὰ τοῦ Πιὲρ Σαντιὲ, ἦταν ὁ ἔρως. Ὄχι ὁ μεγάλος ἔρως, μὲ τὰ φλογερὰ πάθη του καὶ τὰ τραγικὰ δράματά του, μὰ ὁ ἔρως ποὺ κάνει χαρούμενη τὴ ζωή, ποὺ γεννιέται ἀπὸ μιὰ ματιά, ἀπὸ ἕνα χαμόγελο καὶ κρατάει ἕνα μῆνα, μιὰ ἐποχή, ἕνα χρόνο καὶ ποὺ ἀνανεώνεται κάθε τόσο, δίχως λύπες καὶ δάκρυα, μὲ τὴν ἁπλότητα τῆς ἀλλαγῆς μιᾶς φορεσιᾶς, ποὺ τὴν ἀφήνει κανεὶς γιὰ νὰ φορέση μιὰ ἄλλη, πιὸ καινούργια καὶ πιὸ κομψή.

Ὁ Πιὲρ Σαντιὲ, βγαίνοντας ἀπὸ τὸ γραφεῖο του κάθε ἀπόγευμα, ἀγόραζε ἀπὸ τὴν ἀνθοπώλιδα τῆς γωνίας μιὰ ἄσπρη γκαρντένια καὶ στόλιζε μ' αὐτὴ τὴ μπουτουνιέρα του. Μὰ ἡ ἀγορὰ αὐτὴ τὸν ἐξευτέλιζε στὰ μάτια του. Γιὰ ποιὰ γινότανε ὡραῖος; Γιὰ καμμιά! Κι' ἀντὶ ἕνα χαριτωμένο γυναικεῖο χεράκι νὰ τοῦ προσφέρη αὐτὴ τὴν γκαρντένια καὶ νὰ τὴν περάση μόνο του στὴ μπουτουνιέρα του, τὸ κίτρινο καὶ γέρικο χέρι τῆς ἀνθοπώλιδος τοῦ ἔδινε τὸ λουλοῦδι μὲ μιὰ ἀδιαφορία ποὺ τοῦ ἔσφιγγε τὴν καρδιά. Ὡστόσο, κύτταζε ὅλες τὶς γυναῖκες στὰ μάτια, ὅλες τὶς γυναῖκες ποὺ συναντοῦσε στὸ δρόμο του καὶ ποὺ περνοῦσαν γελαστὲς κι' εὐτυχισμένες, γεμάτες ὄνειρα. Μὰ καμμιὰ ἀπὸ τὶς φλογερὲς ματιές του δὲν συναντοῦσε ἕνα τρυφερὸ γυναικεῖο βλέμμα. Ὅλα ἦσαν ἀδιάφορα, ὅλα κύτταζαν ἄλλοῦ, ὅλα γύρευαν κάποιον ἄλλον.

Ἔτσι, γύριζε κάθε βράδυ στὸ σπίτι του ἀπογοητευμένος, μὲ τὴν πικρία τοῦ πιληοῦ Δὸν Ζουὰν ποὺ γέρασε. Ὁ Πιὲρ Σαντιὲ ἦταν τώρα σαραντάρης, μὲ λίγα ἄσπρα μαλλιὰ στοὺς κροτάφους καὶ μὲ μιὰ κουρασμένη ἔκφρασι στὸ πρόσωπο. Κι' ὅμως εἶχε ἀκόμα κάποιο θέλγητρο, κάποια ὡμορφιά, κάποια γοητεία. Ὡστόσο, στὸ γραφεῖο, οἱ συνάδελφοί του, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, εἶχαν ἀρχίσει νὰ κουφογελοῦν καὶ νὰ τοῦ λένε κάθε τόσο:

— Ἔ, τί νὰ γίνη, Σαντιέ... Ὅλοι μας γερνᾶμε... Τὰ χρόνια περνοῦνε γρήγορα!... Κ' ἡ γυναῖκες; Ἔ, νά, δὲν μᾶς θέλουν πειά...

Ἐκεῖνος προσπαθοῦσε νὰ χαμογελάση καὶ τοὺς ἔλεγε πὼς δὲν ἔνοιωθε διόλου πὼς εἶχε γεράσει. Μὰ οἱ πιὸ μοχθηροὶ τὸν πείραζαν περισσότερο.

— Μπᾶ! τοῦ ἔλεγαν. Μὰ τότε πῶς δὲν λαβαίνεις πειὰ ἐκεῖνα τὰ μυρωμένα ραβασάκια ποὺ μᾶς ἔδειχνες ἄλλοτε; Πῶς δὲν σὲ περιμένει πειὰ κανένα ὡμορφο κορίτσι ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ γραφείου;

— Ἄχ! Ναί... Εἶχαν δίκηο. Αὐτὸ ξέσχιζε πιὸ πολὺ τὴν καοδιὰ τοῦ Πιὲρ Σαντιέ. Καμμιὰ γυναῖκα πειά. Κανένα ραβασάκι. Κι' ὡστόσο ἔπρεπε νὰ κάνη κάτι, νὰ σώση τὸ γόητρό του, νὰ βρῆ μιὰ λύσι. Καὶ τὴν βρῆκε! Θὰ ἔγραφε μονος του, στὸν ἑαυτό του, προσπαθώντας νὰ μιμηθῆ ἕνα λεπτὸν γυναικεῖο χαρακτῆρα. Πῆρε λοιπὸν μιὰ κάρτα, ἔγραψε τὴ διεύθυνσι τοῦ γραφείου του καὶ σημείωσε δίπλα: «Σᾶς ἀγαπῶ κρυφὰ, ἀπὸ καιρό... Μιὰ ἄγνωστος θαυμάστριά σας».

Τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν ἔλαβε αὐτὴ τὴν κάρτα στὸ γραφεῖο, μπροστὰ στοὺς σκανδαλισμένους συναδέλφους του, χαμογέλασε πάλι, ὅπως ἄλλοτε, μὲ ὕφος γόητος καὶ ἔοριξε στὶς δακτυλογράφους μιὰ πονηρὴ ματιὰ ποὺ τὶς ἔκανε νὰ κοκκινίσουν. Ἀπὸ τότε, κάθε μέρα, ἀρχισαν πάλι νὰ φτάνουν στὸ γραφεῖο ἕνα σωρὸ κάρτες καὶ μυρωμένα ραβασάκια. Ἐκεῖνος, ὡστόσο, δὲν ἔλεγε τίποτε κι' ἄφηνε τοὺς συναδέλφους του νὰ σκᾶνε ἀπὸ τὴ λύσσα καὶ τὴν περιέργεια. Κάθε φορὰ μάλιστα ποὺ οἱ φίλοι του τὸν προσκαλοῦσαν νὰ φᾶνε μαζὺ ἢ νὰ πᾶνε στὸν κινηματογράφο, τοὺς ἔλεγε μ' ἕνα μυστηριῶδες ὕφος:

— Ἀπόψε δυστυχῶς δὲν μπορῶ. Μοῦ εἶνε τελείως ἀδύνατον!...

Κι' ὅλοι τους καταλάβαιναν πὼς εἶχε πάλι κάποιο ἐρωτικὸ ραντεβοῦ. Μὰ ὁ Πιὲρ Σαντιὲ, ἀντὶ νὰ πάη στὴν ἀγκαλιὰ καμμιᾶς ὡμορφης γυναίκας, κλεινόταν στὴν κάμαρά του κι' ἔγραφε στὸν... ἑαυτό του. Κι' ἔκανε αὐτὴ τὴ δουλειὰ μὲ τόση προσοχὴ, μὲ τόση ἀφοσίωσι, ὥστε στὸ τέλος κατάφερε νὰ πιστέψη κι' ὁ ἴδιος πὼς κάποια γυναίκα ποὺ τὴν ἀγαποῦσε τοῦ ἔγραφε ὅλα ἐκεῖνα τὰ φλογερὰ καὶ μυρωμένα ραβασάκια.

Ὁ Πιὲρ Σαντιὲ ἔκανε καὶ κάτι ἄλλο: Ἔβαζε στὶς ἀκ ἔξω τσέπες τοῦ σακκακιοῦ του, ποὺ τὸ ἄφηνε στὴν γκαρνταρόμπα, γιὰ νὰ φορέση τὸ παλιὸ σακκάκι τοῦ γουσφεῖου, δυὸ - τρία ἀπ' αὐτὰ τὰ ραβασάκια, σὰν νὰ τὰ εἶχε πάρει ξεχάσει, βέβαιος πὼς κάποια ἀπὸ τὶς δακτυλογράφους, πιὸ περίεργη ἀπὸ τὶς ἄλλες, θὰ ἔψαχνε ἐκεῖ γιὰ νὰ ἐξιχνιάση τὰ μυστικά του, ὅπως ἄλλοτε...

Ἕνα πρωῒ, λοιπὸν, μόλις μπῆκε στὸ γραφεῖο, ἡ Μαντὼ Φλερὺ, ἡ πιὸ ὡμορφη δακτυλογράφος τοῦ ὁπουργείου τὸν κύτταξε χαμογελῶντας καὶ τοῦ φώναξε:

— Σαντιὲ, χάρισέ μου λοιπὸν τὴν ὡμορφη γκαρντένια σου!...

Ὁ Πιὲρ Σαντιὲ εἶχε θυσιάσει γι' αὐτὴν δυὸ φράγκα, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ στολίση τὸ γραφεῖο του καὶ, μὰ τὴν ἀλήθεια, τῆς τὴν ἔδωσε μὲ κάποια δυσφορία.

— Ἔλα, ἀστειεύθηκα! τοῦ εἶπε τότε ἡ Φλερύ. Ἔχω πὼς εἶνε μεγάλη θυσία γιὰ σένα, γιατὶ θὰ εἶνε ἀπὸ χέρι...

Ὁ Σαντιὲ χαμογέλασε τώρα κι' αὐτὸς μὲ τὴ σειρά του. Ἔτσι τέλους! Εἶχαν πάψει πειὰ νὰ τὸν κοροϊδεύουν στὸ γραφεῖο του. Ἡ πιὸ ὡμορφη κοπέλλα τοῦ λίστα, τὸν παρακαλοῦσε γιὰ μιὰ γκαρντένια...

Ἡ κωμωδία αὐτὴ κράτησε ἀκόμα μερικὲς ἡμέρες, ὅταν ἀρφνικὰ, ἕνα πρωῒ, μαζὺ μὲ ἕνα ψεύτικο ραβασάκι ἔλαβε κι' ἕνα μυρωμένο μῶβ φάκελλο. Ὁ Σαντιὲ τὰ ἔχασε!... Ἀπὸ ποιὸ πρόσωπο ἄρα γε ἦταν αὐτὸ τὸ γράμμα; Περίεργος τὸ ἄνοιξε καὶ κατάπληκτος, διάβασε τὰ ἑξῆς:

«Ἀγαπητὲ Σαντιέ,

Δὲν νομίζεις πὼς τὸ ἀστεῖο βάρεσε πολὺ κι' ὅτι εἶνε καιρὸς πειὰ νὰ φρονιμέψης; Ἀντὶ νὰ τρέχης πίσω ἀπὸ τὰ φανταστικοὺς ἔρωτες, γιατὶ δὲν ἀντιτάξεις νὰ βρῆς τὸν ἀληθινὸ ἔρωτα ποὺ κρατάει σ' ὅλη τὴ ζωή; Μὰ ἡ γνωστὴ, μὰ στοργική φίλη.

Ὁ Σαντιὲ τρομοκρατήθηκε. Ὥστε εἶχε προδοθῆ; Ποιός εἶχε μάθει ἄρα γε τὸ μυστικό του; Εἶχαν πάει λοιπὸν γραμμένες ἡ προφυλάξεις του; Καὶ ποιός ἀπ' ὅλους τοὺς γύρω στοὺς του εἶχε ἀνακαλύψει τὴν ἀπάτη; Ὤ, πόσο θὰ εἶχε γελοιοποιηθῆ στὰ μάτια τῶν συναδέλφων του!

Μιὰ κ' εἶχε ξεσκεπαστῆ, ἔπαψε πειὰ τὸ ἐπικίνδυνο παιγνίδι μὲ τὰ ψεύτικα ραβασάκια. Τὸ περίεργο ὅμως εἶνε ὅτι, στὴ θέσι τῶν δικῶν του ἄρχισαν νὰ φτάνουν κάθε πρωῒ οἱ μυστηριώδεις μῶβ φάκελλοι, μ' ἕνα σωρὸ παρηγορητικὰ καὶ θελκτικὰ λόγια ἀπὸ τὴν ἄγνωστη φίλη.

Ὕστερ' ἀπὸ λίγες μέρες, ἕνα θερμὸ βράδυ τοῦ Ἰουλίου, κάνοντας ἕναν ρωμαντικὸ περίπατο μὲ τὴν ὡμορφη Μαντὼ Φλερὺ, ὁ Σαντιὲ στάθηκε γιὰ μιὰ στιγμὴ μπροστὰ σὲ μιὰ ἀνθοπώλιδα, ἀγόρασε μιὰ ἄσπρη γκαρντένια καὶ τὴν πεταρασε μὲ φιλαρέσκεια στὴ μπουτουνιέρα του. Ἔπειτα, γελῶντας εὐχαριστημένος, ρώτησε τὴν ὡμορφη Φλερὺ, ποὺ τοῦ ἔγραφε ἐκεῖνα τὰ μῶβ ραβασάκια:

— Μὰ γιὰ στάσου... πῶς κατάλαβες πὼς ἔγραφα μόνος μου τὰ γράμματα;

Ἡ Μαντὼ ξέσπασε σ' ἕνα ἠχηρὸ γέλιο.

— Τί παιδὶ ποὺ εἶσαι! τοῦ ἀπάντησε. Μιὰ φορὰ εἶχες ἐξαχάσει στὶς ἀπ' ἔξω τσέπες τοῦ σακκακιοῦ σου — ποὺ τὸ ἄφησες ἀφήσει στὴν γκαρνταρόμπα — μαζὺ μ' ἕνα ραβασάκι

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ο ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΚΩ ΚΙ' Ο ΚΟΥΡΕΥΣ ΤΟΥ

Μιὰ ἡμέρα φούργιας. Ὅπου ἐνσκήπτει ὁ Οὐγκώ. Ἡ ξαφνικὴ ἔμπνευσις. Ὁ Οὐγκὼ γράφει στὰ γεμάτα. Καὶ ὁ κουρεὺς κάθετσι σ'ἀναμμένα κάρβουνα. Πῶς ἐξηφανίσθη ὁ κατάλογος τῆς πελατείας. Ἡ ἀπελπισία τοῦ Μπρασσιέ, κλπ. κλπ.

Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ στὰ 1848 σύχναζε καθημερινῶς σχεδὸν στὸ κουρεῖο κάποιου Μπρασσιέ.

Μιὰ μέρα ἕνας πελάτης καὶ φίλος τοῦ κουρέα τὸν ρώτησε:

— Ἔ, πῶς πᾶν ἡ δουλειές σου;

— Πολὺ καλά, φίλε μου, ἀπάντησε ὁ Μπρασσιέ. Δὲν μοῦ μένει καθόλου καιρὸς ἀπὸ τὴν ἀδιάκοπη ἐργασία καὶ σήμερα δὲν ξέρω πῶς θὰ τὰ καταφέρουν τὰ παιδιά, γιατὶ, ὅπως βλέπεις στὸν κατάλογο, ἔχουμε νὰ χτενίσουμε καμμιὰ σαραντάριὰ κυρίες. Ἂς εἶνε καλὰ οἱ χοροί...

Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ πελάτης αὐτὸς ξαναπέρασε ἀπὸ τὸ κουρεῖο τοῦ Μπρασσιὲ καὶ τὸν ρώτησε:

— Πῶς τὰ πῆγες προχτὲς μὲ τοὺς πελάτες σου;

— Ἄσε με, σὲ παρακαλῶ, μὴ μοῦ ξαναμιλήσης γι' αὐτὸ, φώναξε πεισματωμένος ὁ κουρεύς. Μόλις ἐχτένισα τὶς μισὲς κυρίες. Ἔχασα τόσα χρήματα, κι' αὐτὸ γιὰ τὸ χατῆρι ἑνὸς τρελλοῦ.

— Μίλα καλά. Δὲ σὲ καταλαβαίνω καθόλου. Ποιανοῦ τρελλοῦ;

— Τοῦ Οὐγκώ.

— Τοῦ Οὐγκώ; Καὶ γιατὶ ἀνακατεύεις στὴν ὑπόθεσί σου τὸν Οὐγκώ; Τί σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ Οὐγκὼ καὶ τῶν πελατῶν σου;

— Ὑπάρχει καὶ μεγάλη μάλιστα. Ἂν δὲν πιστεύης, ἄκουσε καὶ θὰ καταλάβης. Μόλις ἔφυγες, λίγες στιγμὲς ἀργότερα, μπῆκε στὸ κατάστημά μου ὁ Οὐγκὼ καὶ κάθησε σ' αὐτὴ τὴν πολυθρόνα. Τοῦβαλα, καθὼς πάντα, τὴν πετσέτα στὸ λαιμὸ, πῆρα τὸ ψαλίδι κι' ἑτοιμαζόμουν νὰ τοῦ κόψω τὰ γένεια, μὰ αὐτὸς μὲ μιὰ ἀπότομη χειρονομία, κατέβασε τὸ χέρι μου λέγοντάς μου: «Περίμενε!» Κι' εὐθὺς βγάζει ἕνα μολύβι ἀπὸ τὴν τσέπη τοῦ γιλέκου του κι' ἀρχίζει νὰ ψάχνεται θιαστικὰ στὶς τσέπες του νὰ βρῆ χαρτί, ἀλλὰ δὲν μποροῦσε νὰ βρῆ πουθενά. Τέλος πάντων βλέπει ἕνα φύλλο πάνω σ' αὐτὸ τὸ τραπέζι, τ' ἁρπάζει κι' ἀρχίζει γρήγορα νὰ γράφη. Ἐγὼ μ' ὅλη τὴ βία ποὺ εἶχα — τί νάκαινα; — τὸν περίμενα. Ἀλλὰ κεῖνος χωρὶς νὰ μὲ λογαριάζη ἂν ζῶ ἢ δὲ ζῶ στὸν κόσμο, μουτζούρωνε ὁλόενα τὸ χαρτὶ καὶ κάπου-κάπου μόνο σταματοῦσε δαγκάνοντας τὸ μολοῦβί του.

— Γράφε ὅσο θέλεις, ἔλεγα μέσα μου, κι' ἂν μπορέσης νὰ τὰ ξαναδιαβάσης, θᾶσαι τυχερός. Τί μουντζοῦρες ἦσαν ἐκεῖνες! Κι' ὕστερα σοῦ λένε πὼς ὁ χριστιανὸς αὐτὸς γράφει καλά!

Τέλος δὲν κρατήθηκα καὶ τοῦ εἶπα γιὰ νὰ τὸν κάνω νὰ συνέλθη:

— Εἶμαι στοὺς ὁρισμούς σου, κ. Οὐγκώ.

— Ἕνα λεπτὸ ἀκόμα καὶ τελείωσα, μοῦ ἀποκρίθηκε.

Ἀλλὰ τὸ λεπτὸ δὲν τελείωνε κι' ἐγὼ στεκόμουν ἐκεῖ ὀρθὸς μὲ τὸ ψαλίδι στὸ χέρι, κατακόκκινος ἀπὸ τὴ στενοχώρια μου. Αὐτὸς ὅμως ἐξακολουθοῦσε τὴ δουλειά του ἔγραφε, σταματοῦσε, σήκωνε κάποτε ψηλὰ τὰ μάτια του σὰν... σεληνιασμένος!

— Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε, τοῦ ξαναεῖπα, σήμερα ἔχω μεγάλη ἐργασία καὶ βιάζομαι.

— Ἄ! Βιάζεσαι; μοῦ κάνει. Κι' ἐγὼ βιάζομαι.

Κι' ἄνοιξε τὴν πόρτα νὰ φύγη.

— Τὸ καπέλλο σας, κύριε, τοῦ φωνάζω. Ξεχάσατε τὸ καπέλλο σας.

— Ἔχεις δίκηο, μοῦ εἶπε χαμογελῶντας, τὸ λησμόνησα.

Πῆρε τὸ καπέλλο του κι' ἔφυγε χωρὶς νὰ κόψη τὰ γένεια του.

— Παιδιά, μὴ χάνουμε λεπτὸ, φωνάζω τότε στοὺς ὑπαλλήλους μου. Θὰ πᾶτε ἀμέσως στὰ σπίτια ποὺ θὰ σᾶς στείλω ἐγώ. Κυττάξτε τὸν κατάλογο. Μὰ ποῦ εἶνε; Δὲν ἀκοῦτε; Ποῦ τὸν ἐβάλατε τὸν κατάλογο;

— Κύριε, ἦταν ἀπάνω στὸ τραπέζι, μοῦ λέγει ἕνας μικρὸς ὑπάλληλος.

— Εἶσαι βέβαιος γι' αὐτὸ ποὺ λές;

— Τὸν ἔβαλα ἐγὼ μὲ τὰ χέρια μου.

— Ὤ! συμφορά μου! Αὐτὸ μοῦ ἔλειπε ἀκόμα! Ἐπάνω στὸν κατάλογό μου ἔγραφε ὁ Οὐγκώ. Καὶ πῆρε τὸν κατάλογό μου στὴν τσέπη του μαζὺ μὲ τὶς μουτζοῦρες ποὺ εἶχε γραμμένες πάνω του!

Καταλαβαίνεις τώρα, φίλε μου, πῶς ἔχασα τόσους πελάτες μου;

— Ἡσύχασε, καλέ μου Μπρασσιέ, τοῦ λέει ὁ φίλος του ποὺ ἦταν ἄνθρωπος γραμματισμένος καὶ θαύμαζε πολὺ τὸν Οὐγκώ. Ἂν δὲν βρισκόταν ἐκεῖ ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὸ μικρὸ κομμάτι τοῦ χαρτιοῦ, νᾶσαι βέβαιος πὼς ἡ γαλλικὴ ποίησις θὰ χάνε τοὺς καλύτερους ἴσως στίχους της. Ἐκτος συνεργάτης τοῦ Βικτώρος Οὐγκὼ, κι' αὐτὸ δὲν εἶνε μικρό, νομίζω...

* * *

Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ ἦταν πολὺ γενναιόδωρος. Καθὼς ἦταν λοιπὸν ἑπόμενο, ἐγνώρισε πολλὲς φορες τὴν ἀχαριστία. Κάποτε συνάντησε στὸ δρόμο ἕνα φίλο του, στὸν ὁποῖο εἶχε κάμει πολλὲς εὐεργεσίες καὶ τοῦ τοῦ εἶχε φερθῆ πολὺ ἀχάριστα. Ὁ φίλος τὸν αὐτὸς, μόλις τὸν εἶδε, προχώρησε κατ' εὐθεῖαν ἐπάνω του, σὰ νὰ μὴν εἶχε συμβῆ τίποτε, καὶ τοῦ ἔτεινε τὸ χέρι. Ὁ Οὐγκὼ, θέλοντας νὰ τὸν ἀποφύγη, ἔκαμε πὼς δὲν τὸν ἀντελήφθη.

— Κύριε Οὐγκώ, τοῦ φώναξε ὁ ἀχάριστος.

Ὁ Οὐγκὼ γύρισε πρὸς τὸ μέρος του.

— Καλημέρα σας, κ. Οὐγκώ.

— Καλημέρα σας.

— Γιατὶ δὲν μοῦ δίνετε τὸ χέρι σας;

— Τί νὰ τὸ κάμετε, ἀφοῦ εἶνε... ἄβρεο; τοῦ ἀπάντησε σαρκαστικὰ ὁ Οὐγκώ.

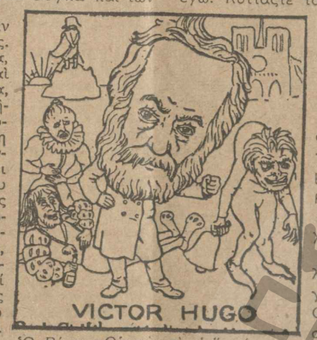

Ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ καὶ οἱ ἥρωές του. (Ἠλιογραφία τῆς ἐποχῆς)

ἀπὸ τὴν.. μυστηριώδη φίλη σου κι' ἕνα γράμμα, ποὺ δὲν εἶχες προφτάσει φαίνεται νὰ τὸ ρίξης στὸ ταχυδρομεῖο...

— Ἔ, λοιπόν. Ὁ γραφικὸς χαρακτῆρας καὶ τῶν δυὸ ἦταν ὁ ἴδιος. Κατάλαβα τότε ἀμέσως τὸ παιγνίδι σου καὶ, μὰ τὴν ἀλήθεια, δοκίμασα μιὰ μεγάλη χαρά, γιατὶ εἶχα ἀρχίσει νὰ σὲ συμπαθῶ...

— Ἀλήθεια; ἔκανε ὁ Σαντιέ.

— Ἔ, βέβαια. Δὲν σοῦ κρύβω μάλιστα ὅτι ζήλευα τρομερὰ αὐτὲς ποὺ σοῦ... ἔγραφαν!

— Καὶ τώρα;

— Τώρα πειὰ δὲν τὶς ζηλεύω... τοῦ ἀπάντησε ἡ Μαντὼ Φλερύ. Τὶς εὐγνωμονῶ μάλιστα, γιατὶ ἂν δὲν ὑπῆρχαν αὐτὰ τὰ ψεύτικα ραβασάκια, δὲν θὰ βρίσκαμε, δίχως ἄλλο, τὴν ἀληθινὴ ἀγάπη...

Κ' ἡ ὡμορφη Μαντὼ, κλείνοντας τὰ μάτια, τοῦ πρόσφερε τὰ χεῖλη της.

ΜΑΡΣΕΛ ΑΣΑΡ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΠΑΠΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΜΠΛΑΤΣΗ

— Εὐλόγησον Δέσποτα!

Καὶ εὐλογοῦσεν ὁ Δέσποτας, ἀνοίγοντας τὰ δάχτυλά του ἀπάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν πιστῶν, σὰν νὰ τοὺς μοίραζε στραγάλια.

Περίεργος «Δέσποτας» κι' αὐτός. Μὰ ὅσο καὶ ἂν ἤτανε περίεργος, τόσο καὶ κατάλληλος ἤτανε γιὰ τὸ χωριὸ τὸ Πρασσοχῶρι. Πρεκοπάνα ἴσως νὰ τὸ λέγαν τότε τὸ χωριὸ καὶ Πρεκοπάνα λέγεται καὶ σήμερα, μὰ οἱ γειτόνοι γύρω τὸχαν μεταβαφτίσει «Πρασσοχῶρι», γιὰ τὶς μεγάλες καὶ ἀτελείωτες προμήθειες τῶν πράσσων, τῆς μοναδικῆς τροφῆς τῶν χωρικῶν. Οἱ κάτοικοί του δὲν εἶχαν βγῆ ὄξω ἀπὸ τὸ χωριὸ, παρὰ γιὰ νὰ βοσκήσουν λίγους χοίρους, ἢ νὰ πᾶν στὸ δάσος γιὰ νὰ κόψουν ξύλα.

— Ὕπαγε εἰς ὁδὸν εἰρήνης!...

Κοιμισμένος κόσμος, δηλαδὴ καὶ ἀποκαμωμένος, π ο ί μ ν ι ο ν σωστὸν καὶ ταπεινὸν καὶ ἄκακον, κατάλληλον γιὰ οἱονδήποτε ποιμένα, ἢ μὲ ἄλλο ὄνομα «παπᾶν».

Ὁ ποιμενάρχης δὲν ἤταν ἀπὸ ἐκεῖ. Ἦταν ψηλὰ, ἀπὸ τὸ Μπλάτση τῆς Κοζάνης, τὸ Ἑλληνομπλάτση, ὅπως λέγεται, βοσκὸς προβάτων πρὶν καὶ κατσικιῶν, καὶ νῦν προβατανθρώπων.

Γράμματα δὲν ἤξερε. Γραφὴ, ἀνάγνωσι, μηδέν. Ἄγνωστον ἂν εἶχε ἰδῆ καὶ ποτὲ βιβλίο. Ἀπὸ μικρὸς βοσκοῦσε κοπάδια στὰ ψηλὰ βουνά, παρέα μὲ τὰ δέντρα τὰ θεώματα, τοὺς λύκους, τὶς νεροσυρμὲς, τὶς καταιγίδες καὶ τοὺς ἀνέμους.

Ἔτσι μεγάλωσε κι' ἀντρειώθηκε ἐκεῖ. Καὶ μιὰ ἡμέρα, ὅπου πέρναγε τὰ πρόβατα κοντὰ ἀπὸ τὸ μονοπάτι σ' ἕνα δάσος, εἶδε ἕνα καινούργιο καλυμαῦχι κάτω στὰ χορτάρια, ἕνα καινούργιο καλυμαῦχι ἀπὸ παπᾶ.

Κάποιος παπᾶς θὰ εἶχε προσκληθῆ ἀπὸ κανένα κοντεινὸ χωριὸ καὶ θὰ εἶχε βάλει σὲ κανένα καλάθι γιὰ νὰ μὴ τσαλακωθῆ τὸ καλό του καλυμαῦχι, γιὰ νὰτὸ φορέση ὅταν θὰ πλησίαζε στὸ χωριό. Καὶ ἔτσι σ' ὅλο τὸ δρόμο γιὰ νὰ μὴ χαλάη τὸ καινούργιο του, φοροῦσε τὸ παλιό του. Κάπου ὅμως ἐκεῖ θὰ πήδησε φαίνεται τὸ ἄλογο καὶ ἔπεσε τὸ καλυμαῦχι.

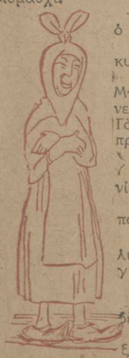

— Τί καλὸς παπᾶς! Τί καλὸς παπᾶς! Δὲν τὸ λυπᾶται τὸ λιβάνι.

Ὁ παπᾶς δὲν τὸ κατάλαβε καὶ τὸ βρῆκεν ὁ Μπλατσιώτης.

Τὸ φόρεσε καὶ πῆγε σ' ενα ρέμα γιὰ νὰ κυτταχθῆ.

Μῆνες καὶ καιροὺς εἶχε νὰ κατεβῆ στὸ Μπλάτσι. Τὰ μαλλιά του μεγαλώσανε, τὰ γένεια του ἐπίσης. Ἦταν σὰν σωστὸς παπᾶς. Τὸ καλυμαῦχι συνεπλήρωσε τὴν εἰκόνα τοῦ προσώπου.

— Μωρὲ, κάνω γιὰ παπᾶς! σκέφθηκε.

Καὶ ἀπὸ τότε τοῦ ἔγινε μανία, καὶ μιὰ μανία δυνατὴ, νὰ γίνη παπᾶς.

— Μὰ πρέπει νὰ σὲ χειροτονήση, τοῦ εἶπαν, ὁ Δεσπότης.

— Τὸ καλυμαῦχι, σκέφθηκε, τὸ ἔχω. Μαλλιὰ καὶ γένεια ἔχω μακρυά. Τί μοῦ λείπει γιὰ νὰ γενῶ παπᾶς; Δὲν μοῦ λείπει τίποτα!

Καὶ μιὰ καὶ δυὸ στὸ Δεσπότη.

— Τὸ καλυμαῦχι, τοῦ εἶπεν ὁ Δεσπότης, δὲν κάνει τὸ παπᾶ. Ξέρεις γράμματα;

— Γράμματα δὲν ξέρω, τοῦ ἀπάντησε, μὰ ξέρω νὰ βοσκάω γίδια.

— Καὶ τὰ γίδια τί θὰ τὰ κάμης, τοῦ εἶπεν ὁ Δεσπότης, σὰν χειροτονηθῆς;

— Θὰ τὰ χαρίσω στὴν ἀγιοσύνη σου.

Καὶ τὴν ἄλλη Κυριακὴ ἔγινε παπᾶς.

— Ἄκουσε ἐδῶ, εἶπε στὸ Δεσπότη. Σὰν χειροτονήθηκε. Νὰ μὲ στείλης σ' ἕνα χωριὸ ποὺ νὰ μὴν ἔρουν ἀπὸ... κόσμο, νὰ εἶνε ὅλοι ἀγράμματοι καὶ χειρότερα ἀπὸ τὰ πρόβατά μου.

Καὶ σὰν ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες ζητοῦσεν ἡ Πρεκοπάνα ἱερέα, καὶ δὲν εἶχε ὁ Δεσπότης νὰ νέαν ἄλλον νὰ χειροτονήση καὶ νὰ στείλη καὶ οὔτε καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς παληοὺς δεχόταν νὰ πάη στὴν Πρεκοπάνα, ὁ Δεσπότης τὸν ἔστειλε ἐκεῖ.

— Ἔξυπνος εἶνε, ὀκέφθηκε, Μπλατσιώτης εἶνε, διάολος σωστὸς καὶ θὰ τὰ καταφέρη.

Καὶ ἀνέμισε τὸ φαρδομάνικό του, δίδοντάς του τὴν εὐχή:

— Εἰς ὁδὸν εἰρήνης!..

* * *

Ποῦ νὰ τὸν βάλη, δὲν εἶχε τὸ χωριό.

Εἶδε παπᾶ ἐπὶ τέλους τὸ φτωχὸ, ἔπειτα ἀπὸ δυὸ-τρία χρόνια! Μποροῦσαν πειὰ νὰ παντρευτοῦν, μποροῦσαν νὰ φαρτσουν, μποροῦσαν νὰ ἀγιάσουνε, μποροῦσανε καὶ νὰ πεθανουν.

— Εὐλόγησον Δέσποτα!

Μαζευτῆκαν ὅλοι καὶ τὸν προσκυνοῦσανε.

Καὶ τοῦτος, νομίζοντας πὼς εἶνε στραγάλια ἡ εὐχές, ἄπλωνε βαθειὰ, στὴν ἁπλωτὴ τὴν τσέπη, τοῦ πλατειοῦ του ράσου καὶ ἔπειτα τὸ ἄνοιγε ἀπάνω τους, σὰν νὰ τοὺς σκορποῦσε κομφετί.

Στὶς λειτουργίες πάλι εἶχε δικό του τελετουργικό.

Οἱ χωρικοὶ τὸν παπᾶ δὲν τὸν θέλανε γιὰ τὶς Κυριακὲς καὶ τὶς γιορτές.

— Ἂς τονε νὰ λειτουργάη!

Τὶς Κυριακὲς καὶ τὶς γιορτὲς αὐτοὶ, κυττάζαν τὰ χωράφια, τὶς δουλειές τους καὶ τὰ ζῶα τους. Τότε βρίσκανε καιρὸ νὰ σιάξουνε τοὺς φράχτες τους, ν' ἀνοίξουνε τ' αὐλάκια τους, ἢ νὰ βγάλουν στὴ βοσκὴ τὰ ζῶα τους. Αὐτοὶ τὸν θέλαν γιὰ τὶς κοινωνικὲς ἀνάγκες τῆς ζωῆς. Κανένα βάπτισμα, κανένα στεφάνωμα καὶ καμμια εὐχὴ γιὰ τὶς ἀκριβὲς κλησία. Κάτι γρηοῦλες μόνον καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ. Ἔπρεπε τὸν ἄφηναν μονάχο νὰ κάνη ὅ,τι θέλει.

Κι' αὐτὸς ἐτροποποίησε τὸ λειτουργικό. Τὸ ἀπλοποίησε πολύ. Σχεδὸν τὸ εἶχε καταργήσει.

Ἔπαιρνε τὸ λιβανιστῆρι κι' ὅλο θύμιαζε τὸ ἐκκλησίασμα. Ἐπειδὴ δὲ, δὲν ἤξερε τί ψάλλουν οἱ παπάδες ὅταν θυμιατίζουνε, μουρμούριζε κι' αὐτὸς κουνῶντας τὸ λιβανιστῆρι:

— Ὅσο εἶνε ἀπὸ ἐκεῖ ἕως ἐδῶ, εἶνε καὶ ἀπὸ ἐδῶ ἕως ἐκεῖ, ἀλληλούια!...

Ἐννοῶντας τὴν ἀκτῖνα ποὺ διέγραφε κινούμενον τὸ θυμιατό.

Ἡ γρηοῦλες προσκυνοῦσαν ἐμπρός του κατανυκτικά.

— Τί καλὸς παπᾶς, δὲν τὸ λυπᾶται τὸ λιβάνι!

Κι' αὐτὸς δόσ' του καὶ λιβάνιζε.

— Ὅσο εἶνε ἀπὸ ἐκεῖ ἕως ἐδῶ, εἶνε καὶ ἀπὸ ἐδῶ ἕως ἐκεῖ, ἀλληλούια!...

Κι' ὅταν ἐρχότανε ἡ ὥρα νὰ διαβάση καὶ τὸ Εὐαγγέλιο, ἀνέβαινε σοβαρὸς-σοβαρὸς στὸν ἄμβωνα.

— Γ' ἀκούσατε καὶ πέρυσι, ρω-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 55)

— Μωρὲ κάνω γιὰ παπᾶς!

Οἱ χωρικοὶ τὸν προσκυνοῦσανε σὰν λαδικιά!...

ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΛΟΥΊΤΖΙ ΛΑΓΚΡΙ

Η Ε Υ Α

Σ Τ Ι Σ ἕξη ἡ ὥρα τ' ἀπόγευμα, ὁ φίλιππο Ριμάστι πέταξε τὸ πακέττο τῶν τσιγάρων του, κάπνισε τὸ τελευταῖο καὶ κύτταξε μὲ λύσσα τὸ βάθος τῆς ἀδειας λεωφόρου. Μὰ ὅπως πάντα, ἔτσι κι' ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα ἡ ἀγαπημένη του δὲν ἐννοοῦσε νὰ φανῆ. Ὁ Φίλιππο Ριμάστι εἶχε καπνίσει εἰκοσιδύο τσιγάρα, εἶχε φέρει τετρακόσιες βόλτες στὸ πεζοδρόμιο κ' εἶχε ἀντικρύσει τὰ εἰρωνικὰ χαμόγελα τῶν διαβατῶν, οἱ ὁποῖοι τὸν κυττοῦσαν σὰν νὰ τοῦ ἔλεγαν:

— Σὲ γέλασε, φιλαράκο μας! Σὲ γέλασε!

Μὰ ὁ Φίλιππο Ριμάστι εἶχε τὸν ἠρωϊσμὸ νὰ ἐπιμείνη. Ἐννοοῦσε νὰ χάση καὶ τὴν ἐλάχιστη ἐλπίδα. Ἔτσι, σιγὰ-σιγὰ τὰ πόδια του ἄρχισαν νὰ τὸν πονᾶνε, τὰ μάτια του νὰ κουράζωνται ἀπὸ τὴν ἐπίμονη προσήλωσι, τὸ στόμα του νὰ πικρίζη ἀπὸ τὴ νικοτίνη καὶ τὸ κεφάλι του νὰ βουΐζη ἀπὸ τὸν πονοκέφαλο. Κι' ὡστόσο ἐπέμενε νὰ φέρνη βόλτες καὶ νὰ κυττάη προσεχτικὰ τ' αὐτοκίνητα ποὺ περνοῦσαν μήπως τυχὸν ἀντικρύση τὴν Σούζυ. Ποιὰ ἦταν αὐτὴ ἡ Σούζυ; Τὸ πιὸ χαριτωμένο μὰ καὶ τὸ πιὸ κακὸ πλάσμα τῆς Ρώμης. Εἶχε χαλάσει τὸν χαρακτῆρα της ἀπὸ τὰ ἑκατομμύρια τοῦ πατέρα της, τὰ χάδια τῆς ξένης γκουβερνάντας της καὶ τὶς φιλοφρονήσεις τῶν ἀνόητων προικοθηρῶν ποὺ τὴν τριγύριζαν. Κι' ὁ Φίλιππο Ριμάστι κάθε φορὰ ποὺ ἀναγκαζόταν νὰ σκεφθῆ αὐτὰ τὰ πράγματα, θύμωνε κι' ἔχωνε μέσα στὶς σάρκες του τὰ νύχια του γιὰ νὰ μὴ φωνάξη ἀπὸ τὴ λύσσα ποὺ τὸν κυρίευε. Πῶς διάβολο εἶχε καταρθώσει νὰ μπλέξη σ' αὐτὴ τὴν περιπέτεια; Τί ἤθελε καὶ πήγαινε μὲ τὴ Σούζυ; Ποιὸ θὰ ἦταν τὸ ἀποτέλεσμα ὅλης αὐτῆς τῆς ἱστορίας; Μήπως ὁ γάμος; Ἀνοησίες! Ὁ γερω Μπερνίνι δὲν εἶχε τρελλαθῆ ἀκόμα γιὰ νὰ τοῦ τὴ δώση γιὰ σύζυγο. Ἔπειτα τί σχέσι εἶχε αὐτὸς μὲ τὰ ἑκατομμύρια; Πῶς τολμοῦσε μὲ τὶς πεντακόσιες λιρέττες τοῦ μισθοῦ του νὰ κάνη ὄνειρα εἴκοσι ἑκατομμυρίων; Μόνο στὸν κινηματογράφο γίνονται κάτι τέτοια τρελλὰ πράγματα.

Ἐδῶ ποὺ τὰ λέμε, ὁ κακομοίρης ὁ Φίλιππο Ριμάστι δὲν εἶχε καμμιὰ τέτοια πρόθεσι. Αὐτὸς ὁ δυστυχὴς εἶχε μπλέξει σ' αὐτὴ τὴν αἰσθηματικὴ ἱστορία ἀθελά του καὶ δίχως κανένα ὑπολογισμό. Ἡ Σούζυ μᾶλλον τὸν εἶχε μπλέξει, παρὰ αὐτὸς ἐκείνην. Ἡ Σούζυ τοῦ εἶχε γίνει φόρτωμα, αὐτὴ τὸν εἶχε μπλέξει σ' αὐτὴ τὴν περιπέτεια. Ἔπαιζε μαζύ του; Φυσικά, ἤθελε νὰ διασκεδάση. Ἦταν ἕνα κακομαθημένο πλουσιοκόριτσο ποὺ ἐννοοῦσε νὰ ἔχη τὰ πάντα ἀφοῦ εἶχε λεφτά. Ἕνα πρωῒ εἶχε ἔρθει στὸ γραφεῖο του, ἐκεῖ στὸ τέταρτο πάτωμα τοῦ ὑπουργείου, τρύπωσε ἀνάμεσα στὰ σκονισμένα γραφεῖα καὶ στοὺς χλωμοὺς καὶ κακοντυμένους ὑπαλλήλους, γέμισε μὲ τ' ἄρωμά της τὴν πνιγηρὴ ἀτμόσφαιρα καὶ στάθηκε μ' αὐθάδεια μπροστὰ στὸ γραφεῖο τοῦ Ριμάστι.

— Εἶμαι ἡ Σούζυ Μπερνίνι, δήλωσε στὸν Φίλιππο, καὶ θέλω ἕνα πιστοποιητικὸ ὅτι δὲν ἔχω καταδικασθῆ. Κάνετε γρήγορα γιατὶ δὲν μπορῶ νὰ περιμένω...

Ὁ Ριμάστι ἔβγαλε τὸ τσιγάρο ἀπὸ τὸ στόμα του, τ' ἄφησε στὸ τασάκι καὶ δίχως νὰ καταδεχθῆ νὰ τὴν κυττάξη τῆς ἀπάντησε:

— Βγῆτε ἔξω ἀπὸ τὰ γραφεῖα καὶ σταθῆτε πίσω ἀπὸ τοὺς ἄλλους μέχρι ποὺ νὰ ἔρθη ἡ σειρά σας.

— Μὰ, σᾶς εἶπα, δὲν μπορῶ νὰ περιμένω...

— Κάνετε αὐτὸ ποὺ σᾶς λέω, τῆς δήλωσε ὁ Ριμάστι, καὶ μὴ μᾶς ἐνοχλεῖτε.

Καὶ ἀδιαφορῶντας γιὰ τὶς διαμαρτυρίες καὶ τὸ θυμὸ τῆς Σούζυ, ἔσκυψε πάνω στὴ δουλειά του κι' ἀφωσιώθηκε στὴν ἐκτέλεσι τῶν ἄλλων αἰτήσεων. Οἱ ἄλλοι ὑπάλληλοι εἶχαν μείνει μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα. Αὐτὸς ὁ Ριμάστι, ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἦταν στὰ καλά του. Δὲν τὸν ἐνδιέφερε λοιπὸν ἡ θέσις του; Θὰ μποροῦσαν νὰ τὸν πετάξουν ἂν ὁ πατέρας αὐτοῦ τοῦ ὤμορφου κοριτσιοῦ ἔκανε πυράπονα. Κάποιος μάλιστα τόλμησε νὰ τοῦ τὸ ψιθυρίση. Ὁ Φίλιππο ὅμως γέλασε περιφρονητικὰ καὶ κύτταξε τὴ νέα ποὺ ἐκνευρισμένη εἶχε ἀποσυρθῆ στὴ γωνιὰ τοῦ γραφείου καὶ δάγκωνε ἀπὸ τὸ κακό της τὰ χείλη της. Τότε ὅμως συνέβη μέσα του μιὰ ἀναστάτωσις. Αὐτὸ τ' ὤμορφο προσωπάκι, αὐτὰ τὰ γοητευτικὰ μαῦρα μάτια κι' αὐτὰ τὰ λεπτὰ χείλη ποὺ ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ θυμό, τοῦ κίνησαν τὸ ἐνδιαφέρον. Γι' αὐτὸ ἔκρινε καλὸ νὰ κάνη μιὰ ὑποχώρησι. Εἶπε σ' ἕναν κλητῆρα νὰ φέρη μιὰ καρέκλα, τὴν τοποθέτησε κοντά του κ' ὕστερα ἔκανε ἕνα ἀδιάφορο νόημα στὴν Σούζυ.

Κ' ἡ Εὔα κορόϊδευε τὸν Ἀδὰμ ποὺ ἀγωνιζόταν νὰ τὴν προφυλάξη ἀπ' τοὺς κινδύνους.

— Μπορεῖτε νὰ κθήσετε, τῆς εἶπε. Ἔχουμε πολὺ δουλειὰ σήμερα κι' ἀσφαλῶς θὰ κουραθῆτε νὰ περιμένετε.

Ἡ Σούζυ καταδέχθηκε νὰ τοῦ χαμογελάση καὶ κάθησε μὲ τὴν πρόθεσι νὰ τὸν ἐξευτελίση. Πράγματι, ἔπειτ' ἀπὸ λίγο τοῦ ζήτησε τὴ φωτιά του. Ὕστερα ἔβαλε τὰ πόδια της πάνω στὴν καρέκλα του κι' ἄρχισε νὰ ρίχνη πάνω του τὴ στάχτη τοῦ τσιγάρου της.

Ἐκεῖνος τῆς ἔρριξε μιὰ σοβαρὴ ματιὰ, τράβηξε τὸ φουστανὶ της καὶ τῆς σκέπασε τὰ πόδια κι' ἔπειτα τῆς ἤπιρε τὸ τσιγάρο ἀπότομα ἀπὸ τὸ στόμα καὶ τὸ πάτησε.

— Πόσο χρονῶν εἴσαστε; τὴ ρώτησε.

— Δεκαεφτά, τοῦ εἶπε ἐκείνη κατάπληκτη, μὴ ξέροντας ἂν ἔπρεπε νὰ γελάση ἢ νὰ θυμώση.

— Εἴσαστε, δηλαδὴ, σωστὸ νιάνιαρο, τῆς ἀπάντησε μὲ περιφρόνησι ὁ Ριμάστι, κι' ὡστόσο καπνίζετε. Ἔτσι, στὰ εἴκοσι χρόνια σας θὰ γίνετε ἕνα ἀρρωστιάρικο καὶ ναυρικὸ πλάσμα. Δὲν ντρέπεστε;

— Πῶς! ἔκανε ἡ Σούζυ. Τόλμα νὰ μὲ λέτε νιάνιαρο;

— Σιωπή! φώναξε ὁ Ριμάστι. Δὲν ἔχω καιρὸ γιὰ χάσιμο.

Κι' ἔσκυψε πάνω στὰ χαρτιά του. Ἡ Σούζυ ἐνοιώθε ἐπιθυμία νὰ χυμήξη πάνω του, καὶ νὰ τὸν πνίξη, νὰ τοῦ μελανώση τὰ χαρτιὰ καὶ νὰ τὰ κομματιάση. Ἂν δὲν ντρεπόταν, θ' ἄρχιζε μάλιστα τὸ κλάματα. Αὐτὴ τὴν προσοχὴ δὲν τὴν εἶχε πάθει ἀπὸ κανέναν ἄνδρα ὡς τὰ σήμερα. Ὡστόσο ἀναγκάστηκε νὰ ἰσορρώση στὴν καρέκλα της καὶ νὰ παρατηρήση μόνο τὸν Φίλιππο:

— Εἴσαστε ἕνας χωριάτης...

— Καὶ ποιὸς σᾶς εἶπε τὸ ἀντίθετο; τῆς ἀπάντησε ὁ Ριμάστι. Θὰ ἤταν γιὰ μένα μεγάλη τιμὴ νὰ εἶμαι χωριάτης. Θὰ ζοῦσα τότε στὸν καθαρὸ ἀέρα, μέσα στὰ πεύκα, μιὰ ἡσυχη κι' ἀγνὴ ζωὴ καὶ δὲν θὰ σάπιζα σ' αὐτὸ τὸ βρώμικο γραφεῖο γιὰ νὰ ζήσω. Θὰ μποροῦσα ν' ἀντικρύζω κάθε πρωῒ τὸν ἥλιο καὶ θὰ ἤμουν ὑγιὰς σὰν σίδερο. Μὰ ἀνατράφηκα βλέπετε στὴ Ρώμη, πῆγα μάλιστα στὸ Παρίσι καὶ στὸ Βερολῖνο, ἔκανα ἀνώτερες σπουδὲς καὶ τέλος κατατάλαξα γιὰ ἀμοιβὴ τῶν κόπων μου νὰ τρώγω τρία κι-

λά σκόνη τὴ μέρα ἀνακατεύοντας αὐτὲς τὶς βρώμικες δικογραφίες.

Ἡ Σούζυ τὰ εἶχε χαμένα ἀπὸ τὴν εἰλικρίνειά του. Παρατήρησε μάλιστα ὅτι αὐτὸς ὁ ὑπάλληλος ἦταν περισσότερο περιποιημένος ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ πολὺ νόστιμος. Εἶχε ἀκόμα μιὰ σκληρότητα στὸ βλέμμα του καὶ μιὰ ὑπερηφάνεια ποὺ τὴν ἔκανε νὰ τὲν σέβεται.

— Πῶς λέγεσθε; τὸν ρώτησε.

Ἐκεῖνος τῆς εἶπε τ' ὄνομά του. Κ' ἡ Σούζυ βάλθηκε νὰ κυττάη τὴν ἄκρη τῆς πέννας του ποὺ ἔφτιανε γρήγορα, ὤμορφα, καλλιγραφικὰ γράμματα. Ξαφνικὰ ἀναστατώθηκε καὶ πάλι. Μιὰ ὤμορφη νέα μπῆκε μὲ γέλια στὸ γραφεῖο, ἔτρεξε στὸν Ριμάστι, τὸν χαιρέτησε κι' ἄρχισε νὰ φλυαρῆ μαζύ του. Τώρα ἡ Σούζυ ἦταν ἡ μόνη ποὺ εἶχε σειρά. Ἔκρινε καλὸ λοιπὸν νὰ τὸ ὑπενθυμίση στὸν Ριμάστι. Κι' ἐκεῖνος τῆς ἑτοίμασε γρήγορα τὸ πιστοποιητικό, τῆς τὸ ἔδωσε μ' ἀδιαφορία κι' οὔτε γύρισε νὰ τὴν κυττάξη σὰν ἔφευγε.

Ἡ Σούζυ ἦταν τόσο νευριασμένη ποὺ κόντεψε ἐκείνη τὴ μέρα νὰ κόψη τρεῖς ἀνθρώπους μὲ τ' αὐτοκίνητό της, νὰ τσακισθῆ σ' ἕνα λεωφορεῖο καὶ νὰ πατήση ἕναν ἀστυφύλακα. Διαρκῶς σκεφτόταν αὐτὸν τὸν ἄξεστο ποὺ τὴν εἶχε περιφρονήσει. Καὶ θύμωνε περισσότερο μ' αὐτὴ τὴν ξανθὴ ποὺ τὸν εἶχε ἐπισκεφθῆ.

— Ἄκουές ἐκεῖ ἔλεγε, αὐτὸς ὁ ἀθέκαρος νὰ θέλη κι' ἔρωτα! Ἄ, δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν ἀφήσω ἀτιμώρητο.

Καὶ γιὰ νὰ τοῦ δώση ἕνα καλὸ μάθημα, πῆγε πάλι στὸ γραφεῖο μὲ τὴν πρόφασι ὅτι ἔχασε τὸ πιστοποιητικό. Τὸν παρεκάλεσε μάλιστα νὰ τῆς τὸ φέρη ὁ ἴδιος. Αὐτὸς ὅμως ἀρνήθηκε. Κι' ἐκείνη ἀναγκάσθηκε νὰ τοῦ τηλεφωνήση καὶ νὰ τοῦ δώση μιὰ συνέντευξι.

Κι' ἔτσι ἄρχισε ἡ αἰσθηματική τους ἱστορία. Μὰ σὲ κάθε ραντεβοῦ χώριζαν θυμωμένοι, γιατὶ διαρκῶς ὁ Φίλιππο τὴ μάλλωνε καὶ καταριῶταν τοὺς δικούς της ποὺ τὴν εἶχαν καταντήσει ἕνα κακομαθημένο πλάσμα.

Ἔτσι καὶ σήμερα ὅταν τὴν εἶδε τέλος νὰ ἔρχεται, ἔγινε ἔξω φρενῶν. Ἀνέβηκε στ' αὐτοκίνητό της κι' ἄρχισε νὰ τὴν μαλλώνη. Ἐκείνη γελοῦσε ὅμως μὲ τὸ θυμό του καὶ τὸν πείραζε. Μὰ ὁ Φίλιππο δὲν ἀστειεύοταν.

— Εἶσαι, τῆς δήλωσε, μιὰ σωστὴ ἀπόγονος τῆς Εὔας. Ὅπως ἐκείνη κορόϊδευε τὸν Ἀδάμ ποὺ ἀγωνιζόταν νὰ τὴν προφυλάξη ἀπὸ τοὺς κινδύνους ποὺ τὴν ἀπειλοῦσαν, ἔτσι κι' ἐσὺ μὲ κοροϊδεύεις ποὺ σὲ συμβουλεύω. Γι' αὐτὸ καλύτερα νὰ τραβήξη ὁ καθένας τὸ δρόμο του. Ἄλλωστε αὐτὴ ἡ περιπέτεια κάποτε θὰ τελειώση. Ἐγὼ δὲν εἶμαι κοῦκλος νὰ μὲ κάνης ὅ,τι θέλεις! Στὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς ἔχω καὶ νεῦρα. Θὰ μποροῦσα νὰ σὲ δείρω κιόλας ἀπάνω στὸ θυμό μου.

Κι' ἐπειδὴ ἐκείνη ἐξακολουθοῦσε νὰ γελάη, ὁ Φίλιππο, τρελλὸς ἀπὸ τὴ λύσσα του, τῆς ἄναψε ἕνα ἠχηρότατο μπάτσο καὶ πήδησε ἀπὸ τ' αὐτοκίνητο.

Ἡ Σούζυ ἔτρεξε φυσικὰ ἀμέσως νὰ τὸ πῆ στὸν πατέρα της καὶ νὰ τοῦ διηγηθῆ ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία. Μὰ ἐκεῖνος ποὺ εἶχε τὴν πεῖρα τῆς ζωῆς δὲν θύμωσε. Ἔσπευσε μάλιστα νὰ γράψη ἕνα γράμμα στὸν Φίλιππο Ριμάστι. Κι' ὅταν αὐτὸς παρουσιάσθηκε μπροστά του, τοῦ δήλωσε:

— Ἔχετε τὴν ὑποχρέωσι νὰ δώσετε μιὰ ἱκανοποίησι στὴν κόρη μου.

— Πράγματι, εἶμαι πρόθυμος νὰ τῆς ζητήσω συγγνώμην, εἶπε ὁ Φίλιππο, γιατὶ ὁμολογῶ ὅτι παραφέρθηκα. Ἄλλως τε αὐτὴ ἡ νέα πειὰ δὲν μ' ἐνδιαφέρει.

— Δὲν ἀρκεῖ μιὰ συγγνώμη, τοῦ ἀπάντησε ἤσυχα-ἤσυχα ὁ Μπερνίνι. Γιὰ νὰ ξεπλύνετε τὴν προσβολὴ πρέπει νὰ τὴν παντρευτῆτε.

— Ἀδύνατον! φώναξε τρομοκρατημένος ὁ Ριμάστι. Ἡ Σούζυ εἶνε ἕνα μικρὸ, κομψὸ θηρίο καὶ δὲν κάνει γιὰ σύζυγος.

Μὰ ὁ Μπερνίνι τὸν χτύπησε φιλικὰ στὸν ὦμο καὶ τοῦ δήλωσε:

— Εἶστε ὁ μόνος ποὺ θὰ μπορέσετε νὰ τὴν συμμορφώσετε. Εἶσαστε ὁ μόνος ἄνδρας ποὺ φοβᾶται. Κ' εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὴν ἐπαναφέρετε στὸν ἴσιο δρόμο καὶ θὰ τὴν

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ἕνας λουκανοπώλης ἐπιθεωρεῖ τὴ βιτρίνα τοῦ μαγαζιοῦ του καὶ ρωτᾶ κατόπιν τὸν ὑπάλληλό του:

— Τί ἔγινε ἐκεῖνο τὸ παληὸ κομμάτι τὸ ζαμπὸν ποὺ ἦταν ἐκεῖ;

— Πουλήθηκε, κύριε.

— Λαμπρά. Καὶ σὲ ποιόν;

— Στὸν ἀπέναντι κύριο.

Ὁ καταστηματάρχης κάνει ἕνα μορφασμὸ καὶ ἐξακολουθεῖ:

— Καὶ τὸ λουκάνικο ποὺ εἶχε μείνει ἀπὸ τὸν περασμένο μῆνα;

— Κι' αὐτὸ πουλήθηκε.

— Σὲ ποιόν;

— Στὸν ἴδιο κύριο.

— Καὶ τὰ ἕξη αὐγὰ ποὺ ἦσαν στὴ γωνιὰ ἐδῶ κ' ἕξη μῆνες;

— Κι' αὐτὰ τὰ πουλήσαμε στὸν ἴδιο πελάτη σήμερα.

— Νὰ πάρη ὁ διάβολος, λέει ὁ καταστηματάρχης. Τί γκίνια!...

— Μὰ δὲν εἶσθε εὐχαριστημένος, κύριε, ποὺ πουλήθηκαν; ρωτάει ὁ ὑπάλληλος.

— Τί λὲς, παιδί μου! Ὁ κύριος ποὺ τ' ἀγόρασεν ὅλ' αὐτὰ μ' ἔχει καλέσει ἀπόψε νὰ μοῦ κάνη τὸ γεῦμα...

* * *

— Ἐγώ, ἔλεγε κάποιος, ποτὲ δὲν πράγω κιμᾶδες στὸ σπίτι, γιατὶ ξέρω τί ἔχουν μέσα, καὶ ποτὲ δὲν τοὺς τρώγω στὸ ἐστιατόριο, γιατι... δὲν ξέρω τί ἔχουν μέσα!

* * *

Ρώτησαν κάποιον:

— Κυνηγᾶτε, κύριε;

— Ἐπῆγα μιὰ φορὰ στὸ κυνήγι πρὸ ἑκοσι χρόνων.

— Καὶ ἀπογοητευθήκατε γιατὶ δὲν ἐσκοτώσατε τίποτε καὶ δὲν ξανακυνηγήσατε;

— Ἴσια-ἴσια ποὺ σκότωσα.

— Κανένα κουνέλι ἴσως;

— Ἕνα δασοφύλακα, κύριε.

* * *

Ἕνας ρέπορτερ παίρνει συνέντευξι μ' ἕναν ἑκατομμυριοῦχο:

— Ἤθελα, κύριε, νὰ μάθω πῶς ἀρχίσατε τὸ μεγάλο σταδιό σας, πῶς ἔσχηματίσατε τὰ πρῶτα κεφάλαια...

Ὁ μέγας βιομήχανος ὑπερήφανος γιὰ τὸ «ἔργο τῶν χειρῶν του» ἀπαντᾶ:

— Ζητοῦσα ἐργασία καὶ δὲν εὕρισκα πουθενά. Ψοφοῦσα ἀπὸ τὴν πεῖνα. Ἐμπῆκα σ' ἕνα λουκανιτζίδικο καὶ μ' ἔβαλαν ξανε, ἀλλὰ πρὶν φύγω εἶδα στὸ πάτωμα μιὰ καρφίτσα... Ἔσκυψα καὶ τὴ σήκωσα...

— Καταλαβαίνω τὰ ὑπόλοιπα, διέκοψε ὁ ρεπόρτερ. Ὁ καταστηματάρχης σᾶς εἶδε ποὺ σηκώσατε τὴν καρφίτσα κ' ἐξετίμησε τὴ χειρονομία σας. Σᾶς ἐπῆρε ἀμέσως ὑπάλληλο καὶ ἀργότερα σᾶς ἐπάντρεψε μὲ τὴν κόρη του. Τὰ κεφάλαια τοῦ μικροῦ αὐτοῦ μαγαζιοῦ σᾶς ἐπέτρεψαν νὰ ἱδρύσετε τὸ πρῶτο ἐργοστάσιο. Ἔτσι γίνεται συνήθως...

— Δὲν ἐμαντεύσατε καλά, λέει ὁ ἑκατομμυριοῦχος. Ὅταν ἐσήκωσα τὴν καρφίτσα τὸ ἔβαλα ἀμέσως στὰ πόδια.

— Γιατί;

— Ἡ καρφίτσα εἶχε στὴν ἄκρη ἕνα μεγάλο διαμάντι.

κάνετε εὐτυχισμένη. Ἡ Σούζυ εἶνε μιὰ πραγματική Ἐδέμ. Ὅσο γιὰ σᾶς εἴσαστε ὁ γαμπρὸς ποὺ μοῦ χρειάζεται. Ἕνας τίμιος καὶ ἐργατικὸς νέος ποὺ κυττάζει μόνο τὴ δουλειά του.

Κι' ἔτσι ὁ Φίλιππο Ριμάστι παντρεύτηκε τὴν Σούζυ κι' ἔζησαν κ' οἱ δυὸ εὐτυχισμένοι, γιατὶ ὁ Φίλιππο τὴν ἀγαποῦσε, κι' αὐτὴ τὸν σεβόταν καὶ τὸν λάτρευε.

ΛΟΥΙΤΖΙ ΛΑΓΚΡΙ

ΠΡΟΣ ΧΑΡΙΝ ΣΑΣ, ΚΥΡΙΕΣ ΜΟΥ

Ἡ Σελὶς τῆς Γυναίκας

Η ΜΟΔΑ

Τὸ λευκὸ καὶ τὰ χρώματα

Ἡ φετεινὴ μόδα δείχνει ἐξαιρετικὴ συμπάθεια στὴν πολυχρωμία, ἐξαιρετικὴ ἀδυναμία στὰ ἐμπριμέ, ὥστε ἀνάμεσα στὰ τόσα ἄλλα χρώματα, κοντεύουμε νὰ ξεχάσουμε τὰ δυὸ κυριώτερα: τὸ λευκὸ καὶ τὸ μαῦρο. Καὶ αὐτὸ συμβαίνει, γιατὶ δὲν τὰ βλέπουμε πουθενὰ χωριστά, ἀλλὰ παντοῦ ἀνακατεμένα μὲ ζωηρά, χτυπητὰ χρώματα. Ἰδίως μάλιστα τὸ λευκό, μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι ἐφέτος φοριέται ὄχι τόσο γιὰ νὰ μαλακώνη, ὅσο γιὰ νὰ κάνη ἀκόμη πιὸ ἔντονη τὴν ζωηρότητα τῶν χρωμάτων ποὺ τὸ συνοδεύουν.

Π. χ. ὅλα τὰ λευκὰ πικεδάκια ἢ ὀττομὰν παλτουδάκια ποὺ καθιερώθηκαν γιὰ τὸ καλοκαῖρι, ταιριάζουν μὲ χρωματιστὰ φορέματα. Τὰ λευκὰ ταγιὲρ ἀπὸ λινό, πικὲ ἢ πῶ ντ' ἄνς, συνοδεύονται ἀπαραιτήτως ἀπὸ μπλοῦζες σὲ ζωηρὰ φωτεινὰ χρώματα. Ἡ λευκὲς καζάκες, ποὺ φορέθηκαν τώρα τελευταία στὸ Παρίσι καὶ ποὺ ἀποτελοῦν τὴν τελευταία λέξι τῆς μόδας, καθὼς εἶνε μακρυὲς ὡς τὰ γόνατα καὶ κουμπώνουν ἐμπρός, εἴτε ἀπὸ βαμβακερὸ ὕφασμα εἶνε, εἴτε ἀπὸ ἀτλαζί, σχηματίζουν ἀντίθεσι μὲ τὴ στενὴ καὶ ἴσια χρωματιστὴ ἁπλούζα.

Τὴν ἴδια τάσι παρατηροῦμε καὶ στὰ λευκὰ βραδυνὰ φορέματα ποὺ γαρνίρονται εἴτε μὲ μιὰ ζώνη πορτοκαλλιά, ἢ βιολέ, ἢ πράσινη, ἢ μὲ μιὰ δέστα σὲ ζωηρὸ χρῶμα, εἴτε μὲ ἁπλικασιὸν ἀπὸ πελώρια μπουκέτα λουλουδιῶν — τέσσερα ἢ πέντε μόνον — ἐπάνω στὴ φούστα.

Μὰ καὶ στὰ κατάλευκα ἀκόμη ἀνσαμπλ, τὰ κλασικὰ ταγιὲρ μὲ τὶς μπλοῦζες σεμιζιὲ ἢ τὶς μπλοῦζες φανταιζί, πάντοτε θὰ ὑπάρχη μιὰ χρωματιστὴ λεπτομέρεια, ποὺ θὰ δίνη τὸν ὅλο τόνο στὴν τουαλέττα, ἔστω καὶ ἂν ἡ λεπτομέρεια αὐτὴ δὲν εἶνε παρὰ μιὰ μπουτονιέρα, ἢ τὸ καπέλλο, ἢ ἡ ζώνη, ἢ τὰ γάντια.

Ο ΤΡΟΠΟΣ ΤΟΥ ΦΕΡΕΣΘΑΙ

Πῶς σερβίρεται ἡ σούπα

Σὲ πολλὰ γεύματα ἡ σούπα σερβίρεται προτοῦ νὰ καθήσουν οἱ συνδαιτημόνες στὸ τραπέζι. Αὐτὴ ἡ συνήθεια ἔχει τὸ ἑξῆς δυσάρεστο: ὅτι ὅλοι εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ φᾶνε τὴ σούπα ποὺ τοὺς ἔχει σερβιρισθῆ, εἴτε τοὺς ἀρέσει, εἴτε ὄχι, καὶ ἐπὶ πλέον μπορεῖ στὸ ἀναμεταξὺ ἡ σούπα νὰ ἔχη κρυώσει καὶ νὰ ἔχη χάσει τὴν νοστιμάδα της. Τὸ καλύτερο λοιπὸν εἶνε νὰ τοποθετῆται ἡ σουπιέρα ἐπάνω στὸν μπουφέ. Ὁ ὑπηρέτης γεμίζει ἕνα-ἕνα πιάτο ὡς τὴ μέση καὶ τὸ προσφέρει σὲ κάθε συνδαιτημόνα.

Στὰ οἰκογενειακὰ γεύματα, ἡ σουπιέρα τοποθετεῖται στὸ τραπέζι καὶ τὴ σούπα τὴν σερβίρει ὁ ἴδιος ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας. Τὰ πιάτα πρέπει νὰ εἶνε μετρίου μεγέθους καὶ τὸν χειμῶνα πρέπει νὰ ἔχουν προηγουμένως ζεσταθῆ.

Ἡ σούπα τρώγεται μὲ τὸ κουτάλι γεμάτο ὡς τὴ μέση γιὰ νὰ μὴν ξεχειλίζη καὶ χύνεται πάλι στὸ πιάτο. Δὲν πρέπει νὰ φυσᾶη κανεὶς τὴν σούπα του γιὰ νὰ κρυώση, οὔτε νὰ τῆς ρίχνη μέσα ψωμάκια ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο, οὔτε νὰ τὴν ρουφᾶη θορυβωδῶς. Κατὰ κανόνα δὲ στὸ βάθος τοῦ πιάτου ἀφήνει πάντα κανεὶς λίγη σούπα.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΣΑΣ

Προσέχετε τὸ σηκότι σας

Ἂν θέλετε νὰ διατηρήσετε τὴν ὑγεία σας καὶ τὴν καλλονή σας, πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἥπατος στὸ χρῶμα καὶ στὴ φρεσκάδα τοῦ δέρματος εἶνε ἄμεση. Στὴν ἐλαχίστη ἀδυναμία τοῦ ἥπατος, τὸ πρόσωπο παίρνει ἕνα χρῶμα χαλκοπράσινο ἢ χωματί, τὰ μάτια κιτρινίζουν, τὸ δέρμα μαραίνεται. Περιποιῆσθε λοιπὸν τὸ πολύτιμο αὐτὸ ὄργανο, πρῶτον: Προσέχοντας τὴν καθημερινή σας δίαιτα, δηλαδὴ τρώγοντες πάντοτε φρέσκη κι' ἐλαφρὰ τροφὴ καὶ δεύτερον: προσέχετε τὶς πεπτικές σας λειτουργίες.

Γιὰ νὰ τὸ ἐπιτύχετε αὐτὸ μασσᾶτε καλὰ τὶς τροφὲς καὶ τρῶτε ἀργά, γιατὶ ἡ πέψις ἀρχίζει ἀπὸ τὸ στόμα, καὶ κατόπιν προσέχετε, μέχρις ἰδιοτροπίας, «νὰ εἶσθε τακτική», χωρὶς νὰ καταφεύγετε σὲ καθάρσια καὶ ἄλλα γιατροσοφία.

Πρέπει νὰ γνωρίζετε πῶς τὴ φρεσκάδα καὶ τὴν ὠμορφιὰ τοῦ προσώπου δὲν τὰ βρίσκει κανεὶς μέσα στὰ βαζάκια τῶν διαφόρων καλλυντικῶν, ἀλλὰ πολὺ θετικώτερα στὴν τήρησι τῶν ὑγιεινῶν κανόνων. Ἡ τήρησις τῶν κανόνων αὐτῶν, ποὺ εἶνε χρήσιμη καὶ σὲ κάθε νέα, γίνεται ἀπαραίτητη σὲ μιὰ γυναῖκα ποὺ ἔχει φθάσει στὴν ὥριμη ἡλικία, ὅπότε ἡ ἐλαστικότης τῶν μυῶνων ἀρχίζει κάπως νὰ χαλαρώνεται.

Τὰ μυστικὰ τῆς νοικοκυρᾶς

Ὅταν τὰ σούχα, εἴτε ἀπὸ τὸ στρῶμα ἀπὸ ντουλάπι, εἴτε ἀπὸ τὴν μακροχρόνιο παραμονή τους σ' ἕνα μπαοῦλο, ἔχουν ζαρώσει καὶ τσαλακωθῆ, τὰ ἁπλώνετε σ' ἕνα τραπέζι, τὰ περνᾶτε μ' ἕνα πανὶ βρεγμένο καὶ ὕστερα τὰ κρεμᾶτε σὲ μιὰ κρεμάστρα καὶ τὰ βάζετε στὸν ἀέρα, κατὰ προτίμησιν τὴ νύχτα. Ὡς τὸ ἄλλο πρωὶ θὰ εἶνε σὰν σιδερωμένα.

Ἡ δὶς ΛΙΑΝΑ

ΤΑ ΛΕΥΚΑ ΣΑΣ ΦΟΡΕΜΑΤΑ

Φόρεμα ἀπὸ λευκὸ λινὸ μὲ ντεκολτὲ τετράγωνο γαρνιρισμένο μὲ μονόγραμμα ἀπὸ σιρὲ πράσινο. Μιὰ ἴσια λωρίδα ξεκινᾶει ἀπὸ τὸ κορσάζ καὶ καταλήγει σὲ κοιφόπετα. — Φόρεμα ἀπὸ τουαλ, ντὲ σουιά. Ἡ καζάκα μὲ μανίκια, σὲ μοντέρνο σχέδιο, γαρνίρεται μὲ γιακᾶ ἀπὸ λινὸ θαλασσὶ μὲ λευκὰ γαζιά. Ζώνη ἀπὸ σουὲντ θαλασσί. — Φόρεμα ἀπὸ σαντούγκ. Τὸ κορσὲ τελειώνει σὲ νωμῆτη ποὺ σχηματίζει καὶ τὰ μανίκια. Ὁ λαιμὸς καὶ ἡ ζώνη γαρνίρονται μὲ ἀγκράφ ἀπὸ κόκκινο δέρμα.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΤΡΟΙΩΝ

ΤΟΥ Ζ. ΜΠΕΡΝΙΕ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

— Ἔφυγε λοιπὸν κι' ὁ τελευταῖος ἐνοικιαστης σας; ρωτησε ὁ ζωγράφος Λουβὲ τὸν κτηματία Ροσάρ.

— Ἔφυγε, ἔφυγε κι' αὐτός! ἀπάντησε ὁ Ροσὰρ κουνῶντας θλιβερὰ τὸ κεφάλι του. Ὅλα τὰ σπιτάκια ποὺ εἶνε γύρω ἀπὸ τὴν ἀγροικία μου ἐρήμωσαν πειά!... Δὲν ἔμεινε κανείς!... Κανείς! Ὁ τρόμος κ' ἡ ἀγωνία τοὺς ἔδιωξε ὅλους! Ἔπρεπε νὰ εἶνε πολὺ τρελλοὶ γιὰ νὰ μείνουν... Ἐξ ἄλλου, ὅπου κι' ἂν πᾶνε θὰ κερδίζουν ὅσα κέρδιζαν ἐδῶ... Κι' ἐπὶ πλέον, θὰ κοιμοῦνται τὶς νύχτες ἥσυχα. Νὰ κ' οἱ δικοί μου αὔριο φεύγουν... Ἡ γυναῖκα μου καὶ τὰ παιδιά μου θὰ πᾶνε νὰ κάτσουν γιὰ λίγον καιρὸ στὴν πολιτεία καὶ θὰ μὲ περιμένουν ἐκεῖ... Ἐγὼ θὰ μείνω κανένα μῆνα ἀκόμα ἐδῶ γιὰ νὰ τὰ πουλήσω ὅλα... Καὶ τὸ σπίτι, καὶ τὰ λειβάδια, καὶ τὰ χωράφια, καὶ τὰ δάση... Ἔπειτα, θὰ πάω νὰ τοὺς συναντήσω καὶ θὰ δοῦμε τι θὰ κάνουμε τότε...

Καὶ ὁ κτηματίας, προσπαθῶντας νὰ χαμογελάση ἐπρόσθεσε:

— Ἂν, ἐννοεῖται, δὲν μ' ἔχη ροκανισει καὶ μένα ὥς τότε τὸ τέρας!

Ἡ μεγάλη κάμαρη τῆς ἀγροικίας, μέσα στὴν ὁποία γινόταν ἡ συζήτησις αὐτή, φωτιζόταν ἀμυδρὰ ἀπὸ μιὰ λαμπα τοποθετημένη στὸ τραπέζι τῆς μέσης.

Οἱ δυὸ ἄντρες ἦσαν καθισμένοι ὁ ἕνας ἀπέναντι στὸν ἄλλο: ὁ Ροσὰρ, ψηλὸς, μὲ ματια σκληρὰ, μὲ χαρακτηριστικὰ ἀδρὰ, μὲ φυσιογνωμία σκυθρωπὴ, κι' ὁ Λουβὲ, ψηλὸς κι' αὐτὸς, μὰ ἀδύνατος, μὲ μυσιογνωμία λεπτὴ, ποὺ τὴν πλαισιώνε μιὰ καλοχτενισμένη ξανθὴ γενειάδα!

— Ἀληθινὰ, φοβερὰ πράγματα γίνηκαν στὸ διάστημα τῶν τεσσάρων μηνῶν ποὺ ἔχω νὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ! εἶπεν ὁ ζωγράφος.

— Ναὶ, ἀπάντησε ὁ Ροσάρ. Ἄλλοτε ἡ ζωὴ ἐδῶ δὲν ἦταν ἔτσι... Ἤτανε βέβαια σκληρὴ ἡ δουλειὰ μέσα στὰ ἔρημα αὐτὰ μέρη, μὰ μᾶς ἄρεσε ἔτσι... Δὲν τῆς ζητούσαμε παρὰ ὅ,τι μποροῦσε νὰ μᾶς δώση, καὶ εἶχε τὴν ὠμορφιά της... Τώρα ὅμως...

— Κ' ἡ ἀνάκρισις, γιὰ τὴν ὁποία μοῦ μιλοῦσατε προηγουμένως, δὲν ἔφερε κανένα ἀποτέλεσμα;

— Κανένα, ἀπάντησε ὁ Ροσάρ. Μὰ ἤμουν βέβαιος γι' αὐτό! Ὁ διάβολος ὁ ἴδιος σᾶς λέω, εἶνε ἀνακατεμένος σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι.

Οἱ δύο ἄνδρες ἔμειναν μερικὲς στιγμὲς σιωπηλοί.

Ὁ βορηᾶς οὔρλιαζε ἔξω μανιασμένα.

Σὲ λίγο, μιὰ φωνὴ δειλὴ καὶ κουρασμένη, ἀκούστηκε.

— Εἶπες στὸν Τζίρμα τὸν ἀμαξᾶ νάρθῃ τὸ πρωὶ γιὰ νὰ μᾶς πάρη;

Αὐτὴ ποὺ εἶχε μιλήσει ἦταν ἡ γυναῖκα τοῦ Ροσάρ. Καθόταν κοντὰ στὸ μεγάλο τζάκι, μέσα στὸ μισοσκόταδο κι' ἀπὸ κεῖ εἶχε παρακαλουθήσει ὅλη τὴ συζήτησι χωρις να μιλήση καθόλου.

Μὰ κι' αὐτὴ τὴ φορὰ μίλησε τόσο σιγανά, ὥστε ὁ ἄντρας της δὲν τὴν ἄκουσε.

Καὶ, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ Λουβὲ, ἐξακολούθησε:

— Στὴν ἀρχὴ δὲν θέλησα νὰ τὰ πιστέψω ὅλ' αὐτά. «Χωριάτικες ἀνοησίες!» ἔλεγα. Ἔμοιαζαν τόσο μὲ τὰ παραμύθια ποὺ μᾶς ἔλεγαν ἄλλοτε ἡ γιαγιάδες μας τὶς χειμωνιάτικες νύχτες! Μὰ τὰ γεγονότα ἦρθαν τὸ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου τρομερά, φρικιαστικά... Καὶ πρῶτα-πρῶτα, ἡ ἀνεξήγητη πυρκαϊὰ τοῦ σπιτιοῦ ποὺ εἴχαμε στὴν ἀρχὴ τοῦ δισσους... Μέσα σὲ μιὰ στιγμὴ ἡ φλόγες τὸ τύλιξαν σὰν νὰ ἦταν γεμᾶτο ἄχυρα, κι' ὅταν φτάσαμε ἐμεῖς ἐκεῖ, τὸ εἴδαμε νὰ καταρρέη μ' ἕνα τρομαχτικὸ πάτανο. Ἔπειτα ὁ μυστηριώδης θάνατος τοῦ, κολλίγα μου Σελεστίνου Μούργε, ποὺ τὸ πτῶμα του βρέθηκε μισοφαγωμένο, ροκανισμένο ἀπὸ μεγάλα καὶ μυτερὰ δόντια μέσα στὰ «Μαῦρα Λαγκάδια»...

Ὁ Ροσὰρ σώπασε λίγο κι' ἔπειτα ξανάπε:

— Σὲ λίγες μέρες κι' ἕνας ἄλλος κολλίγας μου, ὁ Σολὲρ, βρέθηκε νεκρὸς στὰ ἴδια χάλια, μέσα στὸ ἴδιο δάσος... Κι' ἔχουμε τέλος τὴν ἀνακάλυψι τοῦ περιέργου αὐτοῦ βιβλίου, γιὰ τὸ ὁποῖο σᾶς μίλησα...

— Τὸ ἔχετε ἐδῶ; ρώτησε ὁ Λουβέ

— Ναί. Πάω νὰ σᾶς τὸ φέρω...

Καὶ ὁ Ροσὰρ σηκώθηκε.

Συγχρόνως σηκώθηκε κ' ἡ γυναῖκα του καὶ τοῦ φώναξε:

— Ὄχι! Ὄχι! Ἄφησέ το! Μὴ τὸ ἀγγίζῃς πειὰ αὐτὸ τὸ καταραμένο βιβλίο!

— Γιὰ ποιὸ λόγο; ἔκανε ὁ κτηματίας μὲ φωνὴ θυμωμένη καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ δωμάτιο.

Ὁ ζωγράφος Λουβὲ, ὅταν ἔμεινε μόνος κοντὰ στὸ μεγάλο τετράγωνο τραπέζι, ρώτησε τὴ γυναῖκα τοῦ Ροσάρ.

— Φεύγετε αὔριο;

— Ναί... Θὰ ἔπρεπε ὅμως νἄρθῃ μαζύ μας κι' ὁ ἄνδρας μου. Αὐτὸς ὅμως δὲν θέλει ν' ἀκούση τίποτε... Ἰσχυρίζεται ὅτι εἶνε ἀδύνατον! Τρέμω μὲ τὴ σκέψι ὅτι θὰ μείνῃ ἐδῶ μόνος...

Ἔπειτ' ἀπὸ μερικὲς στιγμὲς, ὁ Ροσὰρ ξαναγύριζε.

Πῆγε καὶ κάθησε κοντὰ στὸ Λουβὲ καὶ τοῦ ἔδωσε, ἐνῶ τὸ χέρι του ἔτρεμε ἐλαφρά, ἕνα μικροσκοπικὸ βιβλίο, τοῦ ὁποίου τὸ κάλυμμα ἦταν ἀπὸ περγαμηνή.

Ἕνα παράδοξο ζῶο, ἕνα τέρας, ἦταν σχεδιασμένο στὸ δέσιμό του, ποὺ ἔμοιαζε μὲ λύκο καὶ ἀρκούδα. Τὸ κορμί του, ἀνορθωμένο στὰ πισινὰ του πόδια, ἔμοιαζε μὲ ἀρκοῦδας, μὰ τὸ κεφάλι ἦταν λύκου.

Ὁ Λουβὲ κύτταξε ἐπὶ πολὺ ὥρα τὸ ἀλλόκοτο αὐτὸ σχέδιο κι' ἔπειτα ἄρχισε νὰ γυρίζη ἀργὰ τὶς σελίδες τοῦ βιβλίου. Ἦσαν καμμιὰ δεκαριὰ ὅλες, πυκνογραμμένες καὶ γεμᾶτες ἀπὸ ἕνα γράμμα ζσιο, περιποιημένο, μὰ πολὺ δυσανάγνωστο.

— Πολὺ περίεργο!

— Πολὺ περίεργο αὐτὸ τὸ βιβλίο! εἶπε ὁ Λουβέ.

λος. Κ' ἡ ἱστορία γιὰ τὴν ὁποία μιλάει τὸ βιβλίο αὐτὸ, συνέδη πρὶν ἀπὸ διακόσια χρόνια.

— Ναί, ἀπαντησε ὁ Ροσάρ, τοῦ ὁποίου τὸ βλέμμα δὲν ἄφηνε τὰ μάτια τοῦ συνομιλητοῦ του.

Ὁ Λουβὲ, μὲ σιγανὴ φωνὴ, διάβασε μερικὲς γραμμὲς ἀπὸ τὸ κάτω μέρος μιᾶς σελίδος τοῦ βιβλίου, τονίζοντας μιὰ-μιὰ τὶς λέξεις:

«...Κι' ἐκεῖνη τὴ νύχτα εἶδαν τὸ τέρας νὰ ἐξαφανίζεται μέσα στὴν Κακὴ Σπηλιὰ, στὴν κορυφὴ τοῦ Γυμνοῦ Βουνοῦ»...

Στάθηκε κατόπιν καὶ ρώτησε:

— Αὐτὴ ἡ βουνοκορφὴ βρίσκεται μακρυὰ κάπου δυὸ χιλιόμετρα ἀπ' τὸ σπίτι μου;

— Λιγώτερο, ἀπάντησε ὁ Ροσάρ. Χίλια πεντακόσια μέτρα περίπου.

— Πῆγα στὸ Γυμνὸ Βουνὸ τοὺς πρώτους μῆνες ποὺ ἦρθα στὸ Μοντουρσύ. Ποτὲ μου δὲν εἶδα τέτοια ἐρημιὰ γύρω μου... Εἶνε ἕνα ἀληθινὸ χάος, ὅπου τίποτε δὲν φυτρώνει...

Ἔκλεισε τὸ χειρόγραφο βιβλίο καὶ τὸ ξανάδωσε στὸ Ροσάρ, ὁ ὁποῖος τὸν ρώτησε:

— Δὲν ἀκούσατε ἐσεῖς ποτὲ νὰ γίνεται λόγος γιὰ τὴν ἱστορία αὐτή;

— Ὄχι... ὄχι, ποτέ!... Μὰ ὅσα γράφει τὸ βιβλίο αὐτὸ μοιάζουν κατσπληκτικὰ μὲ ὅσα γράφει κάποιος Ἄγγλος συγγραφεύς, ὁ Βαλτρον, σὲ μιὰ περιγραφὴ τῆς νήσου Μὰν, ποὺ βρίσκεται μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἰρλανδίας. Στὸ νησὶ αὐτὸ ὑπάρχει ἕνας μεσαιωνικὸς πύργος ποὺ χρησίμευε ἀλλοτε ὡς φρούριο. Λοιπὸν, ὁ πύργος αὐτὸς ἦταν στοιχειωμένος. Ἕνα παράδοξο τέρας ποὺ ἔμοιαζε μὲ πελώριο μαῦρο σκύλο καὶ ποὺ οἱ νησιῶτες τὸ ἀποκαλοῦσαν «Ὁ Μαῦρος Δράκος», ἔκανε κάθε νύχτα τὴν ἐμφάνισί του ἐκεῖ. Αὐτὸ τὸ τέρας εἶχε ξεχωριστὴ προτίμησι γιὰ τὴν αἴθουσα τῆς φρουρᾶς τοῦ πύργου, ὅπου κάθε βράδυ, μόλις ἔσβυναν τὰ φῶτα, τὸ ἔβλεπαν ξαπλωμένο μπροστὰ στὸ τζάκι. Οἱ στρατιῶτες τὸ θεωροῦσαν ὡς διαβολικὸ κι' ἔτρεμαν μήπως τὸ συναντήσουν... Ἔφτανε μέσα στὴν αἴθουσα τῆς φρουρᾶς ἀπὸ ἕναν μακρὺ διάδρομο, ὁ ὁποῖος ὡδηγοῦσε σὲ μιὰ παλιὰ ἐκκλησία κι' ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἔβγαινε κάθε βράδυ, μετὰ τὴν ἀποχώρησι, ὁ στρατιώτης ποὺ πήγαινε νὰ παραδώση τὰ κλειδιὰ τοῦ φρουρίου στὸ διοικητή του. Μὰ ὁ φόβος μήπως συναντήσουν στὸ σκοτεινὸ διάδρομο τὸ φοβερὸ τέρας, ἔκανε τους στρατιῶτες ποὺ εἶχαν αὐτὴ τὴν ὑπηρεσία νὰ παίρνουν κάθε φορὰ μαζύ τους κι' ἕναν ἄλλο συνάδελφό τους, ὁ ὁποῖος κρατοῦσε ἕνα βαυλὸ ἀναμμένο γιὰ νὰ φωτίζη τὸ δρομο...

Μὰ μιὰ νύχτα ὁ στρατιώτης ποὺ ἐπρόκειτο νὰ πάη νὰ παραδώση τὰ κλειδιὰ στὸ διοικητή του, εἶχε μεθύσει καὶ δήλωσε ὅτι θὰ τὰ πήγαινε μόνος του, χωρὶς συνοδό, λέγοντας ὅτι δὲν φοβόταν καθόλου τὸ φάντασμα τοῦ μαύρου σκύλου κι' ὅτι, ἀπεναντίας, ἀπὸ καιρὸ ἐπιθυμοῦσε νὰ βρεθῆ ἀντιμέτωπος μαζύ του...

Ἀφοῦ εἶπε τ' ἀσύνετα αὐτὰ λόγια, ὁ στρατιώτης πῆρε τὰ κλειδιὰ καὶ ξεφεύγοντας ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του, ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ τὸν συγκρατήσουν, προχώρησε ὁλομόνιχος στὸ σκοτεινὸ διάδρομο...

Μὰ τὲν πέρασαν οὔτε πέντε λεπτὰ, ὅταν ἔξαφνα, οἱ συνάδελφοί του ἄκουσαν μέσα ἀπὸ τὸ διάδρομο τρομερὰ μουγκρητὰ καὶ κραυγὲς φρίκης. Κανέναζ ὡστόσο δὲν τόλμησε νὰ πάη νὰ δῆ τί συνέβαινε...

Πέρασε ἡ νύχτα μέσα στὴ ἀγωνία... Κι' ὁ στρατιώτης οὔτε ξαναφάνηκε...

Τέλος, ὅταν ἐχάραξε γιὰ καλὰ, οἱ στρατιῶτες ξεθάρρεψαν καὶ μπῆκαν μέσα στὸ διάδρομο. Μὰ τὸ θέαμα ποὺ ἀντίκρυσαν ὅταν προχώρησαν ὥς τὴ μέση του, ἦταν φριχτό...

Βρῆκαν τὸ συνάδελφό τους κατασπαραγμένο, ἀγνώριστο ἀπὸ τὶς ἀπαίσιες πληγὲς τῶν δοντιῶν τοῦ φαντάσματος.»

— Τότε, ἐξακολούθησε ὁ Λουβὲ, τὴν ἴδια μέρα κόλας, ἔχτισαν ἕναν τοῖχο κι' ἔφραξαν τὸ σκοτεινὸ διάδρομο κι' ἀπὸ τότε ὁ «Μαῦρος Δράκος» δὲν ξαναφάνηκε πεια!

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ, πίσω ἀπὸ τὸν Ροσάρ, ἡ πόρτα ἄνοιξε κ' ἡ βροχὴ μπῆκε μέσα, σπρωγμένη ἀπὸ τὸν ἄνεμο. Ἕνας μεσόκοπος ἄντρας, ποὺ φοροῦσε χωριάτικη κάπα, παρουσιάστηκε στὸ ἄνοιγμά της καὶ ρώτησε τὸν κτηματία:

— Ἀφέντη, νὰ πάω νὰ πλαγιάσω; Μὲ χρειάζεστε τίποτε;

— Ναὶ, Τζίρμα, περίμενε...

Καὶ, γυρίζοντας πρὸς τὸ ζωγράφο Λουβὲ, ὁ Ροσὰρ τὸν ρώτησε:

— Θέλετε νὰ σᾶς πάω μὲ τὸ ἁμάξι μου ὥς τὴν κατοικία σας;... Ὁ καιρὸς εἶνε ἀπαίσιος καὶ θὰ δυσκολευθῆτε νὰ πάτε μὲ τὰ πόδια μέσ' στὸ σκοτάδι τοῦ βουνοῦ καὶ τῆς ἐξοχῆς.

Ὁ Λουβὲ δέχτηκε πρόθυμα.

— Ὦ! σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ, εἶπε. Ἂς πηγαίνουμε μάλιστα... Ἡ ὥρα εἶνε περασμένη...

Ὁ οἰκοδεσπότης γύρισε τότε πρὸς τὸ χωρικὸ μὲ τὴν κάπα ποὺ περίμενε παντα μπρὸς στὴν πόρτα, ἐνῶ τὸ προσωπό του ἔστα;ε ἀπὸ τὴ βροχή.

— Ζέψε, Τζίρμα, τοῦ εἶπε, τ' ἄλογα στὸ ἁμάξι καὶ ἔλα νὰ μᾶς εἰδοποιήσης...

Ὁ Ροσὰρ κρατοῦσε ἀκόμα στὰ χέρια του τὸ χειρόγραφο βιβλίο.

— Δὲν ξέρω τί μὲ κρατάει καὶ δὲν τὸ καίω αὐτὸ τὸ διαβολικὸ βιβλίο! εἶπε.

Ἔπειτα, μ' ἕνα ἄγριο πεῖσμα, ἐπρόσθεσε:

— Ὄχι! Δὲν μπορῶ νὰ τὸ πιστέψω... Ἡ κακὴ μοῖρα ἴσως ἔχει ξεσπάσει σ' αὐτὴ τὴν κοιλάδα! Μὰ αὐτὸ ἐδῶ — κι' ἐδειξε τὸ σχέδιο τοῦ καλύμματος τοῦ βιβλίου — αὐτὸ ἐδῶ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶνε μιὰ φριχτὴ δεισιδαιμονία. Αὐτὸ τὸ τέρας δὲν ὑπῆρξε, οὔτε θὰ ὑπάρξη ποτέ...

— Ἀσφαλῶς, ἐπιδοκίμασε ὁ Λουβέ. Κι' ἐγὼ ἔχω τὴν ἴδια γνώμη μὲ σᾶς. Τὸ μόνο περιεργο εἶνε αὐτὸ ποὺ μοῦ εἴπατε...

— Ἀ, γιὰ τὸ Βάλ... Ναί, ὁ Βάλ, λέει ὅτι τὸ εἶδε... Μὰ ὁ Βάλ εἶν' ἕνας ἄνθρωπος πολὺ ἁπλοϊκός... Ξέρετε ὅτι δὲν ἔχει σωστὰ τὰ μυαλά του...

Ἡ γυναῖκα τοῦ Ροσάρ ἐπενέβη στὴ συζήτησι καὶ εἶπε:

— Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἡ μαρτυρία του μὲ ἀπασχολεῖ... Σκεφθῆτε, κύριε Λουβέ, ὅτι τὸ τέρας ὅπως τὸ περιέγραψε εἶν' ἐντελῶς ὅμοιο μ' αὐτὸ ποὺ εἶνε ζωγραφισμένο στὸ βιβλίο! Πῶς μποροῦσε ἕνας ἄνθρωπος μὲ λίγα μυαλὰ σὰν τὸ Βάλ νὰ φανταστῆ ἕνα τέτοιο πράγμα μόνος του;

Ὁ χωρικὸς μὲ τὴν κάπα παρουσιάστηκε πάλι κι' ἀγγγειλε στὸν κύριό του ὅτι τὸ ἁμάξι ἦταν ἕτοιμο μπροστὰ στὴν πόρτα.

Τότε ἡ γυναῖκα τοῦ Ροσάρ ρώτησε τὸν ἄντρα της μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε:

— Θὰ συνοδεύσης τὸν κ. Λουβέ;

— Ναί, δὲν τ' ἀκούσες, ποὺ τὸ εἶπα πρὸ ὀλίγου; τῆς ἀπαντησε ἐκεῖνος ἀπότομα.

— Μὴ ἀργήσης.

— Δὲν ἔχω καμμιὰ ὄρεξι ν' ἀργήσω.

Οἱ δύο ἄνδρες βγῆκαν ἔξω καὶ ἡ γυναῖκα τοῦ Ροσάρ πλησίασε στὸ παράθυρο.

Ἡ βροχὴ κυλοῦσε ἀπάνω στὰ τζάμια καὶ δὲν μπόρεσε νὰ διακρίνη παρὰ τὰ φῶτα

Ἔσκυψε ἀπὸ πάνω του μ' ἕνα ἀπαίσιο μουγκρητό...

τῶν φαναριῶν τοῦ ἀμαξιοῦ ποὺ ἀπομακρυνόντουσαν γρήγορα, γιὰ νὰ χαθοῦν σὲ λίγο μέσα στὴν κατάμαυρη νύχτα.

Κατόπιν ξαναγύρισε πάλι καὶ κάθησε κοντὰ στὸ τζάκι, περιμένοντας...

Ἔπειτα ἀπὸ μιὰ ὥρα, ὁ Ροσὰρ ἄφηνε τὸ Λουβὲ στὴν κατοικία του, στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς κοιλάδος, καὶ ξαναπῆρε μόνος τὸ δρόμο τοῦ γυρισμοῦ, μαστιγώνοντας τἄλογά του γιὰ νὰ καλπάζουν γρηγορώτερα.

Τὸ σκοτάδι ἁπλωνόταν πυκνὸ καὶ βαθὺ ὁλόγυρά του, ἡ μπόρα εἶχε δυναμώσει καὶ μόλις κατώρθωνε νὰ ξεχωρίζη τὸ δρόμο μπροστά του.

Ὅσο προχωροῦσε τόσο ἡ καρδιά του σφιγγόταν ἀπὸ ἕνα ἀνεξήγητο προαίσθημα...

Κι' ἔξαφνα ἕνα ἀπαίσιο οὔρλιασμα ἀκούστηκε μέσ' στὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας.

Τἄλογα τοῦ ἀμαξιοῦ ἀναπήδησαν τρομαγμένα...

Ἕνα δεύτερο οὔρλιασμα ἀκούστηκε ἀμέσως κατόπιν κι' ὁ Ροσὰρ τινάχτηκε ἀπάνω...

Εἶχε παγώσει ὁλόκληρος...

Καὶ νὰ ἐκεῖ, μπρὸς στὸ δρόμο του, ἕνας μαῦρος ὄγκος παρουσιάστηκε...

Δυὸ μάτια ἔλαμψαν σὰν φλόγες μέσ' στὸ σκοτάδι...

Τ' ἄλογα τρομαγμένα ἔκαναν πίσω...

Ὁ Ροσὰρ, ὄρθιος καθὼς ἦταν, ἔχασε τὴν ἰσορροπία του μὲ τὸ ἀπότομο αὐτὸ τίναγμα, κι' ἔπεσε ἀπὸ τὴ θέσι του κάτω στὸ δρόμο, ἐγάζοντας μιὰ κραυγὴ ἀπέραντης ἀγωνίας...

Τὸ ἁμάξι, παρασυρόμενο τώρα ἀπ' τὰ μανιασμένα ἄλογα, πῆρε τοὺς βράχους ποὺ ἦσαν πλάϊ στὸ δρόμο...

Κάτι ποδμοιαζε μὲ σαρκαστικὸ γέλιο ἀκούστηκε κι' ὁ μαῦρος ὄγκος, τοῦ ὁποίου τίποτε ἄλλο δὲν ξεχώριζε μέσ' στὸ σκοτάδι ἐκτὸς ἀπὸ τὶς φλόγες τῶν ματιῶν του, πλησίασε ἀργὰ πρὸς τὸ Ροσὰρ ποὺ κοίτοταν κάτω ἀναίσθητος...

Ἔσκυψε ἀπὸ πάνω του μ' ἕνα ἀπαίσιο μουγκρητο καὶ τὸν σκέπασε ὁλόκληρον μὲ τὴ σκιά του, σὰν νἄγινε ἕνα μ' αὐτόν...

.. ..

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πτῶμα τοῦ Ροσὰρ βρέθηκε σπαραγμένο, σακατεμένο, κομματιασμένο, ἐκεῖ, στὰ «Μαῦρα Λαγκάδια»...

Τὸ ἁμάξι εἶχε γίνει συντρίμμια καὶ τ' ἄλογα εἶχαν βρῆ οἰκτρὸ θάνατο σὲ μιὰ χαράδρα, σὲ τριακοσίων μέτρων ἀπόστασι ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ Γομνοῦ Βουνοῦ.

('Ακολουθεῖ)

ΑΠΟ ΤΟΝ ΞΕΝΟ ΤΥΠΟ

ΤΥΧΗ ΜΙΑ ΦΟΡΑ !

Στὴ βιεννέζικη ἐφημερίδα «Βιέννα Τάγκεμπλαττ», ἀναγράφεται τὸ ἑξῆς πρωτάκουστο καὶ συγκινητικὸ γεγονός:

«Σήμερα τὸ πρωΐ, ἡ μικρούλα Μαρία Φίνστερ ἐπωφελήθηκε ἀπ' τὴν ἀπουσία τῆς μητέρας της, ἡ ὁποία βγῆκε γιὰ λίγη ὥρα νὰ ψωνίση, κ' ἀνέβηκε στὴν ταράτσα τοῦ σπιτιοῦ. 'Απ' τὴν ταράτσα, ἡ ἀνίδεη μικρούλα προχώρησε στὰ κεραμίδια τῆς στέγης καὶ, γλυστρῶντας, γκρεμίστηκε κάτω στὸ δρόμο ἀπὸ ὕψος ἕξη μέτρων, φωνάζοντας ἀπ' τὸν τρόμο της: «Μαμάαααα!»

'Ασφαλῶς θὰ συντριβόταν, ἡ ἄτυχη μικρὴ χάμω στὶς πλάκες τοῦ πεζοδρομίου. Εὐτυχῶς ὅμως γύριζε στὸ σπίτι ἡ μητέρα της, κατὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη. Κι' ἀκούγοντας τὴν τρομαγμένη κραυγὴ τῆς κόρης της — ποὺ ἔπεφτε ἀπ' τὰ ὕψη — ἄνοιξε τὴ στοργικὴ ἀγκαλιά της ἡ φτωχὴ μητέρα, τὴν ἄρπαξε στὰ μπράτσα της, καὶ τὴν ἔσωσε ἀπὸ θάνατο σίγουρο καὶ φριχτό!

Μητέρα καὶ κόρη ἔπαθαν μονάχα λίγους ἀσήμαντους μωλωπισμοὺς, ἐξ αἰτίας τῆς δρμητικῆς πτώσεως τῆς μικρῆς ἀπ' τὰ ὕψη.

Δὲν εἶνε λοιπὸν ἡ μητέρες πραγματικοὶ «φύλακες — ἄγγελοι» σωτηρίας γιὰ τὰ παιδιά τους;

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Τὰ γάντια δὲν εἶνε, ὅπως θὰ νομίζουν πολλοί, ἐπινόησις τῶν νεωτέρων χρόνων. Εἶνε ἀπολύτως ἐξακριβωμένο ὅτι ἦσαν γνωστὰ καὶ στὴν ἀρχαιότητα. Κατὰ τὶς τελευταῖες μελέτες ἀνασκαφὲς ποὺ ἔγιναν στὴν Αἴγυπτο, μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀντικειμένων ποὺ βρέθηκαν στὸν τάφο τοῦ Τουτανχαμῶν ἦτο καὶ ἕνα ζευγάρι γαντιῶν. Τὰ γάντια αὐτά, κατασκευασμένα ἀπὸ ἐκλεκτὸ κόκκινο δέρμα, ἔχουν σχῆμα ποὺ δὲν παραλλάσσει καθόλου ἀπὸ τὰ πιὸ μοντέρνα σχήματα γαντιῶν ποὺ φοριοῦνται σήμερα στὴν Εὐρώπη.

* * *

Στὴ Νέα Ὑόρκη χτίζεται ἕνα πελώριο μέγαρο, μέσα στὸ ὁποῖο θὰ ὑπάρχη ἡ μεγαλύτερη αἴθουσα τοῦ κόσμου, ἡ ὁποία προορίζεται γιὰ διαλέξεις, συναυλίες, ἑορτὲς κλπ.

Ἡ αἴθουσα αὐτὴ θὰ χωράη ἀνέτως 30.000 θεατὰς στὴν πλατεῖα καὶ ἄλλους 10.000 στὰ θεωρεῖα. Τὸ ὕψος της ὑπολογίζεται σὲ 30 μέτρα, θὰ φωτίζεται δὲ μὲ πολυελαίους 5.000 κηρίων.

* * *

Ὁ διάδοχος τῆς Νορβηγίας ἐδέχθη πρὸ ἐτῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γενεθλίων του ἕνα πράγματι πολύτιμον δῶρον. Ἡ ἑκατομμυριοῦχος μὶς Μυσγκράϋ, φίλη τῆς βασιλισσας τῆς Νορβηγίας, τοῦ ἐδώρησε ἕνα ὁλόκληρο νησάκι Ἰβιόκτητο, ποὺ βρίσκεται τέσσερα μίλλια μακρυὰ ἀπ' τὶς σκανδιναυϊκὲς ἀκτὲς καὶ τὸ ὁποῖο φημίζεται γιὰ τὸ καλὸ κυνήγι ποὺ ἔχει στὰ πυκνὰ δάση του.

Ἐπίσης στὸ μικρὸ λιμάνι τοῦ νησιοῦ βρίσκει κανείς πάντοτε τὰ ἐκλεκτότερα ψάρια, τὰ δὲ ἔρημα καὶ βραχώδη ἀκρογιάλια του εἶνε γεμάτα ἀπὸ περίφημα στρείδια.

* * *

Ὅλοι βέβαια θὰ φαντάζωνται ὅτι ἡ φωτεινὲς ρεκλάμες εἶνε ἐπινόησις τῶν νεωτέρων χρόνων, σύγχρονη τῆς χρησιμοποιήσεως τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶνε σωστὸ καὶ ἀπόδειξις τούτου εἶνε μιὰ εἴδησις τῆς παληᾶς παρισινῆς ἐφημερίδος «Γκαζὲτ» ἡ ὁποία αὐτὴ ἀναγράφεται ὅτι ὁ τίτλος τοῦ παρισινοῦ «Καφενείου τῶν Μουσῶν» ἔλαμπε τὴ νύχτα, φωτιζόμενος ἀπὸ μικρὲς λαμπίτσες, τοποθετημένες καταλλήλως ὄπισθεν τῶν γραμμάτων.

* * *

Ἀπὸ τὶς τελευταῖες ἀγγλικὲς ἐφημερίδες παραλαμβάνομε τὰ κάτωθι:

Ἕνας Ἄγγλος ἑκατομμυριοῦχος, μόλις ἐπέστρεψε ἀπὸ τὴν κηδείαν τῆς ἀγαπημένης του συζύγου, δὲν ἀρκέσθηκε μόνο στὸ νὰ ντυθῆ μὲ μαῦρα ροῦχα καὶ νὰ πενθήση ὅπως ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ θέλησε νὰ κάμη κάτι περισσότερο.

Διέταξε λοιπὸν τὸν μάγειρό του νὰ τοῦ ἑτοιμάζη ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα πένθιμα... φαγητά, ὅπως τὰ ἔλεγε:

Ἰδοὺ δὲ καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ μενοῦ τῶν... πενθίμων γευμάτων τοῦ ἰδιοτρόπου Ἄγγλου:

«Σοῦπα ἀπὸ μαῦρο ζωμό. Μαῦρο χαβιάρι. Ἐληὲ; μαῦρες. Φιλέτο ψητὸ μὲ σάλτσα μαύρη. Κοτολέττες μὲ σπαράγγια. Φρυγανιές. Ἰταλικὲς μὲ βύσσινο. Κομπόστα δαμάσκηνα. Καφές».

Φαίνεται ὅμως ἀπ' τὸ μενοῦ αὐτό, ὅτι παρ' ὅλο τὸ μεγάλο πένθος τοῦ Ἄγγλου ἑκατομμυριούχου, ἡ δρεξίς του δὲν εἶχε πάθει ἀπολύτως τίποτα!

* * *

Ἡ ἀθλιότης μερικῶν χωριῶν τῶν Ἰνδιῶν εἶνε κάτι ἀφάνταστο. Οἱ διδάσκαλοι τῶν ὑπαιθρίων σχολείων των παίρνουν 10 φράγκα μισθὸ τὸν μῆνα. Μὲ αὐτὸ τὸ ποσὸν ὀφείλουν νὰ διατρέφουν τὶς πολυμελεῖς οἰκογένειές τους, χωρὶς νὰ χουν τὸ δικαίωμα νὰ κάνουν καμμιὰ ἄλλη ἐργασία. Τὰ βιβλία δακτρα ἐπίσης τὰ ὁποῖα εἰσπράττει ἡ Κοινότης ἀπὸ τοὺς μαθητάς, εἶνε τόσο... πολλὰ (μιὰ πεντάρα τὸ μῆνα!) ὥστε τὰ περισσότερα παιδιὰ μένουν ἀγράμματα, γιατὶ δὲν ἔχουν οἱ γονεῖς τους νὰ πληρώσουν τὸ ὑπέρογκον αὐτὸ ποσόν!

Ἡ Σελὶς τῶν Παιδιῶν

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΤΟ ΑΙΝΙΓΜΑ

Μιὰ φορὰ ἦταν μιὰ βασιλοπούλα, ποὺ ἡ ὠμορφιά της δὲν εἶχε ταῖρι. Ὅσους ὅμως γαμπροὺς κι' ἂν τῆς ἔφερναν, δὲν ἤθελε νὰ πάρη κανέναν. Στὸ τέλος ὁ πατέρας της τῆς εἶπε ὅτι, τέλος πάντων, πρέπει ν' ἀποφασίση νὰ πάρη κάποιον καὶ τότε αὐτὴ εἶπε ὅτι ὁποιος ἤθελε ἂς ἐρχότανε νὰ τῆς πῆ ἕνα αἴνιγμα καὶ ἂν δὲν τὸ εὕρισκε θὰ τὸν ἔπαιρνε ἄντρα, ἂν ὅμως τὸ εὕρισκε θὰ τοῦ ἔκοβε τὸ κεφάλι. Πῆγαν βασιλόπουλα ἀπ' ὅλες τὶς χῶρες τοῦ κόσμου, ἀλλ' ὅ,τι κι' ἂν τῆς ἔλεγαν, πάντοτε αὐτὴ τὸ εὕρισκε καὶ τοὺς ἔκοβε τὸ κεφάλι. Ἀπ' τὰ πολλὰ πειὰ κεφάλια εἶχε κάνει ἕναν πύργο ποὺ τοῦ ἔλειπε μονάχα ἕνα κεφάλι γιὰ νὰ τελειώση. Κανένας λοιπὸν πειὰ δὲν πήγαινε, γιατὶ ὅλοι ἦσαν βέβαιοι ὅτι θὰ τοὺς τὸ ἔκοβε.

Σ' ἕνα χωριὸ ἐκεῖ κοντὰ ἦταν μιὰ γρηά, ποὺ εἶχε ἕναν γυιὸ λεβέντη. Ἄκουσε λοιπὸν κι' ἐκεῖνος γιὰ τὴ βασιλοπούλα κ' εἶπε τῆς μάνας του:

— Μάνα, θὰ πάω κι' ἐγὼ στὴν πολιτεία γιὰ νὰ πῶ τῆς βασιλοπούλας ἕνα αἴνιγμα, κι' ἂν κερδίσω πάει καλά, εἰδεμὴ νὰ μὲ ξεγράψης. Δῶσε μου λοιπὸν τὴν εὐχή σου νὰ φύγω.

— Ἄχ, παιδάκι μου, πῶς θὰ φύγης καὶ θὰ μ' ἀφήσης ποὺ δὲν ἔχω ἄλλον ἀπὸ σένα; Ἐκεῖ ποὺ θὰ πᾶς θὰ χαθῆς, ἄρχισε νὰ κλαίη ἡ γρηά.

— Μπορεῖ νὰ χαθῶ, ἀλλὰ μπορεῖ καὶ νὰ κερδίσω. Ἑτοίμασέ μου λοιπὸν τὰ πράγματά μου νὰ φύγω, ἐπέμεινε ὁ γυιός της.

Πῆγε ἡ γρηὰ, τοῦ ἑτοίμασε τὰ πράγματά του καὶ τοῦ ἔφτιασε καὶ μιὰ πηττοῦλα γιὰ νὰ φάη στὸ δρόμο. Σκέφθηκε ὅμως τὴν ὥρα ποὺ τὴν ζύμωνε:

— Αὐτὸς ἐκεῖ ποὺ θὰ πάη, θὰ χαθῆ δίχως ἄλλο. Ἐκεῖ λοιπὸν ποὺ θὰ τὸν κόψουνε καὶ θὰ βάλουν τὸ κεφαλι του γιὰ νὰ τελειώση ὁ πύργος, κάλλιο νὰ πεθάνη ἀπὸ τώρα χωρὶς νὰ βασανιστῆ.

Ἔβαλε λοιπὸν μπόλικο φαρμάκι μέσα στὴν πηττοῦλα καὶ τοῦ τὴν ἔδωσε. Τὴν πῆρε ἐκεῖνος, πῆρε τὸ ντουφέκι του, πῆρε καὶ τὴν σκυλίτσα του τὴν ὠμορφούλα κι' ἔφυγε. Στὸ δρόμο ποὺ πήγαινε, πείνασε ἡ σκυλίτσα του καὶ καθὼς δὲν τὸν ἄφηνε ἥσυχο, ἔβγαλε τὴν πηττοῦλα καὶ τῆς ἔδωσε ἕνα κομματάκι. Μόλις ὅμως ἡ σκυλίτσα τὸ κατάπιε, ἀμέσως τέντωσε τὰ πόδια της καὶ ψόφησε. Τότε τὸ παιδὶ κατάλαβε πὼς ἡ πηττοῦλα εἶχε μέσα φαρμάκι καὶ τὴν πέταξε μιὰ ὥρα μακρυά. Ἔβαψε ὕστερα τὴ σκυλίτσα του κι' ἐτράβηξε τὸ δρόμο του.

Πήγαινε, πήγαινε, ἀλλὰ σὰν πέρασε κάμποση ὥρα πείνασε καὶ δὲν εἶχε τίποτα μαζύ του γιὰ νὰ φάη. Εἶδε λοιπὸν ἐκεῖ κοντὰ μιὰ γίδα ποὺ ἔβοσκε καὶ τὴν ἐσημάδεψε μὲ τὸ ντουφέκι του καὶ τὴν σκότωσε. Ἡ γίδα ὅμως ἦταν στὴν ὥρα της νὰ γεννήση καὶ ὅταν πῆγε τὸ παιδὶ νὰ τὴν ἀνοίξη βρῆκε μέσα τὸ κατσικάκι.

Τὸ πῆρε λοιπὸν καὶ καθὼς δὲν εἶχε τίποτε προσανάμματα γιὰ νὰ τὸ ψήση, μπῆκε μέσα σ' ἕνα ἐκκλησάκι ποὺ ἦταν ἐκεῖ κοντὰ καὶ πῆρε τὰ βιβλία τῆς ψαλτικῆς καὶ τοὺς ἔβαλε φωτιὰ κι' ἔψησε τὸ κατσίκι. Κι' ἐπειδὴ δὲν ἦταν πουθενὰ ἐκεῖ κοντὰ νερὸ, ἔβγαλε τὸ νερὸ ἀπ' τὰ καντήλια καὶ τὸ ἤπιε. Ὕστερα τράβηξε τὸ δρόμο του γιὰ τὴν πολιτεία. Σὰν ἔφτασε στὸ παλάτι τοῦ βασιληᾶ, τοῦ λὲν οἱ στρατιῶτες:

— Τί θέλεις ἐδῶ;

— Θέλω, λέει, νὰ πῶ ἕνα αἴνιγμα στὴ βασιλοπούλα.

— Φύγε, κακομοίρη, ἀπὸ δῶ πέρα, γιατὶ θὰ χαθῆς χωρὶς ἄλλο. Ἕνα κεφάλι λείπει ἀπ' τὸν πύργο καὶ αὐτὸ θὰ εἶνε τὸ δικό σου, τοῦ εἶπαν οἱ στρατιῶτες.

— Τί σᾶς νοιάζει ἐσᾶς, τί θὰ πάθω; Πηγαίνετέ με στὴν βασιλοπούλα, κι' ἂν εἶνε νὰ χαθῶ, ἂς χαθῶ.

Τὸν πῆγαν λοιπὸν μέσα στὴ βασιλοπούλα, ποὺ καθόταν σ' ἕνα χρυσὸ θρόνο.

Τῆς λέει τότε τὸ χωριατόπουλο:

— Βασιλοπούλα μου, εἶχα ἀκουστὰ γιὰ τὴν ὠμορφιά σου καὶ ἦρθα νὰ σοῦ πῶ ἕνα αἴνιγμα κι' ἂν εἶνε νὰ χαθῶ, ἂς χαθῶ γιὰ τὸ χατῆρι σου.

— Πὲς ὅ,τι ἔχεις νὰ μοῦ πῆς, λέει ἐκείνη.

— Ἡ γρηούλα ἔκανε τὴν πηττοῦλα καὶ τὴν πηττοῦλα τὴν ἔφαγε ἡ Ὠμορφούλα καὶ ἡ πηττοῦλα ἔφαγε τὴν Ὠμορφούλα. Ἐσημάδεψα πρᾶγμα ποὺ ἔβλεπα καὶ σκότωσα πρᾶγμα ποὺ δὲν ἔβλεπα. Καὶ μὲ τὰ λόγια τοῦψησα κ' ἤπια νερὸ ποὺ δὲν ἀκούμπαγε οὔτε στὴ γῆ, οὔτε στὸν οὐρανό. Βρέστο λοιπὸν, κυρὰ βασιλοπούλα, τὸ αἴνιγμά μου.

Κάθησε ἡ βασιλοπούλα, παιδεύτηκε, σκέφθηκε, ἀλλὰ τίποτα.

Ἄνοιξε τὰ βιβλία της νὰ τὸ βρῆ, ἀλλὰ πουθενὰ δὲν ἦταν γραμμένο. Ρώτησε τὶς δοῦλες της, ἀλλὰ καμμιὰ δὲν ἤξερε τίποτα. Στὸ τέλος πειὰ ἀπελπίστηκε καὶ λέει τοῦ παιδιοῦ:

— Μὲ νίκησες. Δὲν τὸ βρῆκα τὸ αἴνιγμά σου. Τώρα θὰ γίνω γυναῖκα σου χωρὶς ἄλλο, ἀλλὰ πές μου τί ἐσήμαινε, μόνο γιὰ νὰ ξέρω.

Κάθησε λοιπὸν τὸ παιδὶ καὶ τῆς εἶπε ὅλα ὅσα ἐτράβηξε στὸ δρόμο.

Καὶ ἡ βασιλοπούλα σὰν τὸν εἶδε τόσο ἔξυπνο, ἀποφάσισε καὶ τὸν πῆρε ἄντρα της κι' ἔγιναν γάμοι καὶ χαρὲς καὶ ξεφάντωσες πολλὲς καὶ γκρεμίσαν τὸν πύργο μὲ τὰ κεφάλια κι' ἔρθε κι' ἡ γρηὰ κι' ἔκατσε στὸ παλάτι κι' ἔτρωγε κοτόπουλα ποὺ πρὶν ἔτρωγε ψωμὶ καὶ κρομμύδι...

Η ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΜΟΥΣΚΕΜΑ!..

Ἡ θεία Ζαμπέττα κ' ἡ Κοκώνα Μαριὼ ρωτᾶνε τὴ μικρὴ Ταρσίτσα:

— Εἶν' ἀπάνω ἡ μαμά σου, στρουμπουλώμου;

— Δὲν ξέλω, ἀπαντάει ἡ Ταρσίτσα.

— Πῶς δὲν ξέρεις;

— Νὰ... μοῦπε ἡ μαμὰ, ἂν ἔλθουν δυὸ γλῆς στλίγγλες, νὰ τοὺς πῶ πὼς δὲν εἶν' ἐδῶ.

ΠΑΙΔΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Η ΧΕΛΙΔΟΝΟΦΩΛΗΑ

Μιὰ φορὰ σὲ κάποια στέγη
δυὸ χαρούμενα πουλιὰ,
δυὸ σπαθάτα χελιδόνια
πέτανε κι' ἐχτίσαν φωλιά.

Κι' ἕνα χέρι, τέτοιο χέρι,
ποὺ δὲν πόνεσε σταλιὰ,
πάει στὴ στέγη κάποιες μέρ
καὶ γκρεμίζει τὴ φωλιά.

Καὶ τὰ δυὸ τὰ χελιδόνια
σὰ χωρίσαν τὴ φωλιά,
πειὰ δὲ βρῆκαν, τὰ καημένα,
τὰ μικρέκια τους πουλιά.

Στὸ κακὸ τὸ σπίτι τώρα,
ποὺ χαλάσαν τὴ φωλιά,
δὲν πηγαίνουν πειὰ πουλάκια,
δὲν ἀκοῦς γλυκολαλιά.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Ἡ Ντάνιελ προχωροῦσε μὲ ἔλαφρὸ περπάτημα, μὲ βήματα σχεδὸν φτερωτά, στὸν ἄσπρο διάδρομο τοῦ νοσοκομείου. Δὲν ἤξερε τὸν ἀριθμὸ τοῦ κρεββατιοῦ ποὺ ζητοῦσε, οὔτε ἀπὸ ποιὰ μερὶα βρισκότανε, κι' ὅμως σὰν κάποια ἀνώτερη δύναμι νὰ τὴν ὡδηγοῦσε. πλησίασε σταθερὰ στὸ κρεββάτι κάποιου πληγωμένου. Ἕνα κεφάλι ὁλότελα φασκιωμένο, ἀπ' τὸ ὁποῖο φαινόταν μόνο τὸ στόμα, —ἕνα χλωμὸ στόμα, σχεδὸν νεκρὸ, σφιγμένο ἀπὸ κάποιον σπασμὸ πόνου— ἔβγαινε ἀπὸ τὰ σκεπάσματα. Ἡ Ντανιέλα τρέμοντας ἀπὸ μιὰ ἀνείπωτη συγκίνησι ἔσκυψε πάνω στὸ στόμα ἐκεῖνο καὶ τὸ ἀτένισε μὲ πάθος, σὰν νὰ ἤθελε νὰ διαπεράση μὲ τὸ βλέμμα της τοὺς ἐπιδέσμους καὶ νὰ δῆ τὰ σκεπασμένα ἀπὸ τὸν μαῦρο ἐπίδεσμο μάτια τοῦ ἀρρώστου.

Μιὰ ἀκράτητη ἐπιθυμία τὴν κατέλαβε τότε νὰ ριχτῆ πάνω στὸ στόμα ἐκεῖνο καὶ νὰ τὸ σκεπάση μ' ἕνα φιλὶ, ἕνα φιλὶ ποὺ θὰ μεταβίβαζε στὸν πληγωμένο νέες δυνάμεις καὶ τὴν εὐχαρίστησι συγχρόνως τοῦ νὰ ξέρη πὼς τὸν περιποιῆται ἕνα πρόσωπο ἀγαπημένο. Μπόρεσε ὅμως νὰ κρατηθῆ γιατὶ ἤξερε πὼς αὐτὴ ἡ πρᾶξις θὰ πρόδινε τὸ σκοπό της. Ἔβγαλε τὰ μακρυὰ πέτοινα γάντια της καὶ τὸ καπέλλο της κι' ἄρχισε νὰ συγυρίζη τὸ κρεββάτι τοῦ πληγωμένου. Ἔπειτα καθάρισε ὅλα τὰ μπουκαλάκια, μὲ μιὰ νοικοκυρωσύνη κι' ἀγάπη ἀσυνήθιστη.

Τὸ στόμα τοῦ πληγωμένου κουνήθηκε. Φαινόταν πὼς καταλάβαινε τὴν παρουσία κάποιου ποὺ ἐνδιαφερόταν ἀποκλειστικὰ γι' αὐτόν.

Οἱ ἄρρωστοι τῶν ἄλλων κρεββατιῶν τοῦ θαλάμου. κυτάζανε μὲ ζωηρὴ περιέργεια αὐτὴ τὴ νέα νοσοκόμα ποὺ περιποιόταν μὲ τόση φροντίδα τὸν πληγωμένο τοῦ 30 —αὐτὸς ἦταν ὁ ἀριθμὸς τοῦ κρεββατιοῦ. Ὅταν σὲ λίγο μπῆκε ὁ καθηγητὴς γιὰ τὴν βραδυνὴ ἐπίσκεψι, ἡ Ντανιέλα πῆγε νὰ τὸν προϋπαντήση.

— Εἶμαι, εἶπε, συγγενὴς τοῦ Μάριο Καβάλλι. Θὰ μείνω ἐδῶ γιὰ νὰ τὸν περιποιοῦμαι, ἂν μοῦ τὸ ἐπιτρέπετε.

Ἡ παρουσία ἑνὸς δικοῦ του προσώπου, εἶνε πραγματικὰ πολὺ χρήσιμη, εἶπε ὁ καθηγητής. Ἡ κατάστασις τοῦ πληγωμένου εἶνε κρίσιμη": ἐγκεφαλικὴ διατάραξις καὶ πιθανὸ χάσιμο τῶν ματιῶν ἀπὸ τὸ χτύπημα ποὺ ἔπαθε κατὰ τὸ πέσιμο. Νομίζω πὼς μόνο ἕνα θαῦμα θὰ μπορέση νὰ τὸν σώση. Ἡ ἐπιστήμη σὲ τέτοιες περιστάσεις δὲν μπορεῖ νὰ κάνη μεγάλα πράγματα.

Τὰ ὤμορφα βελουδένια μάτια τῆς Ντανιέλας, θολώσανε ἀπὸ τὰ δάκρυα. Ὁ καθηγητὴς τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι, κύτταξε τὸν πληγωμένο, κούνησε τὸ φαλακρό του κεφάλι κι' ἐξακολούθησε τὴν ἐπιθεώρησί του. Οἱ βοηθοὶ ποὺ τὸν συνωδεύανε κύτταζαν μὲ θαυμασμὸ τὴν ὤμορφη καὶ μυστηριώδη ἐκείνη κυρία, ποὺ σκυφτὴ μπρὸς στὸ κρεββάτι, προσπαθοῦσε νὰ κάνη τὸν πληγωμένο νὰ καταπιῆ μερικὲς κουταλιὲς γάλα.

* * *

Ἡ Ντανιέλα Γκουέλφι ἀγαποῦσε τὸν Μάριο Καβάλλι τρία ὁλόκληρα χρόνια μὲ μιὰ ἀγάπη ἀληθινὴ καὶ δυνατή. Εἶχε ἀρχίσει νὰ τὸν ἐρωτεύεται σ' ἕνα νοσοκομεῖο στὸ Μέτωπο, τότε ποὺ τοῦ περιποιόταν μιὰ μεγάλη πληγή. Ἦταν ἡ πιὸ νέα νοσοκόμα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, σχεδὸν κοριτσάκι, ξανθὴ καὶ πολὺ ὤμορφη, λεπτὴ κι' ἐπιβλητικὴ σὰν ἕνα λευκὸ κρῖνο, ὅταν φοροῦσε τὴν ἄσπρη της φορεσιά.

Κι' ὁ Μάριο τὴν εἶχε ἀγατήσει. Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο τοῦ πολέμου κανένα πλάσμα δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ἐμπνεύση καὶ νὰ δώση ζωὴ στὴν καρδιὰ ἑνὸς ἥρωας πιὸ πολὺ ἀπὸ τὴν Ντανιέλα.

Ὅταν ὅμως ἀργότερα, μετὰ τὸν πόλεμο, ὁ Καβάλλι ξανάρχισε τὴν παλιά του ζωὴ τῶν γλεντιῶν, ἐγκατέλειψε τὴ Ντανιέλα, τὴν ἡρωϊκὴ κι' ἀφοσιωμένη Ντανιέλα, γιὰ νὰ τρέξη πίσω ἀπὸ ἐλαφροὺς κι' εὔκολους ἔρωτας.

Ἡ μικρούλα Γκουέλφι τότε κρατῶντας μέσα της τὸν μεγάλο αὐτὸν πόνο, δὲν θέλησε πειὰ νὰ ἰδῆ, οὔτε ν' ἀκούση τίποτα γιὰ τὸ Μάριο.

Μόνο ὅταν κάποτε διάβασε τὄνομά του στὴν ἐφημερίδα —ἦταν μηχανικὸς σ' ἕνα μεταλλεῖο— μαζὶ μὲ τὰ ὀνόματα ἄλλων πληγωμένων μιᾶς μεγάλης ἐκρήξεως, τότε, χωρὶς διόλου νὰ διστάση, ἔτρεξε στὸ νοσοκομεῖο ὅπου κινδύνευε ὁ ἀγαπημένος της.

* * *

Μιὰ ὁλόκληρη ἑβδομάδα, ἡ Ντανιέλα ἔζησε μέσα στὴν ἀγωνία καὶ τὴ λύπη ξαγρυπνῶντας στὸ προσκεφάλι τοῦ ἀπίστου ἀγαπημένου της ποὺ κινδύνευε ἡ ζωή του. Περίμετε τὸ θαῦμα, τὸ ἤθελε καὶ ζητοῦσε νὰ γίνη μὲ πίστι καὶ μὲ παρακάλια : νὰ γιατρευτῆ ὁ Μάριος της.

Καὶ τὸ θαῦμα ἔγινε. Τὴν ἑβδομη μέρα ὁ καθηγητὴς τῆς ἀνήγγειλε μὲ μεγάλη ἱκανοποίησι πὼς ἡ ἐγκεφαλικὴ διατάραξις εἶχε περάσει καὶ πὼς ἡ ὅρασις τοῦ πληγωμένου δὲν διέτρεχε τὸν παραμικρὸ κίνδυνο.

Ἡ Ντανιέλα πῆρε τότε, ὅπως πάντα, τὸν πληγωμένο —ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ ἔχη δεμένα τὰ μάτια— ἀπὸ τὸ ὤμο καὶ τὸν βοήθησε νὰ καθήση, μὲ πολλὴ προσοχή, ὅπως μιὰ μητέρα βάζει τὸ μικρό της, στὸ κρεββάτι. Ὁ ἄρρωστος αἰσθάνθηκε ν' ἀκουμπᾶ στὸ στῆθος του, τὸ νεανικό στῆθος τῆς ποὺ χτυποῦσε ζωηρά, καὶ κατάλαβε τέλος, σὰν ν' ξυπνοῦσε ἀπὸ ἕνα βαθὺ λήθαργο, πὼς μιὰ γυναῖκα ποὺ τὸν ἀγαποῦσε εἶχε μείνει ἐκεῖ στὸ προσκεφαλὸ του ξαγρυπνῶντας ὁλόκληρες νύχτες.

Γύρεψε ἀμέσως τότε τὰ μικρὰ χεράκια ποὺ τοῦ συγκρίζαν τὰ σκεπάσματα, τὰ χάϊδεψε καὶ τὰ ἔφερε στὰ χείλια του μ' εὐγνωμοσύνη. Ποιὰ ἦταν ὅμως ἡ ἄγνωστη αὐτὴ νοσοκόμα; Ἡ Ντανιέλα διασκέδαζε βλέποντάς τον νὰ προσπαθῆ νὰ μαντέψη. Περίμενε τὰ χείλη του νὰ ψιθυρίσουν τὸ ὄμορφό της ὄνομα σιγὰ - σιγά, ὅπως καὶ πρίν, γιὰ νὰ ριχτῆ πάνω του, ν' ἀφεθῆ στὴν ἀγκαλιά του καὶ νὰ σφραγίση τὸ στόμα του μ' ἕνα φιλὶ —τὸ φιλὶ ἐκεῖνο ποὺ τοῦ εἶχε ἐπιθυμήσει τὴν πρώτη μέρα τοῦ ἐρχομοῦ της, μιὰ ἑβδομάδα τώρα καὶ ποὺ κάθε στιγμὴ τὸ προκαλοῦσε. Φτάνει νὰ προφερόταν τὄνομά της ἀπὸ τὸ ἀγαπητὸ ἐκεῖνο στόμα, κι' ὅλα θὰ ξεχνιόντουσαν, κι' ὁ Μάριο θὰ ἦταν πάλι δικός της, ὅπως πρίν...

Ἐπὶ τέλους ὁ Μάριο κούνησε ξαφνικὰ τὰ χείλη του καὶ μίλησε :

— Μαρία, εἶπε, πόσο καλὴ εἶσαι! Ὦ, Μαρία! Σοῦ χρωστῶ τὴ ζωή μου... Ἡ περιποιήσεις σου μ' ἐσώσανε...

Ἡ Ντανιέλα ἀνασκίρτησε ὁλόκληρη καὶ τραβήχτηκε πίσω, χωρὶς νὰ μπορέση νὰ προφέρη λέξι. Ἔπειτα ἔμεινε ἐκεῖ ἀπολιθωμένη, σὰ νὰ τὴν εἶχαν χτυπήσει δυνατὰ στὸ κεφάλι. Μαρία, λέγανε μιὰ ἐξθυμη καὶ ζωηρὴ χίρα ποὺ ἦταν ἡ τελευταία φίλη τοῦ Μάριο.

Τότε σιγὰ - σιγά, μὲ τὸ ἴδιο φτερωτὸ βῆμα μὲ τὸ ὁποῖο εἶχεν ἔρθει τὴν πρώτη βραδυά, ὠπισθοχώρησε ἀπ' τὸ κρεββάτι καὶ χάθηκε στὸ βάθος τοῦ ἄσπρου διαδρόμου τοῦ νοσοκομείου σὰν σκιά, σὰν φάντασμα, τρικλίζοντας, πνιγμένη στὸ πιὸ πικρὸ, τὸ πιὸ ἀπελπισμένο κλάμα...

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΡΟΜΠΕΡ ΝΤΙΕΝΤΟΝΝΕ

Ο ΔΗΜΙΟΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ

Ὁ Ρενὲ Λαμπὲρ δὲν ἦταν ποτὲ εὐτυχισμένος. Ἦταν τὸ ἕβδομο ἢ τὸ ὄγδοο ἀπὸ τὰ δώδεκα παιδιὰ ποὺ εἶχαν φέρει στὸν κόσμο οἱ γονεῖς του, δίχως ποτὲ νὰ συλλογισθοῦν πῶς θὰ κατάφερναν νὰ τ' ἀναθρέψουν. Κι' ἔτσι, μέσα στὶς τρεῖς κάμαρες τοῦ σπιτιοῦ τους, ὅπου καθόταν ὅλη ἡ οἰκογένεια, τὰ κορίτσια σ' ἕνα δωμάτιο καὶ τ' ἀγόρια σ' ἕνα ἄλλο, τὰ παιδιὰ ἔτρωγαν πιὸ πολὺ ξύλο παρὰ φαγητό.

Ὁ πατέρας τους ὁ γερω - Λαμπὲρ ἦταν λογιστὴς σ' ἕνα ἐργοστάσιο καὶ γύριζε κάθε βράδυ ἀπὸ κεῖ πέρα μ' ἕναν μαρτυρικὸ πονοκέφαλο. Ἡ μητέρα τους πάλι, ποὺ δὲν ἤξερε ἡ δύστυχη πῶς νὰ θρέψη ὅλο αὐτὸ τὸ παιδομάζεμμα, ἀναστάτωνε διαρκῶς τὸ σπίτι μὲ τὰ ξεφωνητά της καὶ τὶς κατάρες της.Μά, κατὰ βάθος, εἶχε καλὴ καρδιὰ καὶ ποθοῦσε τὶς κόρες της καὶ τοὺς γυιούς της.

Ἔτσι, σὲ ἡλικία δώδεκα χρονῶν, ὁ Ρενὲ, μόλις «κόλλησε» σὲ μιὰ τάξι, παράτησε τὸ σχολεῖο καὶ ἔπιασε δουλειὰ σ' ἕνα συμβολαιογραφεῖο. Ὁ γερω - Λαμπὲρ εἶχε ἕνα σωρὸ προλήψεις: ὅπως ἦταν κι' αὐτὸς ὑπάλληλος, ἤθελε ὅλους τοὺς γυιούς του γραφιᾶδες κι' ὅλες τὶς κόρες του δακτυλογράφους ἢ πωλήτριες στὰ ἐμπορικά. Ὁ μόνος, ὅμως, ἐπαναστάτης ἀπ' ὅλα τὰ παιδιὰ ἦταν ὁ Ρενέ. Ἀπὸ τὸ συμβολαιογραφεῖο πῆγε ὑπάλληλος σὲ μιὰ Τράπεζα. Μὰ κι' ἐκεῖ δὲν ἄργησε νὰ τὰ θαλασσώση καὶ τότε πῆρε τὴν ἀπόφασι νὰ πραγματοποιήση τὸ μεγάλο ὄνειρο τῆς ζωῆς του: νὰ γίνη μηχανικός. Ἔπιασε, λοιπὸν, δουλειὰ σ' ἕνα γκαράζ καὶ μόλις φόρεσε τὴ λαδωμένη «φορμα» κι' ἄρχισε νὰ κερδίζη ἕνα καλὸ μεροκάματο, πιράτησε ἀμέσως τὸ σπίτι κι' ἔφυγε γιὰ νὰ ζήση μόνος του καὶ νὰ δημιουργήση τὸ μέλλον του.

Τῆς φερόταν βάναυσα, σκληρὰ, πρόστυχα...

Μὰ ποιὸ μέλλον; Ὁ Ρενὲ δὲν εἶχε καμμιὰ φιλοδοξία. Δὲν ἔλεγε ποτέ του, ὅπως τόσα καὶ τόσα παιδιά: «Ὅταν θὰ γίνω μεγάλος...» Δὲν εἶχε κανένα ὄνειρο καὶ μόνο ὅταν, σὲ ἡλικία δεκαοχτὼ χρονῶν, ἔφαγε δυὸ ἠχηροὺς μπάτσους ἀπὸ ἕνα κορίτσι, κατάλαβε ξαφνικὰ ὅτι ὁ μόνος σκοπὸς τῆς ζωῆς του ἦταν ὁ ἔρως. Αὐτοὶ οἱ μπάτσοι ἦσαν γι' αὐτὸν σὰν μιὰ ἀποκάλυψις! Ὁ ἔρως, ναί, ἦταν ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς του, μὰ ὄχι ὁ αἰσθηματικὸς ἔρως, ἀλλὰ ὁ ἔρως τῆς ἐφήμερης περιπέτειας. Ὁ Ρενὲ πίστεψε πὼς ἦταν γεννημένος γιὰ κατακτητὴς, γιὰ γόης. Ἀφοῦ τόσοι ἄλλοι τὰ κατάφερναν μιὰ χαρὰ κι' ἔπαιζαν τὸ ρόλο τοῦ Δὸν Ζουάν, γιατὶ δὲν θὰ τὰ ἔβγαζε πέρα κι' αὐτός; Γιὰ τὶς γυναῖκες, ἡ ἀνδρικὴ ὠμορφιὰ δὲν ἔχει καμμιὰ σημασία. Ἐκεῖνο ποὺ παίζει τὸν σπουδαιότερο ρόλο εἶνε τὸ θράσος.

Ὡστόσο, ἐκεῖνοι οἱ δυὸ μπάτσοι ἦσαν γιὰ τὸν Ρενὲ ἕνα σκληρὸ μάθημα. Ἂν καὶ δὲν ἦταν κακός, τὸν ἔκαναν ἀμέσως ἐκδικητικό. Κι' ἔτσι, ἀπὸ τὰ πρῶτα του ἐρωτικὰ ἐπιτεύγματα, θεώρησε ὅλες τὶς γυναῖκες ὡς ἐχθρές του. Ὅλα τὰ ὑπόλοιπα τὰ μέσα ἦσαν καλὰ γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ του, μὰ ἐπειδὴ ἡ ἐπιτυχία αὐτὴ δὲν ἦταν διόλου εὔκολη, ἔγινε πιὸ σκληρὸς, κι' ὅταν ἕνας φίλος του τὸν κορόϊδεψε μιὰ μέρα γιὰ κάποια ἐρωτικὴ ἀποτυχία του, ὁ Ρενὲ τοῦ ἀπάντησε μ' ἕνα χαμόγελο ὅλο κακία:

— Περίμενε νὰ πέση καμμιὰ στὰ χέρια μου καὶ τότε θὰ ἰδῆς τί θὰ πάθη!...

Ἔπειτα πῆγε νὰ ὑπηρετήση στὸ στρατὸ κι' ὅταν ἀπελύθη βρῆκε μιὰ καλὴ θέσι πωλητοῦ αὐτοκινήτων σ' ἕνα κατάστημα. Ὁ στρατὸς τὸν εἶχε ἀφήσει ἴδιο. Ἦταν πάντα ὁ ἐκδικητικὸς Ρενὲ, μὲ τὴν πικρία στὸ στόμα καὶ τὶς σκληρὲς καὶ μεταλλικὲς λάμψεις στὰ μαῦρα μάτια του.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, ἔπιασε δουλειὰ ὡς δακτυλογράφος στὸ κατάστημα μιὰ φτωχὴ μικρούλα, ἀδύνατη, χλωμὴ, δειλὴ, ἕνα πλάσμα ποὺ εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ προστασία καὶ βοήθεια. Τὴν ἔλεγαν Μαρία, Λίζα Μπροσύ...

Ὁ Ρενὲ ἦταν ὁ πιὸ παληὸς ὑπάλληλος στὸ κυτάστημα κι' ἔτσι φερνόταν μὲ αὐταρχικὸ τρόπο σ' ὅλους τοὺς ἄλλους. Ἡ Μαρία Μπροσὺ τοῦ φανηκε ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα ὅτι ἦταν τὸ κατάλληλο θῦμα του καὶ τῆς ρίχτηκε σὰν φεῖδι, μὲ τόση πανουργία, ὥστε ἡ δύστυχη δακτυλογράφος τὰ ἔχασε στὴν ἀρχὴ κ' ὕστερα ἔσκυψε τὸ κεφάλι, βέβαιη πὼς δὲν μποροῦσε νὰ κάνη ἄλλοιῶς κι' ἔγινε σκλάβα του. Μὰ ἡ σκλαβιὰ αὐτὴ τὴν εὐχαριστοῦσε γιατὶ ἦταν ἔρως, ἔρως παράφορος, ἀπὸ μέρους της.

Ὁ Ρενὲ ὅμως, ὄχι μόνο δὲν τῆς ἔδινε τίποτε γιὰ νὰ τὴν βοηθήση στὴ ζωή, ἀλλὰ τῆς ἔπαιρνε κιόλας τὶς οἰκονομίες της. Θρονιάστηκε στὸ μικρὸ δωμάτιό της, ἐπάνω στὴν παλιὰ Μονμάρτρη κι' ἔγινε ὅλος ὁ κόσμος της, ὁ ἀφέντης καὶ ὁ ἀπόλυτος κύριός της. Κάθε βράδυ, ἡ φτωχὴ Μαρία τοῦ ἑτοίμαζε τὸ δεῖπνο, μὲ χίλιες δυὸ στερήσεις, γιὰ νὰ τρώη καλὰ καὶ νὰ πίνη τὸ κρασί του.

Κι' ἐκείνη τὸν κύτταζε μὲ θαυμασμὸ καὶ τοῦ ψιθύριζε θαμπωμένη:

— Ἂν ἤξερες πόσο εἶμαι εὐτυχισμένη, ἀγάπη μου!..

Τοῦ Ρενὲ, ὡστόσο, τοῦ ἄρεσε νὰ τὴν κάνη νὰ κλαίη. Καὶ μεθῶντας συχνὰ τῆς ἔλεγε διάφορες φεύτικες Ἱστορίες, ποὺ δὲν θὰ τὶς πίστευε καμμιὰ ἄλλη. Τῆς μιλοῦσε γιὰ φανταστικὲς φίλες ποὺ τὶς εἶχε βασανίσει καὶ κατόπιν τὶς εἶχε διώξει καὶ γιὰ ἐρωτικὰ δράματα μὲ ἥρωα τὴν ἀφεντιά του... Τῆς φερόταν τέλος, βάναυσα, σκληρὰ, πρόστυχα.

— Κορίτσια σὰν κι' ἐσένα, ἔλεγε, ἔχω ὅσα θέλω, φτάνει νὰ κάνω ἕνα νόημα...

Ὅταν ἐπήγαινε νὰ φάη μὲ τοὺς γονεῖς του, ἔλεγε στὴ σύζυγό του πὼς ἐπήγαινε νὰ βρῆ μιὰ φιλενάδα του κι' ὅταν ἐξαναγύριζε, τὴν εὕρισκε πιὸ χλωμὴ, πιὸ ἀδύνατη, μὲ τὰ μάτια βουρκωμένα ἀπὸ τὰ δάκρυα.

Σὲ λίγο, ὅμως, βρῆκε πὼς τὰ μαρτύρια αὐτὰ δὲν ἔφταναν καὶ προσπάθησε νὰ βρῆ κι' ἄλλα, πιὸ σκληρὰ, γιὰ νὰ βασανίση περισσότερο τὴν δύστυχη Μαρία. Μιὰ μέρα, λοιπὸν, συνεννοήθηκε μὲ μιὰ γυναῖκα τοῦ δρόμου καὶ κάθησε μαζύ της ἔξω ἀπὸ ἕνα μπὰρ, μπροστὰ ἀπὸ τὸ ὁποῖο περνοῦσε ἡ Μαρία γιὰ νὰ πάη στὸ σπίτι της. Τὴν πρώτη φορὰ, ἡ Μαρία, μόλις τὸν εἶδε χλώμιασε περισσότερο, ζαλίστηκε, παραπάτησε καὶ λίγο ἀκόμα θὰ σωριαζόταν λιπόθυμη στὸ πεζοδρόμιο. Ἐκεῖνος, ὅταν γύρισε στὸ δωμάτιό της, δίχως νὰ τῆς δώση καμμιὰ ἐξήγησι, ἄρχισε πάλι τὶς γκρίνιες του καὶ στὸ τέλος τῆς φωναξε πὼς ἦταν ἐλεύθερος νὰ κάνη ὅ,τι ἤθελε. Ἂν ἔμενε μαζύ της, ἦταν γιατὶ λυπόταν νὰ τὴν παρατήση...

Ἡ δύστυχη ἔτρεμε σύγκορμη στὴν ἰδέα ὅτι θὰ τὴν ἀφη-

νε μιὰ μέρα. Ἔκρυψε τὰ δάκρυά της καὶ γιὰ νὰ μὴ τὸν βλέπη, ἄλλαξε δρόμο καὶ δὲν περνοῦσε πειὰ μπροστὰ ἀπὸ τὸ μπάρ. Ἐκεῖνος τότε συλλογίστηκε πὼς ἔπρεπε νὰ βρῆ ἕνα καινούργιο μαρτύριο. Ἕνα βράδυ, λοιπὸν, δὲν πῆγε νὰ κοιμηθῆ στὸ φτωχικὸ δωμάτιό της. Ἡ Μαρία πέρασε μιὰ ἐφιαλτικὴ νύχτα. Τὸ πρωΐ, πράσινη ἀπὸ τὴν ἀγωνία, ἔκανε νὰ τρέξη στὸ ἀστυνομικὸ τμῆμα γιὰ νὰ δῆ μήπως εἶχε πάθει τίποτε, μὰ δὲν τὴν ἔπαιρνε ἡ ὥρα κι' ἔτσι βιάσθηκε νὰ πάη στὸ κατάστημα. Ἐκεῖ ὁ Ρενὲ τὴν ὑποδέχτηκε μ' ἕνα θριαμβευτικὸ χαμόγελο. Ἡ Μαρία, τὴν ὥρα τῆς δουλειᾶς δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ ζητήση καμμιὰ ἐξήγησι. Περίμενε νὰ φτάση τὸ μεσημέρι, μὰ τότε, μόλις ἄνοιξε τὸ στόμα της, ὁ Ρενὲ πῆρε τὸ καπέλλο του κι' ἔκανε νὰ φύγη.

— Πρέπει νὰ εἶμαι τρελλὴ γιὰ νὰ σ' ἀγαπάω ἔτσι! τοῦ εἶπε ξεσπώντας σὲ λυγμούς.

Μὰ ἐκεῖνος, τὴν ἄλλη μέρα κιόλας, γιὰ νὰ τὴν τιμωρήση. ἔφυγε γιὰ νὰ πάη νὰ καθήση δυὸ μέρες μὲ τοὺς γονεῖς του, στὴν ἐξοχή. Ἀπὸ τὸ ἀπέναντι ὅμως καφενεῖο, πρὶν φύγη, τῆς ἔστειλε ἕνα γράμμα.

«Ἀντίο, τῆς ἔγραφε. Πάω νὰ ζήσω μὲ μιὰ ἄλλη. Ἐλπίζω νὰ μὴ μοῦ κρατήσης κάκια, γιατὶ δὲν μπορεῖς νὰ μ' ἐξαναγκάσης διὰ τῆς βίας νὰ σ' ἀγαπήσω. Ἔπειτα δὲν πρέπει, ἐπειδὴ σὲ λυπᾶμαι, νὰ καταστρέψω τὴ ζωή μου! Στὸ κατάστημα ὅμως θὰ βλεπώμαστε κάθε ἡμέρα, ὅπως πρῶτα...»

Αὐτὴ ἡ ἰδέα, ὅτι θὰ τὸν ἔβλεπε κάθε μέρα, τὴν ἔκανε νὰ καταλάβη πὼς ἡ ζωή της πειὰ εἶχε καταντήσει ἀνυπόφορη.

Ἄφησε τὸ γράμμα ἀπάνω στὸ τραπέζι, ἔκανε μιὰ μικρὴ προσευχὴ, γιὰ νὰ μὴν πεθάνη σὰν σκύλος, ἄνοιξε τὸ ρουμπινέττο τοῦ γκαζιοῦ κι' ἔπειτα ξαπλώθηκε στὸ κρεββάτι της.

Ὁ θάνατος δὲν ἄργησε νὰρθῆ. Ὁ Ρενὲ στὸ μεταξὺ αὐτὸ λογάριαζε τὴ χαρὰ ποὺ θὰ δοκίμαζε βλέποντάς την νὰ ξαναγυρίζη στὸ κατάστημα πιὸ χλωμὴ καὶ πιὸ κλαμένη. Ἔπειτα, θὰ ξανακαθόταν πάλι μαζύ της, γιὰ νὰ ἐπινοήση κανένα ἄλλο μαρτύριο. Ὅταν ὅμως ἔμαθε τὸν θάνατό της, τὰ ἔχασε γιὰ μιὰ στιγμὴ κι' ἄρχισε νὰ βασανίζεται ἀπὸ τύψεις.

— Τί ἀνόητη ποὺ ἦταν!... ψιθύρισε.

Μὰ ἡ τύψεις, σὰν πυρωμένα καρφιὰ, ἄρχισαν νὰ τοῦ τρυποῦν τὸ κεφάλι καὶ τὴν καρδιά. Τὸ περίεργο μάλιστα εἶνε ὅτι ἡ γυναῖκες τὸν κύτταζαν τώρα μὲ κάποια συμπάθεια, περίεργες νὰ μάθουν, γιατὶ εἶχε αὐτοκτονήσει γι' αὐτὸν ἡ Μαρία Μπροσύ. Καὶ μερικὲς ἔδειξαν γρήγορα πὼς ἦσαν πρόθυμες νὰ τὸν παρηγορήσουν. Μὰ ὁ Ρενὲ, θέλοντας νὰ κάνη τὸν κατακτητὴ, εἶχε γίνει ἕνας δήμιος τοῦ ἔρωτος, γιατὶ αὐτὸς εἶχε σπρώξει στὸ θάνατο τὴν δύστυχη Μαρία. Κι' ἔτσι, ἡ ἐκδίκησις τῆς μοίρας τὸν τιμώρησε σκληρά. Ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα, ὁ Ρενὲ δὲν μπόρεσε οὔτε νὰ κατακτήση, οὔτε ν' ἀγαπήση καμμιὰ ἄλλη γυναῖκα, γιατὶ δὲν ἔβλεπε διαρκῶς μπροστά του τίποτε ἄλλο, παρὰ τὸ θλιβερὸ πτῶμα τῆς Μαρίας, τὸ φάντασμα τῆς ἀδικοχαμένης κόρης!...

ΡΟΜΠΕΡ ΝΤΙΕΝΤΟΥΝΝΕ

ΤΗΣ ΣΤΙΓΜΗΣ

ΤΑ ΕΥΘΥΜΑ

Ὁ διευθυντὴς κάποιου γνωστοῦ φρενοκομείου προσπαθεῖ νὰ τηλεφωνήση κάπου. Ἡ τηλεφωνήτρια τοῦ λέει κάτι ποὺ δὲν τοῦ ἀρέσει, κι' ἔξω φρενῶν τῆς φωνάζει:

— Γνωρίζετε μὲ ποιὸν μιλᾶτε;

— Ὄχι! τοῦ ἀπαντᾶ ἐκείνη. Ἀλλὰ γνωρίζω ποῦ εἶσθε!

* * *

Ὁ σύζυγος.— Περίεργο, τὸ ξυράφι μου δὲν κόβει καθόλου.

Ἡ σύζυγος.— Πῶς συμβαίνει αὐτό, ἀγάπη μου; Χθὲς ποὺ ἔκοψα τοὺς κάλους μου, ἦταν ἐν τάξει!

— !...

ΤΑ ΔΩΡΑ ΜΑΣ

Τὸ «Μπουκέτο» συνεπὲς πρὸς τὰς ὑποσχέσεις του, ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκδίδη, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν του, ἕνα ἐκλεκτὸν αἰσθηματικὸν ρομάντζο μηνιαίως.

Εἶμεθα βέβαιοι, ὅτι τὸ ἀναγνωστικόν μας κοινὸν θὰ ἐκτιμήση καὶ θὰ ὑποστηρίξη τὴν προσπάθειάν μας αὐτήν. Καὶ αὐταὶ αἱ ἐφημερίδες διέκοψαν ἤδη τὰς μηνιαίας ἐκδόσεις των. Μόνον τὸ« Μπουκέτο» τὰς ἐξακολουθεῖ καὶ θὰ τὰς ἐξακολουθήση καὶ εἰς τὸ μέλλον κομψὰς, ἐπὶ ἐκλεκτοῦ χάρτου, χαρίζοντας τοιουτοτρόπως εἰς τοὺς φίλους του ἐξαιρετικὰς φιλολογικὰς ἀπολαύσεις.

Μέχρι σήμερον ἐξεδόθησαν τὰ κάτωθι ἐκλεκτὰ ἔργα:

1) «ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΦΙΛΥΡΕΣ» τοῦ Ἀλφόνσου Κάρ.
2) «Η ΚΥΡΙΑ ΜΕ ΤΑΣ ΚΑΜΕΛΙΑΣ» τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ (υἱοῦ)
3) «ΜΑΝΟΝ ΛΕΣΚΩ» τοῦ Ἀββᾶ Πρεβό.
4) «ΓΚΡΑΤΣΙΕΛΛΑ» τοῦ Λαμαρτίνου.
5) «ΜΙΜΗ ΠΕΝΣΟΝ» τοῦ Μυσσέ.
6) «Ο ΕΡΩΣ ΘΡΙΑΜΒΕΥΕΙ» τῆς Ντελλύ.
7) «ΔΥΟ ΚΑΡΔΙΕΣ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΘΗΚΑΝ» τοῦ Ἀ. Δουμᾶ (πατρός).
8) «ΑΠΟ ΤΟ ΜΙΣΟΣ ΣΤΟΝ ΕΡΩΤΑ» τῆς Ντελλύ.
9) «ΠΙΣΤΟΙ ΣΤΟΝ ΕΡΩΤΑ» τοῦ Δουμᾶ (πατρός)
10) «ΟΙ ΜΝΗΣΤΗΡΕΣ ΤΗΣ ΜΑΡΘΑΣ» τοῦ Ἔτεν σέλ.
11) «Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΠΡΟΔΩΣΕ» τοῦ κόμητος ντὲ Σεμουᾶ.
12) «Η ΠΟΛΥΑΓΑΠΗΜΕΝΗ» τοῦ Ὀκτ. Φεγιέ.
13) «Ο ΩΡΑΙΟΣ ΙΠΠΟΤΗΣ ΛΑΓΚΑΡΝΤΕΡ» τοῦ Πώλ Φεβάλ.

Ὅσοι δὲν ἐπρολάβατε νὰ προμηθευθῆτε τὰ ἀνωτέρω βιβλία, δύνασθε νὰ τὰ πάρετε ἀπὸ τὰ γραφεῖα μας, ὁδὸς Λέκα ἀριθ. 7, μὲ δραχμὰς 8 καὶ χωρὶς δελτία.

Ἀπὸ τὰς παλαιοτέρας ἐκδόσεις τοῦ «Μπουκέτου» βίβλοι εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας χωρὶς δελτία καὶ μὲ δραχμὰς 5 διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ 6 δραχμὰς διὰ τὰς ἐπαρχίας τὰ ἑξῆς βιβλία:

«Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΠΛΗ ΖΩΗ» τοῦ Ρ. Στήβενσον.
«Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΛΤΟΥ» τῆς Σέλμας Λάγκερλεφ.
«Η ΜΟΝΜΑΡΤΡΗ» τοῦ Ερ. Μυρζέ.
«Η ΣΟΝΙΑ» τῆς Γκρεβίλ
Καὶ «ΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΟΥΡΟΥ ΓΟΡΔΩΝΟΣ ΠΥΜ» τοῦ Ἔντγαρ Πόε.

(Δύο τόμοι, ἕκαστος δραχ. 5 διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ 6 διὰ τὰς Ἐπαρχίας)

Καὶ τὰ ὀκτὼ περίφημα:

«ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ποὺ τιμῶνται δραχ. 25, πρὸς 5 δραχ. ἕκαστον διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ 6 διὰ τὰς Ἐπαρχίας, ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν ἐπὶ πλέον τὰ ταχυδρομικὰ ἔξοδα.

Εἰδοποιοῦνται ὅμως οἱ ἀναγνῶσται μας, ὅτι τὰ βιβλία αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ ζητήσουν ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὰ γραφεῖα μας, καθ' ὅσον δὲν θὰ σταλῶσιν εἰς τὰ κατὰ τόπους Πρακτορεῖα τῶν ἐφημερίδων.

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΤΟΝ ΑΛΛΟ ΚΟΣΜΟ

ΤΟΥ ΜΩΡΙΣ ΛΕΒΕΛ

ΛΩΠΟΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΡΓΑΡΙΕΣ

(Γιὰ νὰ φυλάγεστε ἀπὸ τοὺς ἐπικινδύνους ἀπατεῶνας)

Τὰ φανταστικὰ κατορθώματα τοῦ Ἀρσὲν Λουπὲν τοῦ Ζιγκομὰρ καὶ τῶν ἄλλων ἡρώων τῆς γόνιμης φαντασίας τῶν διαφόρων ἀστυνομικῶν μυθιστοριογράφων, συχνὰ ὑστεροῦν μπροστὰ στὴν πραγματικότητα. Θὰ σᾶς ἀναφέρω πιὸ κάτω μερικὰ αὐθεντικὰ λωποδυτικὰ «κόλπα», ἀπ' τὰ ὁποῖα θὰ μείνετε κατάπληκτοι γιὰ τὴν ἐξυπνάδα τους καὶ πρὸ πάντων γιὰ τὴν πρωτοτυπία τους.

Πρὸ ἀρκετῶν ἐτῶν, παρουσιάστηκε στὸ τηλεγραφικὸ κατάστημα ἑνὸς μικροῦ χωριοῦ τῆς Λυὼν κάποιος σεβαστὸς κι' ἀξιοπρεπέστατος κύριος. Φαινόταν ἀπ' τὴ «μπουτονιέρα» του ὡς παρασημοφορημένος μὲ τὸ ζηλευτὸ παράσημο τῆς «Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς» καὶ τὸ ντύσιμό του ἦταν ἄψογο.

Ὅπως εἶνε γνωστό, τὰ μικρὰ τηλεγραφικὰ ἢ τηλεφωνικὰ γραφεῖα τῆς Γαλλίας, τὰ διευθύνουν σχεδὸν πάντα γυναῖκες μὲ κάποια σχετικὴ μόρφωσι, ἀλλὰ πάντως ἀφελεῖς, σὰν καλόκαρδες ἐπαρχιώτισσες ποὺ εἶνε.

— Λέγομαι Λεπὶν κ' εἶμαι ἐπιθεωρητὴς τῶν Ταχυδρομείων καὶ Τηλεγράφων! εἶπε ὁ ἄγνωστος αὐτὸς στὴν μεσόκοπη διευθύντρια τοῦ μικροῦ κρατικοῦ γραφείου.

Συγχρόνως τῆς ἔδειξε μιὰ διαταγὴ μὲ πλαστὲς σφραγῖδες καὶ πρόσθεσε:

— Ἔρχομαι ἀπ' τὴν περιφερειακὴ «Διεύθυνσι Τ.Τ.Τ.» τῆς Λυὼν, γιὰ νὰ ἐπιθεωρήσω τὸ γραφεῖο καὶ τὰ μηχανήματα!

Ἡ φτωχὴ γυναῖκα ὑποκλίθηκε συγχυσμένη μπρὸς στὸν ἀνώτερο αὐτὸν κρατικὸ ὑπάλληλο. Ἡ ἐπιθεώρησις, σχολαστικὴ καὶ λεπτομερής, ἄρχισε. Ὁ δῆθεν ἐπιθεωρητὴς ἔκανε ἔλεγχο στὰ λογιστικὰ βιβλία, στὰ διπλότυπα τῶν ἐπιταγῶν, τῶν τηλεγραφημάτων καὶ τῶν τηλεφωνημάτων. Καὶ στὰ τελευταῖα, ἐπιθεώρησε καὶ τὰ μηχανήματα τοῦ μορσικοῦ τηλεγράφου.

— Παίρνετε «μὲ τὸ αὐτὶ» τὰ συνθηματικὰ χτυπήματα τοῦ μορσικοῦ ἀλφάβητου, στὸ χειριστήριο ἢ στὴ μηχανή; ρώτησε, μὲ ἀφέλεια δῆθεν, τὴ γυναῖκα.

— Ὄχι, κύριε ἐπιθεωρητά! ἀπάντησε ἐκείνη, μὲ κάποιον κρυφὸ φόβο. Εἶμαι, βλέπετε, ἀρχαρία ἀκόμη καὶ δὲν πρόλαβα νὰ ἐξασκηθῶ καλά... Διαβάζω τὰ τηλεγραφήματα ποὺ λυβαίνω ἀπ' τὰ ἄλλα γραφεῖα, σύμφωνα μὲ τὶς γραμμὲς τοῦ μορσικοῦ ἀλφαβήτου ἀπάνω στὴν ταινία... Ἐλπίζω ὅμως, σὲ λίγους μῆνες, νὰ καταλαβαίνω τὰ χτυπήματα καὶ «μὲ τὸ αὐτὶ», κι' ἔτσι θὰ κάνω οἰκονομία στὸ κράτος ἀπ' τὰ ἔξοδα τῆς χάρτινης ταινίας!

— Καλά... Καλά... Δὲν πειράζει! ξαναπᾶε μὲ εὐμένεια ὁ ἐπιθεωρητής, τρίβοντας ὅμως τὰ χέρια του ἀπὸ κρυφὴ χαρά.

Κατόπιν, σοβαρὸς καὶ προσεχτικός, ἄρχισε νὰ χτυπάη τὸ χειριστήριο τῆς τηλεγραφικῆς μηχανῆς, δῆθεν γιὰ νὰ δοκιμάση ἂν λειτουργοῦσε καλὰ καὶ κανονικά...

Μισὴ ὥρα ἀργότερα, ὁ ἐπιθεωρητὴς συγχάρηκε τὴν ἐνθουσιασμένη ὑπάλληλο κι' ἔφυγε. Ἀλλὰ τρεῖς μέρες ἀργότερα, ἡ δύστυχη ἐκείνη «χρεώθηκε» ἀπ' τὴν «Περιφερειακὴ Διεύθυνσι Τ.Τ.Τ.» μὲ τὸ ποσὸν τῶν ἑξήντα χιλιάδων χρυσῶν φράγκων, γιὰ τηλεγραφικὲς ἐπιταγὲς τοῦ γραφείου της, τὶς ὁποῖες οὔτε κὰν εἶχε εἰσπράξει κ' εἶχε στείλει ἡ ἴδια, τὶς ὁποῖες ὅμως ἐξώφλησαν μέχρι πεντάρας τρεῖς «δῆθεν δικαιοῦχοι» στὰ τηλεγραφικὰ γραφεῖα τῆς Λυὼν, τῆς Νανσὺ καὶ τῶν Παρισίων!!

Τί εἶχε συμβῆ;... Ἁπλούστατα, τὸ ἑξῆς: Ὁ δῆθεν ἐπιθεωρητὴς ἦταν ἕνας ἀπατεών, ἀγνώστου ταυτότητος ἀκόμη. Στὸν ἔλεγχο τῶν βιβλίων ποὺ ἔκανε, διάβασε μὲ τρόπο στὰ διπλότυπα τῶν ἐπιταγῶν τὸν συνθηματικό τους ἀριθμό, καθὼς καὶ τὸν «αὔξοντα ἀριθμὸ» ποὺ εἶχαν. Καὶ κατόπιν, ἐνῷ δῆθεν δοκίμαζε τὸ τηλεγραφικὸ χειριστήριο, ἔστελνε συγχρόνως τρεῖς ἐπιταγὲς «τηλεγραφικῶς» —ἀπὸ εἴκοσι χιλιάδες χρυσᾶ φράγκα τὴν καθεμιᾶ— σὲ τρεῖς συνενόχους του, οἱ ὁποῖοι περίμεναν στὰ τηλεγραφικὰ γραφεῖα τῆς Λυὼν, τῆς Νανσὺ καὶ τῶν Παρισίων!

Ἂν ἡ φτωχὴ ὑπάλληλος ἤξερε καὶ μὲ τὴν ἄκοη τὸ συνθηματικὸ μορσικὸ ἀλφάβητο τῆς μηχανῆς, θὰ καταλάβαινε τί χτυποῦσε στὸ χειριστήριο ὁ δῆθεν ἐπιθεωρητὴς κι' ἔτσι ἡ ἀπάτη του θὰ ἀνακαλυπτόταν. Ἀλλὰ ἐκεῖνος ὁ τετραπέρατος εἶχε ἐξιχνιάσει ἀπὸ πρὶν τὰ πράγματα κ' ἡ ἀπάτη του ἔμεινε σκοτεινὴ ὡς τώρα!

* * *

Κατὰ τὸ πρωΐ τῆς 17 Σεπτεμβρίου τοῦ 1923, ὁ κ. Α. Ν...., γνωστότατος μεγαλέμπορος τῆς Μασσαλίας —ἀλλὰ καὶ πολὺ ἀσυνείδητος στὶς ὕποπτες ἐπιχειρήσεις του— ἔλαβε τὴν ἑξῆς περίεργη συστημένη ἐπιστολή:

«Κύριε Ν...,

Ἐπειδὴ μεταξὺ κατεργάρηδων πρέπει νὰ ὑπάρχη εἰλικρίνεια, σᾶς γνωστοποιῶ ὅτι λέγομαι Λουκιανὸς Ντινάρ, ἔχω δραπετεύσει ἀπ' τὰ κάτεργα τῆς Τουλὼν, κι' ἔχω καταδικασθῆ ὡς τώρα πεντέξη φορὲς γιὰ κλοπὲς, γιὰ πλαστογραφία καὶ γιὰ κιβδηλοποιία.

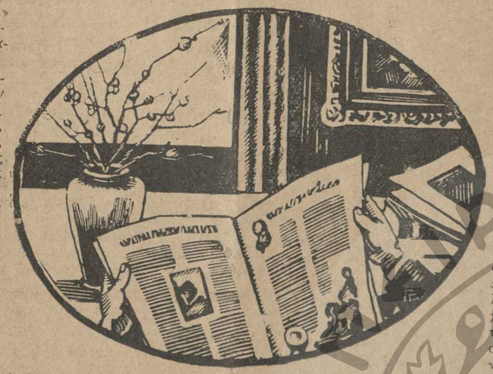

Σᾶς στέλνω λοιπὸν ἕνα χαρτονόμισμα τῶν 100 φράγκων, καὶ σᾶς προτείνω τὴν ἑξῆς ἐπιχείρησι, τὴν ὁποία οἱ ἀνόητοι ἀσφαλῶς θὰ χαρακτηρίσουν γιὰ ἄτιμη: Τὸ ἑκατοντάφραγκο αὐτὸ εἶνε ἁπλούστατα κιβδηλο!... Ἔχω κρυμμένα παρόμοια κιβδηλα χαρτονομίσματα τῶν 100 καὶ τῶν 1.000 φράγκων, ἀξίας περίπου δέκα ἑκατομμυρίων!.. Καὶ σᾶς πουλῶ τὸ κάθε ἑκατοντάφραγκο γιὰ εἴκοσι φράγκα, καὶ τὸ κάθε χιλιόφραγκο γιὰ διακόσια!

Ἐξετάστε τα. Θὰ πεισθῆτε ὅτι δὲν διαφέρουν καθόλου ἀπ' τὰ ἀληθινά. Κι' ὅταν πεισθῆτε, μοῦ στέλνετε μὲ ἐπιταγὴ ὅσο χρηματικὸ ποσὸν θέλετε, κι' ἐγὼ θὰ σᾶς στείλω μὲ ταχυδρομικὸ ἔσμα τὰ ὑπόλοιπα αὐτὰ κιβδηλα χαρτονομίσματα τῆς κατασκευῆς μου σὲ πενταπλάσιο ποσό. Θὰ τὰ κυκλοφορήσω μόνος μου στὴν ἀγορά, ἄλλος ἡ ποσότης των καὶ τὸ παρελθόν μου τὴν ἔκταση τοῦ μεγαλεμπορίου σας, δὲν θὰ σᾶς ὑποψιάσουν κανένας!

Σᾶς χαιρετῶ, Λουκιανὸς Ντινάρ, δῆθεν ἐφημερίδοπώλης μὲ τὸ ψευδώνυμο Πατοῦ, ὁδὸς Δημοκρατίας ἀριθ. 35, Μασσαλία».

Ἔκθαμβος ὁ κ. Α. Ν...., γιὰ τὴν θρασύτητα τοῦ ἀγνώστου, ἐξήτασε τὸ κιβδηλο ἑκατοντάφραγκο καὶ τὸ βρῆκε τελείως παράλλαχτο μὲ τὰ γνήσια. Γιὰ περισσότερη σιγουριά, τὤδειξε μὲ τρόπο στοὺς ἀργυραμοιβοὺς καὶ στὶς τράπεζες, ἀλλὰ παντοῦ τὸν βεβαίωναν γιὰ τὴν γνησιότητά του. Ἕνας ἀνταποκριτὴς του ἀπ' τὴν Τουλὼν τὸν πληροφόρησε συγχρόνως ὅτι πραγματικὰ κάποιος Λουκιανὸς Ντινὰρ εἶχε δραπετεύσει ἀπ' τὰ ἐκεῖ κάτεργα πρὸ τριετίας. Κι' ὁ ἴδιος, ἀποφασίζοντας νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν ἀριθμὸ 35 τῆς ὁδοῦ Δημοκρατίας, πληροφορήθηκε ὅτι σ' ἕνα δωμάτιο τῆς πολυκατοικίας αὐτῆς ἔμενε κάποιος ἐργένης ἐφημεριδοπώλης, ὀνομαζόμενος Λεὼν Πατοῦ.

Δίσταζε ἀκόμα ὁ ἀσυνείδητος αὐτὸς μεγαλέμπορος. Ἀλλὰ σὲ λίγες μέρες, ἔλαβε καὶ δεύτερη ἐπιστολή, τὴν ἑξῆς:

«Κύριε Ν...,

Καλὰ κάνετε καὶ ζητεῖτε πληροφορίες, σχετικὰ μὲ τὸ παρελθόν μου. Ἔτσι κάνουν ὅλοι οἱ ἔξυπνοι ἐπιχειρηματίαι. Μόνον σταθῆκατε ἀνόητος, μὲ τὸ νὰ ρωτήσετε στὸ σπίτι μου ἂν μένω ὡς Ντινάρ. Θάπρεπε νὰ σκεφθῆτε, ὅτι ἕνας δραπέτης κατέργων ἀλλάζει

ὄνομα, καὶ προπάντων ἀποφεύγει διαρκῶς νὰ βρίσκεται στὸ καινούργιο καταφύγιό του...

Λοιπόν, σᾶς στέλνω ἕνα χιλιόφραγκο τώρα, ἀπ' τὸ στὸκ τῶν κιβδήλων ποὺ ἔχω. Ἐξετάστε το. Κι' ἂν δέχεσθε τὴ συμφωνία ποὺ σᾶς προτείνω, στεῖλτε μου ὅσο χρηματικὸ ποσὸν θέλετε, μὲ ἐπιταγὴ ὅμως, κι' ὄχι μὲ αὐτοπρόσωπες ἐπισκέψεις σας, χάριν ἀσφαλείας μου. Ἐγὼ θὰ σᾶς στείλω ταχυδρομικῶ δέμα μὲ πενταπλάσια κίβδηλα. Θὰ κερδίσουμε κ' οἱ δύο μας ὁλόκληρα ἑκατομμύρια, κι' ἐνῶ ἐγὼ θὰ φύγω γιὰ τὴν Ἀμερικὴ, ἐσεῖς θὰ ξεσκαλίζετε γαλήνια τὰ ἄφθονα κέρδη τοῦ συνεταιρισμοῦ μας!

Βλέπετε τί εἰλικρινὴς ποὺ εἶμαι;... Καὶ θέλετε πόση ἐμπιστοσύνη σᾶς δείχνω;»

Τὸ κίβδηλο χιλιόφραγκα ἦταν —κι' αὐτὸ ἐπίσης— ὑπέροχης τελειότητος. Τράπεζες κι' ἀργυραμοιβοὶ τὸ κήρυξαν γνησιώτατο. Ὁ μεγαλέμπορός μας, κάπως ἀχρεῖος στὴ συνείδησι καὶ στὶς ἐπιχειρήσεις του —ὅπως εἴπαμε— δὲν δίστασε πειὰ καθόλου: "Ἐστειλε μὲ ἐπιταγὴ πέντε χιλιάδες φράγκα στὸν Πατοὺ κι' ἐκεῖνος τοῦ ἔστειλε τὴν ἑπομένη εἰκοσιπέντε χιλιάδων κίβδηλα χαρτονομίσματα τόσο τεχνικά, ὥστε τὰ κυκλοφόρησε ἀμέσως!

Λίγες μέρες ἀργότερα, ὁ μεγαλέμπορος θέλησε νὰ πληρώση μιὰ φορτωτικὴ μεγάλης ἀξίας. Θέλησε ἐπίσης νὰ ἀποσύρη καὶ ἀρκετὲς συναλλαγματικὲς του ἀπ' τὶς Τράπεζες, πληρώνοντάς τες «τοῖς μετρητοῖς» γιὰ ν' αὐξήση τὴν ἐμπορική του πίστωσι. Καὶ ἐπειδὴ εἶχε τόσο πρόχειρη τὴν ἀνεξάντλητη πηγὴ τῶν ὑπερόχων κιβδήλων χαρτονομισμάτων, ἔστειλε στὸν μυστηριώδη παραχαράκτη ἐπιταγὴ διακοσίων χιλιάδων φράγκων (περίπου ἑνάμισυ ἑκατομμύριο δραχμὲς), γιὰ νὰ λάβη τὴν πενταπλασία ἀξία τους σὲ κίβδηλα.

Ἀλλὰ δέμα ταχυδρομικὸ δὲν ἦλθε αὐτὴ τὴ φορά. Μάταια περίμενε ἐπὶ ἡμέρες ὁ ἀνόητος μεγαλέμπορός μας. Καὶ στὰ τελευταῖα, ἀφοῦ πληροφορήθηκε ὅτι ὁ δηθὲν Πατοὺ εἶχε φύγει ἀπ' τὸ δωμάτιό του πρὸς ἄγνωστη κατεύθυνσι, ἀναγκάστηκε νὰ ἐκμυστηρευθῆ τὸ πάθημά του καὶ τὴν ἔνοχη διαγωγή του στὴν Ἀστυνομία!

Ἀπ' τὶς ἀνακρίσεις, ὅμως, ἀποκαλύφθηκαν τὰ ἑξῆς ἀμίμητα: Οὔτε τὸ πρῶτο ἑκατόφραγκο, οὔτε τὸ χιλιόφραγκο κατόπιν κι' οὔτε ἡ τελευταῖες εἰκοσιπέντε χιλιάδες φράγκα τοῦ Ντινὰρ ἦσαν κίβδηλα!... Ἦσαν κανονικὰ καὶ γνησιώτατα χαρτονομίσματα τῆς «Γαλλικῆς Τραπέζης», καὶ γι' αὐτὸ τὰ εἶχε κυκλοφορήσει μὲ τόση εὐκολία ὁ μεγαλέμπορος αὐτός!

Ὁ σατανικὸς ὅμως Ντινάρ, ἀποφασίζοντας νὰ διακινδυνεύση τὸ μικρὸ αὐτὸ κεφάλαιο τῶν εἰκοσιέξη περίπου χιλιάδων ΓΝΗΣΙΩΝ φράγκων του, κατώρθωσε νὰ ἐμπνεύση ἐμπιστοσύνη στὸν εὐκολόπιστο —ἀλλὰ κι' ἀσυνείδητο— ἐπιχειρηματία. Κι' ἔτσι, εἰσπράττοντας τὸ ὀγκῶδες ποσὸν τῶν διακοσίων χιλιάδων φράγκων τῆς τελευταίας ἐπιταγῆς, θεώρησε καλὸν νὰ δραπετεύση.

"Ωστε κ' ἡ λωποδυτικὴ τέχνη —καθὼς βλέπετε— χρειάζεται πολλὰ κεφάλαια σήμερα γιὰ νὰ κινηθῆ καταλλήλως καὶ ἐπικερδῶς.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΤΩΝ ΦΕΙΔΙΩΝ

Τὰ φείδια ἔχουν πόδια ἢ δὲν ἔχουν;

Ἡ ἐρώτησις θὰ σᾶς φανῆ βέβαια ἀφελής!... Κι' ὅμως τὰ φείδια ἔχουν πόδια, χωρὶς νὰ τὰ χρησιμοποιοῦν φυσικά!

Πραγματικά, φαίνεται ὅτι κάποτε ὅλα τὰ φείδια ἦσαν δράκοντες. Εἶχαν τεράστια πόδια, δηλαδὴ, κι' ἔτρεχαν σὰν τὶς σημερινὲς σαῦρες, ἀντὶ νὰ σέρνουνται στὴ γῆ. Σιγὰ-σιγὰ ὅμως, καὶ σὲ ὡρισμένα εἴδη τῶν φειδιῶν αὐτῶν, τὰ πόδια τους ἄρχισαν νὰ γίνουνται πιὸ ἀτροφικὰ — ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ— καὶ τέλος ἐξαφανίστηκαν ἐντελῶς "Ετσι, τὰ εἴδη αὐτὰ τῶν φειδιῶν, ξέχασαν τελείως τὴ συνήθειαν τῶν προγόνων τους καὶ τὸ κορμί τους διαπλάστηκε σὲ τρόπο ὥστε νὰ διευκολύνεται τὸ σύρσιμό τους στὴ γῆ.

"Αν ὅμως ἐξετάσετε πιὸ προσεχτικὰ ἕνα ὁποιοδήποτε φεῖδι κάτω ἀπ' τὸ κορμί του καὶ κοντὰ στὸ μέρος τῆς οὐρᾶς, θὰ δῆτε μικρὰ πόδια, ἀτροφικὰ πειὰ καὶ στὸ μέγεθος ρόγας σταφυλιοῦ, καλοκρυμμένα κάτω ἀπ' τὸ δέρμα.

ΣΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΗΓΑΣΣΟΥ

ΟΙ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

ΟΡΦΑΝΕΣ!...

Νειόπλεχτη φωλιὰ μιὰ γλυκομιλιὰ
κι' ὅλα ζηλεμένα
Χάρμα τὰ πουλιὰ γέλια καὶ λαλιὰ
νειᾶτα ὠνειρεμένα...
Κ' ἤτανε μικρὲς, κ' ἤτανε χαρὲς
π' ἁλαφροπατοῦσαν
Ἄνθινες ψυχὲς κ' ἡ τρελλὲς μικρὲς
ἡ καρδιὲς γελοῦσαν...
Κ' ἤτανε μικρὲς κ' ἦσαν γελαστὲς
κάτασπρες νυφοῦλες
Σὰν ἀχνοκρινιὲς λάμπρες σταλαχτὲς
λιόχαρες αὐγοῦλες...
Κ' ἤτανε ἡ Ἅγια ὅμοια Σωτηρία
κ' ἴδιες ἀδελφὲς
Φῶς γλαυκὸ, μαγεῖα τὰ μαλλάκια θεῖα
κρέμιες, χρυσαφιές!.
Κ' ἤρθαν κάποια μέρα στὰ φτερὰ τ' ἀγέρα
μοῖρες σκοτεινὲς
Πῆραν τὸν πατέρα κι' ἔφυγαν σὰ σφαῖρα
νάτες!... Ὀρφανές...
Κι' ὅλοι φιθυρίζουν νάτες... σὰ γυρίζουν
νειᾶτα χλωμιασμένα...
Κλώνια ποὺ λυγίζουν δέρνουν καὶ δακρύζουν
φύλλα μαραμένα!...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΡΡΗΣ

ΕΦΥΓΕΣ

Μακρυά μου πᾶς
μάγια μου λαλιά,
Κι' ἄλλος θὰ σὲ πάρη!

Ὅμως μὴ ξεχνᾶς
ἄνθη καὶ φιλιὰ
θάχω στὸ φεγγάρι

Ν. ΠΑΡΗΣ

ΤΗΣ ΤΑΒΕΡΝΑΣ

Στοῦ Βάκχου τὰ πσλάτια
ρετσίνα ἀπὸ σταφύλι
μερονυχτὶς ρουφῶ.

Μὰ τὰ θολά μου μάτια,
στὰ φλογερά σου χείλη
πλανιῶνται καὶ μεθῶ.

Ν. ΠΑΡΗΣ

ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

(Ἀντίλαλοι)

Νἄρθω φεγγαράκι νὰ σοῦ ψάλω
τὸν καϋμό μου ποῦναι τρέλλα;
Ἔλα.

Τί παλεύουν στὴν καρδιά μου
σὰν τριγύρω σουρουπώνει;
Πόνοι.

Ἔχει πόνους ἡ καρδιά μου
καὶ γιὰ τοῦτο δὲν ἀντέχει;
Ἔχει.

Ἦσαν τότε φεγγαράκι
τὴ ζωὴ ποὺ μοῦ χαρίσαν;
Ἦσαν.

Ὦ! Νὰ πῶ καὶ τὸ τραγοῦδι,
ποὺ τὸ πλέξαν ἡ ντροπές μου;
Πές μου.

Νὰ πεθάνω ἢ νὰ ζήσω,
φεγγαράκι, χαρωπός;
Πῶς;

Νὰ πεθάνω ἢ νὰ ζήσω
στὴ ζωὴ τὴ μαύρ' αὐτή;
Τί;

Λὲς νὰ ζήσω, φεγγαράκι,
μὲ καρδοῦλα πόνους πῶχει;
Ὄχι.

Θὰ τὸ κάνω ἀφοῦ τὸ λέγει
ἡ θλιμμένη ἡ θωριά σου
Γειά σου.

ΚΩΣΤΑΣ ΜΕΡΣΙΝΙΑΣ

ΛΑΪΚΟΙ ΣΥΝΘΕΤΑΙ ΚΑΙ ΛΑΪΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΑ ΜΑΓΚΙΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ

(Τὰ μεράκια καὶ οἱ καϋμοὶ του Ἑλληνικοῦ λαοῦ)

ΕΙΝΕ πειὰ γεγονὸς ἀναμφισβήτητο, ὅτι εἰς τὴν ἐποχήν μας ὁ,τι ἀνάγεται εἰς τὸν αἰσθηματικὸν καὶ συναισθηματικὸν κόσμον μας, ἐκφράζεται ἐμμέτρως καὶ... μουσικῶς. Ὅπως δὲ ὁ καλὸς κόσμος, ἔτσι καὶ ὁ λαὸς ἔχει τὰ τραγούδια του, τὴ μουσική του.

Καὶ τὴ μουσικὴ αὐτή, μὲ τοὺς ἰδιόρρυθμους τόνους καὶ στίχους της, ποὺ κυκλοφορεῖ κατὰ ἑκατοντάδες σὲ δίσκους γραμμοφώνων καὶ ἀποδίδεται ἀπὸ δεκάδες ὀρχῆστρες, ἀποτελούμενες ἀπὸ σανταῦρια, οὔτια, κανονάκια, λαγοῦτα, κιθάρες, μπουζούκια, βιολιὰ καὶ ὄχι σπάνια ἀπὸ ἕνα μπαγλαμαδάκι μόνον, τοῦ τὴν σερβίρουν εἰς σωρείαν ὅλην τραγουδιῶν, σὲ τέμπο χασάπικου, ρεμπέτικου, καλαματιανοῦ, τσάμικου, συρτοῦ, χασικλίδικου, δεκάδες λαϊκῶν μουσικῶν, ποὺ ἂν καὶ δὲν ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν διπλώματα Ὠδείων, δὲν διατελοῦν ὡστόσο ἐν ἀγνοίᾳ τῶν κανόνων τῆς ἁρμονίας καὶ τῆς ἐνορχηστρώσεως. Ὅσο δὲ γιὰ ἐπιτυχίες; "Ἀλλο τίποτε. «Ἡ κακούργα πεθερὰ» τοῦ Ἰακώβου Μοντανάρη, ἐκδοθεῖσα σὲ δίσκους γραμμοφώνων, πουλήθηκε κατὰ χιλιάδες, δὲν ὑπῆρξε δὲ Νεοέλλην ποὺ νὰ μὴν ὑπετονθόρισε τοὺς στίχους της, ποὺ ἐκδοθέντες σὲ βιβλιαράκι, πουλήθηκαν σὲ 300.000 ἀντίτυπων! Ἀλλὰ μήπως λίγη δόξα ἐγνώρισαν οἱ «Πέντε Μάγκες» τοῦ ἰδίου, ποὺ ἡ μουσική τους καὶ οἱ στίχοι τους, ἔχοντες ὡς κάτωθι, εἶνε θαυμάσιοι;

Πέντε μάγκες στὸν Περαῖα,
ξούλα κάνανε παρέα.

Πίνανε καὶ μαστουρῶναν
κι' ὅπου λάχαινε τὴ στρῶναν.

Ρίξανε τὸ μανιτάρι
μιὰ βραδυὰ μὲ τὸ φεγγάρι.

Πιάσαν ἕν' Ἀμερικᾶνο
στὴ μανίτα, σὰν τὸ χάνο.

Καὶ τοῦ φάγανε τὶς χῆνες,
τὰ δολλάρια, τὶς στερλίνες.

Τοῦ σκαρῶσαν τὴ μανίτα
καὶ τοῦ λένε: «Καληνύχτα».

Βρίσκω τὸν Ἀμερικᾶνο
καὶ μοῦ λέει: «Τί νὰ κάνω;

»Πέντε μάγκες χτὲς μὲ ἤδραν
κ' ὅσα εἶχα μοῦ τὰ πῆραν».

Μήπως ὅμως καὶ ἡ Δημητρούλα τοῦ ἐκ Σμύρνης συνθέτου κ. Π. Τούντα, δὲν ἔχει πέρασι; Νὰ οἱ στίχοι της:

Δημητρούλα μου θέλω ἀπόψε νὰ με-
(θύσω
καὶ μὲ σένανε, μεραχλοῦ μου, νὰ γλεν-
(τήσω.
Ἔλα, πᾶμε στὴ Ρεφίνα, ἀλανιάρα μου, πλέχει ψάρια καὶ ρετσίνα, παιχνιδιά-
(ρα μου.

(Ρ ε φ ρ α ί ν)

Θὰ σοῦ φέρω λατέρνα—κάνε κέφι καὶ
(κέρνα.
Τὰ ναζάκια σου ἄστα' μὲ τὴ γάντα
(σου σπάστα.
Κ' ὅλα γὼ τὰ σπασμένα, τὰ πληρώνω
(γιὰ σένα.
Δημητρούλα μου τράβα ἕνα κρασάκι
(ἰκόμα,
δάλτο κούκλα μου τὸ ποτῆρι στὸ στόμα.
Ρούφ' ἀκόμα μιὰ ρετσίνα νὰ μεθύσωμε
καὶ τὸ βράδυ, βρὲ τσαχπίνα, θὰ γλεντήσωμε.

Ταβερνιάρη μου φέρε μας κοκωνέλλι
κ' ἡ ἀγάπη μου τὸν καρτσιλαμὰ χορεύει.
Κοίνησέ μου το λιγάκι τὸ κορμάκι σου,
χτύπησέ μου τίκι-τάκ τὸ τακουνάκι σου.

(Ρ ε φ ρ α ί ν)

Δημητρούλα μου γειά σου — πάστα ὅλα δικά σου.
τὰ ναζάκια σου ἄστα, μὲ τὴ γάμπα σου πάστα,
κ' ὅλα γὼ τὰ σπασμένα, τὰ πληρώνω γιὰ σένα.

Μήπως ὅμως καὶ ἡ δόξα τοῦ Μάρκου Βαμβακάρη, τοῦ ἐκ Σύρου συνθέτη τῶν λικνιστικῶν μάγκικων, τῶν ἀσίκικων ζεϊμπέκικων καὶ ρεμπέτικων κομματιῶν, εἶνε ὀλίγη; Ἡ ἑταιρείες παραγωγῆς δίσκων περιμένουν ἀνυπομόνως τὶς συνθέσεις του, οἱ ἄνθρωποι τοῦ λουλᾶ μαστουρώνονται τραγουδῶντας τες, οἱ λεβέντες τῆς γειτονιᾶς δείχνουν τὴ χορευτική τους ἱκανότητα, θάσει τῶν δικῶν του χασάπικων καὶ ζεϊμπέκικων καὶ δὲν ὑπάρχει μπαγλαμᾶς ποὺ νὰ μὴ ἀντελάλησε τὶς ἰδικές του μελῳδίες, ὅπως τὸ ζεϊμπέκικό του:

Σκύλα μ' ἔκαμες καὶ λυώνω
μέσ' τῆς Κοκκινιᾶς τὸ δρόμο.

Σκύλα μ' ἔκαμες κοιμμάτια
μὲ τὰ ὀμό σου μαῦρα μάτια.

Σκύλα μ' ἔκαμες ρεζίλι
στὸν Πασσᾶ καὶ στὸ Βεζύρη.

Σκύλα μαυροφορεμένη
τὴν καρδιά μοῦχεις καημένη.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ... μπιζάρεται ἀγρίως εἶνε τὸ χασάπικό του «φραγκοσυριανὴ κυρά», ποὺ τὰ γραμμόφωνα δὲν προφταίνουν νὰ ἐπαναλαμβάνουν:

Μιὰ φούντωσι, μιὰ φλόγα
ἔχω μέσ' τὴν καρδιά
κι' ἀγάπα μοῦχεις χάνω
Φραγκοσυριανὴ κυρά.

Θάρθω νὰ σὲ ἀνταμώσω
πάλι στὴν ἀγοραγιαλιὰ
θάθελα νὰ μὲ χωρέσης
ὅλο χάδια καὶ φιλιά.

Θὰ σὲ πάρω νὰ γυρίσω
Φούντωσα, Ἠρακλοτή,
Γαλισιά, καὶ Τελαγράτσα
κάθ' ἀς μοῦχθη σιγκοτή.

Στὸ Πατήσι, στὸ Νιοχῶρι,
Φίνα, στὴν Ἀλήθεια,
στὸ Μπισκέτο ἀρωμάτζα,
γλυκειά μου, Φραγκοσυριανή.

Οἱ στίχοι βέβαια ἐδῶ δὲν ἔχουν τίποτε τὸ ἀξιόλογο. Ἀλλὰ μήπως εἶνε ὀλιγώτερον ἀτεχνοι καὶ ἀνόητοι οἱ στίχοι ὡρισμένων ἐπιθεωρήσεων; Ἐκεῖνο ποὺ ἀρέσει στὸ κοινόν, εἶνε ὁ ρυθμός τους.

"Ἀλλος συνθέτης πολύ, τοῦ ὁποίου οἱ σκοποὶ ἔχουν ἐπίσης ἀρκετὴ πέρασι, εἶνε ὁ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως κιθαριστὴς κ. Κώστας Σκαραβέλης, τοῦ ὁποίου τὸ «Μάνα μὴ μὲ καταριέσαι», «Ἡ μάνα

σου θὰ τὸ πληρώση» καὶ ἰδίως τὸ «Εἶσαι ψεύτης Παναγιώτη» — ἕνα ὡραιότατο συρτὸ — κυκλοφοροῦν ἀθρόως σὲ πλάκες γραμμοφώνων. Τὸ τελευταῖο, ποὺ παραθέτομεν, ἐθεωρήθη — ἄγνωστον πῶς — ὡς ἀναφερόμενον εἰς τὸν ἀείμνηστον Τσαλδάρην καὶ ἔτσι ἡ κυκλοφορία του ἐτονώθη περισσότερον. Ὁ συνθέτης του ὅμως διαμαρτύρεται ὅτι μόνον πολιτικὴ δὲν ἐσκέφθη νὰ κάνη μὲ τὴ μουσική του

Τί θὰ γίνω γὼ μὲ σένα
Παναγιώτη μου;
Μοῦχεις φάει τὴ ζωή μου
καὶ τὴ νειότη μου.

Τρία χρόνια μ' ἔχεις σκλάβο
καὶ μὲ τυραννεῖς
σὲ κατάλαβα, δρὲ ψεύτη,
πῶς δὲν μὲ πονεῖς.

(Ρ ε φ ρ α ί ν)

Ἔρχεσαι στὴ γειτονιά μου
γιὰ νὰ μοῦ μιλᾶς.
Μπαίνεις, δγαίνεις μέσ' τὸ σπίτι
κι' ὅλους μᾶς γελᾶς.

Μὰ ἡ μάνα μου, νὰ ξέρης
πειὰ θὰ σοῦ τὸ πῆ,
ποῦσαι ψεύτης, κατεργάρης
δὲ θὰ σὲ ντραπῆ.

II

Πρὶν σὲ δῆ, δρὲ, σήκω φύγε
πειὰ μὴν κάθεσαι,
Θὰ σὲ διώξη, Παναγιώτη,
τ' ἀποφάσισε.

Μ' ἄλλονε θὰ μὲ παντρέψη,
θὰ στεφανωθῶ.
Ἀπὸ σένα, Παναγιώτη,
θὰ λευθερωθῶ.

Ἀλλὰ ποιὸν νὰ πρωτοαναφέρη κανεὶς ἀκόμη καὶ τίνος τὰ τραγούδια νὰ προτιμήση, ἀφοῦ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀθηνᾶς 35 καφενεῖον «Κέντρον τῶν Μουσικῶν» ποὺ μετέβημεν νὰ συγκεντρώσωμεν στοιχεῖα, εὑρέθημεν πρὸ δεκάδων συνθετῶν, ποὺ ἂν δὲν εἶχαν τὴν τύχην νὰ φθάσουν διὰ τοῦ γραμμοφώνου πρὸ τοῦ πολλοῦ κοινοῦ, δὲν ἔπεται μὲ τοῦτο ὅτι ἡ συνθέσεις των δὲν εἶνε καλὲς καὶ δὲν παίζονται στὶς διάφορες διασκεδάσεις.

Δυστυχῶς ἡ ἔκδοσις τῶν τεμαχίων των καὶ ἡ ἔντυπος κυκλοφορία των, ποὺ θὰ τοὺς ἔφερνε σ' ἐπικοινωνία μὲ τὸν πολὺ κόσμο, εἶνε ἀνέφικτος. Οἱ διάφοροι μουσικοὶ Οἶκοι ἀναλαμβάνουν νὰ τοὺς ἐκδώσουν τὶς συνθέσεις των, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ πληρώσουν οἱ συνθέται τὰ ἔξοδα καὶ νὰ πάρουν ἐκεῖνοι τὰς εἰσπράξεις. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τοὺς δίσκους γραμμοφώνων. Ὁ Ἰάκωβος Μοντανάρης, γιὰ νὰ λανσάρη τὴν «Κακούργα πεθερὰ», τὴν ἔβγαλε σὲ δίσκους δι' ἐξόδων του. Ἡ καταπληκτικὴ ἐπιτυχία της τοῦ ἄνοιξε μετὰ τὴν πόρτα τῶν... ποσοστῶν καὶ τῆς... Ἀθανασίας. Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ μὲ πολλοὺς ἄλλους. Ὅσοι, παλεύοντας γιὰ τὸ ψωμάκι τους, δὲν ἔχουν τὰ μέσα νὰ ἐκβιάσουν τὴν ὁδὸν πρὸς τὴ φήμη — ὅπως ὁ Κερκυραῖος Μεσημέρης, ποὺ ὁ καλαματιανός του «Πλακιώτισσα» εἶνε τέλειος καὶ ὁ Ἰάκωβος Ἡλίας ἀπ' τὰ Μέγαρα, ποὺ μοῦ ἔπαιξε ἕνα ὡραῖο ἀρχοντορεμπέτικο σὲ χρόνο ταχυκ — θὰ σβύσουν ἀδόξως.

Ο ΡΕΠΟΡΤΕΡ

Μόνον τὸ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ» ἀγοράζει, εἰς ἀπολύτως ἱκανοποιητικὰς τιμὰς, παλαιὰ βιβλία, ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ, πρὸ τοῦ 1900, διάφορα φυλλάδια, παλιὲς φωτογραφίες, εἰκόνες, ἐγγραφα κ.τ.λ. Πληροφορίαι: Γραφεῖα «Μπουκέτου», Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν 5, Κῆπος Κλαυθμῶνος, 3—9 μ. μ. καθ' ἑκάστην καὶ τὰς Κυριακάς.

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΕΡΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΠΑΡΑΠΟΝΟ

(Τοῦ Richter)

Ἀλήθεια πές μου, ἀγάπη μου... ὡραία, ξανθὴ παιδούλα...
Πές μου ἂν ρώτησες ποτὲ τὸν ἥλιο γιατὶ καίει;...
Γιατὶ φλογίζει ἔτσι τὴ γῆ, τὸν κόσμο, τοὺς ἀνθρώπους;

* * *

Τὸ ξέρω πὼς δὲ ρώτησες ποτέ... τὸ ξέρω πὼς ἀδιάφορο σοῦ ἦταν νὰ ρωτήσης... τὸ ξέρω.
Ἤσουν πάντα καλή, ἀγνὴ καρδιά, ψυχὴ μεγάλη, χωρὶς καμμιὰ κακία...
Μὰ ἤσουν πάντα ἀδιάφορη...
Καὶ γιὰ τὸν ἔρωτα.
Καὶ γιὰ τὴν εὐτυχία ποὺ λαχτάρησε ἡ ψυχή μου.

* * *

Ὅμως ὁ ἥλιος καίει, ἀγάπη μου, καὶ τὶς καρδιὲς φλογίζει.
Γιατὶ ἔτσι θέλησε ὁ Θεὸς, κι' ἔτσι ὁ κόσμος θἄνε.
Γιατὶ κ' ἡ ἀγάπη σου ὅμοια μὲ τὶς ζεστὲς τοῦ ἡλιου ἀχτίδες... γιατὶ κι' ὁ ἔρωτάς σου ὅμοια ἔτσι καίει, φλογίζει, ἀνάθεμ τὸ εἶναι μου ὅλο...
Γιατὶ κάποιος θεὸς τὸ θέλησε ἔτσι νἆνε... Ἔτσι νὰ σ' ἀγαπῶ ἐπλάσθηκα καὶ ζῶ... ἔτσι μὲ τὴν ἀγάπη σου μονάχα.
Καὶ τὰ μάτια σου γιὰ νὰ τὰ κυττῶ καὶ νὰ ξεχνιέμαι.

* * *

Μιὰ ὥρα ἀκόμα καὶ θὰ βρεθῶ κοντά σου.
Ὁ Καπετάνιος τὄπε μὲ τὸ στόμα του, σὲ κάποιον ποὺ τὸν ρώτησε...
Μιὰ ὥρα ἀκόμα καὶ εἶμαστε κοντά σου...
Τί εὐτυχία, τί ἀναμονὴ, τί δνειρα!...
Στὴ θύμησί μου ἔρχονται σὰν πόνοι καὶ σὰν δῶρα. Εἶν' ἐκεῖνοι οἱ παληοὶ καιροὶ τοῦ ἔρωτός μας...
Μιὰ ὥρα ἀκόμα! Καὶ θἀρθῶ στὸ πρόσωπό σου ἐπάνω, ν' ἀφήσω κάποια δάκρυα ποὺ μὲ παιδεύουν χρόνια καὶ χρόνια...

* * *

Τὸ πλοῖο χορεύει, ἡ θάλασσα γελάει...
Τὸ ἀκρογιάλι φαίνεται, ἀγαπημένη...
Μιὰ ὥρα ἀκόμα καὶ σὲ λίγο θ' ἀντικρύσω στὰ μάτια σου τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου.

ΘΕΛΩ ΕΝΑΝ ΕΡΩΤΑ ΓΛΥΚΟ...

(Τοῦ D' Annunzio)

ἔλω ἕναν ἔρωτα γλυκὸ, μεγάλο, δυνατὸ, ἀτέλειωτο...
Θέλω ἕναν ἔρωτα πιὸ δυνατὸ ἀπ' τὸ θάνατο...
Πιὸ δυνατὸ ἀπὸ μένα...
Πιὸ δυνατὸ ἀπὸ σένα...
Θέλω ἡ ψυχές μας ἔτσι μόνες νὰ πονοῦνε, ἔτσι μαζὶ κι' ἡ δυὸ νὰ δυθιστοῦνε σ' ἕνα μαρτύριο μυστικό...
Θέλω μαζὶ σὲ κάποιαν ἄλλη χώρα τὴν ψυχή μας νὰ πᾶρουμε καὶ νὰ τὴν φέρουμε ἐκεῖ...
Σὲ ἄλλη πιὸ γλυκειὰ ζωή...
Σὲ κάποιαν ἄλλη γῆ...

* * *

Θέλω, γλυκειά μου, τὴν ἀγάπη σου νὰ κρύψω, σ' ἕνα ψηλὸ, πανύψηλο, πύργο...
Τόσο ψηλὸ, ποὺ τάστρα τοὐρανοῦ νὰ δύναται ν' ἀγγίζη...
Καὶ τὸ φεγγάρι ἀπὸ ἐκεῖ νὰ μᾶς φωτίζη πιὸ ἥσυχα, πιὸ ἤρεμα, πιὸ μυστικά...
Γιατὶ μονάχα ἐσένα ἔχω στὸν κόσμο...
Γιατὶ φοβᾶμαι τοὺς ἀνθρώπους μὴ σὲ πάρουν...

* * *

Θέλω ἕναν ἔρωτα γλυκὸ, μεγάλο, δυνατὸ.
Θέλω μιὰ ἀτέλειωτη ἀγάπη...
Κ' ὕστερα ἕναν τάφο, ὅλο μάρμαρο λευκο.
Βαθὺ ἕναν τάφο κι' ἔρημο ἕνα μνῆμα.
Ἐκεῖ τὴν ὥρα τοῦ θανάτου μας κ' οἱ δυό... Νὰ κρύψουν τὸν ἔρωτα.
Γιατὶ ποιὸς ξέρει ἂν δὲν θἆνε ἐρωτικὴ ἡ ψυχή μας κι' ἐκεῖ στὴν ἡσυχη ζωὴ ποὺ μᾶς προσμένει ὕστερ' ἀπὸ τὸ θάνατο ἑνὸς ἔρωτος, τόσο γλυκοῦ, τόσο μεγάλου, τόσο δυνατοῦ.

Η ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Η ΤΡΕΛΛΑ ΤΟΥ ΓΚΥ ΝΤΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ

(Ἄρθρον τοῦ διασήμου Γάλλου φρενολόγου δόκτορος Β. ΠΩΣΕ)

ΦΑΝΤΑΖΕΣΘΕ ὅτι θὰ καταλήξω στὴν τρέλλα; ρωτοῦσε συχνὰ ὁ Γκὺ ντὲ Μωπασσὰν τὸ γιατρό του, δόκτορα Φρέμι... Ἂν ἔχετε αὐτὴ τὴν ἰδέα, πρέπει νὰ μοῦ τὸ πῆτε... Μεταξὺ τῆς τρέλλας καὶ τοῦ θανάτου, δὲν θὰ διστάσω καθόλου... Ἔχω κάνει κιόλας τὴν ἐκλογή μου... Θὰ προτιμήσω τὸν τελευταῖο...

Πραγματικὰ, ὁ μεγάλος διηγηματογράφος δὲν γελιότανε στὰ προαισθήματά του. Τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1891 τοῦ παρουσιάστηκαν ἡ πρῶτες ἐκδηλώσεις τῆς παραφροσύνης... Ἀσθενὴς πρὶν ἀπὸ καιρὸ, ὁ Μωπασσὰν ἄρχισε νὰ συνέρχεται ἀνησυχητικὰ ἀπὸ τὴν γαλήνη στὴν ὁποία τὸν εἶχε ρίξει ἡ ἀρρωστεια... Ἔκοβε βόλτες μὲ νευρικότητα, φλυαροῦσε ἀκατάπαυστα κ' ἡ ἀκινησία τοῦ βλέμματός του ἦταν τρομακτική.

Μιὰ νύχτα ὁ Φραγκίσκος, ὁ πιστός του ὑπηρέτης, ξύπνησε ξαφνικὰ, ἀκούγοντας πυροβολισμοὺς μέσα στὸ σπίτι. Ἔτρεξε μ' ἀγωνία στὴν κάμαρη τοῦ κυρίου του κι' ἐκεῖ βρῆκε τὸ Μωπασσὰν ξαπλωμένο μὲ ὅλη του τὴν ἡσυχία σὲ μιὰ πολυθρόνα, νὰ ρίχνη πυροβολισμοὺς στὸ σκοτάδι μὲ τὸ περίστροφό του.

Τὴν Πρωτοχρονιὰ τοῦ 1892, ἡ κατάστασίς του χειροτέρευε: ὁ φτωχὸς τρελλὸς μιλοῦσε χωρὶς εἰρμὸ, εἶχε χάσε· τὸ νῆμα τῶν ἰδεῶν του καὶ ὁ νευρικός του ἐρεθισμὸς εἶχε φτάσει στὸν μεγαλύτερο παροξυσμό του. Ἔπειτα βυθίστηκε σ' ἕνα εἶδος ληθάργου καὶ τὸν ξάπλωσαν στὸ κρεββάτι του.

Ὅταν τὴν ἴδια νύχτα, ξύπνησε ἀπὸ τὸ λήθαργό του αὐτὸν, ἀνέκτησε γιὰ μιὰ ὥρα τὴν πνευματική του διαύγεια καὶ τότε ἀντελήφθη τὴν τραγική του κατάστασι. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη, ἀποφάσισε νὰ αὐτοκτονήση. Πραγματικὰ δὲ ἐπῆρε τὸ περίστροφό του καὶ στηρίζοντάς το στὸν κρόταφό του πυροβόλησε.

Μὰ ὁ ὑπηρέτης του Φραγκίσκος, τὸ εἶχε προβλέψει αὐτὸ κ' εἶχε φροντίσει ἀπὸ πρὶν ν' ἀδειάση τὸ ὅπλο. Ἔτσι ἡ ἀπόπειρα αὐτὴ ἀπέτυχε. Μὰ σχεδὸν ἀμέσως κατόπιν, ὁ Μωπασσὰν βλέποντας ἐπάνω σ' ἕνα τραπέζι ἕνα χαρτοκοπτῆρα, τὸν ἄρπαξε καὶ θέλησε νὰ κόψη μ' αὐτὸν τὴν ἀρτηρία τῆς καρωτίδος. Μὰ τὸ μόνο ποὺ κατώρθωσε ἦταν ν' ἀνοίξη μιὰ βαθειὰ πληγή.

Ἄρχισε τότε νὰ οὐρλιάζη. Ὁ Φραγκίσκος ἔτρεξε ἀμέσως μαζὶ μὲ δύο ναῦτες τῆς θαλαμηγοῦ τοῦ συγγραφέως «Ὁ φιλαράκος» καὶ χρειάστηκε νὰ καταβάλουν ὅλη τους τὴ δύναμι γιὰ νὰ συγκρατήσουν τὸ φτωχὸ τρελλὸ στὸ κρεββάτι του, ὥς τὴ στιγμὴ ποὺ ἔφτασε ὁ γιατρὸς καὶ τοῦ ἔδωσε ἕνα καταπραϋντικό.

Στὶς 7 Ἰανουαρίου τέλος τὸν μετέφεραν στὴν κλινικὴ τοῦ δόκτορος Μπλάνς, στὸ Πασσύ, ὅπου ἔμεινε δεκαοχτὼ μῆνες, παλεύοντας μεταξὺ τῆς τρέλλας καὶ τοῦ θανάτου...

Μὰ πῶς ὁ Γκὺ ντὲ Μωπασσὰν κατάντησε τρελλός; Αὐτὸ θὰ προσπαθήσουμε νὰ ἐξηγήσουμε τώρα...

* * *

Ὁ Γκὺ ντὲ Μωπασσὰν εἶχε ῥοῆ στὸν κόσμο προικισμένος μὲ μιὰ ὑπέροχη ὑγεία. Κι' ὅπως ὅλοι οἱ ὑγιεῖς ἄνθρωποι, ἔνοιωθε μιὰ ἀπέραντη ἐπιθυμία νὰ χαρῆ τὴ ζωή. Ἦταν εὔθυμος φίλος στὶς συντροφιές, ὀνομαστὸς γλεντζὲς καὶ σπόρτσμαν ἀκούραστος.

Ὡστόσο τὸν ἐβάραινε ἡ κληρονομικότης. Ἡ μητέρα του, μιὰ γυναῖκα μεγάλης ἀντιλήψεως, ἡ ὁποία λάτρευε τὴ φιλολογία, ἦταν νευροπαθής. Ὁ σύζυγός της, σὲ μιὰ ἐπιστολή του, χρονολογουμένη ἀπὸ τὸ 1877, ἀναφέρει μερικὰ γεγονότα ποὺ προκαλοῦν ἀμφιβολίες γιὰ τὴ διανοητική της ἰσορροπία. Ἐπίσης κι' ὁ Ἐρβὲ, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Γκὺ, ἦταν κι' αὐτὸς νευροπαθής, καὶ πέθανε ἀπὸ γενικὴ παράλυσι. Ὅλοι τέλος οἱ φίλοι τοῦ Μωπασσὰν συμφωνοῦν καὶ λένε ὅτι κι' αὐτὸς εἶχε κληρονομήσει τὴ νευροπάθεια τῆς μητέρας του. Τοῦ ἄρεσαν ἡ περιπέτειες κ' ἡ χαρά του ἦταν νὰ πλανιέται ἐδῶ κι' ἐκεῖ, σύμφωνα μὲ τὰ γούστα του, ἀγαποῦσε τὶς φάρσες καὶ ἦταν πολὺ καυστικὸς στὶς κουβέντες του. Κατὰ τὴ στιγμὴ τῆς πρώτης του μεταλήψεως, κυριεύθηκε ἀπὸ μιὰ κρίσι θρησκευτικῆς μυστικοπαθείας, μὰ ἔπειτα ἀπὸ λίγο καιρὸ πῆγε σ' ἕνα μοναστῆρι κι' ἄρχισε νὰ κοροϊδεύη τὴ θρησκεία καὶ τοὺς λειτουργούς της.

Ἔπειτ' ἀπὸ ὅλα αὐτά, ἔπρεπε νὰ τὸν προσέξουν καὶ νὰ τὸν ὑποβάλουν μάλιστα σὲ θεραπεία κατὰ τὴ νεανική του ἡλικία. Τίποτε ὅμως ἀπ' αὐτὰ δὲν ἔγινε...

Ἔπρεπε νὰ ζῆ ἡσυχα καὶ γαλήνια καὶ ἀντὶ αὐτοῦ, ὁ Μωπασσὰν ἔκανε τὴν πιὸ ἄτακτη καὶ πιὸ τρελλὴ ζωὴ ποὺ μπορεῖ νὰ φαντασθῆ κανείς.

Ἔφθειρε τὴν ὑγεία του μὲ τὴν κατάχρησι τῶν σπὸρ καὶ τῶν ταξιδιῶν. Ἔφθειρε τὸν ἐγκέφαλό του μὲ τὴν ὑπερβολικὴ διανοητικὴ ἐργασία, γιατὶ ἤθελε νὰ κερδίζη πολλὰ γιὰ νὰ ἱκανοποιῆ τὶς ἐπιθυμίες του. Ἔτσι τὰ ταξίδια καὶ ἡ γυναῖκες τοῦ στοίχισαν ἀκριβά.

Ἡ τελευταῖες μάλιστα τοῦ στοίχισαν ἀκριβώτερα. Τοῦ κάκου ὁ Φλωμὲρ τοῦ συνιστοῦσε μετριοπάθεια. Ὁ Μωπασσὰν, ὄχι μόνο δὲν τὰν ἄκουγε, ἀλλὰ καὶ τὸν κοροϊδευε. Τὸν Μωπασσὰν δὲν τὸν τραβοῦσε πρὸς τὶς γυναῖκες μόνο ὁ ἔρως, ἀλλὰ ἕνα ἀκατανίκητο φυλετικὸ ἔνστικτο.

Ὁ Γκὺ ντὲ Μωπασσὰν

* * *

Ἔτσι σὲ ἡλικία εἰκοσιοχτὼ ἐτῶν ὁ Μωπασσὰν παραπονιόταν πὼς ἔνοιωθε μεγάλη κόπωσι. Ὁ εὔρωστος κι' ἀθλητικὸς νέος εἶχε καταρρεύσει πειὰ καὶ ὁ εὔθυμος γλεντζὲς εἶχε γίνει μελαγχολικὸς καὶ κατηφής. Σὰν νὰ μὴν ἔφταναν δὲ ὅλ' αὐτὰ, σὲ ἡλικία τριάντα ἐτῶν ὁ Μωπασσὰν προσεβλήθη ἀπὸ τὸ πιὸ σοβαρὸ ἀφροδίσιο νόσημα καὶ σὲ λίγο καιρὸ παρουσιάζε ὅλα τὰ συμπτώματα τῆς γενικῆς παράλυσεως.

Ἀπὸ τότε, ἡ καταστροφὴ ποὺ προκαλοῦσε ἡ μόλυνσις, ἄρχισε νὰ ἐπέρχεται βαθμιαία. Ὁ Μωπασσὰν κυριεύθηκε ἀπὸ τὸν τρόμο τῆς ἀρρωστειας καὶ ἀπὸ τὸν τρόμο τοῦ θανάτου. Ἔγινε ἀπαισιόδοξος. Αὐτὸ φαίνεται ἄλλωστε καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα του ποὺ, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἀλλάζουν τόνο καὶ χάνουν κάθε εὔθυμη νότα.

Σὲ ἡλικία 39 ἐτῶν, ὁ Μωπασσὰν κατάντησε πειὰ νὰ ζητᾶη τὴν εὐτυχία στὰ ἐρεθιστικὰ καὶ στὰ ναρκωτικά. Ἄρχισε νὰ «ρισιμοπιῆ» αἰθέρα, μορφίνη καὶ κοκοκαΐνη...

Ἔπειτα ἦρθε ἡ τρέλλα ποὺ τὸν ὡδήγησε στὴν κλινικὴ τοῦ δόκτορος Μπλάνς.

Στὶς 30 Ἰανουαρίου 1892, ὁ δόκτωρ αὐτὸς ἀντιλαμβάνεται ὅτι ὁ φτωχὸς Γκὺ περιέπεσε σὲ ἐντελῶς ζωώδη κατάστασι.

Στὶς 3 Φεβρουαρίου πάλι οἱ διάσημοι συγγραφεῖς ἀδελφοὶ Γκονκοὺρ γράφουν στὸ «Ἡμερολόγιό» τους:

«Τὰ νέα ἀπὸ τὸν Μωπασσὰν εἶνε πολὺ ἄσχημα. Ἔχει τὴν ἐπιμονὴ ἰδέα πὼς εἶναι... ἀστὸ χωρινὸ. Δὴ ἀπὸ μιὰ ἀφορμὴ κατάλαβα πὼς τὴν διαθέτει ἀπὸ τὸ τελευταῖο ἐρεθισμὸ. Νομίζει πὼς τὸν κυνηγοῦν οἱ γιατροὶ γιὰ νὰ τοῦ κάνουν ἐνέσεις μορφίνης, τὶς ὁποίας ἡ σταγόνες ἀνοίγουν τρύπες στὸν ἐγκέφαλό του».

Ποῦ καὶ ποῦ ὡστόσο, μιὰ λάμψις διαυγείας περνοῦσε ἀπὸ τὸν ἐγκέφαλό του καὶ ἀντιλαμβάνεται τότε τὴν τραγικὴ τοῦ κατάστασι. Ἔτσι πέθανε στὶς 6 Ἰουλίου 1893.

* * *

Εἶνε γεγονὸς ἀναμφισβήτητο ὅτι ὁ Μωπασσὰν ἔκανε ὅ,τι μποροῦσε γιὰ νὰ καταστρέψη τὴν ὑγεία του. Μὰ ἂν ἔζοῦσε στὴν ἐποχὴ μας, ἀσφαλῶς ὄχι μόνο τὸ θάνατο, ἀλλὰ καὶ τὴν τρέλλα θὰ μποροῦσε νὰ προλάβη.

Δόκτωρ ΒΙΚΤΩΡ ΠΩΣΕ

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἑκ δραχμῶν πέντε εἰς γραμματόσημα, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Τὸ φύλλο τοῦ «Μπουκέτου» τιμᾶται παντοῦ δραχμὰς 4. Ἡ αὐθαίρετος ὑπερτίμησίς του παρὰ τῶν Ὑποπρακτορείων ἀπαγορεύεται.

Πολλοὶ ἀναγνῶσται τῶν ἐπαρχιῶν μᾶς ρωτοῦν πῶς θὰ μπορέσουν νὰ ἀποκτήσουν τὰ βιβλία τῶν μηνιαίων ἐκδόσεων τοῦ «Μπουκέτου», τὰ ὁποῖα δὲν ἐπρόλαβαν νὰ προμηθευθοῦν. Τοὺς ἀπαντῶμεν ὅτι ἀρκεῖ νὰ μᾶς στείλουν 8 δραχμὰς εἰς γραμματόσημα δι' ἕκαστον βιβλίον καὶ νὰ τοὺς τὰ στείλωμεν ταχυδρομικῶς ἢ νὰ δώσουν παραγγελίαν εἰς τὸ ὑποπρακτορεῖον τῶν ἐφημερίδων «Σπύρος Τσαγγάρης» τοῦ τόπου των καὶ ἔτσι θὰ τὰ ἀποκτήσουν ἀσφαλῶς.

Κ. ΒΑΤΗ, Σπέτσαι.— Εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Τὸ ποιηματάκι σας ὄχι ἐπιτυχές. Τοῦ λείπει ἡ τέχνη, ἡ ποιητικὴ πνοή, ἡ συγκίνησις. Ἰδού:

ΘΑΡΘΩ ΜΙΑ ΜΕΡΑ

Θάρθω μιὰ μέρα τοῦ Μαγιοῦ χαρούμενη
γιὰ νὰ σὲ βρῶ χαρούμενον καὶ σένα
θάρθω μιὰ μέρα Κλείω. που ὅλα γύρω μας
θάναι καὶ αὐτὰ χαρούμενα ἀνθισμ να.

Θάρθω μιὰ μέρα ποὺ ἡ ψυχὲς φαλτσάροντας
ἀπ τὸν ἀληθινὸ δικό τους δρόμο
ζητοῦν κάποιο ἰδανικὸ ἀνώτερο
νὰ σύρουνε στὸν ἀπαλό τους ὤμα.

Θάρθω μιὰ μέρα, θάρθω νὰ σὲ βρῶ
Μ' ἀλλοίμονο ἂν λείπης.... θὰ θρηνήσω...
θὰ καρτερήσω λίγο, πολὺ λίγο κι' ἔπειτα
στὸ λέω,... θὰ ξαναγυρίσω.

Διαβάσετε τοὺς καλούς μας ποιητάς: Πορφύραν, Καβάφην, Παλαμᾶν, Γρυπάριν κλπ.

ΣΟΦΙΑΝ ΕΥΑΓΓΕΛΟΓΙΑΝΝΗ, Κυπαρισσίαν.— Εὐχαριστοῦμεν γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Γιὰ νὰ γράψετε τέλεια διηγήματα, πρέπει νὰ διαβάσετε ἀκόμα πολύ. Κόπος κτῶνται τ' ἀγαθά.

ΝΙΚΟΝ Π. Κ.— Οἱ στίχοι σας πολὺ περίεργοι. Καλοὶ καὶ κακοί. Σὰν νἄχετε πάρει ποιήματα ἄμεμπτα καὶ νὰ ἔχετε προσθέσει στίχους δικούς σας ἀνεπιτυχεῖς. Ἰδού:

Στρνὴ νυχτιὰ μὴν προχοῳῆς
Κράτησ' ἀκόμα ὅσο μπορεῖς
τὸ πέπλο σου ἀπλωμένο,
κ' ἄφησ' ἐδῶ στὴ σγαλιὰ
νὰ δώσω ἀκόμα δυὸ φιλιὰ
σὲ στόμ' ἀγατημένο
κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Καὶ παρακάτω:

Χθὲς ποὺ ἡ λύπη μαίφερε
στὴ θάλασσα καὶ πάλι
καὶ σηλοῖσιένος ἔδλεπα ἀπὸ
(τὴν ἀμοιδιὰ
Καθῶς τὸ κύμα ἀλύτητα
Χτυπούσε τάκρογιάλι
μὲ κύμα σὲ παρέβαλα
καὶ μ'ἀκρογιάλι τὴ φτωχή
(τὴ καρδιά.
κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Πῶς δικαιολογοῦνται ἡ ἀντιθέσεις αὐτές; Ἡμεῖς τοὐλάχιστον δὲν ἀντιλαμβάνομε καμμιὰ ἐξήγησι σχετικῶς.

Ρ. Ρ. Ρ., Χαλκίδα.— Δημοσιεύομε ἐδῶ ἕνα τῶν τετραστίχων σας:

ΣΤΟΝ ΠΑΝΑ

Τῆς Ἀρκαδίας τὰ βουνὰ μὲ βία δρασκελοῦσες
κι' ἐρχόσουνα σφυρίζοντας στὸ λάσο Ἐλικῶνα
καὶ χαμηλὰ στὰ πλάγια του καὶ στὸν πυκνὸ πευκῶνα
ἔσμιγες, τραγοπόδαρε, μὲ τὶς αἰθέριες Μοῦσες.

Δὲν γράφετε ἄσχημα: Καὶ τὰ ἄλλα δυὸ τετράστιχά σας δὲν ἦσαν κακά. Λιγάκι «ἀνοιχτὰ» μόνον. Στεῖλτε τὸ διήγημά σας. Ἂν εἶνε καλό, ἀπὸ τὸ καλό, νὰ ἐξηγούμεθα, θὰ δημοσιευθῇ μὲ ὅλας τάς τιμάς.

ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟΝ, Βαλτιμόρην.— Ἡ εἰλικρίνειά σας μᾶς συγκινεῖ. Μακάρι νὰ ἦσαν ὅλοι οἱ μακρυνοὶ συνεργάται μας ἔτσι εἰλικρινεῖς, ἀφελεῖς καὶ μετριόφρονες! Τὸ ποίημά σας ὄχι ἀπολύτως ἐπιτυχές. Θὰ τὸ ἐπιστρωτοῖ ὁπωσδήποτε. Ἀλλὰ τοῦ λείπει ἡ ψυχή. Ἰδέες πανεμορφες καὶ ποιητικὲς ὑπάρχουν ἐν αὐτῷ. Σᾶς τὰ γράφουμε ὅλ' αὐτὰ γιὰ νὰ σὰς κατπλουτίσουμε βέβαιοι ὅτι θὰ βελτιώσετε τὸ γράψιμό σας, ὅτι θὰ προσαθήσετε φιλότιμως νὰ δημιουργήσετε ἄμεμπτα ποιήματα. Καὶ τώρα ἰδοὺ τὸ ποίημά σας:

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Πῶς ἤθελα νὰρχόμουν πίσω
στὰ μέρη ἐκεῖνα τὰ παλιὰ
στὴν ἀγκαλιά μου νὰ σὲ σφίξω
νὰ σὲ γεμίσω μὲ φιλιά.

Ἐδῶ στὰ ξένα ποὺ πλανιέμε
τὰ μέρη ἐκεῖνα νοσταλγῶ
καὶ τὰ ποθῶ κι' ἀναρωτιέμε
γραφτό μου θἆνε νὰ τὰ ξαναδῶ;

Γυρεύοντας ἤρθα στὰ ξένα
τύχη καλύτερη νἀβρῶ
ἄρισα μέρη ἀγατημένα
κι' ἐσένα ποὺ σὲ λαχταρῶ.

Τί μ' ὀφελεῖ κι' ἂν ἀποχτήσω
χτήματα, χρήματα πολλά;
εἶνε γραφτό μου γέρος νὰ γυρίσω
τί νὰ τὰ κάνω; θἆν' ἀγγά...

Πῶς ἤθελα νὰρχόμουν πίσω
στὰ μέρη ἐκεῖνα τὰ παλιὰ
στὴν ἀγκαλιά μου νὰ σὲ σφίξω
νὰ σὲ γεμίσω μὲ φιλιά.

Διαβάσετε "Ἑλληνας τοῦ Ἐξωτερικοῦ" καὶ ξένους, ὃν ἔχετε ἀνάγκη νὰ γλῶσσαν. Κόπος κτῶνται τ' ἀγαθά. Ἰδιαιτέρως δέ, τὸ ἀξιόλογον τῶν ποιήσεως ἀπαιτεῖ πολὺ περισσότερος καὶ ἀκοπωτέρους κόπους.

ΦΛΟΓΑ, Θεσσαλονίκην.— Τὸ ποιηματάκι σας ὄχι ἐπιτυχές. Ἰδοὺ ἕνα τετράστιχο τῶν ἀρχῶν τοῦ ποίημά σας «Ἀγάπη»:

Σὰν γιὰ σένα πολλὰ μὲ πόνο
(ἀστρα
μ'ἕναν πόνο βαθειὰ στὴν ψυχή
γιὰ κοιτοῦς τοὺς κοιτάζουν
(ἀστρα

σ' ἀδικοῦσα ἀγάπη φλογερή
Ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶνε τέλειο
δυστυχῶς. Εἶνε ἄχαρες λέξεις
γία καὶ μόνον. Ἐξακολουθεῖτε
λοιπὸν νὰ διαβάζετε ποιήματα
μας ἔτσι καταφέρετε κάτι.

«ΜΠΟΥΚΕΤΟ»
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν 5 β
Ἰδρυτής: ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ
Διευθυντής: ΝΙΚ. ΚΑΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
Ὅροι συνδρομῶν «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

Εσωτερικοῦ δι' ἓν ἔτος	Δραχ. 200	Ἐξωτερικοῦ	Δολλάρια 6
» Ἑξάμηνος	» 100	Ἀμερικῆς	» 7

καὶ δι' ὅλην τὴν Ἀφρικὴν καὶ Βελγικὸν Κονγκὸ ἐτησία συνδρομὴ σελλίνια 30. Αἱ ἐπιστολαὶ καὶ τὰ χρηματικὰ ἐμβάσματα δέον ν' ἀπευθύνονται πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ «Μπουκέτου» κ. ΝΙΚ. ΚΑΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΝ, Ὁδὸς Γερμανοῦ Παλαιῶν Πατρῶν 5 β.
Τιμὴ ἑκάστου φύλλου δραχ. 4.
Ἐν Ἀμερικῇ, διὰ τὴν ἐγγραφὴν συνδρομητῶν καὶ διὰ τὴν κατὰ φύλλον πώλησιν ἡ Ἑταιρεία New York News Agency General P. O. Box 497, New York City, ἐκπροσωπουμένη παρὰ τοῦ κ. Κ. Καλφοπούλου.

Ο ΠΑΠΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΜΠΛΑΤΣΗ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 38)

τοῦσε τὸ ἀραιὸ ἐκκλησίασμα, τὸ Εὐαγγέλιο αὐτό;

— Τ' ἀκούσαμε, παπούλη μου.

— Ἔ τότε, ἀφοῦ τ' ἀκούσατε, εἶνε περιττὸ νὰ σᾶς τὸ ξαναδιαβάσω καὶ νὰ σᾶς χασομερήσω. Πηγαίνετε νὰ ταΐσετε τὶς κόττες σας.

Βολικὸς παπᾶς.

Ὅλοι ἦσαν καταμαγευμένοι. Ποτὲ δὲν ἤτανε ἡ ἐκκλησία τόσο καλὴ καὶ στοργική γιὰ τοῦ κοσμάκη τὶς δουλειές.

Ἡ μόνη δυσκολία ἦταν ὅταν πέθαινε κανείς.

Τότε ἦσαν ὅλοι μαζευμένοι τριγύρω ἀπὸ τὸ λείψανο καὶ θὰ πιανόταν ὁ παπᾶς ποὺ δὲν ἤξερε νὰ ψάλλη. Ἀλλὰ ὁ πονηρὸς Μπλατσιώτης καὶ πάλιν τὰ ἐμπάλωνε. Ὅταν τὸν καλοῦσαν νὰ διαβάση στὸν πεθαμένο τὴν εὐχή, αὐτὸς ἔβγαζε ὅλον τὸν κόσμο ἔξω ἀπὸ τὴν κάμαρη.

— Φύγετε τώρα ἐσεῖς, τοὺς ἔλεγε. Εἴσθε ἁμαρτωλοί. Δὲν κάνει ν' ἀκοῦτε τὰ θεοτικὰ διαβάσματα. Γιὰ νὰ πιάσουν τὰ διαβάσματα, πρέπει νὰ τὰ διαβάσω μοναχός μου.

Μιὰ-δυὸ οἱ χωρικοὶ γενήκανε περίεργοι.

— Τί διάολο διαβάσματα εἶνε αὐτά, λέγαν ἀναμεταξύ τους, ποὺ δὲν κάνει νὰ τ' ἀκοῦμε κι' ἐμεῖς;

Καὶ μιὰ ἡμέρα τὸν ρώτησαν;

— Πῶς οἱ παληοὶ παπᾶδες τὰ διάβαζαν μπρὸστά μας;

— Ἐγὼ δὲν εἶμαι παπᾶς σὰν ἐκείνους. Εἶμαι ἀπὸ τοὺς μεγάλους τοὺς παπᾶδες καὶ ἔχω τὰ δικά μου τὰ τροπάρια.

Ἕνας ὅμως ἀπὸ τοὺς πιὸ πονηροὺς τοὺς χωριανοὺς, σκανδαλίστηκε λιγάκι ἀπὸ τὶς περίεργες εὐχὲς τοῦ Μπλατσιώτη τοῦ παπᾶ, καὶ εἶπε στοὺς ἄλλους:

— Μωρέ, ἐγὼ θὰ κάνω τὸν πεθαμένο γιὰ ν' ἀκούσω τί διαβάζει.

Καὶ ξαπλώθηκεν ὁ χωριάτης καταγῆς καὶ οἱ ἄλλοι χωρικοὶ καλέσανε τὸν παπᾶ νὰ τὸν διαβάση.

Σὰν τοὺς ἔβγαλεν ὁ Μπλατσιώτης ὅλους ἔξω καὶ σὰν δὲν ἤξερε καὶ τί εὐχὴ νὰ πῆ, ἄρχισε νὰ ψελλίζη τὸ μπλατσιώτικο τραγοῦδι τοῦ «τρανοῦ χοροῦ» τῆς Σουλτάνας Βιργινάδας:

Κι' ἦταν μεγάλος ὁ χορὸ
Σουλτάνα — Σουλτάνα,
κι' ὁ τόπος ἦταν λίγος,
Σουλτάνα — Βιργινάδα...

Ὁ πεθαμένος σὰν ἄκουσε τὰ ψαλτικὰ αὐτά, ἄρχισε νὰ χαμογελάη, ὅταν τὸν ὅλέπη ὁ παπᾶς.

— Μπᾶ! λέει. Ἀρκουλάκιασε ἐτοῦτος,

Καὶ τοῦ δίνει μιὰ μὲ τὸ θυμιατῆρι στὸ κεφάλι.

— Ἀϊ στὸ διάολο, τοῦ φώναξε. Κάτσε ἥσυχα ἐκεῖ, ὥσπου νὰ τελειώσω!

Μὲ τὸ χτύπημα ὁ χωρικὸς θέλησε νὰ πεταχτῆ ἐπάνω νὰ σωθῆ. Ἀρπάζει λοιπὸν τὸν παπᾶ ἀπὸ τὸν λαιμὸ, ἀλλὰ ἐκεῖνος, μὲ τὸ θυμιατό, τοῦ δίνει τρίτη καὶ τέταρτη στὸ κεφάλι, ὥσπου τὸν ἀφῆκε ξερὸ καταγῆς στὸ πάτωμα.

Κι' ἀμέσως ὕστερα βγαίνει θυμωμένος ἔξω καὶ λέει στοὺς χωριάτες, ποὺ περίεργοι περίμεναν, γιατὶ ἄκουσαν τὸ θόρυβο καὶ δὲν ξέρανε τί νὰ ποῦν:

— Ἀκοῦστε ἐδῶ, ὀρὲ χωριανοί: Ἄλλοτε τοὺς πεθαμένους σας νὰ τοὺς ἀφήνετε νὰ πεθαίνουνε γιὰ καλὰ καὶ ἔπειτα νὰ τοὺς φέρνετε σ' ἐμένα.

— Τί λὲς αὐτοῦ, παπούλη μου;

— Ἐκεῖνο ποὺ σᾶς λέω. Τί κυττᾶτε σὰν χαζοί; Νὰ ἐτοῦτος ποὺ μοῦ φέρατε, λιγάκι ἀκόμα ἂν δὲν πρόφταινα, θὰ μοῦβγαζε τὸ λαρύγγι!... ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΕΞΗ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΜΙΣΟΥΝ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 21)

Ἡ Μαίρη Καρλάϋλ ὅμως ἔχει ἕναν ἐντελῶς δικό της λόγο νὰ εἶνε ἐναντίον τοῦ ἔρωτος.

— Μ' ἀρέσουν, μοῦ ἐξομολογήθηκε, ὅλοι οἱ νόστιμοι ἄνδρες. Καταλαβαίνετε λοιπὸν σὲ τί δύσκολη θέσι μὲ θάζει ὁ ἔρωτας καὶ τί θάσανα μοῦ δημιουργεῖ. Μὲ κάνει νὰ γίνωμαι ψεύτρα, ὑποκρίτρια καὶ συχαμένη. Ἂν ὅμως δὲν ὑπῆρχε, θὰ μποροῦσε κάθε γυναῖκα νὰ χαρῆ χωρὶς θάσανα τὴ ζωή της καὶ νὰ δοκιμάση τὴ γνωριμία ἕνα σωρὸ ἀνδρῶν».

* * *

Ὅσο τώρα γιὰ τὴν χαριτωμένη Ντανιὲλ Νταριὲ, αὐτὴ μισεῖ τὸν ἔρωτα γιατὶ ποτὲ δὲν ἔχει ἔρθει στὴν καρδιά της. Παρ' ὅλες τὶς προσπάθειές της, αὐτὴ ἡ βεντέττα δὲν μπορεῖ ν' ἀγαπήση! Γι' αὐτὸ τὸ λόγο κιόλας τὴ θεωροῦν στὸ Χόλλυγουντ ὡς ἕνα δυστυχισμένο πλάσμα...

Ο ΔΙΑΒΟΛΟΣ ΤΗΣ ΦΡΑΓΚΦΟΥΡΤΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 14)

τα, ἔφερε σὲ φῶς ἕνα σωρὸ συνταρακτικὲς ἀποκαλύψεις. Ἐκεῖνη ἡ μικροσκοπικὴ φωτογραφικὴ μηχανὴ ἦταν ἕνα ἔαῦμα τέχνης. Μέσα σ' αὐτὴν βρισκόντουσαν δυὸ ἐπίσης μικροσκοπικὰ φίλμ, τὰ ὁποῖα παρεδόθησαν ἀμέσως στοὺς χημικούς. Ἡ ἐμφάνισίς τους, καθὼς καὶ ἡ μεγένθυσίς τους ἔφερε σὲ φῶς ὅλη τὴ δρᾶσι τοῦ Ροϋντολφ Ἔς ὡς κατασκόπου. Σ' ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὰ φίλμ ἦταν φωτογραφισμένο τὸ νέο σχέδιο τοῦ Μπέρκνερ γιὰ ἕνα μηχάνημα, ποὺ βοηθοῦσε τὰ πολυβόλα στὴν εὐθυβολία, κατὰ τὴν ὥρα τῆς πτήσεως τοῦ ἀεροπλάνου.

Ὁ ἀρχημηχανικὸς Μπέρκνερ, ὅταν ἔμαθε αὐτὲς τὶς ἀνακαλύψεις δὲν ἄργησε νὰ καταλάβη ποιὸς ἦταν ὁ «διάβολος» ποὺ βοηθοῦσε τοὺς Ἄγγλους: ἦταν ὁ γιατρὸς Ροϋντολφ Ἔς. Κάθε τσιγάρο ποὺ ἄναβε στὸ ἐργαστήριό του μὲ τὸν σατανικὸ ἀναπτῆρα του, ἰσοδυναμοῦσε μὲ μιὰ φωτογραφία!...

Μὰ γιατὶ εἶχε δυὸ ἀναπτῆρας ὁ κατάσκοπος γιατρός; Ἁπλούστατα, γιατὶ χρησιμοποιοῦσε πάντα τὸν ἀληθινὸ ἀνιπῆρα καὶ τὸν ἄφηνε μάλιστα στὰ χέρια τῶν ἄλλων γιὰ νὰ τὸν περιεργάζωνται μὲ τὴν ἄνεσί τους. Ὅταν ὅμως ἤθελε νὰ φωτογραφήση ἕνα πρόσωπο, ἕνα σχέδιο ἢ ἕνα ἀχυρωματικὸ ἔργο, χρησιμοποιοῦσε τὸν ἄλλον ἀναπτῆρα, μὲ τὴν φωτογραφικὴ μηχανή, χωρὶς φυσικὰ νὰ προκαλῆ τὶς ὑπόνοιες τῶν ἄλλων.

Ἡ ἀνάκρισις ὅμως ἔφερε στὴν ἐπιφάνεια καὶ ἄλλα πράγματα. Ἀνεκαλύφθη, δηλαδή, ὅτι ὁ Ροϋντολφ Ἔς εἶχε κλέψει τὰ πιστοποιητικὰ ἑνὸς γιατροῦ ποὺ εἶχε σκοτωθῆ στὸ μέτωπο καὶ παρουσιαζόταν μ' αὐτὰ ὡς Γερμανός. Τὸ πραγματικό του ὄνομα ἦταν Τζαίημς Γκρέϋ, Ἄγγλος κατάσκοπος.

Ὕστερ' ἀπ' ὅλα αὐτά, ὁ Γκρέϋ καταδικάστηκε σὲ θάνατο, μὰ τὴν παραμονὴ τῆς ἡμέρας ποὺ θὰ ἐξετελεῖτο, ὁ σατανικὸς αὐτὸς Γκρέϋ κατώρθωσε νὰ δραπετεύση.

Αὐτός, λοιπόν, ἦταν ὁ τολμηρὸς ἀρχικατάσκοπος Τζαίημς Γκρέϋ, ποὺ σκοτώθηκε ἐδῶ καὶ λίγες μέρες στὸ Λονδῖνο, σ' ἕνα ἀεροπορικὸ δυστύχημα.

Η ΤΡΑΓΙΚΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 20)

σκαν μιὰ λύσι. Καὶ προχώρησαν σωστὲς τρεῖς μέρες στὸ δάσος. Ἕνα πρωὶ ὅμως ὁ Κρεπὶ εἶδε ἕνα τεράστιο φεῖδι νὰ τοὺς πλησιάζη. Ματαια κ' οἱ δυὸ, τρομοκρατημένοι ἀπὸ τὴ φρίκη τους, προσπάθησαν γ' ἀμυνθοῦν. Τὸ φεῖδι δάγκωσε τὸν Μπονὰρ στὸ χέρι κι' ἔφυγε γρήγορα. Ἦταν δὲ τόσο κεραυνοβόλο τὸ δηλητηρίό του, ὥστε, παρὰ τὶς βοήθειες τοῦ Κρεπὶ, ὁ Μπονὰρ πέθανε! Ὁ Κρεπὶ τὰ εἶχε χαμένα ἀπὸ τὴν ἀπελπισία του. Τώρα ἦταν ὑποχρωμένος νὰ σέρνει μαζί του ἕναν πεθαμένο. Στὴν ἀρχὴ αὐτὸ τὸ πράγμα δὲν τοῦ ἦταν δυσάρεστο. Ἔπειτα δὲν ἤθελε καὶ νὰ ἐγκαταλείψη τὸ φίλο του γιὰ νὰ τὸν φάνε τὰ τσακάλια. Οὔτε πάλι νὰ τοῦ σπάση τὰ πόδια μὲ κάμμιὰ πέτρα καὶ νὰ ἐλευθερωθῆ. Δὲν βαστοῦσε ἡ καρδιά του. Προτίμησε νὰ τὸν πάρη στὴν ἀγκαλιά του καὶ νὰ συνεχίση τὸ δρόμο του. Ἔπειτα ὅμως ἀπὸ μιὰ ἡμέρα τὸ πτῶμα μέσα σ' ἐκείνη τὴν τρομαχτικὴ ζέστη ἄρχιζε νὰ σαπίζη, νὰ γεμίζη σκουλήκια καὶ νὰ γίνεται ἕνας πολὺς πράσινος. Συγχρόνως τάγματα ὁλόκληρα μυῖγες ἀκολουθοῦσαν τὸν Κρεπὶ, ζητῶντας νὰ χορτάσουν τὴν πεῖνα τους, καὶ κοπάδια τσακάλιων.

Ὁ Κρεπὶ, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ παραμένη πιστὸς στὸν ὅρκο τῆς φίλιας τοῦ Μπονὰρ, παλαιὰ ἀπεγνωσμένα γιὰ νὰ προφυλάξη τὸ σαπισμένο πτῶμα τοῦ φίλου του. Τοῦ εἶχε ὁρκισθῆ ὅτι θὰ τὸν ἐνταφιάσ' ἐλεύθερο χῶμα. Καὶ πράγματι κατώρθωσε νὰ φτάση ὡς τὶς ἄγθες τοῦ ποταμοῦ καὶ νὰ τὸν θάψη. Μὰ τὸ πιὸ περίεργο εἶνε ὅτι εἶχε ἀποφασίσει νὰ πεθάνη κι' αὐτός. Κι' ἔτσι ἀλυσοδεμένος μ' ἕνα πτῶμα ποὺ ἦταν κάτω ἀπὸ τὸ χῶμα κάθησε στὸν κορμὸ ἑνὸς δέντρου περιμένοντας τὸν θάνατο. Κι' ἐκεῖ τὸν βρῆκε ἐντελῶς τυχαία μιὰ περίπολος στρατιωτῶν καὶ τὸν μετέφερε ἀναίσθητο στὸ νοσοκομεῖο.

Ὁ Κρεπὶ πάλαιψε δυὸ μῆνες μὲ τὸ θάνατο καὶ τέλος ἐγίνε καλά. Ἡ συγκινητικὴ ἱστορία ποὺ ὅμως εἶχε γίνει γνωστὴ σ' ὅλη τὴ Γαλλία κι' ἕνα σωρὸ κόσμος ζητοῦσε νὰ τοῦ χαρισθῆ τὸ ὑπόλοιπο τῆς ποινῆς του. Καὶ πράγματι, ἔτσι κι' ἔγινε. Ὁ Κρεπὶ γύρισε πάλι στὸ Παρίσι καὶ μάλιστα ἔγινε τίμιος ἄνθρωπος.

ΟΥΙΛΛΙΑΜ ΣΗΜΠΡΟΥΚ

Κυρία,
Σᾶς συνιστῶμεν νὰ ἐλάφετε μόνη σας τὰ φορέματά σας, τὰ μαλλιά, τὰ νήματά σας ὡς καὶ τὶς ψάθες σας μόνον μὲ τὰς γνησίας καὶ παγκοσμίου φήμης γερμανικὰς βαφὰς «ARTI», διότι οὕτω μόνον θὰ εἶσθε βεβαία ὅτι θὰ ἐπιτύχετε ἀπολύτως εἰς τὴν βαφὴν καὶ χωρὶς νὰ ἐπιστῇ τὴν παραμικρὰν φθορὰν τὸ φόρεμά σας. Μία βαφὴ διὰ νὰ εἶνε καλὴ δὲν ἀρκεῖ μόνο τὸ νὰ βάφῃ τὸ ὕφασμα, ἀλλὰ πρέπει πρὸ παντὸς καὶ νὰ μὴ τὸ καταστρέφῃ. Παλαιὸν φόρεμα βαφὲν μὲ «ARTI», οὐδέποτε ἀναγνωρίζεται ὡς βαμμένον. Αἱ βαφαὶ «ARTI» οὐδέποτε ξεβάφουν. Ἐμπριμὲ φορέματα βάφονται ἐπιτυχῶς μὲ βαφὰς «ARTI», ἀφοῦ προηγουμένως ἀποχρωματισθοῦν μὲ τὸν εἰδικὸν ἀποχρωματιστὴν «ARTI».
Αἱ βαφαὶ «ARTI» πωλοῦνται στὰ φαρμακεῖα καὶ ἐμπορικὰ τῆς συνοικίας σας εἰς 61 μοδέρνους χρωματισμούς.
ΠΕΤΡΟΣ Α. ΤΣΑΓΚΑΡΗΣ, Ἀθῆναι-Λέκα 21α
Γεν. Ἀντιπρόσωπος διὰ τὴν Ἑλλάδα

Οἱ γνωστοὶ ἀστέρες τοῦ Cinema διὰ νὰ κάμουν ὡραῖα τὰ μάτια τους μεταχειρίζονται τὸ RICIL'S. Τὸ RICIL'S μὲ βάσιν τὸ ρετσινέλαιον περιτριγυρίζει τὰς βλεφαρίδας, τὰς γυαλίζει καὶ τὰς κάμνει νὰ φαίνωνται μακρυές. Τὸ RICIL'S θὰ κάμῃ τὰ μάτια σας ὡραῖα, ἐκφραστικὰ καὶ θὰ δώσῃ στὸ βλέμμα σας ἕνα ὑπέροχο charme.

RICIL'S
favorise la pousse et l'allongement des cils très rapidement

ΚΡΕΜΑ ΒΛΕΦΑΡΙΔΩΝ RICIL'S

ὑποβοηθεῖ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν πύκνωσιν τῶν βλεφαρίδων πολὺ γρήγορα. Ζητήσατέ τα παντοῦ. Ἀντιπροσωπεία καὶ παρακαταθήκη: Μυροπωλεῖα Ε. Νικολαΐδης, Μητροπόλεως 42 Ἀθῆναι.
Εἰς τὰς ἐπαρχίας ἀποστέλλεται ἐπὶ ἀντικαταβολῇ.

Κ. ΚΟΛΙΤΣΙΔΑΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ - ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ
ΑΧΑΡΝΩΝ 18 ΤΗΛ. 28 8076

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΠΛΗ...

Η ΦΙΦΙΚΑ Η ΜΟΔΙΣΤΡΑ

ΑΦΙΕΡΟΝΕΤΑΙ ΣΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Ἡ μοδίστρα ἡ Φιφίκα
μὲ τὸ ἀκούραστο τὸ χέρι,
ράβει βιαστικὰ μιὰ προῖκα
καὶ πεθαίνει στὸ νυχτέρι....

Στὴ δουλειά της, ὅλο φούργια
μὲ τὰ μοῦτρα ἔχει πέσει,
κι' ὅλο ἐμπόδια καινούγια
τῆς τυχαίνουνε στὴ μέση!...

Σπεπτεται μὲ νεῦρα πόσο
πρέπει, ἀλήθεια, νὰ βιαστῇ,
καὶ θυμώνει κάθε τόσο
ποὺ τῆς σπάει ἡ κλωστή!

Ἄχ! τί γύρευα νὰ μπλέξω;
λέει ἡ δόλια μὲ μαράζι,
ἀλλά... μιὰ Κιθάρα ἀπ' ἔξω
κλαίει κι' αὐτὴ κι' ἀναστενάζει.

Καὶ τῆς λέει μὲ λαχτάρα:
Ὡμορφή μου ζωγραφιά,
ξενυχτᾶς, μὰ ἡ Κιθάρα
σοῦ κρατάει συντροφιά....

Κι' ἐνῷ σκέπτεται ἡ Φιφίκα
τὸν καλὸ τραγουδιστή,
τὴν φωνή του ποῦχει γλύκα...
....ξανασπάει ἡ κλωστή!...

Ὅλο νεῦρα ἡ καϋμένη
—εἶνε, βλέπετε πρωτάρα,
στὸ παράθυρο σκυμμένη
πάει ν' ἀκούσῃ τὴν Κιθάρα....

Τὴν Κιθάρα; Σὲ καλό της...
Πῶς δὲν τῶχε στοχαστῇ;
Καὶ πετάει τὸ μυαλό της
στῆς... «Κιθάρας» τὴν κλωστή!

Τὸ πρωῒ στοὺς δρόμους τρέχει
ἡ Φιφίκα μὲ λαχτάρα
καὶ τὸ ἐράδυ πλέον ἔχει
τὴν περίφημη... «Κιθάρα»

Κι' ἀπὸ τότε ἡ Φιφίκα,
γιὰ νὰ λέμε τὰ σωστά,
ράβει γρήγορα τὴν προῖκα
κι' ὅπου νάνε συνιστᾷ
καὶ σὲ φίλες καὶ γνωστὲς
τῆς «Κιθάρας» τὶς κλωστές!

Δ. ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Η ΕΙΔΙΚΟΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΠΛΟΥΤΟΣ
ΤΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ & ΔΕΡΜΑΤΩΝ ΜΑΣ
ΜΑΣ ΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΦΗΜΗΝ

ΝΕΟΝ
ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙΟΝ
ΕΛΕΥΘ. Σ. ΒΕΚΡΗ
ΑΙΟΛΟΥ 88 (πλησίον Ἐθνικῆς Τραπέζης)
ΤΗΛ. 27-180

ΣΠΥΡΟΣ ΛΙΝΔΙΑΚΟΣ
ΕΧ-ASSISTANT ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗ ΤΩΝ LEMAITRE & HALPHEN
Χειροῦργος—Ὠτορρινολαρυγγολόγος
Πατησίων 59—Ἀθῆναι
Τηλ. 29—562

VICHY
ΠΗΓΑΙ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
CELESTINS
ΔΙΑ ΤΑΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΠΕΦΡΩΝ, ΦΑΜΜΙΑΣΕΩΣ, ΔΙΑΒΗΤΟΥ, ΡΑΘΡΙΤΙΣΜΟΥ
HOPITAL
ΔΙΑ ΤΑΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΣΤΟΜΑΧΟΥ & ΕΝΤΕΡΩΝ
GRANDE GRILLE
ΔΙΑ ΤΑΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΗΠΑΤΟΣ & ΧΟΛΟΛΙΘΩΝ

ΖΗΤΕΙΤΕ ΤΟΝ ΚΥΚΛΟΥΝ ΣΤΑΥΡΟΝ
ΣΗΜΑ ΚΑΤΑΤΕΘΕΝ
ΠΡΟΙΟΝΤΑ VICHY-ETAT
ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΛΑΤΟΣ ΞΑΓΟΜΕΝΟΥ ΕΚ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ
PASTILLES ΚΑΙ SURPASTILLES
ΑΡΩΜΑΤΙΖΟΥΝ ΤΟ ΣΤΟΜΑ, ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΟΥΝ ΤΗΝ ΠΕΨΙΝ
COMPRIMÉS
ΜΕΤΑΤΡΕΠΟΥΝ ΤΟ ΥΔΩΡ ΕΙΣ ΧΩΝΕΥΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΦΡΟΔΕΣ

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΡΕΥΜΑΤΙΣΜΩΝ

Τὸ ἀγγλικὸν γαλβανικὸν δακτυλίδι θεραπεύει τοὺς ρευματισμοὺς ἰσχιαλγίαν, ἀϋπνίαν, νευραλγίαν, ἀρθρῖτιδα καὶ συναφῆ παθήματα. Ἡ θεραπευτικὴ του ἰδιότης συνίσταται εἰς τὸν ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΝ, τὸν μεγάλον ἰατρὸν τῆς φύσεως.—Πωλεῖται ἐπὶ ἐγγυήσει, δηλ. ἡ ἀξία του ἐν δρχ. 300.—ἐπιστρέφεται εἰς τὸ ἀκέραιον ἐὰν ἐντὸς μηνὸς ὁ πάσχων δὲν θεραπευθῇ.
Γράψατε εἰς τὸ γραφεῖον ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Περικλέους 26 (Ἀθῆναι) Τηλ. 23-273 ἀποστέλλοντες τὸ μέτρο τοῦ δακτύλου σας.

Συνιστῶμεν τὴν ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗΝ τοῦ κ. ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ, Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Μενάνδρου 27—Ἀθῆναι. Τηλ. 1.60

ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΚΥΡΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ - ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΕΣ

Σὲ ὅλα τὰ πολιτισμένα Κράτη τὰ κορίτσια τῶν καλῶν οἰκογενειῶν καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν πλουσιωτέρων, μαζὺ μὲ τὴν ἄλλη μόρφωσι ποὺ λαμβάνουν, ἀκολουθοῦν ἐπὶ ἀρκετὰ χρόνια μαθήματα οἰκοκυρικῆς. Δὲν ἐπιτρέπεται σήμερα μιὰ κυρία τῆς καλῆς τάξεως, νὰ ἀγνοῇ κοπτικὴν καὶ ραπτικὴν καὶ νὰ καταφεύγῃ κάθε μέρα στὴ μοδίστρα της καὶ γιὰ τὰ πιὸ παραμικρὰ ραψίματά της.

Ἡ ἀείμνηστος βασίλισσα τοῦ Βελγίου Ἄστριντ, Σοφία, Λουΐζα, ἡ ὡραία ἀλλὰ καὶ ἄτυχη αὐτὴ πριγκήπισσα, ἔγινε σύζυγος τοῦ Βασιλέως τοῦ Βελγίου γιατὶ ἐγοήτευσε τὴν πενθερά της, ὄχι μόνον μὲ τὴν ὠμορφιά της καὶ τὴ χάρι της, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν οἰκοκυρική της. Γιατὶ ἡ πριγκήπισσα Σοφία Λουΐζα ἔκοβε μόνη της καὶ ἔρραβε τὰ φορέματά της.

Ὅταν λοιπὸν καὶ ἡ πριγκήπισσες στὰ διάφορα κράτη αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ διδαχθοῦν τὴν κοπτικὴν καὶ ραπτικήν, δὲν ἐπιτρέπεται στὴν Ἑλλάδα τὰ κορίτσια τῶν καλῶν οἰκογενειῶν νὰ ἀγνοοῦν νὰ κόβουν καὶ νὰ ράβουν τὰ φορέματά τους, καθὼς καὶ τῶν παιδιῶν τους καὶ νὰ καταφεύγουν κάθε τόσο στὴ μοδίστρα..

Γι' αὐτὸ συμβουλεύουμε τὶς μητέρες μαζὺ μὲ τὴν ἄλλη μόρφωσι ποὺ δίνουν στὰ κορίτσια τους, νὰ τὰ στέλνουν νὰ διδάσκωνται καὶ τὴν κοπτικήν, πρᾶγμα πολὺ εὔκολον σήμερα.

Ἡ καλλιτέχνις μοδίστρα κ. ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ ἄνοιξε ἐπίτηδες Σχολὴν Κοπτικῆς ἐντὸς τοῦ Καλλιτεχνικοῦ της ὀίκου: ΣΥΝΤΑΓΜΑ—ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 14α, καὶ ἀναλαμβάνει ὑπευθύνως νὰ καταρτίσῃ τελείας κάθε δεσποινίδα ἢ κυρίαν εἰς τὴν κοπτικὴν κατὰ τοῦτον ἐπιστημονικὸν καὶ γεωμετρικόν, ποὺ πολλὲς μοδίστρες ἀκόμη σήμερον ἀγνοοῦν.

ΔΙΑ ΚΑΘΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ

Ὅλα τὰ καλοκαιρινὰ ὀφάσματα, εἰς μεταξωτὰ ἐμπριμὲ καὶ βαμβακερὰ εἰς [illegible] παρέλαβε τὸ Κατάστημα «ΑΚΡΟΠΟΛ» καὶ πωλεῖ μὲ τὰς πλέον χαμηλὰς τιμάς.
Μερικὰ εἴδη μὲ τὰς τιμάς των:

ΤΜΗΜΑ ΒΑΜΒΑΚΕΡΩΝ

Φλὲρ - Κοτὸν ἀμετάβλητα... Δρχ. 12
Μουσελὶν ἐτ ..... » 14
Βουαλὰζ μοντέρνα διπλόφαρδα » 20
Κρὲπ Κλοκὲ ..... » 25
Φλὲρ Ἰταλὶν ..... » 14
Λινὰ ἐμπριμὲ διὰ πλάζ Δρχ. 25—30
Λινὰ ἰμιτασὶν μονόχρωμα .. Δρχ. 15

ΤΜΗΜΑ ΜΕΤΑΞΩΝ

Κρὲπ-ντὲ-σὶν ἀσπρορροῦχων καὶ φορεμάτων ..... Δρχ. 41
Κρὲπ Μαροκαὶν Ἔξτρα — Ἔξτρα ..... » 100
Κρὲπ Σατὲν Ἔξτρα-Ἔξτρα. » 100
Κουκουλάρικα ἀπὸ δραχμὰς 50
Σεμιζιὲ ἀπὸ δραχμὰς 70
Εἰς τὰ ἐμπριμὲ ἔχομεν τὴν πλουσιωτέραν συλλογήν, ἀπὸ δραχ. 75—85—100 κλπ.

ΤΜΗΜΑ ΚΑΛΤΣΩΝ

Κάλτσες βαμβακερὲς ἀπὸ δρχ. 20, 30, 40, 50 κλπ.
Κάλτσες μεταξωτὲς ἀπὸ δρχ. 55, 65, 75, 85, 100. Καὶ τὴν ὑπέροχον, λέπτην μεταξωτὴν «ΑΛΜΑ» μὲ δρχ. 135.
ΣΗΜ. — Οἰκογενειάρχαι, πρὸς τὸ συμφέρον σας συνιστᾶται εἰς τὰς Κυρίας καὶ Δεσποινίδας εἰς κάθε ἀγορὰν νὰ προτιμοῦν τὸ Κατάστημα «ΑΚΡΟΠΟΛ», Ἑρμοῦ 18 α. Προσοχὴ εἰς τὴν ἀκριβῆ διεύθυνσίν μας.

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ Π. ΤΖΟΑΝΝΟΥ
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
Ἐμμ. Μπενάκη 41
Τηλ. 22.014
Δέχεται: 9-1—5-8

ΚΑΘΑΡΙΣΜΑ ΤΑΠΗΤΩΝ
εὐθηνὸ καὶ καλὸ γίνεται στὸ μόνον εἰδικὸν ἐργοστάσιον ταπήτων
Θ. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ & ΥΙΟΙ
Βιομήχανοι ταπήτων Ἀνατολῆς
ΤΗΛ. 24697 ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 27
Ἠλεκτρικὸ ξεσκόνισμα, πλύσιμο, ἐπιδιορθώσεις. Διατήρησις κατὰ τὸ θέρος εἰς εἰδικοὺς θαλάμους.

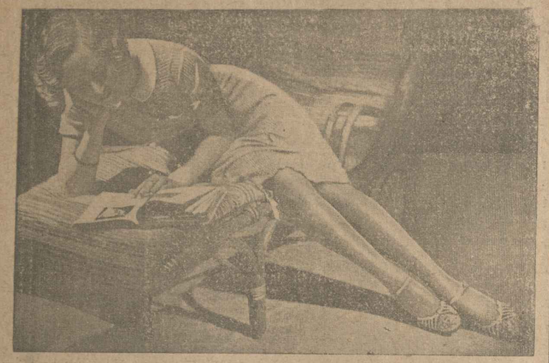

Συμβαίνει πολλές φορὲς ἕνα συναρπαστικὸ βιβλίο νὰ ἀπορροφᾷ τὴν προσοχή σας σὲ τέτοιο σημεῖο, ποὺ χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθῆτε, ἐμφανίζεσθε ἀτημέλητη. Αὐτὸ ὅμως δὲν θὰ συμβῇ ἐὰν φορῆτε καὶ σεῖς τὶς περίφημες γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ καὶ ἐλαστικότητά τους κάλτσες ΕΛΒΕΟ, ποὺ σὲ ὁποιαδήποτε στάσι καὶ κίνησι ἐφαρμόζουν τόσο καλά, ὥστε ἐμφανίζουν πάντοτε τὸ πόδι μὲ ἰδανικῶς κομψὴ γραμμή. Πωλοῦνται εἰς τὰ καλλίτερα καταστήματα εἰς τιμὰς ἀπολύτως ὡρισμένας. Ἀποθήκη μόνον χονδρικῆς πωλήσεως: Μητροπόλεως 46. τηλέφ. 21-318. Γιαννούτσικος καὶ Πετσιάβας Α. Ε.

ILON

Αἱ προσοχὴ τῆς ἐπιστήμης

ILON

Θεραπεύει:

Κρυολογίες κάθε φύσεως, Ἀποστήματα, ἀδένας, Φλεβοδυσκοιΐα, Πληγές, Κιρσοὺς Ἕλκη, Φλεγμονὲς, Πόνους, Ἐγκαύματα, Δερματικὲς παθήσεις.

Ἐγκεκριμένον παγκοσμίως μετὰ βραβείων, ἐπιτίμων διακρίσεων γνωματεύσεων Ἰατρικοῦ Κοθηγητῶν, Ἰατρῶν κ.λ.π. Θεραπεία ἀλάνθαστος ἀνωδυνος, ταχεῖα, ἀσθενὴς. Ἡ δοκιμὴ πείθει, ἐκπλήσσει.

Πωλεῖται εἰς τὰ Φαρμακεῖα καὶ Φαρμακεμπορεῖα.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ILON S.A. ALLEMAGNE-FRANCE

Σταφυλοκοκκιασις

Θέλετε νὰ ἀπαλλαγῆτε ἀπὸ τὴ σταφυλοκοκκίασι, (σπυριὰ προσώπου, δέρματος, καλογήρους, μολύνσεις, πληγὲς δέρματος, πῦον);

Σᾶς συνηστῶμεν τὸ ἀντισταφυλοκοκκικὸν ἐμβόλιον εἰς Ἀλοιφήν:

TOPOVACCIN

(τοποβαξὲν)

Ὄχι μόνον θεραπεύει, ἀλλὰ καὶ προλαμβάνει. Πωλεῖται εἰς τὰ φαρμακεῖα. ΔΡΑΧ. 16

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

Καταστήματα περιφερείας Ἀθηνῶν — Πειραιῶς πρὸς εὐκολίαν τοῦ κοινοῦ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ὁδὸς Σοφοκλέους 11 ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ, ὁδὸς Πατησίων ἀριθ. 165.
ΚΥΨΕΛΗΣ, ὁδὸς Κυψέλης ἀριθ. 86.
ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ, Λεωφόρος Θησέως ἀριθ. 110
ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ, ὁδὸς Εὐτυχίδου.
ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ, Γωνία Μαυρομιχάλη καὶ Καλλιδρομίου
ΠΛΑΚΑΣ, ὁδὸς Καπνικαρέας ἀριθ. 37.
ΚΟΛΩΝΟΥ, ὁδ. Συρράκου πλησίον σταθ. ΣΠΑΠ—ΣΗΣ
ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΥ ὁδ. Πειραιῶς 79, πλησίον Λαχαναγορᾶς
ΒΑΘΗΣ ὁδὸς Ἀριστοτέλους 15α
ΠΛ. ΗΡΩΩΝ ὁδὸς Καραϊσκάκη 31
ΑΧΑΡΝΩΝ ὁδὸς Ἀχαρνῶν 114

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ὁδὸς Ὁμήρου 16, παρὰ τὴν Ἁγίαν Τριάδα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Μ. ΣΤΟΑΣ, Λεωφόρος Μακρᾶς Στοᾶς ἀριθ. 55
ΑΓΙΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ὁδὸς Ἁγ. Διονυσίου καὶ Ψαρῶν
ΝΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΙΑΣ, Ἀντιοχείας 2.

ΑΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Συναλλασσόμενοι μὲ τὸ πλησιέστερον συνοικιακὸν παράρτημα μας ἀποφεύγετε τὰ ἔξοδα καὶ τὴν ἀργοπορίαν τῆς μεταβάσεως εἰς τὸ κέντρον.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ραπτομηχανὴ «Σίγγερ» πολυτελείας (κεντήματος ραπτικῆς) εἰς τιμὴν εὐκαιρίας.

Πληροφορίαι: Ὁδὸς Ροΐκου 30 (συνοικία Κυψέλης)

Ἀπὸ τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου π. ἔ. ἤρχισε λειτουργοῦσα μονοετὴς ΣΧΟΛΗ ΚΟΠΤΙΚΗΣ Γυναικείων Φορεμάτων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς διαπρεποῦς καλλιτέχνιδος μοδίστας κ. ΧΡΗΣΤΙΝΑΣ ΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ.—Σύνταγμα, Μητροπόλεως 14 Α — Ἀθήναι.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ

Ι. ΓΟΥΛΑΚΟΥ

ΠΑΡΙΖΙΑΝΙΚΑ ΜΟΝΤΕΛΛΑ ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΠΕΛΩΝ ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν Λιλῆς

ΠΑΡΕΛΗΦΘΗΣΑΝ ΕΚΛΕΚΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ

ΝΤΕΜΙ ΣΑΙΖΟΝ & ΘΕΡΙΝΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 45 ΑΡ. ΤΗΛ. 25515

Μία ἀντισηπτικὴ Ὀδοντόκρεμα ἡ ὁποία ἀφαιρεῖ τὰς κηλίδας καὶ ξαναδίδει ἕνα χρωματισμὸν καὶ μίαν λευκότητα φυσικήν.

Ἐὰν τὸ δόντια σας εἶνε τόσον κηλιδωμένα, τόσον κιτρινισμένα, καὶ τόσον ἀποχρωματισμένα, ὥστε νὰ ντραπεῖτε νὰ χαμογελάσετε, τότε ἀποφασίσατέ τα μὲ τὴν ἀντισηπτικὴν κρέμαν ΚΟΛΥΝΟΣ. Χρησιμοποιήσατε αὐτὴν πρῶτ καὶ βράδυ ὅπως καὶ κάθε ἄλλην ὀδοντόκρεμα, ἀλλὰ μὲ τὴν ἑξῆς ΔΙΑΦΟΡΑ. μὴ βάλετε παρὰ μίαν μικρὰν ποσότητα ἐπὶ ξηρᾶς ψήκρας.

Αὐτὴ ἡ ἀντισηπτικὴ κρέμα ΚΟΛΥΝΟΣ σχηματίζει ἀφρόν, καὶ εἰσδύει εἰς τὰς ἐλαχίστας σχισμάς. Μέσα εἰς τὸ στόμα σας χιλιάδες ἀπὸ ἐπικίνδυνα μικρόβια, αἰτία τῶν κηλίδων, τοῦ ἀποχρωματισμοῦ καὶ τῆς σήψεως, θὰ καταστραφοῦν καὶ θὰ ἐξαλειφθοῦν.

Ἐντὸς ὀλίγου τὰ δόντια σας θὰ γίνουν ὡραῖα καὶ στιλπνὰ θὰ αἰσθανθῆτε τὸ στόμα σας καθαρὸ καὶ δροσερό.

Χρησιμοποιήσατε χωρὶς νὰ βραδύνετε τὴν ΚΟΛΥΝΟΣ. Θὰ ἐκπλαγῆτε ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα.

ΕΝΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ: ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ ΟΔΟΣ ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 3, ΑΘΗΝΑΙ

ΠΡΟΣΟΧΗ!!!

Τὸ Ἰνδικὸν Ἔλαιον ΤΡΙΧΟ-ΦΟΙΝΙΞ, ἐγκεκριμένον παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, εἶνε τὸ μόνον ἀβλαβὲς φυτικὸν παρασκεύασμα, ἄνευ οὐδεμιᾶς βαφῆς καὶ χημικῆς οὐσίας καὶ τὸ ὁποῖον μεταβάλλει φυσιολογικῶς τὰς λευκανθείσας τρίχας εἰς τὸ προηγούμενον χρῶμα αὐτῶν, ξανθὸν, μέλλαν ἢ καστανόν, δίδον νέαν ζωὴν εἰς αὐτὰς ὡς καὶ στιλπνότητα.

Τὸ ὡς ἄνω Ἰνδικὸν Ἔλαιον, λόγῳ τῶν φυτικῶν οὐσιῶν αὐτοῦ ἀπαλλάσσει τελείως καὶ ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος τὴν κεφαλὴν, ἀναπτύσσων ἀλματωδῶς τὴν τριχοφυΐαν.

Πωλήσεις καὶ πληροφορίαι παρὰ τῆς Γενικῆς Ἀντιπροσώπου κ. Ὀθ. Κολυβᾶ ἐν Ἀθήναις ὁδὸς Πειραιῶς 2β, ἐν Πειραιεῖ Μακρᾶς Στοᾶς 42, καὶ παρὰ τῇ φαρμακαποθήκῃ Γ. Κερασσοπούλου Πειραιῶς 1Α.

Ἐπίσης καὶ παρὰ τῷ ἰατρῷ κ. Α. Χαϊλαρίδη, Ἀνακρέοντος 78, Καλλιθέα.

ΕΚΛΕΚΤΑ

Μεταξωτὰ καὶ μάλλινα ὑφάσματα.

Ἄφθαστος Μοντερνισμὸς σχεδίων καὶ χρωματισμῶν.

Πώλησις μὲ τὰς μικροτέρας μηνιαίας ΔΟΣΕΙΣ.

Κατάστημα Θεσσαλονίκης Λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 24.

ΣΤΑΡ

ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΦΙΛΩΝΟΣ 46-48

Αὐτὸ τὸ Μικρὸ Λάθος

μπορεῖ νὰ σᾶς κάμη νὰ φαίνεσθε

10 Χρόνια Μεγαλυτέρα

Ἐνῶ ἕνα χρῶμα πούδρας μπορεῖ νὰ σᾶς κάμη νὰ φαίνεσθε νέα καὶ νὰ στολίζη τὴν ἐπιδερμίδα σας μὲ ἀπερίγραπτον ὡραιότητα, μιὰ ἄλλη μπορεῖ νὰ σᾶς κάμη νὰ μοιάζετε σὰν γρηά. Τὸ νὰ εἶσθε μελαχροινὴ δὲν θέλει νὰ πῇ ὅτι πρέπει νὰ μεταχειρίζεσθε μιὰ πούδρα διὰ μελαχροινές. Ἡ ρασὲλ σκοῦρα, ἐὰν πάλι εἶσθε ξανθειὰ τίποτε δὲν ἐπιβάλλει τὴν χρῆσιν πούδρας ρασὲλ ἀνοικτῆς. Ὁ ἀσφαλέστερος τρόπος νὰ ἐκλέξετε τὸ χρῶμα ὁ ποῦ σᾶς πηγαίνει καλύτερα εἶνε νὰ δοκιμάσετε εἰς τὸ πρόσωπόν σας ἐξ διαφόρους ἀποχρώσεις καὶ νὰ ἰδῆτε ποιὰ σᾶς πηγαίνει κολύτερα. Δύνασθε ἐπίσης νὰ χρησιμοποιήσητε μία πούδρα ὅπου κρατᾶ ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος σας γιὰ νὰ μὴ βρίσκεσθε στὴν ἀνάγκη νὰ ποῦδράρεσθε συνεχῶς. Μπορεῖτε νὰ κάμετε κάθε πούδρα νὰ κρατᾶ, ἀρκεῖ νὰ προσθέσητε σὲ κάθε κουτὶ ἕνα κουταλάκι καφφὲ μὲ mousse de crème. Εἰς τὴν πούδρα ΤΟΚΑΛΟΝ ἡ mousse de crème, εἶνε ἐπιστημονικῶς ἀναμεμιγμένη, ἀκριβῶς εἰς τὴν πρέπουσαν ἀναλογίαν μὲ πούδρα ἐκτάκτως λεπτὴν, ἀεροποιημένην. Δὲν σχηματίζει οὔτε κηλίδας, οὔτε πλάκας ἐπὶ τῆς ἐπιδερμίδος καὶ μιὰ ἁπλῆ χρησιμοποίησις θὰ σᾶς δώσῃ ἐπὶ 8 ὁλοκλήρους ὥρας τὸ καλύτερο καὶ γοητευτικώτερο χρῶμα. 3.000.000 γυναῖκες μεταχειρίζονται κάθε πρωῒ τὴν πούδρα ΤΟΚΑΛΟΝ. Ἡ ἀπόχρωσις ἐλέγχεται τῇ βοηθείᾳ τελευταίως ἀνακαλυφθέντος μηχανήματος, ὅπερ ἀποκλείει οἱονδήποτε λάθος.

Κυρίες μου,

Τὴν πιὸ ἐπιμελῆ, τὴν πιὸ μοντέρνα καὶ τὴ πιὸ καλλιτεχνικὴν Περμανάντ θὰ τὴν εὕρετ μόνον μὲ δραχ. 100 εἰς τὸ

ΚΟΜΜΩΤΗΡΙΟΝ

ΦΕΜΙΝΑ

ΤΗΛΕΦ. 22-992

Μέγαρον Ἀφδονίδου

Πλατεῖα Κλαυθμῶνος

Ἐπίσης διατηροῦμεν καὶ ἐργαστήριον διὰ περροῦκες, σινιὸν κλπ. μὲ τὴν ἀπόλυτον τεχνικὴν ὑπεροχήν.

Ἐκ τῆς Διευθύνσεως

Ἀόρατος Κίνδυνος

ἀπειλεῖ τὰ παίζοντα παιδιά σας, ἐὰν δὲν καθαρίζεται τακτικὰ τὸ σπίτι σας μὲ «Λυζὸλ» τὸ ὁποῖον φονεύει τὰ μικρόβια. Τὸ «Λυζὸλ» χρησιμοποιεῖτε ἀπὸ 40 χρόνια εἰς ὅλον τὸν Κόσμον εἰς τὰ Νοσοκομεῖα. Ἔχετε πεποίθησιν στὸ «Λυζὸλ».

Ἀποφεύγεται τὰς εὐθυνὰς ἀπομιμήσεις. Ἡ ὑγεία σας εἶνα. πολύτιμος γιὰ νὰ κάμετε πειράματα ἐπ' αὐτῆς.

Ζητήσατε ἐπιμόνως τὴν ἐρυθρο-κίτρινον γνησίαν συσκευασιαν.

«Λυζὸλ» «Lysol» Σῆμα κατατεθὲν

Κατασκευάζεται: Schülke & Mayr Aktien Gesellschaft. Hamburg 39.

ναὶ σὲ βεβαιώνω ὡς ἀπὸ ἰδίαν πεῖραν μου δὲν βρέθηκε οὔτε μία γυναῖκα νὰ παραπονεθῆ γιὰ τὸ παράμικρο.

Νὰ μιλάμε γιὰ ἄλλες γιατρεῖες καὶ μὲ ἰδικοὺς τρόπους θὰ κατάλαβε πόσος εἶνε ἀξιέπαινος καὶ ὅτι θὰ πάῃ δὲν θὰ σκεφθῆ, ὅπως συμβαίνει σὰν ἡ γιατρὴ δὲν εἶνε γιατρὴ. Ὅσο γιὰ τοὺς ἀμφιβόλους θὰ βρῆς πολλὲς μαρτυρίες τῶν λαμπρῶν αὐτῶν ἀποτελεσμάτων καὶ τὸ σπουδαιότερο ἀπὸ ὅλα εἶνε ὅτι δὲν βεβαιώνει κανεὶς. Πάθες μὲ ἄνεση χωρὶς νὰ κοπιάσῃ ἡ γιατρὴ καὶ τὰ σκάφη τῆς μηχανῆς.